

22.028

**D. J A N U A R I I
P I S A N I
P H I L O S O P H I,**

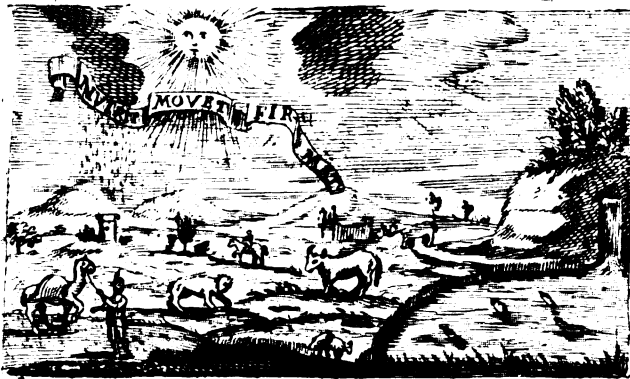
M I C R O L O G I A M E T H O D I C A

*Dilucidans Fluida Naturalia, Quibus Equè Modulatis in
Figura, & Sapore, Motus Salubres Singuli Naturales
in Machinis Viventibus Enascuntur: Iisque Depra-
vatis, Morbi Omnes Contingunt: Consensu
Præsidia Annotando.*

**C A R O L O
B O R B O N E O**

**NEAPOLIS, SICILIÆ, HIERUSALEM REGI HISPAN-
NIARUM INFANTI, PARMÆ PLACENTIÆ,
CASTRI ETC. DUCI, MAGNOQUE PRIN-
CIP I HEREDITARIO HETRURIÆ.**

D I C A T A.

**NEAP. Typis Nicolai Migliaceto MDCCXXXVII.
P U B L I C A F A C U L T A T E.**

ADDITIONAL INFORMATION

1940

1940

R E X

C E L S I S S I M E

T si inclytis Magnarum
gentium, ac Nationum
Regibus nihil, nisi amplum,
splendidumque dono offerri,

a 2 da-

darique oporteat ; tamen ,
quando summæ in Terris Po-
testates Deum Optimum Max:
referunt , qui thure in suave
olentem nidorem mōx habitu-
ro , & tenuibus florum corollis
honorari non aspernatur ; hac
fiducia fretus hos de Physica
Medicina , quos lucubravi , li-
bros tibi , Rex Celsissime , in-
scribere , ac dicare constitui .
Leges enim in suis definitioni-
bus habent , jura esse indivi-
dua , & quanta in maximis ,
tanta in minimis æstimanda .
Levidense quidè hoc munus
est , sèd Tibi debitum tamen :
Qui , ubi primùm hoc Regnum
a Ger-

a Germanorum Armis pacasti,
ad literas suo nitori restituendas animum adjecisti; & Regia liberalitate in eas collata, Neapolitanam Accademiam diù præfidiariis militibus occupatam, qua Scholarum parte celebratur, sacratam, sectamque, & novo opere expoliatam esse imperasti. Qua quidem in re cunctis gravi argumento probas, Te Ludovici Magni Proavi tui præclarissimi exemplis insistere; qui intèr multa, varia, & ingentia, quæ gessit, bella Gallicanum Regnum, tanquam in inconcussa pace, àc tranquilissimo ocio ageret,
ex-

excultissimis Minervæ studiis illustravit. Non est fanè, nequè mei imbecillis ingenii, neque intra brevis epistolæ angustos carcellos in tuas Regias laudes excurrere; quæ disertis oratoribus patentissimum sublimis eloquentiæ campum aperiunt. Oris nempè, totiusque corporis dignitas, & cum quadam, fermè cælestia vultus serenitate attemperata Majestas; singularis in Deum pietas, mira in subjectos clementia; in obediendis belli laboribus teneræ adhuc ætatis singularis alacritas, & constantia; in agitandis pacis consiliis rara Principis adole-

lescentis attentio , gravitas , &
prudentia ; haut fanè quid-
quam in Juvenis Regis Aula ,
quod non fit intemeratum ,
sanctumque . Heic id tantum
de Te dicere mihi fas fit : Si Rex
fortissimus , ac sapientissimus
PHILIPPUS Pater tuus in ex-
perimentum tuæ Regiæ indolis
præfens Tibi præfenti hæc Re-
gna permiffet adminiftranda ,
pientiffimi Parentis pudore ni-
hilò juftius , nihilò suavitàs re-
geres , quàm nunc Rex ab eo
creatus , & immerfo terrarum
tractu diffitus regis . Ut igitur
a Magnis fuma Fortuna or-
tus , ad magna fælici natura
fa-

factus, istæc magna nobis in-
signi virtute præstas; ità ve-
nerabundus rogo, quæsoquè,
hanc opellam, quam pro te-
nui mea Publicæ Felicitatis vi-
rili parte mei erga Te ossequii
do testem, magno animo exci-
pias. Neapoli Kalen. Octobris
Anni MCCXXXVII.

Tui Rex Celsissime.

Additissimus; ac devotissimus Cliens
Januarius Pisani.

VIRTUOSO LECTORI.

Alubrem universalem Motum in singulis viventibus organicis machinis, ac suis naturalibus roscidis nutrientibus contentis gyranibus fluidis exerceri, & geometrica firma consona modulatione, tunc vera successiva duratione fieri, dum in qualicumque individualitèr conservatur æqualitas, & similitudo naturalium Figurarum; in quarum sinu, & roscida delatione successiva residet consimilis necessaria consona Saporum annexio, & suavis copula jucundæ sensationis inter quaecunque naturale nutriens fluidum in nutriendum, restaurandum firmum, sibi simile, æqualeque solidum. Horum suavis jucunda annexio ducit singulorum Motum naturalem salubrem in quamlibet partem, totamque polycrestam vitalem Machinam, universalemque motricem fibram, & conservando durationem, defert ætatem penès naturales dictam: ità multiplicem, distinctam, variam, specificam, & individuum, sicut illorum abecedario modulatio in Figuris firmis ex terreo sinu delatis, ex Saporibus ab Igneo spirali ortis, Elastico intro-misso movente, & Aqueo universali nutriente
b
erit.

erit. Quorum varia copula, multiplicat distincta annexio, & geometrica æqualitas dant specificationes, & individuales ideatas viventes firmas Machinas. Tales Ideas universales, & terminatas Ideologia sãt suis Iconymis explanare visum est. Figurarum impressio, & Saporum extricatio qualis varia, multiplex, fœcundans, delectabilis sint, & opposita, molesta, tristis, clarè Iconologia naturalis typis ælucidavit. Nunc præsens Methodica Micrologia tenetur singularum naturalium Figurarum in omnibus viventibus Machinis, & Saporum modulationem explanare, ex quibus Motus intrinseci, & extrinseci omnes oriuntur in singulis fluidis, solidisque nutritis. In fluidis prima dissona Figura, molestus Sapor, & indè morbosus Motus in Machina, & motrice fibra. Quibus multiplicibus Figurarum, & Saporum molestiis, ac depravatis modulationibus habitis, oriuntur tot, tantique vari, multiplices depravati Motus, & morbi in fluidis decurrentibus, & firmis Machinis, annonam morborum deferendo. Ut pateant singuli salubres Motus, & insalubres molesti, occurrit præsens Micrologia, & undiquè Motus singuli in Machinis viventibus innorescant secundum nostrum Systema anatomicum mechanicum. Sic si quidpiam defecerit parce, corrige, fœcunda.

I N-

I N D E X

SPHÆRARUM, ET GNOMON.

SPHÆRA I.

EX Idea Seminali Vegetativa Initia Fundamentalissima sunt
ex Figuris, Saporibus, & Motu Delata. pag. 3.

GNOMON I.

Semina Vegetantia Omnia Primum Initium Habent a Naturalibus
Figuris. pag. 3.

GNOMON II.

Vegetantia omnia a Saporibus Naturalibus Ruditer Figuratis
Initium Habent una cum Figuris. pag. 8.

GNOMON III.

Molesta Lædentiæ Qualia Vegetantibus Accidunt. pag. 12.

SPHÆRA II.

Ex Idea Sensitiva Ovipara, & Vivipara Primordia Fætationis
a Figuris, & Saporibus deferenda. pag. 19.

GNOMON I.

Ovipara Initiant Pullulationem a Figuris. pag. 20.

GNOMON II.

Omnia Ovipara Initium Deferant a Saporibus Contentis in
sine Figurarum. pag. 25.

GNOMON III.

Vivipara Utero Annexa Initium Ducunt in Fætatione a Saporibus
Figuratis. pag. 28.

GNOMON IV.

Molesta, & Morbosa Talia, & Tanta Multiplicitate deferuntur
diversa Macbinis Oviparis, & Viviparis, uti sunt
struuntia. pag. 30.

SPHÆRA III.

Quæ ex Universali Præstantiori Vivipara Machina oriuntur
organica Figurata Saporosa scrutinio deferuntur. pag. 35.

I N D E X
G N O M O N I.

*Naturalibus Salubribus operandi Motibus in qualibet Vita-
ra Machina correspondent Molestæ, Morbosæ depravatio-
nes.* pag. 36.

G N O M O N II.

*Impressiones Morbosæ variæ, distinctæ ex occasionalibus Mole-
stis fluido cuiuslibet naturali delatæ enucleantur.* pag. 41.

G N O M O N III.

*Quomodo occasionales Procatartica causæ sint aliquibus Natu-
rales, & eadem Nonnullis Molestæ.* pag. 52.

S P H Æ R A IV.

*Quibus Figuris, & Saporibus, & quomodo conserventur Mo-
tus salubres, & inde fiant Ledentes, Morbosi in regione
naturali humanæ Machinæ.* pag. 54.

G N O M O N I.

*Qui Succis, qui Saporibus, quæ Figurae sint in opere salubri
cbylifero necessario stomatico deferendi.* pag. 55.

G N O M O N II.

*Salivalis succi disceptatio perfectiva, & defectiva morbosæ,
variæ, distinctæ ducitur.* pag. 60.

G N O M O N III.

Quæ corrigere Idonea dicuntur salivalem defectivam Ideam. p. 74.

S P H Æ R A V.

*Lymphatici Fluidi Ideationes naturales, Figura, & Sapore
quales, & offendentes Morbosæ.* pag. 88.

G N O M O N I.

Lymphatici succi Idea, officina, Figura, Sapor, Motus. pag. 89.

G N O M O N II.

Idea Lymphatici succi vitio affecti. pag. 93.

G N O M O N III.

*Lymphatici Liquoris depravationes in Figura, & Sapore, quales
morbus pariant in vivente machina.* pag. 99.

G N O M O N IV.

*Ex Lymphatico succo depravato in regione naturali morbi con-
sequens scrutinio ducuntur.* pag. 108.

G N O

I N D E X
GNOMON V.

Quæ in tangibili sede cutanea universali perfectiva, vel defectiva operentur ex lymphatico fluido. pag. 125.

GNOMON VI.

Ex Lymphatico sem'nali succo morbi Gallici productio scrutinio ducitur. pag. 246.

SPHÆRA VI.

Alicorum frigidorum naturalium dissonæ figura, ad depravati saporis elucidandi veniunt. pag. 153.

GNOMON I.

Biliofi saponarii fluidi depravationes Morbose. pag. 153.

GNOMON II.

Succi Pancreatici Ideâ depravatio. pag. 174.

GNOMON III.

Liquoris cbyliferi, & officinæ cbylificantis Ideatio perfectiva, & defectiva ducitur. pag. 190.

SPHÆRA VII.

Fluidi eterogenei sanguinei ideationes in propriis officinis perficiendæ, ac depravandæ ducuntur. pag. 208.

GNOMON I.

Universalis eterogeneitas sanguinis scrutinio ducitur. pag. 209.

GNOMON II.

Motus defectivi ex eterogenea ideâ sanguinis delati elucidantur. pag. 215.

GNOMON III.

Saporose, graves eterogeneæ ideationes malignæ quomodo in cruore sanguineo fiant. pag. 219.

GNOMON IV.

Nonnulla exprimentanda. & enucleanda in regione animali secundum præsens nostrum systema. pag. 229.

GNOMON V., ET ULTIMUM.

Universalis elucidatio Figurarum, & Saporum ex naturalibus machinis habita, secundum nostrum systema deservitur. pag. 240.

EMINENTISSIMO SIGNORE

Nicolò Migliaccio Stampatore dell'Eccellentissima Città supplicando espone a V. Em., come tra le Opere composte da D. Genaro Pisani, vi è quella intitolata: *Micrologia Methodica*: Sopra un nuovo sistema da lui ritrovato, quale vuol dedicarla a S. M., ed intende stamparla. Supplica per tanto V. Em. commetterne la revisione, tanquam Deus ec.

R. P. Putignan. Soc. Jesu revideat, & referat.
Neap. 3. Martii 1736.

D. P. M. Giptius C. D.

EMINENTISSIME DOMINE

Opus cui titulus: *Micrologia Methodica dilucidans fluida naturalia* &c. a D. Januario Pisano Philosopho conscriptam, attente perlegi, & nihil quidpiam deprehendi, quod Catholicæ Fidei, & morum probitati dissonum foret; sed asserta omnia existimo Philosophi digna, junctis hic mira ingenii felicitate tum veterum tum etiam recentiorum Philosophorum placitis, in miranda fluidorum naturalium salubritate, æquè ac vitiiis, viventium corpora infestantibus. Qua de causa; ego censeo, in lucem publicam prodire posse, nisi secus, decernendum sibi Eminentia Vestra existimarit. Neapoli è Collegio S. Francisci Xaverii. Die 24. Martii 1736.

Eminentia Vestra.

Humilissimus, ac Obsequiosissimus Servus
P. Jo: Dominicus Putignanus Soc. Jesu.

Attenta supradicta relatione Imprimatur: Neap. 4.
Januarii 1737.

D. P. M. Giptius C. D.

S. R. M.

SIGNORE

Nicolò Migliaccio Stampatore dell'Eccellentissima Città di Napoli supplicando espone a V. S. M., come trà le Opere composte da D. Genaro Pisani, vi è quella intitolata: *Micrologia Methodica: Sopra un nuovo sistema da lui ritrovato, quale vuol dedicarla a V. S. M., ed intende stamparla. Supplica per tanto V. S. M. commetterne la revisione, tanquam Deus &c.*

Regius in Neapolitana Studiorum Universitate Physica Professor D. Marius Lama reveideat, & in scriptis referat. Neap. die 24. Martii 1736.

C. Galianus Archiep. Thessal. Capellanus Major.

JUssu Illustrissimi, & Reverendissimi D. Coelestini Galiani Archiepiscopi Thessalonicensis, S. R. M. à Sacris, & à Consiliis, legi Librum, cui titulus: *D. Januarii Piani Philosphi Micrologia Methodica, dilucidans fluida naturalia &c.* Neque in eo quicquam inveni, quod Regiæ Jurisdictioni adversaretur, aut bonis moribus. Neapoli xvi i. Kalendaras Majus 1736.

Marius Lama.

Viso rescripto S. R. M. sub die 29. Mensis Aprilis currentis anni, ac relatione facta per Magnificum Marium Lama de commissione Reverendi Regii Cappellani Majoris ordine præfate Majestatis.

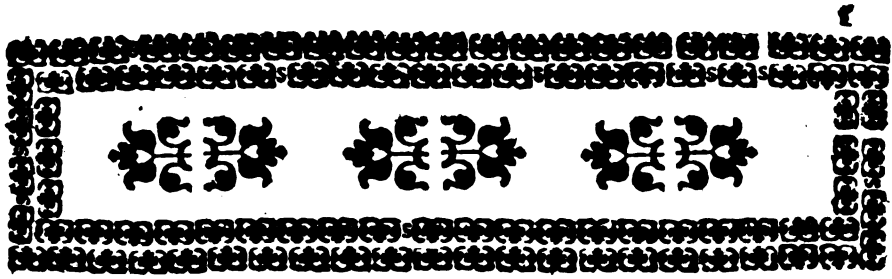
Die 7. Mensis Maii 1736.

Regalis Camera Sanctæ Claræ providet, decernit, atque mandat, quod Imprimatur cum inserta forma præsentis supplicis libelli, ac approbationis dicti Revisoris; Verùm publicatione servetur Regia Pragmatica. Hoc suum.

ULLOA P. ROCCA MAGIOCCA
VENTURA DE ONUPHRIIS.

Mastellonus.

*Sancta, & Individua Trinitas
semper laudanda.*

Iconologiam Methodicam explanare decess est, ut undique Machinarum Viventium Structura, Origo, Modulatio, Figura, Sapor, Motus, Species, Distinctio individua innotescant, tam Motu Perfectivo Naturali, quam Defectivo Molesto. Sat Iconismi Ideologici elucidati fuerunt typis Iconologicis, quibus Figurarum Vis, Saporum Necessitas, ac subsequentium Motuum diversa, & distincta Origo subsequitur; tam in primo initio, in Motu vegetativo, quam in sensitivis innotetis diversis Specificationibus patens. A pusillis herbis, ac plantis initium sumentibus machinæ viventes omnes usque ad perfectissimam, nobilemque humanam machinam omnes antecedentes sinu suo continentem, delatum venit. Id omne ab ipsis figuratis saporosis, decurrentibus, nutrientibus succis obtineri valet, quorum modulatio, consona Figuratio, naturalis Sapor dant terminatam, firmamque speciem cuique viventi machinæ; ut fieri nequeat ulla vivens Moles, nisi expressis, terminatisque figuratis, ac Saporem affectis fluidis ipsis in machinas ducendis, nutrientibus, ac ultimantibus viventia quæcunque ex feminali, fecundaque, æqualique Idea migranda

A in

MICROLOGIA METHODICA

in solidam organizationem, vitalemque structuram. Hinc, quomodo id totum perficiendum veniat in omni, qualibetque Machina intrinsecè vitam habente, iam nimis clarè, fiat expressumque venit ex antecedenti Iconistica Ideologia, ac Elucidante subsequenti typis data Iconologia. Quibus patet initium, origo, perfectio, modulatio, specificatio cujuslibet naturalis viventis motus, tam ordine dimensionis, quam specificationis, & ultimæ individua structuræ. His expressis: Igitur

Necessarium in præsentì cogit ultimum ducere calanum explanantem molestias, dolentesque modulationes Figurarum, & Saporum afficientium machinas viventes ipsas, illasque alienando a Motu naturali perfectivo salubri. Iphis rectè modulatis, annexis, ac intimæ similitudinis, & æqualitatis notam perficientibus in avidis metipsis: Tunc viget, nutritur, augetur vivens quodlibet, & curatione naturali gaudet. Quomodo libet singuli ipsorum molesta Idea afficiantur ex ducta dissona Figura, ex de lato pungenti Sapore, ac annexo consequenti Motu: Laeguet, torpescit morbosa moles vivens quælibet, si sit vegetans, sensitiva, & nobilissima humana prima. Hinc est, ut freget meo pusilli ingenio primo petendo auxilium a Summo Hæstore, ut dirigat meum laborem ad publicam utilitatem, non reticeam quid sentiam in hac Methodica Micrologia de solutis malè modulatis ex molestis Figuris, intromissis Saporibus, & dissono Motu in machinis viventibus ipsis; initium ab infimo genere usquè ad supremam speciem semere venit.

SPHÆ

G N O M O N I S P H Æ R A I.

*Ex Idea Seminali Vegetativa Initia Fundamentalisa
sunt ex Figuris, Saporibus, & Motu Delata.*

I Conologia sat elucidavit a prima infima specie quid cre-
scere, quale vegetare essent: Facundationis munus
ac successiva propagationis perpetua duratio. Talia fuerunt
in perfecta Idea, quae vegetantibus omnibus, sensitivis
singulis, & prima nobilissima machinae tributa fuerunt: At
eorum, singulorumque culpata occasionalis molesta Idea,
non expressa; idedque praesens Methodica Micrologia tueri
tenetur, qualia sint vitia, quales molestae destruentes Ideae,
quibus morbosae reddantur, & destruantur machinae viven-
tes omnes. Decens occurrit a prima germinatione scrutinium
obtinere, at successiva gradatione elucidentur viventium oc-
casionales efficientes Ideae, usque ad perfectissimam huma-
nam vitalem, nobilemque machinam. Sit igitur

G N O M O N I.

*Semina Vegetantia Omnia Primum Initium Habent
a Naturalibus Figuris.*

1. **I**ncipit herba, singula planta a fructificatione, & mo-
tu extricante suum esse dimensionem in sinu facunda-
tionis. Seminatur, prodit in lucem vegetans quodlibet suo pu-
bertatis tempore fructus, sive semina ex proprio utero, si-
nulo consono paulatim, successive augendo, & in fluido
ex decurrente Sigura comunicabili in semisolidum, & deni-
que in dimensionem naturalem soliditatem illud succedaneum
germinatum semen ducens, in Similem Figuram illius pro-
prij continentis sinuli in contentam, figuratamque molem.

II. Tanta urget naturalis necessitas in omni oriun-

da germinatione seminali fructifera, et non detur, non possibilis ulla fructificatio sit in omni genere, & distincta specie, in qua prius, & antecedenti opere, non moduletur, & fiat figuratus uterus, sive sinus, non determinetur Figura; in qua figurata cavitate suscipiat prima rudimenta suæ structuræ semen quodlibet, fructus omnis, ut Ideæ initia, seminalia incipient ab ipsa uterina constructa Figura.

III. Quod mirum, & notatu dignum inspicitur in præsentī, servandumque, scilicet quod exilissimus fructus, pusilla seminis producendi dimensio, statim fiat primo Motu Delationis in capsulam figuratam, licet parva dimensionis in figuratam fructiferam perficiendam molem, solidandumque corpus. Paulatim crescit figuratus sinus continens, & proportionē augetur, cuius modulationem delatus liquor seminalis figuratur in propria herba, qualibet planta.

IV. Viget, lasciviens semen quodlibet sit, in sua perficienda naturali mole, dum similia vestigia, equalesque Ideas imitatur capsulæ uterinæ, & continentis Figuræ: agnoscitque suum esse seminale perficiendum ab ipsa uterina Figura, veluti aquæ, vel decurrentis liquoris cuiuslibet suscipiendo fortem Motum, mediocrem, vel debilem unius, vel alterius delationis; uti est Figuræ continentis modulatio, structura, terminatio, speciositas, pulchritudo. Fontanarum, ac aquarum ludorum ingeniosa, geometrica structura erit in tantis mirandis magnatum viridariis, & publicis spectaculis mirandas speciositates ducentium, in Urbibus præcipuis nos omnes spectatores quotidie sumus. In illis modulatio canalium, & ductuum deferentium aquam, sive ex Figurarum ducentium modulatione fluidos liquores in tantam, speciosam pulchritudinem ferendo: Dant ex modulatis Figuris musicalem armoniam, pulchrum mirabile, nobileque spectaculum civibus, viatoribus, singulisque virtuosis.

V. Perfectum salubre, fecundumque vegetantis singuli semen nunquam agnoscimus, si talis non erit, signans, continens, modulans naturalis sua uterina Figura. Sterilitas, inopia, monstruositas, mediocris annona ducitur ab agricolis ex continentium Figurarum modulatione.

VI. Al-

VI. Alligatur, & nexu stricto unitur feminalis producenda, & perficienda vegetans machina in suo apice, & fundamentali vestigio, dum Figuræ dimensionem ducit, suamque undiquè circumscriptionem omnimodam, totalemque perfectam ex propria sinuli contingentis. Figura id exigit, ut inter utrumque nulla sit inæqualitas figurationis, contingentis, & contenti.

VII. Est vegetantis seminis cuiuslibet producendi, perficiendique initium a Figura, uti fundamentum unum ex multis suæ structionis, & primæ productionis. Nullum fluidum, quamvis lucidum, roscidum fœcundans vitalitatem ducere potest, quin prius paulatim successivè figuratum non sit. Universalis nutritio in omnibus vitam habentibus totum hoc anatomicè demonstrat.

VIII. Hac necessitate tenetur quilibet succus in omni vegetante herba, pubescente planta seminante, fructificante, ut suo debito tempore, præcipuè verno, æstivo, autumnali dum suos fructus, & ovulata semina producit, tunc affecta sit naturali necessitate a suis ventriculis radicalibus successivè per proprios truncos, stolones ducere suos fœcundos succos ideandos in fructus, & seminales moles Figura naturali, licèt rudi impressos, ut in sinulis, capsulisque uterinis suscipiat perfectam naturalem figurationem.

IX. Hinc flores prima initia uterini sinus fructiferi tenent, dum perfecta naturali Figura gaudent: si tali priventur ex molesta occasionali causa, tunc non fructificant, vel parum molestè, quia uno principali fundamento occasione carent, scilicèt Figura necessaria in productione.

X. Infigurati succi herbacei, & plantiferi in propria distincta specie, duri, tenues nimis, vel crassi, vel alia molesta Idea afficiuntur, & per hoc recedunt a necessaria Figura, tunc incapaces redduntur ad propagationem seminalem, quamvis fœcundi sint, & nutrientes, at non talitè fœcundi; & alibiles tanta gradatione, quanta necessaria ad seminalem productionem: causam habes, peccatum in Figura: Unum ex fundamentis primis. initiantibus seminalem vegetationem omnem.

XI. In fungorum molem degenerant multoties machinæ

chiniæ plantiferæ causâ Figuræ, illæque in verminosas, vel extuberantias vergunt tales ex culpa succi alibilis in Figura peccantis, quamvis sola Figura molesta non sufficiat, requirens consequentem Saporem in verminatione; at prima gradatio in fungorum, & tuberculorum ortu ex Figura desumitur.

XII. Nunquam vegetantia qualiacunque semina producuntur, augentur, perficiuntur in singulis uterinis sinibus, si Figura remota sit naturalis; nam Idææ omnes seminales producendæ, propagandæ a materna herba, & planta in univocum semen, & similem fructum, si firmatæ non erunt in primis annexis fluido Figuris, ducendo semen ipsum: quæ seminales Idææ nequeunt naturales fieri, quin propriis fundamentis affectæ sint: ex quibus initium habent; Ideoque remota Figura ab ipsis seminalibus Idæis recedendo, vegetantis cujuslibet origo, & initium removentur.

XIII. Tanta necessaria est fundamentalis Figura in omnibus producendis seminibus vegetantibus, ut occasionales culpantes molestæ causæ qualescunque amoveant, minuant, depravent in seminali fluido opus vegetationis, a quo deferendus fructus, duranda perpetuitas, & conservanda species. Anni temporis occasionales molestæ causæ sat nimis totum id confirmant, id demonstrant in successiva annorum serie, fertilitate, & penuria.

XIV. Diminuitur, rumpitur, alienatur a naturali modulatione, & nimis augetur, alioque defectu ducitur Figura in gestatione cujuslibet propagandi seminis, statim eadem gradatione læditur ipsius qualiscunque seminalis gestatio, educatio, productio perfecta naturalis. Deficit unum, ex primis fundamentis, & struentibus machinam vegetativam: sic etiam removetur structura, & fœtus producendus. Defectus, depravatio, molestia in Figuris est fons, origo deferendi eandem deficientiam in gestato, & perficiendo semine.

XV. Si fuerit molesta delata Figura vegetanti semini in principio, medio, vel ultimatione proficiendi; ita simile

le erit defectivum gradatim in feminali structura. Minuitur, deficit essentialia unum fundens, & simili ordine molestum, redditur fundandum. Sunt initia productionis, & machinæ illius, quibus positis, restatque modulatis, profert effectus: illisque quomodolibet molestis, diminutis, deficientibus, sic etiã evenit qualiscunque producenda, ultimanda vegetans machina.

XVI. Specificatio seminum vegetantium in genere, specie, & individua positione qualibet herbacea, frumentacea, plantifera desumit: undè initia distinctiva? Priticum, hordeum, faba, cicer, lens, milium, rapa, & innumera alia, ac plantarum distinctarum innumera specificatio, uti pinus, cerasus, sorbus, malus, singulaque omnes: Nonne ab initiantibus figuris? Curiosus sit quilibet virtuosus inspiciendo prima initia ducendorum fructuum in eruptione florum in omni specie: videbit Figuras initiantes quemlibet florem, seu ipsorum uterum, capsulam similem elaborandi seminis esse primam initiantem Figuram in gemma ipsius excludendi floris, illamque ipsam Figuram successive perficiendam in modulatione elaborante, & modulante fructus ipsos, sive semina, ovula dicta: primordia, tam generica, quàm specifica feminalis vegetantis eruptionis a Figura, & in figuris extant.

XVII. Germinis Figura in quolibet vegetante semine, retinet strictam modulationem totius herbæ, vel plantæ, ejus semen est, uti anatomicè patet, & in Iconologia statutum. Sunt enim figuratæ exilissimæ extricandæ partes, & augendæ in herbam, vel plantam, etiã in germine, sive gemma, quæ fecundantis sedes alligata plantæ, vel herbæ, ut similes Figuras in sinu ipsius gemmæ contentas in gradatione successivæ nutritionis paulatim germinando semen ipsum augeantur. Sicut crescit, & grandescit herba, vel planta, ita æquali mole crescant, & expanduntur Figuræ in germine feminali fecundo contentæ; nec aliam figurationem suscipiunt, sed eadem gradatione grandescunt, augentur, expanduntur in mole dimensioniva naturali. Circulus parvus, mediocris, major: triangulus, aliaque Figura qualiscunque fuerit

fuert eamdem circumscriptionem retinet, dum augetur. Idem defectus, & Figuræ depravatio in molesto germine deducitur ex depravata Figura.

XVIII. Herbarum, & plantarum servare tenent fortitudinem, laxitatem, duritiem, longam, brevem, mediocrem in duratione ex Figuris ipsis multis, parvis, annexis, laxis, & ex earum ligamine, & multiplicitate oritur gradatio fortitudinis, & diversa durationis; utpotè fundamentum durationis Figurarum modulatio sit.

Iconologia Elucid:
VII. fol.
XIII. , et
seq.

XIX. Vitalitatis initium, eiusque gradatio, & duratio a Figuris, uti decurrentes origines sunt fragilitatis fortitudinis, & durationis. Anatomie vegetantium sãt demonstrat, experientia confirmat, & continua anni temporum successivitas.

XX. Sunt initio & consequentes operationes vitales; licet non totaliter ab ipsis naturalibus Figuris in semine contentis, modulatis, & annexis, sed uti initium germinationis, structura dimensionis, & consequentis durationis naturalis tali gradatione habita, qualem ducit quælibet species distincta, varia.

G N O M O N I I.

*Vegetantia Omnia a Saporibus Naturalibus Ruditer
Figuratis Initium Habent Una Cum Figuris.*

I. Figure matres Saporum fundant una ex parte fundamentali intrinsecas viventes machinas, ipsisque successive una cum naturalibus consonis Saporibus agitur Motus, vitalitas, structura, dimensionis ipsarum proportio. Omnis Sapor naturalis supponit semen suum, suumque proprium, quo continetur, & perficitur in specificatione, ordine suo: qui finis, & aterus Figura est circumscripta, & modulata in quolibet spe. ie. Figura vacua non agit: Sapor si daretur vapidus, infuratus totaliter, nec ullius activitatis esset.
nam

G N O M O N II

nàm quilibet saporosus liquor multoties est in fluido contentus variè Figuratus, & eterogeneitatem adipiscitur. Sunt Sapo- res in Figura comunicabili, uti filii, partusque contenti, & consoni primis fluidis naturalibus, scilicèt Aqueo, Igneo, Elastico: Nam terra dat Figuram incomunicabilem. Omnis igitur Sapor est activus, extricans, feruescens cum sua, in sua Figura naturali contentus. Sapor enim, quia salinus, movet, & extricationis Motum primum dat, & reliquarum fermentationum consequentium initium. Iconologia sàt elucidavit.

II. Semina singulorum vegetantium initiant a propria herba, & planta germinante tempore pubescentiæ deferri in Motum, verno, æstivo, autumnali tempore; uti gradatæ sunt species distinctæ, diversæ, molles, mediocres, duræ, magis, minusque salibus prægnantes: quibus anni temporibus succi saporosi soluntur in terreo sinu, & successivè in singulis affixis virentibus, ac vegetantibus. Ducuntur liquores salibus propriis prægnantes, qui archeali elastico, & intrinseca ipsorum eterogeneitate soluti suscitant Motum, quo ducuntur ruditer figurati in uterinum sinuum, sed figuratam aliter non continent, nec suscipiunt specificam modulatam Molem; nàm Specifica Modulatio partim præbetur a radicibus herbaceis, & plantiferis, & partim perficitur a Figura simili contenta, in qua successivè augetur, cum qua modulatur, & ex qua ultimò specificatur perfecte.

III. Saporis est ex suo intrinseco salino soluto principali- ter intrinsecum extricare Motum: sua eterogenea salium naturalium armona, copula, & annexione; undè copiosa salium retentio in fluido saporoso facit celerio- rem, fortio- rem, & lascivientem Motum extricantem, activum nimis in Mole dimensa producendi seminis.

IV. Paulatim successivè ducitur saporosus liquor a Matre herbacea, & plantifera qualicunque, & ita successivè modulatur in Figuram ovuli, sive seminis naturalem, & uti defertur, ita Figuratur: uti Figuratur, augetur: uti augetur, perficitur; uti perficitur, defertur in suam dimensionem propriam speciem.

B

V. Sa.

V. Saporis distincta, diversa delatio a planta, & vegente herba sit primario a salium Idea, & indole, quæ Ideæ, & indolis positio sit, conservatur, deservit a sua naturali specie, & hæc ab annexa Figura.

VI. Distinctio salium, & diversitas, ac atrogoneitas ipsorum Saporum præbet varias, distinctasque species multiplicatas ex modulatione varia solutorum salium. Talia nutrire nequeunt, nisi solutionem patiantur in fluido: nutritio sit ex Figura comunicabili, quæ in fluido residet. Gustantur cuspide lingue saporosa dura, at quia non soluta, nutrire nequeunt, priusquam solvantur. Si tentatio organizati corporis esset in acido totaliter, nulla daretur saporosa gustatio; nam Sapor agit in fluido.

VII. Saporis est intrinsecè nutrire, augere dimensionem, perficere specificè viventes machinas quaslibet in varia, diversaque Specificatione. Insuper omni profluo sale privatum, incapax nutritivæ, causa privationis salium. Non augeat, nam non unitur nutriendæ Moli, sic incapax specificare ob carentiam modulationis perfective saporiferæ, non perficiendo, uti necessitat, singularem partes servantes machinæ ipsæ. Annexione, & adhesionem saporis liquoris in fluido universali diversimodè salibus modulato, hæc omnia sunt.

VIII. Omnia semina vegetantia, ut productionis initia hebeant necesse venit, ut nutriantur, dimensione auctiva specificentur: Hæc a saporosis fluidis fiunt, non vapidis, non insulis, non remotis a Motu extricationis. Igitur initia vegetantium omnium seminum deservuntur a Saporibus, sed fluidis salino mœre præditis: quantum dicere est, a succis ordine suo modulatis, figuratis in tali specie.

IX. Nutritio, Auctio, Specificatio fieri necessitant Motu fermentationis distinctio, Nutritio adhesionem: ductio appositione nova: specificatio similitudine, & æqualitate totali organizantium partium. Hæc singula continentur, oriuntur ex intrinsecè saporosi naturalis fluidi, ex auctiva distincta modulata Figuratiōne, augentur Nutritionis, Auctio-

G N O M O N II. 11

Actiōnis, & Specificatiōnis Motus distincti naturales in producendis Machinis viventibus sunt.

X. Si deficiat Sapor, removetur nutritio, nam ipse agitur: deest, nulla specificatio obtinetur: Saporis, quia prima fundantia initia sunt salia, consonis Figuris, similibusque Saporibus vegetantium singulorum seminum molent firmantia, idēd. ipsis totam tribuitur.

XI. Praecipuum fundamentum successivae propagatiōnis in singulis viventibus speciebus est Fœcundationis Motus, sine quo nulla proliſcatio, nulla successiva perpetuatio specifica obtineri valet, uti sāt elucidatum in Iconologia. Fœcundationis opus defertur ex succis, sed Saporosis duplici saporizatione affectis, nutritiva una, & prolifica altera: ut si deficiat Saporositas Fœcundationis, licet sit nutritiva; at tamen Fœcundatio non venit. Vappida semina possunt esse capacia nutriri aequaliter diminutē, sed non prolifica fœcundare: Sic molestiae, & abolitiones habitae ex Sapore fœcundo, non defertur propagatio seminalis, ut solius Saporis sit Munus ducere successivam specificam universalem, perpetuam propagatiōnem.

Iconologia
Elucid:
III. fol. 95i
et seq.

XII. Fœcundationis vis universim manet in Sapore, nobilioris, & altioris gradationis, ut requiratur non pauca ad tantum Munus obtinendum; & quod notatu dignum est, tantam excellentiam successivae propagatiōnis in quolibet genere; & singula specie viventium contineri, & tribui solis Saporibus modulatis distincta Figuratione in sua specie, etiā vermifera, & fungosa non neglecta.

XIII. Gradatione, & modulatione Saporum, & Figurarum posita in multiplici, varia, diversa in primo fluido aëque universali, sic innumerae species, & ex his individua sequentia sunt initiativa, auctiva, similia, propè similia, aequalia, dissimilia, ut sint abecedarium omnium, generum, multiplicatarum specierum vegetantium, uti literae sunt omnium dictionum aëtu expressarum, & de novo exprimandarum. Omnium pictorum, impressorum, & de extero imprimendorum, singularum imaginum expressiones.

B 2

XIV. Ia

XIV. In saporifera indole intelliguntur, & veniunt omnia salia soluta, solubilia, patentia, & perficienda; undè in Saporifera Idea extat polychresta annona omnium possibilium, & presentium Saporum; sicuti in circumscriptione Figuræ continetur singula possibilis deductio, & Geometrica positio lineæ, ex qua modulata, omnis Figura diversa. Ex abecedario Saporum, circumscriptione Figurarum annexarum oriuntur, fiunt, nutriuntur, augentur, specificantur singula vegetativa semina, uti principia perpetuæ successivæ propagationis vegetantium Machinarum.

XV. Quia multiplici modulatione copulantur Sapores varii, variaque salia, & geometricæ Figuræ, & hæc omnia fieri nequeunt, nisi Motu primo comuni omnibus producendis, qui Extricationis dicitur; alii Motus fermentativi, distincti, successivè delati circa nutritionem, dimensionem, & specificationem, qui ex Saporibus ipsis tanti, varii, distincti, diversi obtinentur; illisque læsis, molestis, oriuntur molestæ Idæ; idèd sit.

G N O M O N III.

Molestæ, Lædentia Qualia Vegetantibus Accidunt.

I. **E**X quibus consonæ naturaliter, & geometricæ annexis struitur singula vivens, vegetans machina, etiam ex iisdem occasionalitèr depravatis afficitur, læditur, & morbosa ducitur: Tanta, talique varietate, & multiplicitate, quanta est efficacia, copia, & annexio fundantibus ipsam, variaque modulatio lædens, officiens.

II. Firmant, nutriunt, augent, specificant vegetes Machinas omnes, tam ipsæ Figuræ, consoni Sapores, & consequentes Motus intrinseci, & extrinseci: Verùm enim est, quod anatomicè exprimitur, in vegetantibus ipsis tali molestia, tantaque depravatione, quanta sunt capaces Figuræ ipsæ, ipsique Sapores fundantes Machinas vegetativas illas;

illas; Ità lædere Figuras circumscribentes, quamlibet herbam, ac plantam vegetativam, & quales Sapores extriciant, nutriunt, augent, ac ultimatè specificant Machinas ipsas.

III. Solis Figuris evenit Fractio, & Vitiata Modulatio, undè morbi plantiferi, herbacei fiunt in Mala compositione, & Soluta, Vitiosa Unitate, sic dicti tales morbi penès virtuosos methodicos. Variæ, & multiplices sunt tales occasionales molestiæ, uti multiplices, variæ modulationes Figurarum in mole vegetativa constructa. Artefacta omnia imitantia naturales Machinas tantis vitiis lædi capacia sunt, quanta est copiosa Modulatio Figurarum, & appositorum in ipsa artefacta Machina. Ædificia magna, & ingeniosa rectè, mathematicè quantis struuntur variis Figuris annexis, & modulatis, tantis subjacent læsionibus: Artificialia parvi momenti, & simplicis structionis, quia paucis Figuris modulata, etiàm parvis molestiis destruantur. Geometrica observatio docet quia magnum, nobile ædificium in se continet multiplices Figuras, quibus struitur: Magnæ Urbes, Speciosa Tempa, Castra aliam requirunt geometricam multiplicatam Figurarum annexionem, quàm unica, simplex domus. Una pagina paucas dictiones, magnum volumen quantas exposcit.

IV. Fabrica vegetantis molis paucis constat Figuris, & illis quasi majori numero, & delatione in longitudine, quoniam vegetantia in longam crescunt, uti herbæ, & plantæ singulæ. Hinc paucis Figuris longis, obliquis, & tortuosis, quæ his gaudendo planta, & herbæ quælibet, sistuntur, & firmantur. Quercus, sorbus, cerrus, similesque plantæ annotant.

V. Producentur, nutriuntur, & augentur vegetantia, ac grandescunt in truncos, stolones, solidamque molem omnes herbæ, sed paucis Figuris dotantur, & stringuntur; Quarum paucitas lædi apta est, nam eis constructur.

VI. Figurarum diminutus numerus facit etiàm diminutum numerum læsionum. Figura enim naturalis geometrica

tricia deducta, dum leditur, vel vitiosè modulatur, tunc dicit malam compositionem, vel ad summum Monstruositatem: Sic lesa Modulatio in seminibus, herbis, plantis, floribus, frondibus, fructibus, truncis circa Figuram, ducit morbosam compositionem in vegetantibus. Leditur Figura in modulatione aequalitatis, similitudinis, positionis localis, inde dicitur morbosa herba, lesa planta in mala compositione, vel monstruosafiguratione.

VII. Alteri morbo, & molestiis ladenti subjacet quilibet Figura, scilicet morbo Fractionis: rampitur, solvitur Figura in confuso, carieque affecto semine, vel herba, & planta: Tunc accidit morbus vegetantibus ipsis dictus Soluta Unitatis, sic apud virtuosos. Nexus, ligamen, copula Figurarum necessitat necessitate naturali in singulis Viventibus. Iconologia docet. Vitalis Motus in singulis vitam habentibus requirit partium omnium nexum, & ligamen, ut fieri possit Motus vitalis unus, consensus unus, consentientia omnia in salubri, vitali, naturali Machina. Fracta Figura, vel confusa in semine, herba, & planta, cessat, & molestus fit Motus crescendi, tali gradatione, quali officitur Figura, leviter, mediocriter, totaliter, ad cujus proportionem sequitur morbosa vegetantium molestia.

VIII. His molestiis offenditur, & morbosa redditur Figura in vegetantibus seminalibus herbaceis, & plantiferis, & ipsis tributa venit mala compositio, & soluta unitas, nam talibus molestiis subjacent Figurae omnes, vel deturpantur, aut male modulantur, unde etiam consequitur monstruositas. His expressis:

IX. Quia Saporibus struitur etiam vivens Machina, ut aliud fundamentum vegetantis productionis, hinc illorum depravatio in delatione nutritiva, vel initiante struptione, quorum defectus essent Arescentia, & Verminatio, & tales morbi capaces sunt depravare viventes Moles vegetantes. Tantis morbis affligitur unum quodque vegetans, quantis succis solidisque multiplicatis nutritur, Saporibus varè modulatis. In herbis, & plantis præter Figuras annexas extat, & nec-

ces-

cessarius est alibilis succus nutritivus, fecundans viventes stiones, ducens tempore suo in geminis flores, successivè fructus, ovula, semina dicta: qui succus nutritivus saporosus vel peccat in quanto diminuto, vel in depravato, & aliquando copioso molesto ab indole naturali discedens. His morbis offenditur vegetans herba, & planta, scilicet Arescentia, Obesitate, & Verminatione.

X. Obesitas dum praternaturale suscipit quantum, nimis fluidum, ducit in vegetante quamdam neutralitatem, molestant delatam a nimia copia non naturali liquoris nutritivis, & ex hoc Figura etiam naturalis neutralitas dimensiva: Inter morbos vegetantium neutralitatem habentes ducitur ex Sapore, & Figura nimis augeta. In sensitivis verus Morbus dicitur nimia praternaturalis corporis dimensionis auctio, ut hydragoga, sive lymphatici Morbi hydropis Ideam sapientis.

XI. Arescentia verus morbus est in vegetantibus omnibus seminalibus herbaceis, & plantiferis orta occasione nocente interna, vel externa habita, dum succus nutritivus quantum insufficientis, vel Sapore non aptus ob vappescientiam, vel annitemporis molestiam, vel occasione plantifera radicali data, in quibus paulatim arescit, & tabescit vegetans ipsum quaecumque sive feminale, vel quaecumque aliud. Talis arescentia. Ex nutritione remota alibilis saporosi succi: Quae remotio dum totalis est, tunc perfecta ariditas, & tabescentia dicitur in vegetante. Si gradata, ut diminuta fiat nutritio, talis consequitur arescentia. Dicitur morbus apud scholasticos in Intemperie: Arescit ex deficientia roscidi nutritivis. Rosciditas est Saporis fluidi, non Figura licet consequatur etiam Figuræ diminutio, tali gradatione data, uti rosciditatis saporosa gradatio est.

XII. Verminatio seminum, herbarum, & plantarum succedanea Saponi, succoque saporoso evenit. Verminatio exigit Motum fermentativum generationis, sicuti fungorum eruptio, & productio, licet nonnaturalis sit ipsorum ortus in plantis, attamen fermentantem Motum exigit, qui

Iconol.
fol. r. 12.

in Sapore magis agitur . Motus enim generationis requirit succos saporosos fecundos ; nec fecunditas reperibilis est , nisi in Sapore extricante ; ut Iconologia elucidat . Dùm verminescunt semina herbacea , & plantifera , tunc alienantur in ipsis succis nutritivis in aliam indolem a naturali Idea , sicuti in generatione vermium ostensum est : Saponi annexitur fermentativus Motus ex salium eterogeneitate , & fluxili necessaria Figura ; idèdque plantifera herbacea , seminalis verminosa indoles decurrit ex Saporibus ipsis nutritivis alienatis ab Idea specifica , & tunc ordine , & modulatione verminosa oritur Motus verminationis .

XIII. Est aliquando Motus verminationis totalis , uti successivè occurrit frugalibus seminibus , & exilis molis . Aliquando herbas , vel plantas ipsas molestando , licet virides sint . In ramo , trunco , fructu distinctè verminatio ovalis particularis accidit reliquis aliis partibus plantæ , vel herbæ ; attamen temporis longitudine ex universali succo alibili molesto quolibet pars læditur , & verminationi subiacet ex saporoso defectu .

XIV. His depravantibus Saporosis fluidis , Morbescit quodlibet vegetans in morbo Intemperiei , qui Morbus sensitivis omnibus adiicitur ex senescentibus molestis succis . Sunt comunes Morbi vegetantium , & sensitivorum in mala compositione , soluta Unitate , & Intemperie ex ipsis Figuris , & Saporosis succis , quibus Machinæ omnes viventes struuntur , augetur , specificè firmanantur .

XV. In tantis innumeris generibus , speciebus , & individuis vegetantium seminum , herbarum , plantarumque habetur similitudo specifica , & dissimilitudo individua : nunquam omnimoda æqualitas similitudinis inter unum , & aliud : Est propinqua , & quasi eadem , sed non undique similis . Exemplum teneinus in nobilissima Machina humana , in qua tanti fuere , innumeri sunt , & multiplicitas futura erit , attamen unus non omninò æqualis , similisque alteri ex tot innumeris hominibus in aspectu , dimensione , geometrica positione , colore , aliisque , quamvis in Machina humana contineantur omnes creatæ

Figu-

Figuræ, & contenti Sapores in diversitate tantarum partium diversarum in Figura, & Sapore, scilicet ossibus, tendinæ, ligamine, cartilagine, perioestio, fibris, glandulis, musculis, membranis, cute, nervis, veis, arteriis, tatisque fluentibus liquoribus, ut sit admiranda Moles, ut valeat dicere: Si nescis Factorem, respice Excelsum Tantum Opus; ut mira, & nunquam sit expressa Altissimi Creatoris Infinita Immensitas: Tamen omnes tantæ specificæ Machinæ sunt in tali specie structæ, modulatæ ex Figuris circumscriptis, & ipsis exprimitur similitudo specifica una, & individuorum nunquam sat numerandorum. Aliqualis dissimilitudo inter similes: a quibus conservantur, & tanta innumera ducitur individualis copia. A Figuris ipsis variè modulatis hoc oritur, etiam inter inferiores species omnes, leoninas, equinas, ovillas, bovinas, &c.

XVI. Unde cogitandum, & petendum esset tanti fundamenti, & initiantis originis opus in omnibus Machinis, nisi ex iis, ex quibus construuntur, & causa quorum sit similitudo, & dissimilitudo in quanto dimenso, & mole organica. In similitudine conficienda concurrat æqualitas partium, quæ a circumscriptione Figurarum habetur, Necessitat etiam æqualitas dimensiva, quæ ab iisdem annexis tribuitur. Vitalitatis Motus continuus, successivus a nutritione simili, quæ a Sapore defertur in fluido Roscido naturali. Utrumque igitur initium habetur a Figura æqualitatis, & a fluido saporoso nutriente ipsum organicum quantum simile ducendo æqualitatis, & dimensionis opus.

XVII. Quibus morbis herbaceis, & plantiferis, scilicet Fractioni, distortioni monstruosæ Figura redditur morbosa, vel fracta, & obesitati neuttalitem habente, utrumque concurrat, uti Arescentiæ, & verminosæ productioni saporosus, molestus succus, peregrinus diæsus, qui salibus prægnans alienis in Motum nutritionis molestæ dirigitur, dicens intemperiem, sicuti antecedentes in Figura malam compositionem, & solutam Unitatem.

XVIII. Agricolaræ, & agrestes (sola experientia ducti, nam ratio fundamentalis apud virtuosos manet) methodicam

cam auxiliatricem manum dirigunt in correctione vegetantium expressorum morborum, scilicet fractionem ligamine forti inter partes fractas, ut successiva nutritione plantifera coalescere, uniri iterum, & adnecti possint glutinoso delato nutrimento a tota planta, ut quotidie observatur in tot, tantisque Infectionibus, appositione alterius speciei in aliam plantam, vel herbam solo diligenti ligamine inter stolonum insitum appositum, & plantam principalem: Similiter infectiones gemmatæ, sive oculatæ similibus ligaminibus. Valet enim diligens ligamen ligare duas species diversas, licet prope similes esse debeant causa Figurarum, & Saporum: Quanto magis efficacior erit ligatura, & annexio diligens in eadem planta, ducendo unionem inter fractas partes, sed non totaliter ipsius vegetantis. Imitantur Chyrurgicam manum, ac methodum in ossium fractione optimis ligaturis, & partium modulatione, committendo annexionis opus fluido universali nutritivo, cujus munus est alligare fractas Figuras in eodem organo. Similiter distorsioni, sive malæ compositioni firmare partes in naturalem texturam ligamine tabellarum. Modulatio Figuræ sufficiens est debito ligamine non solum fracturas, sed distorsiones corrigere, uti infectiones omnium plantarum sat docent.

XIX. Obesitati, & vitio superflui noxii succurrit incisio plantifera inutilium stolonum. Vites in suis superfluis racemis sic conservantur, ut magis pubescant in uvarum productione, & firmitudine semiplantæ; sic modulatio Figuræ in plantis, semiplantis, & herbis deducit, ut valeat viridaria mirteta, aranciorum, buxi, aliarumque plantarum semiplantarum, & herbarum perducere in pulchras statuas, pilas, umbracula, & mirandas ingeniosas Figuras ex sola modulatione ipsarum. Pariter aufertur molesta obesitas remotione superflui producti, quàm ex copia fluidi nutrientis.

XX. In Saporosa Intemperie ducente ariduram, & verminationem pariter agricolæ ipsæ sequuntur vestigia methodica primæ Machinæ, scilicet augendo in aridura succos abibiles, suaves, innocentes, lymphaticos, ut quasi la-
Steam

eam methodum, observent; tam in propinatione aquei fluidi gradatim, successivè in radices herbeas, & plantiferas, causa potus, & in optimissimis consonis, maturis, & salibus similibus prægnantibus substituunt loco cibi, quo ariduras vegetantium gradatim, successivè corrigunt. Verminationem similiter corrigunt ustione vermium ferreo cultro, removendo verminosam deprovatam partem, & urendo, nè in fungosam molem deducatur. Ustio chyrurgica agriculturalum, ut etiam aliquibus amaris utantur, uti chyrurgica methodus superfluum carnem assumendo, squamosis auxiliis in ossium carie. Omnes enim inferiores subalternæ corrigentes methodi imitantur primam, nobilemque scholam. His deductis circa Figuras, & Sapo- res vegetantes fruente- Machinas terreas; earumque molestias, & morbos corrigendo in Figuris, & Saporibus; opræpretium venit ad ulteriora calamum ducere. Idèd fit

S P H Æ R A II.

*Ex Idea Sensitiva Ovipara, & Vivipara
Primordia Fætationis a Figuris, &
Saporibus deferenda.*

Motus nobilior altioris indaginis in qualicumque organica mole specificat ipsum constructum organicum; nam Motus, sive opus sequitur esse. Sunt digniora munera, sic dignior Motus in vivente. Sunt nobilioris modulationis, & structuræ ea, A quibus, In, Ex quibus oritur naturalis Motus intrinsecus vitalis agens. In vegetativis ordo vegetationis notat Motum expansionis, fœcundationis feminalis ex nutritione activa ducente propagationem. His tribuuntur talia opera, talesque Motus naturales vegetantes ex fundamentis Figurarum, & Saporum annexorum naturali copula: undè opus structum in genere vegetativo, suisque speciebus venit. Hinc.

G N O M O N I.

Ovipara Initiant Pullulationem a Figuris .

I. **O**Mnia ovipara præter vegetationis munus continent sensationem aliqualem, indole tamen sua, organorum multipliciter, partium eterogeneam. Ideam, officinarum multarum seriem, & consequentes Figurarum annexarum copiam, saporumque Ideas non paucas; ex quibus varii Motus ultra vegetationem, nutritionem specificam, & fœcundationem propagativam.

II. In seminibus vegetantibus rudis, exilisque continetur herba, vel planta: In ovipera mole annotantur ovulationis Ideæ; Resident in ovulis ipsis omnes partes delinendi, perficiendi, excludendi pulliferi fœtus, licet sint invisæ; attamen veræ, ac certæ sunt illæ perficiendæ ex incubatione, & naturali geometrica positione, & modulatione: Sic observantur initiare ex puncto saliente, dicto, & successivè perfici, nutriri, augeri, & modulari usque ad perfectam structuram cujuslibet specifici ovipari. Nèc casu modulantur partes omnes successivo tempore incubationis, sed semper a cuspide ovali ad suam basim; licet circuli notam representant in ovali Figura, ut si casu, vel molesta occasione aliter commoverentur partes; dum incubatur ovum, tunc monstruositas, inæqualis pullus ex Figura naturali vitiata.

III. Figuras omnes consonas primò observamus, a quibus initium habent canales, ductus, officinæ, viscera principalia ex fermento extricante seminali æqualitèr movente omnia fluida ad Motum pullulationis, & hoc mediante ipso Sapore fœcundo seminali masculeo annexo apici ipsius ovuli, sive in radice, & basi; unde fluida contenta Motu extricationis saporiferæ ductæ vi Saporis prolifici fermentant.

In

IV. In oviparis præstantior, & numerosior Figurarum necessitas initians vitalitatem; nam aliæ Figuræ initiativæ Motus vitalis, aliæ conservant, & tertii ordinis sunt, quæ gradatum Motum durationis præbent.

V. Primæ Indolis sunt omnes illæ Figuræ, quæ cordialem sedem modulant: quibus gravitèr læsis, vel recisis, tunc nec oritur vivens, & si natus moritur. Sunt principium, & sedes Motus universalis vitalis in Machina: tanta, talisque necessitas etiàm est in vegetantibus singulis; ut gravitèr si lædatur germen, sedes prima fœcundis extricantis Motus, tunc herba, & planta non germinat: si plantis, & herbis jam perfectis, seu natis lædantur tales Figuræ, vel rumpantur radices, a quibus initiantibus Figuris sunt omnes Motus vegetationis, etiàm tunc herba, & planta arescit, perit, nisi novæ productioni radicalium Figurarum, & regenerationis detur locus. In vegetativis origo, Motus Ex, In, Cùm germine in seminibus Fœcundis, in productis eadem necessitas radicalis Figuræ.

VI. Secundi ordinis Figuræ in oviparis Machinis sunt illæ, quæ conservant vitalem Motum, & tales sunt Figuræ omnium officinarum præparantium, cribrantium, perficientium liquores necessarios nutritioni, elasticitati illuminativa cujuslibet viventis Machinæ; uti sunt Figuræ chylicantis ventriculi, & omnium sedium consequentium, quibus molestis gravitèr, ac læsis Figuris in qualibet officina, statim vivens Machina gradatim desinet a suo naturali salubri statu.

VII. Tertio loco sunt ipsæ Figuræ, quæ longam, brevem, fortem durationem subministrant, & hæc sunt omnes Figuræ solidarum partium in omni modulatione ossea, musculosa, tendinosa, & singulis matricem fibram universalem fruuentibus. Non perit vivens, nisi longo tempore dato, servata gradatione levitatis, at flacciditatis harum Figurarum: offenditur, sed non statim perit, àc data temporis successiva gradatione respiciente unum, & alterum, scilicet Figurarum læsionem, & Mollis dimensionem, Ideam, structuram.

VIII.

VIII. Hæ omnes Figuræ primi, secundi, & tertii generis sunt initiantes in qualibet ovipera pullulanda, ena scenda Machina. Omnes enim tam cordiales, ventriculares officinæ, & musculosæ, licet ultimo loco inspiciantur, tales in ovo incubato deferunt viventem Machinam pulliferam. Si casu Figura initians cordialis lædatur, pullus non enascitur: Si officinarum præparantium sedes in Figura molesta sit, non conservatur, nec nutritur, neque perficitur. Dum musculosæ, ossæ durationi dicatæ, & fibri motrici compatiantur; tunc offenditur Machina, sed non violenter perit.

IX. Initiantes in generatione, & foetatione oviparæ, primo necessariæ apparentes, & intuitu delineatæ, ut ab ipsis sit viventis origo, dimensio, & principium vitalitatis successivæ pullulationis, & conservantis, durationis gradatio. In uterino, ovario, fœmineo habent primam Figuram similem, æqualemque Parentibus, ut si in ipso ovario aliqualem molestiam in Figura susceperint ovula ipsa; aut non sunt capacia pullulare, licet fœcundæ sint, vel nonnaturaliter, & vitiosa fruuntur, quia peccant in Figura initiativa pullulationis.

X. Originis partiale fundamentum in fluidis ovariiis Figuratis primo intuitu contineri videbitur, sed non mirum. In seminibus vegetantibus exilissimis tota molis herbacea, vel plantifera innotescit; in quibus nullus sensationis Motus nequè multiplicitas est. Sunt altioris ordinis sensitiva ovipara, ideoque stabiliorem, firmioremque iniciatam Ideam, obtinere debent a suis Figuris. Omne dubium delet quod experimentum probat quotidie oculariter. Si contineri Figuras naturales illas lactiferas videmus in fluido lacteo ipso, quanto magis fluxilitatis, quæ sunt in ovario contenta duriora lacte ipso: in quibus ovulis albumen sedes Figurarum, perficiendarum in quanto dimenso, sunt quasi semifolidæ consistentiæ, nec fluxilitatem obtinent liberam, nisi quassatione, & ruptione fibrarum Figurarum ruditer, ac contentarum in albumine ipso, quo formandus pullus: sic vitellum

lum ovarium substitutum loco pabuli nutrientis in foetatione perficienda, etiam retinet, Figuram semiduriusculam, rotundam, ut aptum sit, & idoneum undique alere futuram gerendam pullulationem. Lactis Idea, & structura est etiam in se ipsa, licet fluxilis figurata, servans rudissimas Figuras singularum partium foetus nutriendi.

XI. In destillatione caprini, ovilli, alteriusve specifi lactis in alambico vitreo, ac balneo mariae facta, destillatio lactis tenuissima decurrit successivè in tenuissimum serum ebullitione aquei balnei usque ad ultimam guttulam. Post talem extractionem tenuissimae lactiferae copiae, subsidet in fundo alambici quaedam massa, quae Magdaleon dicitur, retinens duriores structuram caseosam: quod maxime notandum in hoc opere venit, & observabile, quod in dicto subsidente duriusculo Magdaleone diversae, ac variae multiplices Figure, & vacuitates eterogeneae sint: quae Figurae variae, ac diversae absconditae erant in massa fluentis lactis destillandi. Omnes illae, quae necessariae erant ad nutritionem viventis foetus nutriendi. Serum, butirum, caseosa pars in lacte sunt similes Figurae, & diversae in massa universali structae in ventriculo lactantis matris ideatae; non minus ac in chylicante officina ventriculi chylus suscipit omnes Ideas rudes, Sapores, & Figuras naturales, annexendas, copulandas diversis partibus nutriendis in Machina universali, scilicet musculosis, glandulosis, ossis, caeterisque innumeris.

XII. Quanta majori necessitate adesse debent in ovis deferendo perficiendas Figuras in foetu pullulando, & annexione successiva semifluida ovaria albuginea gradatim deduci in partes futuras solidas, semifolidas, & fluidas ex vitello universali pabulo annexo in successivam nutritionem perficiendi, & augendi foetus. In lacte sola nutritionis futurae necessitate tot, tantaeque Figurae naturales, & eterogentae continentur: Quot magis ipsae contineri debent in ovo durante organicam Matrem viventem nobilioris modulationis, cui necessitat delineatio, structio, Motus, nutritio, au-

ditio,

quo, perfecta dimentio, & ultimata specificatio.

XIII. Ideò multi liquores, & non pauca alimenta, incapacia sunt nutrire hanc unam, & non aliam speciem, quia in illis liquoribus, vel cibariis non continentur similes & æquales Figure & Sapores ducibiles consoni, & annexibiles illi speciei diversæ. Multa animalia hunc cibum, non alium, talem liquorem, non alienum, excepto solo primo aqueo fluido communi omnibus speciebus; quia in ipso continentur omnes possibiles vacuitates, & Figure, Ideòque universale fluidum omnibus. Eadem est causa in insitionibus plantiferis, ut una species sit apponenda speciei propinquæ in Figuris, & Saporibus: Non vitis supra pirum, non sorbus supra vitem, non pomi supra vites, & sic de cæteris.

XIV. Colores diversi, nævi, cicatrices naturales ducuntur a producentibus, generantibus parentibus, & sola Figura impressa in dimensione organica quanta, migrant a generante in genitum fœtum, sed ab initiis generationis, quod maxime notandum. Squamæ diversæ in piscibus, pennæ, ac colorum dimensio in avibus. Colores varii in brutis, & præcipuè in specie equina, canina, felina, aliisque quadrupedibus. Deferuntur circumscriptæ Figure in dimensione coloris a tota Machina Figurante in superficiem externam in qualibet specie. Occasionalis, sive casualis coloris, nævi, alteriusque, in equis, canibus, aliisque fiunt impressione quadam occasionalitèr Figurante ipsas externas impressiones incubi oves.

XV. Nec apta nutrire, vel capacia sunt fluida quæcunque quamlibet Machinam viventem, dum totali indole Figurationis carent: Rudem enim, licet non totalem perfectam servare tenentur in specificatione partium nutriendarum. Ossa non nutriuntur succo muscoloso, neque musculus liquore osseo, vel membranoso, nec nerveus cartilagine, & sic cæteræ omnes partes; quia circularis, V. G. Figura non roboratur concentricè, neque augetur, a triangulari, nec triangularis ab octoedrica, sic de omnibus aliis Figuratibus nutriendis. Nutritionis tanta modulatio requirit similia

genera-

generationis, & productionis initia in feminali fluido, ex quo similes, æqualesque Figuræ, & Sapores ducuntur in foetum producendum. Lactis Idea, quia nutritiva, sequitur vestigia seminalis fluidi; & hoc consequitur initium generationis succedaneæ nutritionis, & perfectæ dimensionis. In illo lactifero fluido omnes naturales ideantes Figuræ, uti in ipso similes nutrientes, licet utrumque fluidum sit.

G N O M O N I I.

Omnia Ovipara Initium deferant a Saporibus contentis in sinu Figurarum.

I. **S**int Figurarum propria singula circumscriptione signati sinuli in maritimis, reptilibus, volatilibus, vermibus, & omnis alterius generis, & speciei ova ipsa semper in ideante indole vegetationis sunt figurata, ac circumscripta ducentia saporosum fructum consonum in sinu, ut sint apta dato Motu extricationis, sive solutionis salium, ex quo moveri, & initium suscipere apta sint omnia generanda, & producenda. Vegetant, non vivunt semina: vegetant figurata ovaria fluida, at nisi Motum extricationis suscipiant, non nutriunt, non agunt.

II. Sapores foecundi semper gaudent foecundationis munere ex ipsa Figuratione ipsis annexa; nam foecunditas saporosa necessario duplicem Ideam retinet, scilicet primam nutritivam universalem, ex qua, cum qua, & in qua exercet suum opus, Motumque extricantem. Omne fluidum foecundum primam suscipit Ideam nutritivam polycrestam, & inde sequentem prolificam; ut si incapax sit nutrire, nullimodè aptum est foecundare; nam foecundatio est ultimum supremum munus annexum fluido naturali. Possunt succi, liquores omnes nutrientes esse, sed non foecundantes, vel defectu purbertatis, vel deficientia organicæ sedis prolificantis, ac vitiosæ occasionalis molestiæ.

Iconol.
fol. 201.

D

Gau.

MICROLOGIA METHODICA

26

III. *Gaudent Sapores omnes nutrientes in omni individuali mole sua confusa Figura naturali: qua negata, depravata, vel ex morbo molesta ex occasionali causa, tunc non nutriunt, non augent, non restaurant ipsam viventem molem, cui adherent. Innumeri morbi ex denegata, vitiosa, vel depravata Figura fiunt. Nutritio, quia annexio sociabilis fluidi, similis succi in Figura, & Sapore annexitur solido nutriendo, sed non aliter. Igitur sunt nutrientes succi necessario figurati indole sua adhesiva. Sunt fecundi dum gaudent duplici figuratione, una prima nutritionis universalis, & altera fecundationis specificæ. Extant componentes literæ dictionem excellentem: sunt dicendæ modulatae literæ, & dum componunt tantam nobilem aliquam dictionem, tunc alia modulatione structa. Sunt fecunda fluida, dum supponunt Figuram nutritivam; Dicuntur fecunda, dum propagationis Ideam susceperint.*

IV. *Initium fecundationis a novo Sapore habetur a proprio viscere prolificante. Principium vitalitatis in oviparis a Motu extricante; Motus extricans præcisus a Figura, et Sapore solutorum salium. Sapores primi solvuntur in oviparis ovulis, dato fotu solvente elastico ipsis unitis salibus figuratis in proprio ovulo, geometrica modulatione data; ideoque Sapores fecundi semper sunt in sinu propriæ Figuræ, aliter prolifici non essent, si figurati in sinulo non continerentur.*

V. *Internam, ultimamque perfectam Figuram deserunt Sapores, dum annexantur soliditati. Solida firma sit vivens Machina in sua naturali dimensione structa, dum Sapores nutritivi, prolificè in sinu similium nutrientium, ac fecundantium Figurarum extant, ac incipientem extricantem Motum suscitant intrinsicum, modulando partes organicas successiva, gradata nutritione, usque ad ultimam perfectionem specificam, quæ in soliditate perfecta organica, firma continetur. Talis Figurarum soliditas, dimensio, perfectio, nutritio, fecundatio in viventibus Machinis ex tali nexu obtinetur.*

Ta.

VI. Talis perfecta, organica, ultima, firma dicitur Figura modulata a prima saporifera alibili, et secunda ~~ta~~ prolifica; nec ultima sine prima; nam organizatio specifica durans, fieri non potest, nisi Sapore nutriente, et ultimante; ex qua abecedarium Figurarum, et Saporum ducitur in diversas Species, & individua multa; ut ex abecedario literario universali omnes dictiones ducuntur.

VII. In his Figuris continentibus suos Sapores consonos, servantur Motus singuli specifici universales, & individui singulares: qui Motus intrinseci, & extrinseci sequuntur Ideam ipsarum Figurarum, & succorum Sapore gaudentium. Sunt ideo diversi, varii, distincti Motus ipsi ex distinctione modulationis, & positionis ipsorum fundantium ipsas machinas viventes oviparas, & singulas alias. Quibus positis, & modulatis distincte, ac varie tales ponuntur Machinz viventes ipsis vitatis, ordine, & gradatione molestiz, offenditur, depravatur, deficit Machina; ideoque ipsa sunt fundamenta productionis germinativz ovipare, & consequentis. Artes facta omnia imitantur modulationem Figurarum in pictis, sculptis, edificatis, quibus positis tali modulatione, oritur talis imago, talis statua, tale edificium &c. Ex his origo, specificatio, moles, individuatio.

VIII. Sic oriuntur oviparaz viventes Machinz; sic augentur, taliter firmantur Saporibus ipsis, & perficiuntur organizatione universali in seno Figurarum. Figuraz enim secundant, firmant, conservant nutritionem, vitalitatem, durationem. Prima extricat, secunda struit, tertia nutrit, quarta auget, quinta firmat, sexta durat, septima ex his universalis fecundans specifica Idea.

IX. Saporis igitur est contineri in seno Figurarum; in quarum sinibus, quarum annexione, & modulatione deferuntur initia vitalium Machinarum in nutritione, organizatione, firmitudine, & fecunditate suscepta a soliditate partium, & hæc à robore, annexione, & sociabili naturali copula Saporum, & Figurarum, quibus specificatio ultima firmatur.

X. Horum similitudo, consensus, æqualitas construunt omnes ovipares viventes Machinas in similitudine, pulchritudine, salubritate, & cujuscunque intrinseci, ac extrinseci Motus. Sic defectus cujuslibet ipsorum morbus, & molestia in ipsis Machinis, talis, qualis diversa, variaque petit Figuræ, vel Saporis culpa.

G N O M O N III.

Vivipara Utero Annexa Initium ducunt in Fætatione a Saporibus Figuratis.

I. **G**enetationis successiva propagatio quælibet est ex ovario fœmineo, tam in viviparis, quàm oviparis. Hac tamèn distinctione, ut in pulliferis, reptilibus, piscibus, avibus, verminibus fiat ovulatio in utero fœmineo, ibique copula maritali a masculo fœcundante, semine, ductaque in perfectam molem, ova ipsa, ac solidam Figuram intus deferendo indigeant foràs exclusâ elastica incubatione, & consona materna, vèl alia capaci, ut paulatim fiat extricans Motus in ipsis ovariis fluidis, & gradatim delineatione successiva organica continua, partes omnes oviparæ molis struantur, & perficiantur in Figura naturali, dimensione, firmitudine, & duratione in pullifero organico ducente, & surgente in sua specie incubationis tempore organorum structuram ex alibili vitello annexo.

II. In viviperis generatio ovulorum in utero fœmineo, tempore debito pubertatis, & vigentis ætatis. Quæ copula maritali a mare specificantur in fœcundatione. In oviparis exclusio foràs ovulorum fœcundatorum: in viviparis fit intus alligatio, annexio utero ipsi, ibique successiva micatione, Motu extricante, & pabulo fluido venoso, & arterioso materno, paulatim crescunt ova utero alligata, & fœcundata, crescuntque fluida, ac augentur partes contentæ in ovo; sic firmantur canales, & ductus in Figuratio-

ne,

ne, & officinarum omnium sedes Motu nutritionis firman-
 tur in viviparo genito, foecundato ovo, undè foetus ex ovi-
 para generatione Ideam viviparam habens, quia utero alli-
 gata. In hoc solammodò pullulatio distinguitur a viviparo
 foetu, quia dum pullus struitur, non excedit ovi Figuram,
 & molem, & nutritur gradatim ex annexo vitello: vivipa-
 rus foetus in gestatione multa majora exposcit. Annotantur
 prolata fluida interna contenta in duabus vestibis involuen-
 tibus foetum ipsum, quarum una tenerior immediata cin-
 gens dicitur Agnina, & altera duridè supervestiens Cho-
 rion. Exigit quoque deferentia vasa umbilicalia ex arteriis,
 & venis maternis. Totus incubationis mensium progressus
 varius, uti species sunt: Motus, inspiratio in foetu vivi-
 paro una matris, altera foetus usquè ad exclusionem: talia
 majora requiruntur in vivipara generatione, quia nobilio-
 ris structurae.

III. Hinc oritur, ut altioris perfectionis sint, & majo-
 rem multiplicitem Figurarum, & Saporum requirant vi-
 vipari foetus, quam ovipararum productiones. Multiplicatis
 Figuris, numerosioribus Saporibus indiget Vivipara Machi-
 na, & multis aliis officinis gaudet, quam ovipara. Vivi-
 para moles tenent masticationem, qua privantur oviparae
 multa, licèt non omnia, uti, testudines, lucertulae, non-
 nulli magni pisces, qui aequali masticatione dotantur.
 Deglutiunt, pipillant omnia fetè oviparae, ac masticatione
 carent. Non mingunt, idèdque renibus privantur, & vesic-
 ea: inspirant imperfecto ordine tam pisces, aves, repti-
 lia, ovipara singula; hinc perfecta sede pulmonaria, mu-
 sculis, aliisque respirationi perfectae necessariis orbantur,
 uti privantur organica modulante voce. Paucis succis ter-
 minatis nutriuntur ex diminuto numero Figurarum, & Sa-
 porum. Motus non omnes, nam reptilia, & vermes omnes
 rapiunt Motum lumbricalem. Aves solum cantum, ser-
 pentes sibilare tenent ex Figurarum, & Saporum paucita-
 te, & organorum diminuto numero.

IV. Firmantur Machinae omnes viventes tali modula-
 tione,

tionem, talibusque principiis, ut est gradata eorum nobilior, perfectior excellens structura, quæ a Figuris, & Saporibus, eorumque multiplicitate, & modulatione oritur.

V. Quod præcælum est, & notatu venit in viviparis, ut omnes exilissimæ partes, omnesque contenti multi liquores, ex iis singuli, & singula retineant distinctum Saporem, & etiã Figuram ab alia parte. Sic ex talibus distinctis eterogeneis liquoribus fit omnis generatio Machinæ in tantis diversis partibus distincta; uadè tam ordine nutritionis, quam Idea fecunditatis necessariò deferri debent initiantia principia a diversis Saporibus, & Figuris: quibus fit ovulatio, modulatio, fecunditas, successiva partium organizatio, distincta, firma dimensio. Ipsæ organicæ partes perfectæ in dimensione organica viviparæ Machinæ sunt illæ eadem, quæ fuerunt primo primæ genitæ & modulatæ. At omnes tales perfectissimæ partes ab ipsis initiantibus.

VI. Non datur alius Sapor, non alia Figura, nisi major, vel minor tantùm, v. g. circularis, pyramidalis, ovalis, longa &c. in corde, hepate, ventriculo, brachio, renibus, pulmone, & singulis partibus: quæ Figura, & Sapor in quolibet distincto viscere, & diversa parte solum potest affici majori, vel minori dimensione quanta, at non alia Figura, alioque Sapore, licet in hoc majoritas, & minoritas salium, & sensationis gustantis. Certum anatomicum documentum ex ipsis Machinas viventes construi, & initiari.

G N O M O N IV.

*Molesta, & Morbosa Talia, & Tanta Multiplicia
Deferuntur diversis Machinis Oviparis, &
Viviparis, uti sunt struentia.*

- I. **T**Ortuositate, & mala compositione, fractura in soluta unitate morbescent Figuræ in vegetativis,

tativis, uti Arescentia, & Verminatione fundata in intertempore a fluidis saporosis, molestis, leduntur vegetantia singula in feminibus, radicibus, truncis universæ plantæ, & herbe. His paucis affliguntur molestis, nam paucis Figuris, & non multiplicibus Saporibus vegetativæ species struuntur. Ipsi omnibus contentis in qualibet Machina ovipara, & vivipara etiam affici occasionaliter valet in fracturis, tortuositate, arescentia, & verminatione. Quia.

II. Occupant secundam seriem ovipara ipsa altioris indolis supra vegetativa ex multiplicitate majori Figurarum, & numero Saporum modulatorum in qualibet specie; hinc aliis afficiuntur multiplicibus morbis, & tantis, quantæ sunt numerosiores Figuræ, & multiplicati Sapores. Tenent ovipara singula præter modulationem naturalem, fortitudinem, nutritionem, & valitudinem nutritionis, alias officinas suis Figuris dotatas, propriisque Saporibus affectas; unde quælibet organizata sedes, quisque saporosus liquor præter tortuositatem, fractionem, arescentiam, & verminationem, affici tantis morbis, & multiplicatis in qualibet officina præparante, perficiente.

III. Primus morbus in oviparis omnibus, ac viviparis est præter vegetationem remotio officinæ fœcundantis. Qui morbus in vegetativis non potest obtineri, nisi destructa herba, vel planta, quia sedes fœcundationis in vegetantibus speciebus in radicibus est: quibus remotis perit fœcundatio, & planta. In oviparis, & viviparis fœcundationis sedes est separata ab universali vitali Motu nutritionis, nam ex officina remota in castratione pullorum, felium, canis, svillæ, æquinz, humanæ, caterarum, nutriuntur Machinæ, & vivunt, imò magis augentur, & pinguescunt, quare fiat, hoc Iconologia docet. Separabilis est, & remotionem fert fœcundationis officina in oviparis, & viviparis; quæ fœcundationis remotio gravissimus morbus est, ducens propagationis impotentiam. Succedaneus huic alter extat morbus, etiam infœcunditatis in his sensitivis speciebus ex defectu officinæ in Figura, & Sapore, ac fœcunditatis motu.

Se.

IV. *Sequntur diversi multiplices Sapores, & Figure, ac modulationes in omni officina naturali organica, quæ capax est lædi, & molestari tantis morbis, quantæ sunt Figure modulantes ipsam, et Sapores annexi ipsi officinæ; sic pipillatio in avibus lædi potest, deglutitio, chylicatio, alvi sedes, ac Motus progressivus, et volatilis. In reptilibus deglutitio, excretio alvina, lumbricalis, reptilis Motus, musculorum contorsio, fractio. Visio nervorum verminatio, nutritionis deturpatio, et alii annexi consequentes morbi sic in maritimis, & fluvialibus.*

V. *Quæ sunt capaciores, & nobiliores, species, præter reptiles, verminosos, aquatiles, & volatiles, quia præcis, & multiplicatis aliis officinis gaudent, ideoquæ multitudine Figurarum, & Saporum gaudent, & pluribus per consequens præternaturalibus molestis affliguntur; scilicet masticatione, in chylicatione, cribatione succorum, alvi dejectione, sanguificatione, nervina impressione, & tantis fluidis necessariis huic speciei, & alteri. Est organum musicale qualibet Machina vivens, & Abecedarium. Paucis epistomeis gaudens organum, etiàm diminutas armoniales, & multiplicatione ipsorum oritur numerosior armonia. Cithara, tympanum classicum, barbiton, & alia individua instrumenta tantas, & non plures modulant armonia ex sic pariter tantis, & non pluribus molestiis depravantur: sic, & pariter in Machinis viventibus idem accidit in statu salubri naturali, & morbofo molesto ex Figurarum, & Saporum numero struenti Machinam quamlibet.*

VI. *Cuique operationi naturali correspondet similiter Molestia; imò pluriès ex modulatione multiplicata; nam quælibet Figura, v. g. circularis, triangularis, sicut lædi potest multipliciter in delatione, sic quoque diversas ducere molestias. Quilibet Sapor, ac succus, v3. lymphaticus, spermaticus, subacidus, nerveus, archealis potest affici, ac offendi pluribus molestiis, ubi modulatio diversa, multipli.*

triplicata erit, & tales ducere fermentativos molestos Motus in Machina, cui insidet; unde non ex sola multiplicitate, & numero Figurarum, & Saporum, sed quoque ex multiplici modulatione oriri potest in universali vivente Machina morborum numerositas.

VII. Morbi novi apparentes in Machinis viventibus nunquam antecedenter visi non alia causa sunt, nisi ex nova modulatione Figurarum, & Saporum, sed antecedenter non facta, sicuti in artefactis observantur speciosa, & nova artificia non antecedenter observata, sed in presenti recentia apparent ex nova modulatione inventa in contentis Figuris. Est abecedarium Figurarum, & Saporum numerus, quod modulari potest pluries, & millies de novo ex iisdem Saporibus, & Figuris. Ars coquinaria modulando comestibiles, & potabiles modulationes cibarias ex iisdem Figuris, & Saporibus; Sic omnes artes, & Artifices in cœlatura figurina, vitaria, futoria, statuaria, omnibusque aliis, & præcipua in pictoria, quantæ novæ, pulchræ, speciosæ, nobiles imagines, ingeniosa picta ex modulatione nova inventa. Sic in morbis novæ modulationes Saporum, & Figurarum molestæ in qualibet specie dant novos morbos, Sufficeret solam venerem litem tractare, qua affliguntur sensitivæ species ex diversa modulatione Saporum illorum, & Figurarum in Machinis contentarum. His modulatis, gradatis, ac multiplicatis in specie qualibet, reddit illas speciosas, nobiles, mirandas, & in statu molestiæ culpantur multipliciter, quibus semper conceditur nova modulatio, ut de cætero relinquatur locus novis modulationibus. Sub nobilissima humana Machina, in qua continentur omnes artes, subjacent omnes species, earumque innumera Figure, & Sapores, quia omnia subjacit sub pedibus ejus cantat Propheta, ideoque omnia fieri possunt, & fiunt, quæ in inferioribus speciebus continentur, vegetativa, & sensitiva omnibus; Pati potest, & gaudere tantis modulationibus jucundis, pariterque molestis. Quorum Saporum, & Figurarum correctio.

Ideolog.
Iconis M.
VII. num.
XII.

Ad nos

E

Fit

VIII. Fit in sensitivis speciebus iisdem prædiis imitantibus primam manum humanam. Veterinariis ars corrigens vitia, morbos, & defectus in sensitivis speciebus, equina, bovina, canina, aliisque, utitur iisdem auxiliis in fracturis, contorsione, arescentia, verminatione, apostematibus, ulneribus, ulceribus, doloribus internis, externisque, deglutitione, suppressione alvi, mictione tarda, ac aliis eventibus morbis vocatis veterinariis vocabulis apud illos, ut prodesse valeant cuilibet molesto sapor fractæ, deturpatæ Figuræ, singulisque affigentibus sensitivas Machinas in mala compositione, soluta unitate, ac intemperie. Figura corrigitur Figuris, Sapor, Saporibus, & idoneis Motibus consequentibus. Mirum igitur non est similibus, æqualibusque prædiis succurrere patientes, molestes Machinas, nam ex iisdem fundamentis oriuntur, diversimodè, modulatis: Sola concessa multiplicitate, varietate, & numerositate Figurarum, et Saporum, ac consequentium Motuum in una specie gradatione minori, in aliis majori, ac multiplicibus; unde variaz species, pulchritudines, speciositates in ipsis variis viventibus Machinis, ex geometrica gradatione, multitudinis saporifera, figurante, modulante. Sunt igitur sic auxilia corrigentia exhibenda majori, mediocri, et minori dimensione, uti Machinæ specificatio, et molestiæ morbosa vexatio.

IX. Sunt igitur diversa Figuræ, multi Sapores, numerosa modulationes in omnibus speciebus, cuilibet quarum correspondent officina variæ in Figura, et Sapore multæ diversæ, uti Motus consequentes, deducti ex ipsis Figuris, et Saporibus modulantibus naturales Machinas, quibus tot, imò majores, et numerosiores accidunt morbi causa possibilium novarum modulationum, uti in abecedario, et pictoria arte quotidie experimur. Nonquàm artes imitantes naturales Machinas ad summum deveniunt, ut magis perfici, et majori speciositate gaudere possint, ut tantis sæculis confirmati sumus. Pariter quoque, sicuti in perficiendo inveniuntur novæ modulationes, ita quoque in offendendo

dende novi morbi, alique molestia, sed semper standum est, semperque orta videntur, tam perfecte, quam defecivz, morbosa operationes fundant, oriri in utroque genere ex Figuris, et Saporibus modulatione nova fructibus ac impressis; ideoque semper nove auxilia invenientur corrigentia, at etiam semper petita ex Figuris, et Saporibus, Motibusque consequentibus, tam in conservandq salubres singulas viventes Machinas, quam in correctione morborum presentium, et de novo ducendorum. Sit igitur

S P H Æ R A III.

*Que ex Universalis Præstantiori Vivipara Machina
Oriuntur Organica Figurata Saporosa
Scrutinio deferuntur.*

Operationibus naturalibus in singulo genere, et qualibet specie dictis, correspondent initiantes, nutrientes, modulantes, perficientes, firmantes Figure, et Sapores. Sic multitudo specierum, individuales organicæ moles à vegetativa initium ducentes usque ad nobilissimam, perfectamque humanam, machinam, Naturalibus intrinsicis Motibus, ac extrinsecis correspondent omnia ea, que similitudinem, æqualitatem, Ideam suscipiunt operantem, specificam, et terminatam individuum. Est aurea moles, que universalis fundamentam retinet, et manu Altissimi Immani, suæque lineæ, creans eam ad suam imaginem, et similitudinem; quantum dicere venit: Est talis vivens machina initiata facta nobilissima, conservativa, perfectissima, operativa, ingeniosissima, et tanta perfectionis, quanta ab Immenso Creatore tributa. Talia fundamenta, talesque dimensiones organicas fecit Infinitus Creator, quibus operari posset nobilissima vivens Machina; deditque spiritum vitam immortalẽ homini, ut bonis operibus, que Creatore favente, eterna immortalia possidere possent.

Tanta talisque præstantior Machina, uti vivens sensitiva, continens in se ipsa omnes alias subalternas inferiores vegetantes, simplices sensitivas nuncupatas, ut operandi, vegetandi, nutriendi, augendi, ideandi, firmandi organici ultimò altiori gradu perfecta: Fecit, ut omnia singula in illis contenta essent servata in hac nobili mole, sed perfecta indole, et Idea tam incipientis propagativæ generationis, quàm fecunditatis, Motus extricantis, firmitudinis organicæ, vitalitatis, durationis, ac Motuum consequentium omnium salubrium, et occasione molesta capacium, depravari; unde sit.

G N O M O N I.

*Naturalibus Salubribus operandi Motibus in
qualibet Vivipara Machina correspondent
Moleste, Morbose Depravationes.*

I. **N**escit vivens perficere Motum intrinsicum sine organo, sine succo alibili prægnante suis saporosis figuratis Ideis. Arida, exagata organa incapacia moveri: pari quoque indole, et necessitate succorum sapore affectorum; Antona remota à Motu intrinseco, dum In, Ab, ex officinis, mediantibus canalibus, et deferentibus ductibus propriis impulsivam elasticam motionem non possident. Naturalis Motus requirit in vivente Machina non solum organicam perfectam officinarum, carnalium, ac ductuum structuram, deferentium succos alibiles, ac etiam, ultra requirit modulationem naturalem figurantem, saporizantem omnes alibiles succos in propria consona naturali elasticitate.

II. Exeditur organum in Figura fracta, vel depravata; unde talis morbosus fit Motus: est organica pars optime figurata, ac si desit succus alibilis naturalis impulsivam intrinsicam faciendo, tunc exagata, non salubri-

ter operatur, continet Figuram aptam, et succos alibiles, si desit figuratio naturalis, tunc Motus non ducitur consonus. Si modulatio geometrica requisita, et saporizatio liquorum deficiat in machina ipsa majori copia, vel diminuta, ac elasticitate depravante nimia impulsione, morosa, inaequali, alioque defectu, tunc Motus quilibet intrinsecus naturalis, et consequens extrinsecus, tali depravatione laeditur, uti consequens semper Motus, Figuras, Sapo- res, et modulationem ipsorum.

III. Sensitivæ qualescunque organicæ moles in qualicunque Idea, et indole sint, non dissimilem requirunt ordinem, et exposcunt firma, et necessaria talia fundamenta ad perficiendos suos naturales omnes Motus: sufficit, ut sit vivens Machina, ut tanta requirat ex intrinseca sua vivipara structura.

IV. Occasionales causæ, quæ nunquam depelli, et evitari valent a viventibus organicis, et quæ turbant naturales Motus sunt non paucæ molestantes quotidie, ac depravantes succos alibiles, Figuras, Sapo- res modulantes Machinam singulam, et laedentes naturales Motus organicos in Machinis ipsis.

V. Elasticum primum fluidum corpus in Figura communicabili, impetum faciens universalem, quo necessitate præcisa naturali quælibet vivens Moles indiget, tam ordine suo, quàm necessitate Motus cujuscunque. Elasticum Aereum est prima præcipua causa valens initiare, conservare durationem vitalem, Motumque tribuere cuicunque viventi, dummodò prauum non morosum, non ponderosum, cænosum, non fuliginosum, non gravans, non alienis peregrinis, sæculentis, ideatum; non sulinum, non muriaticum, non foetidum, non turbulentum, nimis levè, nimis æthereum; sed serenum, suave, mediocriter ductile, spoliatum, purum, lucidum, non alienis depravatam facibus, æquale, orientale, meridionale, delectabile, reficiens, ac sua delectabili Idea elasticum Motum fovens, roborans, vivificans, elucidans omnes Liquores omnia.

(miniaque naturalia fluida deferenda per universales magnos, et particulares medioeres, et parvos canales in ipsam viventem Machinam, singulasque exiles partes nutriendas conservandas, augendas dimensionam molem naturalem; imò sua elastica Idæa, et indole delatum aptum fieri, et esse ad expellendum quicquid vitiosum erit in Machinæ ipsa, 'de-
 purationis, et cribationis opus exercendo.

VI. Elastici est ducere Motum systolicum, et diastolicum in omni fluido contento in viventi mole: ejusque munus extricare liquores, movere, et conservare fermentationes omnes naturales perficiendas, et etiã lædantes morbosas. Masticationem, et deglutitionem juvare, inspirationis, & respirationis primum tam necessarium munus exercere, vitalia organa vivificare, movere, alcalizare, a facultatibus repurgare, systolica, et diastolica Motione: Muscularum subsistentiam, et adjacentium partium confirmare Motum, ac diaphragmatis, pulmonum, singulorumque opus respirationis coadiuvantium ex sua elastica vi roborare. Respirationis, micationis constrictionis, expulsionis, suctionis, adhesionis, delationis nutritivæ, fluidorum filtrativæ emunctorialis in omnes liquores deferre Motum, Ideam, modulationem. Chylificationem extricare, depurare, solvere cibaria comesta copulata in unam pulveam massam in sede stomatica, succosque componentes exarum universalem in Ideam saporiferam figuratam commutare: Rudes omnes liquores deferendos in Figuras, et Sapores naturales ipsius Machinæ restaurare, vitalizare.

VII. Tanta necessaria, præcisaurgens est vis in elastico movendo, elucidando, filerando, solvendo, micando in omnibus visceribus, officinis, partibus, liquoribus naturalibus singulis, ut remoto aere, cujusque continuo perenni semper successivo introitu per organa quæcunque, canales, ductus, cavitates, officinas naturales, vitales, animales, ut minimè possit vivens agere, exercere sua opera, tam prima, quam omnia consequentia, et conservantia visalem Motum si removeatur elasticum.

Flui-

VIII. Fluidum quodlibet sit salivale, lymphaticum, subacidum, amarum, eterogeneum chylosum, sanguineum arteriale, venosum, nerveum, esarinum, et nutriens quodlibet universale in Motu initium habet, perficitur ex elastica virtute, qua remota, vel depravata singulum offenditur fluidum in sua erasi, veraque indole. Fluitat, movetur, et perficitur in sua structura annexo suo elastico; ideoque qualiscunque culpa in aereo fluido sistens, statim sua thoracica inspiratione pulmonali defertur omnibus succis decurrentibus in ipsa vivente Machina, et morbi universales, endemici, vel epidemici: similiter depravatio universalis, vel individua contingit, et etiam corrigitur aeris luciditate, volatilitate, serenitate ex elastico ipso excellenti inspirato, quo omnes liquores vitiosi nutriens saporizati, et figurati corriguntur in morositate, vel celeritate, quia archealis elastica vis in quolibet fluido est continua, successiva, et semper; ideoque maxime activa.

IX. Solida ex qua quilibet organica Machina redditur vividior, robustior, lucidior, prestantior in suis operibus, & Motibus, dum tale elasticum inspirat suave, lucidum, purum, lominosum; aliter morosa, vappida tarda Idem, dum elastica inspiratio talis Idem fuerit; sic locorum universales positiones horizontales sub uno, alterove polo viventium modulantur. Causa, quare bellica, ingeniosa, virtuosa, ignava, torpida sint viventium ex gradatione elastici inspirati.

X. Si igitur tanta in hujus elastici est vis consona, vel dissona Saporibus, & Figuris modulatis in omni Machina organica; sic erunt equalia, & molesta delata in primo inspiratore elastico. Sufficit hujus sola venenosa inspiratio statim enecare vitam viventem Machinam, uti extirpans primum Motum in sede principali cordiali, unde ultimum potissimum venenosum est in Figura, et Sapore elastici valens statim occupare vitam sedem, et pulmonalem, coagulando lominosum fluidum, illudque totaliter reddere

mo-

morosum; undè cessat Motus, cessat mobile, deficit lumen, removetur Motus, accidit Mors.

XI. Tantis affectionibus ducitur Machina vivens ex una causa elastica lædendo Sapores Figuras, et naturales Motus, tantis modis, tantoque numero, quot sunt eorum modulationes, ipsorumque gradationes. Solæ animi graves passiones valent statim deturpare, ac molestare Machinam ipsam, ut in gravi mæstitia, timore, sic iracundia, furore ex inspirato cogitationis motivo, quo elasticum defertur tam violens in agendo.

XII. Statuta naturali necessitate, et indole universalis elastici perficientis, vel lædentis fluida quælibet multipliciter contenta in vivente Machina ex depravato sapore, et molesta Figura, idè reticendæ non sunt communiores molestæ Ideationes intromissæ in elastico ipso. Si nimis leve subtilissimum in sua Figura, nimisque volatilis, tunc solvantur Sapores, & Figuræ sat nimis, mediante sua intromissione; undè liquores omnes alibiles, leves, subtiles, nimisque fluentes, & parum adhæsivi nutriendis partibus ex minorata Figura, & pungenti Sapore, & tunc non copulantur, nec annexuntur naturalia nutritiva fluida restaurandis solidis partibus; imò solvendo ipsam solidam Machinam, rescidumque semisolidum, Figuratum, Saporosum, alibile illud reddit incapax annexionis, & tunc successiva gradata vivens Machina tabescit. Prodest ex opposito talis subtilissima elastica inspiratio gradatim facta in depravatione, tenacis Figuræ vappidi, & torpentis Saporis.

XIII. Opposita huic subtilissimæ elasticitati est morositas, ponderatio in Figuris fluidantibus in nutritivos liquores, licèt retineant Figuram communicabilem, sed non consonam nutritioni. Elasticum enim grave, cænosum, morosum, crassum, turbidum, eterogeneum tales Ideas intromittit continua successiva, & semper durante inspiratione in totam massam succorum Nutrientium: qua intromissa Idea, omnes Figuræ duriores, morosæ, parum activitatis, sic etiã Sapores contenti in sinu ipsarum successive amittunt

G N O M O N I.

41

tunt Motum nutritionis, cribrationis, luciditatis archealis, & incapaces sunt adherere restaurandis singulis partibus Machinae. Sic hydropes, atrophiae, tumores, vasorum obstructions, ac officinarum praeparantium vappiditas. In tali elastica culpa fit debilis cribratio, fragilis nutritio, gravis obstructio, & nulla, vel valde diminuta Machinae restauratio. Tandem.

XIV. Aliud genus activissimum est in elastico, dum venenosa Idea afficitur, vel instantanea, vel ad tempus gradata. Potest elasticum universale infici venenosa culpa, in Figura, & Sapore ducibili: caret Sapore proprio elasticum universale. Ideatur occasione praecisa data, & multiplicatam elasticam retinet venenosam violentam, & instantaneam, qua offendit Machinas ipsas, uti est sua gradatio: hinc scrutinio ducendae impressiones morbosae ex procatarticeis causis in succos naturales ducibiles gradata modulatione. Sit igitur.

G N O M O N I I.

*Impressiones Morbosae, Varias, Distinctas ex
Occasionalibus Molestiis Fluido cuilibet
Naturali Delatae Enuceantur.*

I. **P**rimum locum occupat in salubri statu elastica Moles causa inspirationis, Motusque continui, semper successive: sic pariter elasticum ipsum primam occupat sedem inter depravantes occasionales causas procatarticas: uti primam juvans, conservans, restaurans, pariter primum nocens, destruens, depravans. Elastica vis tenet hinc suo balsamicam vim universalem, pariterque primam venenosam polycrestam trucidantem; ideoque venenata instantanea Idea violentè agens in ipso aere reperitur, dum valet arteriales omnes archeales succos celerrimè depravare, graviter offendere, imprimendo instantanea sua inspiratione venena-

F

Idealog.
Icon. XVII.
per totum.

venatam. Ideam suam, suo contentam spiritibus archealibus, vitalibus, illisque immobiles reddere remoto volatili archeo, a massa arteriali fluida impetum faciente in tota Machina; unde instantaneus obitus in vivente. Sic viperinum venenum tangens immediatè arteriam, ejusque succum contentum volatilem, & post breves morulas vivens, vel obit, vel ad minus syncopalibus morositatibus afficitur, uti non paucis vicibus observatum venit. Tali veneno Machina fluidorum archealium in origine, & sede volatilitatis depravatur. Idealogia satis elucidat. Sic epistolæ clausæ, & sigillatæ statim apertione, mediante elastico venenoso, ipsum lectorem offendunt, data inspiratione gravissimè ideata elastico inspirato. Talis enim indoles venenosa destruit una simul, suæque efficaci vi venenosa omnes Figuras, & naturales Sapores in ipso archeali arterioso fluido.

II. Intromissione elastici venenosi in cordis sedem, a qua initium tenet, ac suscipit omnis vitalis Motus, violenter, immediatè destruitur archeale lumen conservans Motum ipsum. Sic gradata modulatione intromissionis in hanc, vel aliam sedem, in hoc, vel aliud fluidum naturale; sic offensiva molestia impressio agit. Quæ gradationis, & intromissionis elasticæ offendentis vis, etiam in plantis, cæterisque sensitivis speciebus, & individuis gradatim lædit, offendit, destruit moles ipsas. In vermibus, reptilibus, fluvialibus, quadrupedibus, & volatilibus eadem currit proportio, & modulatio offensivi Motus, tam causa offendentis elastici, quàm depravati fluidi, officinæ, vel totalis Machinæ in prima sede vitali, stomatica, filtrativa, nervea animali, singulisque succedaneis, in qualibet Machina vivente repertis. Sapores omnes, Figura singulæ repertæ in qualibet vivente mole, tantis subjacent gradatis molestiis continuo successivè, & semper ex annexo, & undique necessario elastico ipso.

III. Gradatio elastica venenosa diversa variis temporibus graviter offendens, contingit in Machinis vegetativis sensitivis, & humanis, ex multiplici occasionali causa officinam

ciente unum saporem, vel plures, paucas, vel multiplices Figuras, officinas, & consequentes Motus, quibus casibus, vel obitus Machinæ, aut longiores molestiæ ex diversitate ideati venenosi elastici offendentis Sapores, officinas multas, vel magis necessarias, aliquem succum, vel multos, talem liquorem, & non alium. Sic in venenis: Viperiorum offendit arteriales nervinos succos: Rabies canina salivalem liquorem, cui primo Figuræ, & Sapor adheret: Tarantulæ veneficus morsus, lympham, & nervum fluidum: Scorpionis, & aranearum, glandulosum, heterogeneum liquorem cutaneum. Tali distinctione, & varietate habita in fluidis offensis, sic variæ molestiæ morboſæ, ita in elastico inspirato inspiratione susceptum modulat, variat, distinguit morbos instantaneos, longos, graves, mediocres, uti alligatur illi fluido magis, cui inest similis figuratio; nam si reperiat in fluido offenso Figura acuta, & tali Figura gaudeat venenosa inspirata indole elastica, tali succo annexitur molesta elasticitas; sic in Sapore depravante laditur succus ille primario similis elastica offendentis inspiratione; licet per successivum circuitum, successivè reliqui succi naturales, ac semisolidæ, solidæque partes officiantur.

IV. Venena, elasticaque impressiones sequuntur vestigia, & indolem nutrientium succorum. Succus enim nutrites sunt diversarum Figurarum, & Saporum, et in nutritione universali unusquisque alibilis succus primario suo simili solido in Figura, et Sapore adheret Motu perfectivo nutritionis, æqualitatis, et sociabilitatis, et sic conservatur Machina vivens, durat, nutritur, et restauratur, sequendo vestigia oppositionis venenatæ offensivæ, sic alligatur suo simili Sapor, et æquali Figuræ prima intromissione. Verminum productio totum hoc confirmat in Machinis viventibus, in quibus varietas, et multiplicatio diversarum partium parit diversas, multasque species verminosas, uti sunt partes diversæ ejusdem Machinæ, et hoc non alia causa, quia alius sapor, et Figura in ossibus, diversa in mem-

sculis, distincta in glandulis, & in omnia eterogeneis fluidis ejusdem Machinæ; Quod notatu venit in specie vegetativa, reptili, aquatili, terrestri, quadrupede, & humana tantis variis succis dotata, conservata, restaurata, firma, modulata ex necessitate Figuræ, & Saporis distincti; ut unusquisque liquor sua terminata naturali Figura, suoque Sapore in statu naturali gaudere debeat; Sat Ideologia, & Iconologia elucidant.

V. Ex omnibus occasionalibus officientibus procatarticiis causis solum elasticum aerium universale est, ex quo omnes liquores, omnes Figuræ ipsorum, singulique Sapores offendi possunt eodem tempore, quia unusquisque succus Motum intrinsecum habet cum elastico, et ex elastico Motum proprium, quo Motu ducuntur in singulas varias operationes fermentativas, depurantes, nutrientes, ultimòque firmantes Machinam; idèque morbi universales vermi, æstivi, autumnales, hyemales, ex modulatione elastici ipsius, ex annitemporis varietate, & diversa Idea; undè precisa causa talis universalis distinctionis est in elastico ipso diversimode ideato, & quo inspirato universalem Motum, et polycrestam Ideam suscipiunt omnes liquores ejuslibet Machinæ. Et sicuti fermentativus intrinsecus Motus est diversus in omnibus fluidis fermentativis naturalibus, sic etiam ipsis annexitur, morbosusque redditur ipse elasticus Motus, qui uniformis, & difformis eodem tempore redditur: Scilicet uniformatur Motui fermentativo cuilibet, & difformis redditur respectu Machinæ ipsius offensæ.

Historia
gravis.

VI. In præsentem confirmare valet expressa, quadam mira notabili observatione circa inspirationem ipsius Elastici. Quidam vir quinquaginta annorum sua occupatione, ambulans vespertinis horis se duxit in quamdam cautionem, quam occupabant nonnulli ægri laborantes maligna febre, sed diversis symptomatibus afflicti. Tota nocte ibi moratus, & sociabilem comestionem habens, quorum ægrotantium nonnulli erant propè morituri, uti accidit: Statim elastico sædato inspirato incidit post paucas horas in febrem malignam

gnam homotenam offendentem omnes regiones; scilicet stomachicam crebro, & copiosissimo vomitu variorum succorum, ac Saporum; vitalem continua perenni febre, ac diminutis viribus; animale sedem pari phrenitide, comate somnolento, ac stoliditate. In tanto agone quanta præsidia necessaria erant, & universalia cuique virtuoso methodico non levia erant; Et ecce quod mirum fuit post paucos dies præsinditur universali icteritia usque ad ungues ipsas, croceas ipsas reddendo innumeris exentematibus tota cutis variis coloribus, ac vomitu continuo, licet etiam propinato a virtuoso, natium hæmorrhagia copiosissima ad plures libras, & per venas hæmorrhoidales fluxus plurium librarum. Eodem quoque tempore sudore copioso universali plusquam quindocim vicibus quotidie, & quod intellectu difficile est capere, per sedem alvinam copiosa omnium succorum variorum colorum ponderosa, & gravis evacuatio. In tantis afflictionibus, ac symptomatibus quid agendum esset, morbus tam universalis offendens omnes liquores, etiam nerveos in continuis convulsionibus. His auxiliis a methodico universaliter propinatis succurritur, scilicet successive aqueum potum calidissimum tempore propinando, lacteas potiones ex seminibus peponum, ac jura ex vitellina carne tantum propinare pro cibo diurno continuo repetitis sex vicibus quolibet die, quibus præsidiis, & vomitu in principio coadiuvato tulit tantas molestias, quamvis pluribus diebus in agone permansit, & judicatus post quadraginta dies, licet aridissimam linguam, & urinarium serum demonstraret ictericum, celerem, confusum, liquatum. Quod notandum venit omnes affidentes domestici, & vicini eodem morbo affecti fuerunt cum iisdem symptomatibus ex sola prava venenosa elastica inspiratione, ex quorum multitudine ægrotantium non ferentium ex senili ætate septuaginta, & ultra annorum tantam gravem molestiam obitum habuere; omnes alii iisdem præsidiis convaluere post trigésimum, & quadragésimum. Qui mortui sunt non ferentes evacuationes ipsas non attingerunt septimam diem.

Scri-

VII. Scrutinio dignum venit pro confirmatione elastici universalis, quo depravato in hoc casu omnes liquores naturales depravati fuerunt. Lymphaticus excretionis sudoris, & urinarii serici copiosi: Succus saponarius biliosus universalis icteritia: omnes stomatici tam leves, quam mediocres, & ponderosi copiosa multiplici varietate per alvinam sedem; sic arteriosus, ac venenosus liquor per enormes hamorrhogias ex naribus, & sede: Salivales succi, & decurrentes in ventriculum per enormem vomitum eterogeneum, sapientem diversos Sapoies muriaticos acidos, scindentes, amatos, foetidos: quid dicet quisque, aut forsitan dubitare posset omnes liquores in his Machinis contentos depravatos non esse in singulo Sapore, & propria Figura? Dum omnia emundantia, cujuslibet succi aperta fuere per nares, vomitum, cutim, sudorem, dejectionem alvi, icteritiam, urinariam sedem, efflorescentis cutaneis, & foetida continua insensibili transpiratione universali, quae singula fieri nequibant sine universali offendente, & deferente elastico, tam in defectivo, quam in profectivo statu. Quod negligendum non est in talibus agris, scilicet aeris serenitatem, luciditatem, & efficaciam; nam primus aeger ductus fuit a caenoso aere, in quo contraxit morbum, & dum curatus venit, ductus in aerem serenum, lucidum, nobilem, sicuti caeteri aegrotantes domesticis, & assidentes. In solo elastico universali possunt contrahi tantae lésiones, & morbosa depravationes, sicuti correctiones universales ex fluido aqueo calido exhibitio, & successivè propinato, uti tale capax omnium Saporum, & Figurarum Ideam corrigere morbosam.

VIII. Sicuti omnes Motus sunt universales, tam perfectivi, intrinseci, & extrinseci orti ex elastico aere in fluidis singulis, ac semisolidis, & solidis, quia omnis Motus ab, in, ex elastico est: Pariter quoque universales etiam sunt, qui oriuntur varietate, afficiuntur multiplici Figura, ex terrea mole. Omnes enim incomunicabiles Figurae sunt, & circumscribuntur terrea indole, ut gradationis, & derivati, ac durationis gradationem suscipiant a terrea idea: Sic

vegetantia omnia tantam exprimunt varietatem in Figuris, dabo exprimunt sinus, terreum, conosum, finosum, cretaceum, semilapillosum, vel montanum lapideum. Simplex enim nunquam est terreus sinus, nam semper salibus diversis, & gradatibus gaudet; sicuti etiam ex horizontali gradatione polari retinet elasticum ipsum varietatem gradationis; unde duriores plantae montanae minus durae herbae, & reliqua vegetantia terreo sinui affixa. Figurarum enim origo variaque durities, & stabilitas Incomunicabilitatis primario, licet non omnimode, & praecise ex terreo sinu, & sicuti terrea moles est Figurarum Incomunicabilitium origo, & fundamentum, ita quoque universales naturales Motus, & morbofi ex ipsis Figuris consonis, vel dissonis Machinae, qui affixae sunt.

IX. Post Figuras insurgit Sapor originem ducens ex igne, quod modulatur, distinguitur, varietatem patitur quoque universalem omnis Saporifera Idea, tam ordine naturali salubri, quam occasionali morbofo molesto, ut sit universalis Motus in ipsis Saporibus. Pariterque Aqueum fluidum primum, quia universale nutrimentum circa omnes Machinas, cujus gradatio, distinctio varia ex annexione, & multiplicitate salium oritur, fitque & est universale perfectivum nutrimentum in omnibus machinis, ac defectivum in omnibus morbis, uti saepe expressum in Iconologia. Sunt Blasidum, Terreum, Igneum, Aqueum universalissima prima, quibus tribuitur ex primis fundamentis singulis Machinis Figura, Sapor, Motus, Nutritio, & ex quibus, cum quibus, & in eis oritur, perficitur, vivit, durat Machinae quaelibet vivens.

X. Quae de universalissimo Elastico, Terreo, Igneo, & Aqueo elucidata sunt inter causas procatarticas, succedentes sunt reliquae naturales salubres, & morbose molestae, sed particulares, tamen singulis ipsis semper annexae necessarium esse debent ipsa experimentia Motus, circumscriptionem Figurae, extricationem Saporis, & nutritionis efficaciam, quorum singulae Idem, vel unitum, vel separatum

conciunt depravationes multas ex multiplici modulatione habita perfecta in naturalibus, & defectiva in morboſis. Hinc ſequitur.

XI. Cibus, & potus inter cauſas procatarticas, quæ ſedes duplices retinent, ſcilicet maſticatoriam, & chyloſam, in quibus ſuſcipiunt triturationem, & fermentationes multas ordine, & gradatione Viventis Machinæ, nam volatiles, reptiles, & fluviatiles ſpecies maſticatione carent, & eis conceſſa ingluvies prima ſedes loco maſticationis, ut multoties elucidatum. Quia in præſenti de perfecta Machina agitur, maſticatione capaci, & perfecta chylicatione: idèdque de cibariis, & comestibilibus, ac potionibus dicendum eſt; quæ numerantur inter præciſas cauſas naturales conſervantes, vel officientes in ſpecie, modulatione, & fermentativo Motu.

XII. Omnis ciborum aſſumptio, & potus deglutitio ſervare debet Ideam naturalem ſimilem, æqualemque non ſolum in Figura, & Sapore, ſed ut ſequatur naturalis Motus, debet eſſe, & ſervare indolem maſticationis primæ, ſive triturationis, tempus requiſitum, et præcipuam quantam dimensionem. Potabilia, & cibaria peccare poſſunt diſſimilitudine, inæqualitate, et dimensione, quæ omnia ſemper ducuntur vitioſa ex Figura, & Sapore, licet quantitas copioſa non tangat talia veſtigia; attamen, quæ ducunt ſimilitudinem, & æqualitatem, ex ipsis dactur, & conſtat vatur ſalubritas in Machina qualibet. Multa enim uno tempore conveniunt hyemali, non æſtivo, vel æſtivo, non hyemali, verno, vel autumnali: Nonnulla uno tempore ætatis, non alio, pubertate, non juventute, non ſenectute, meridianis horis, non nocturnis; tempore vacuitatis, non repletionis ſtomachicæ.

XIII. Cibaria, & potabilia quamvis in Machina humana tam præſentia, quam futura poſſibilia omnia ſunt capacia guſtari a Machina humana, quia omnibus Figuris, & Saporibus ſubalternis infimarum ſpecierum gaudet. Non per hoc uſualia, & ſapientia Ideam ſeminalem, uſum, & conſue-

ſuetudinẽ , non ſapiant ſimilitudinẽ , & æqualitatem ; quia ex his ſucceſſiva inita ſimilitudo , et æqualitas . Educationes cibariæ ſat quotidie demonſtrant .

XIV. His modulatur perfecta potus , & cibi Ideatio ſalubris , & in oppoſitum ducta Figuratio potationis , & cibi peccantium in Figura , Sapore ſimili , conſono , æquali , conſueto dimenſivo quanto , tempore ætatis , vel annitemporis ſunt moleſti , & morboſi Motus offendentes Machinam quamlibet gradatione horam unica , duplici , multiplici , varia , quanta , dimenſiva , & reliquis . Tanto expreſſo circa cibum , & potum ſatis .

XV. Motus , & quies inter cauſas procatarticas exprimuntur , in quibus parum morandum , quoniam nimis moroſa quies in omnibus Machinis agitur propria occasione elicitæ . Quies enim ducit dum nimia erit , fluidorum torpiditatem , nam non cribantur , non filtrantur perfecte per propria emunctoria , nec perficiuntur , ac apta redduntur propriis operibus , & nutritioni univerſali . Si nulla quies , & Motus celer , frequens , nimius agatur , etiam præternaturalis eſt , & laborioſus , idedque laxat Machinam , nimisque ducibiles , minusque adhæſivos ducit liquores naturales in machina ipſa , & multoties quod adhæſivum eſſe debet foras expellitur ; undè gracilitas , imbecillitas , laxitas Viventis Machinæ . Uterque ſervare debent naturalem geometricum ritmum , typum , ut naturalis ſalubritas conſervari poſſit in Machina , aliter morboſa : Quamvis Motus , & quies ſint aliquando præſidia comendanda , & eligenda , in ſolvendis cœnoſis fluidis , illaque ducere dum filtrantur Motu ipſo per conſona emunctoria , uti in univerſali præſidio diaphoretico cutaneo ſudoris expulſione : Sic quoque quies laſſitudinis veſtigia morat , nimiam fluxilitatem ſuccorum coercet ; ac Machinam ipſam ex laſſitudine moleſtam pacare valet , jucunditer reficere , ac in ſtatum naturalem deducere .

XVI. Quæ ex Somno , & Vigilia deſumi ſolent moleſtiæ , potius uti ſymptomata ſunt numeranda , quam cauſæ

sæ ideantes figuratæ, saporosæ, nam longitudo, brevitatis tam in vigilia, quam somno sunt depravationes ortæ ex fluido vitioso lædente Machinam animalem in suis officinis, ductibus, & canalibus Soporizando, vel Pungendo; unde somnolentia, vel nimia vigilia sunt effectus, & producta, non causæ, & producentiæ; igitur largissimo ordine inter causas procatarticas reponenda.

XVII. Evacuaciones, & repletiones sunt additæ cibo, & potui; ex quibus repletio stomatica multoties, & ferè semper ortum tenet. Evacuaciones enim dum morbosæ non causæ, sed succedanei effectus symptomatici orti ex fermentationibus molestis fluidorum in Sapore, & Figura peccantium, & Motum fermentativum ducentium læsivum. Dum enim repletiones fiunt, vel sunt cibariæ, & tunc numerantur in secunda causa potabili, & cibaria. Si verò erunt in officinis intrinsecis filtrantibus non primò præparantibus, & magnis, sed in canalibus, ductibus venosis, nerveis, glandulosis, aliisque successivè deferentibus, tunc repletiones numerantur ex morositate fluidorum in Figura peccantium ex cœnositate, visciditate, glutinositate adhesiva inter morbos non causas, scilicet obstructions; uti sunt infirma, tubercula, tumores, ac graves internæ obstructions; unde repletiones tales non causæ, sed morbi numerantur, quibus succurritur à methodica disciplina consonis præfidiis.

XVIII. Ultimum locum, licet primum retinere deberent, vel adminùs secundum, Animi Pathemata, sive passionés, quæ instantaneè valent mutare, ac ideare in similem indolem succos naturales, eosque ducere in maximam perniciem ex forti Motu impressionis consentientium omnium partium primum ortum præbentium ex regione, & sede animali, ex qua concussio, depressio, lætitia, hilaritas, timor, mæstitia, & succedanea animi Pathemata, amor, odium, ira, concupiscentia; & subsequentes aliz impressiones ideales, ex quibus fluida naturalia per unum consensum, successivam conspirationem ducuntur Motus jucundi, & sensationes delectabiles, uti tristes, & dolorosæ in oppositum: quo-

quomodd fiat triftis , vèl jucunda fenfatio Iconologia docet .

XIX. Ided enim in fede animali fit , & oritur fenfatio omnis initiativa , quia doloris , & jucunditatis impressio fit , præcipuè a nerveo succo habente primam Ideam in officina animali , quamvis neceffitent aliæ partes fluidæ , semifluidæ , & solidæ organicæ . In tali fede diverfa modulatione fluidorum naturalium , Saporum , & Figurarum in diverfis modulatis organicis fiunt omnes fenfationes , uti Visio , Olfactus , Auditus , Loquela in organo Gustus , & Universalis fenfatio Tactus , undè depravata tali fede animali in fuis fluidis gravitèr , tunc Visio læditur , mens ægrotat , Gustus , Olfactus , Auditus , & fenfatio universalis , tam jucunda , quàm dolorosa afficiuntur . Hæc est præcifa caufa , quare Animi Pathemata valeant tam efficacitèr , & instantanèe quasi Motus naturales officere , vèl nimis extricare ; quoniàm extricantur , & ideantur Idea concepta impressionis primario succi volatiles fluentes , indeque omnes fucceffivæ in Machina contentæ impressiones naturales . His deducuntur moleftæ Ideationes procatarticae in tota Machina vivente , & tot , tantæque fiunt morbofæ , defectivæ impressiones in ea , quòt poffunt fieri modulationes variæ , lædentes faporofæ , & Figurantes in fingulis fluidis , simplicibus , & annexis , in qualibet officina , & organica parte molefta , vel moleftante in Figuratione , & Sapore .

Iconologia
Enu-
cleat. V. E.
tucid. II.

XX. Id totum gradatim , unitim oriri potest a qualibet procatartica caufa , sivè elastica erit , vèl cibaria potabilis motrix quiescens , & fingula alia subsequens . Fieri potest in qualibet officina , sivè chylofa , intestinali , pancreaticæ , lactea , Hepatica , cordiali , animali , ac subalternis fingulis inferioribus multiplicibus in Machina ipsa organizatis , modulatis ideantibus , ideatis , & moventibus , tam in ordine perfectivo , quàm defectivo .

XXI. Sunt etiam non mindè tantæ , talesque impressiones morbofæ in succis Saporosis Figurantibus , uti primò

in salivali in propria officina Masticationis ; uti etiam in Stomathica chylicante in Duodena Intestinali separante , & cribrante , in pancreatica officina subacidi succi , in Fellea Cystica , Fellea Hepatica , concava , Saponaria , Biliosa ; uti in magnis truncis lymphaticus succus , & nervus animalis , ac cordiali sede cordialis uterque ingrediens , & egrediens Motu diastolico , & Systolico . De quibus singulatim agendum venit .

XXII. In Machina vivente omnes liquores Saporosi , & Figurantes retinentur, conservantur, restaurantur , & restorationem habent in suis naturalibus Ideis ex omnibus , & singulis perficientibus , & modulantibus enarratis causis in statu salubri , et eadem proportione , imò majori , et multiplici in indole vitiosa , et morbosa ab iisdem cibariis potibus , elasticis , et singulis : Et quia unusquisque liquor , ac succus sua Figura , suoque Sapore , et succedaneo Motu in ordine naturali conservatur , inde est , quod in statu morbofo dissonis Figuris , molestis Saporibus , et morboso Motu scrutinio veniant .

G N O M O N III.

*Quomodo Occasionales Procatartica Causæ sint
Aliquibus Naturales , & eadem
Nonnullis Molestæ .*

I. **I**nter vegetantia locum habent etiam nonnullæ occasionales causæ , ut in eadem specie sint naturales perfectivæ , et etiam aliquali elastica delatione molestæ : sic spontè enascentes herbæ , et plantæ nonnullæ requirunt aerem clariorem , vel salinum , lucidumque ; ut sunt omnia herbacea , et plantifera montana , quæ nascuntur spontè , et propagantur naturalitèr in omnibus montuosissimis altissimis summitatibus , et maritimis locis , et perficiuntur saxo o terreo sinu , et eadem vegetantia si deferantur in

coe-

cœnosum terreum sinum, ægrotant, minimè crescant, non perficiuntur, nec ovulant, et si quidpiam fructificent, vel paruum, vel insipidum. Sic si oppositus tribuatur situs a palustribus locis in montanos situs idem accidit, uti sæ notum apud agricolas, et agrestes.

II. Causam rationabilem si petas, statim elucidatam habes ex ipsis fundamentis, et seminalibus Ideis orientibus ex Figurarum, et Saporum modulatione. Species illæ vegetantium habentium pro eorum sede fundamentali Figuras strictas, duriusculas; Saporemque acutum, ac salinum; causa similitudinis, et æqualitatis, requirunt similem terreum sinum, æqualemque elasticitatem, quæ in montano sinu reperitur: ita quoque herbacea, et plantifera flaccidiora, ac minùs salina, eundem similem requirunt terreum sinum, et aeream modulationem. Talitèr gradantur: quo casu elasticum idem, et terreus sinus uno specifico herbaceo, et plantifero prodest, alterique nocet; undè causa procatartica eadem profunt, et officiant.

III. Intèr aquatiles, et maritimas moles piscium, et reptilium idem venit observandum, ut multæ species requirant aquas stagnantes, lacum, et nonnulli fluentia flumina: Non dissimili causa, et ordine in immensa maris Mole morant diversis in locis multiplices variæ piscium species, ut in uno sinu nonnullæ species, et aliæ tantùm transeuntèr alium proprium petant maritimum sinulum. Reptilia, serpentes diversarum specierum idem exigunt ex modulatione aquei fluidi, elastici moventis, & terrei foveatis.

IV. Sensitiva animalia tam perfecta quadrapedum, quàm volatiliùm eandem modulationem exercent, elasticam, & terream petendo illam naturalem perficientem similem, æqualemque in Figura, & Sapore; ut uno loco bene se habeant, & altero molestè afficiantur, quamvis cibis, potus, neremque elasticum sufficientèr habeant. Totum hoc Idealogia multis in locis iconizat.

V. Machina nobilissima humana retineas omnes Figuras,

ras, singulosque subalternos sapes huic subiacet magis modulationi, ut uno elastico inspirato bene valeat, & altero in morbum incidat: talibus cibus, talique potu bene valeat, & altero offendatur: Motu, vel quiete pinguescat, vigilia, & exercitio officiat, & sic econtra, & in omnibus aliis procatarticeis causis.

VI. Firmam, veram, rationabilem signabis causam precisam, tam specificam, quam individua ex Figuris, & Saporibus fundamentaliter allatam, & annexam cuilibet Machinæ Viventi individue. Sic enim ex eadem procatarticea causa bene valent, et molestè ducuntur individua humana ex modulatione varia multiplici Figurarum, & Saporum, varias struendo Machinas individuas humanas diversas; ut nonnulli homines hilares, alii mœsti, ferrij, virtuosi, vel iracundi, tardi, morosi, ignavi, & tot, tantisque multiplicibus variis, diversisque modulationibus, & seminalibus Ideis fundati. Clara sinè dubio rationabilis causa exprimens, elucidans totum hoc oriens, varièque ideans Machinas viventes diversimodè in causas, & ex causis procatarticeis. Hinc dignum est singulatim de his agere. Sit itaque.

S P H Æ R A IV.

*Quibus Figuris, & Saporibus, & quomodo
conserventur Motus salubres, & inde
fiant Ledentes Morbosi in Regione
Naturæ Humanæ Machinæ.*

E Lucidatis antecedenti Scrutinio procatarticeis causis in genere Figurarum, & Saporum, & consequentium Motuum in Machinis universaliter, decens est in præsentî scrutinio agere qualia fluida, quales Figuras, & Sapes naturales exigant in statu salubri, & quales sint Figuræ, & Sapes officientes, morbosque ducentes machinæ ipsi humanæ. Igitur.

GNO.

GNOMON I.

*Qui succi, qui Sapoꝛes, quæ Figura sũt in
opere Salubri Chylifero Necessario
Stomaticho Deferendi.*

I. **P**æcedens Motus primus est in opere Masticationis cibalis, dictus Tractionis Motus, cui operi succurrunt multæ non paucæ partes, & succi nonnulli: àt quasi simplex tale opus. Sunt primo in opere fractionis cibalis dentes incisivi, molares, & consequuntur ad perficiendum tale opus tonsillæ, fauces, maxillæ œsophagus, palatum, glandulæ salivales, conglomeratæ, Uvarthonianæ dictæ, lingua, organum eterogeneum, uvula, Laryngis muscoli deglutitioni necessarii. Ex liquoribus saliva, lymphæ partus, & aliæ annexæ organicæ partes.

II. Masticatio primum opus chylicationis in perfectis sensitivis, nam in avibus pipillatio, deglutitio, ingluviæ: in piscibus, & reptilibus multis suctio, & deglutitio cibi, præter masticationem. Ipsa masticatio exigit non solum partes organicas modulatas in sua naturali Figura, ut molitoris opus exercere possit in fractione ciborum; àt etiam requirit Motum voluntarium in perfectis nobilibus Machinis, & in aliis sensitivis famem, & appetentiam. In homine voluntarius, pungitivus stimulanſ Motus, qui celer, mediocris, morosus, uti comedentis stimulus, & voluptas; ut quodquæ sana mens, nam dormientes, fatui, delirio occupati, quibus mens non rectè constat, & quibus stimulanſ appetitus non adest, ii masticationem non agunt. Est Motus masticationis semiinternus, & semiexternus exigens opus ab intra, & ab extra. Motus progressivus itinerantium, apertio palpebrarum in visione, loquelæ, & aliorum tangibilem respicientium tangibilem sensationem, & dimensionem, tantis subjacet. Est electionis Motus, nam potest fieri

feri celer; tardus, mediocris, uti placet masticantibus. Reliqui Motus subsequentes naturales sunt, nec motionem habent a voluntate, sed ab universali Machina, illisque Figuris, & Saporibus necessariis agunt, quibus firmatur, struitur, nutritur organica pars, officina, ductus, & emunctorium quoque.

III. Exigit masticatio suos succos, sive fluida, inter quæ est saliva decurrens a glandulis Uvarthonianis, a canalibus, & ductibus: cujus salivalis liquoris mixtio cum cibus, & potibus initiat primas chylificationis Ideas. Aves, et omnia carentia Motu masticationis, etiam privantur glandulis salivalibus, quamvis sint aliquæ glandulæ in collo, et propè maxillas, at non salivant. Reliquæ ciborum comestorum dum morantur inter molares dentes, et non deglutiuntur, post aliquas horas semichylosæ observantur, uti diminutum opus chylificationis, sed initians, mediante salivali fluido. In avibus, et masticatione carentibus incipit chyliferus Motus in sede Inglunici, a qua detruditur in musculosum ventriculum: in his viventibus masticatione privatis supplet Ingluvies, et musculosus ventriculus Motum triturationis, et salivalis succi initiantis chyliferam fermentationem. In masticantibus, nec ingluvies, neque musculosus ventriculus.

IV. Salivalis succi, sive liquoris prima indoles, et Idea in scrutinium ducenda venit, uti primum fluidum necessarium chylifero fermentanti mutui. Ipso enim læso, variaque gradatione depravato, aut in Figura, aut in Sapore, vel sociabili mixtione in fracta masticata cibaria; sic quoque initiat gradatim molestus chyliferus fermentativus Motus in ventriculari officina. Hinc est, quod.

V. Omnes partes organicæ necessariæ masticationi, sive cibali triturationi dum officiantur, etiam lædunt intimam annexionem liquoris salivalis, tam in potabili, quam solido deglutiendo. Saliva enim ut tam necessarius liquor, est primario necessario ad excitandum extricantem Motum in cibariis, & potabilibus, ut deficientia, nimia copia, de-

depravata Figura , alienus Sapor valeat singulatim ducere officientem Ideam Chyliferæ eterogeneæ massæ .

VI. Est non parvi momenti , et saporizationis naturalis necessarius salivalis liquor ; ut ejus plenus error non sit corrigendus a subsequētib; liquoribus , et officinis perficientibus chyliferum opus : causam anatomicam si petas , in promptu habes , nam initiāns quisque fermentativus Motus dum offenditur , etiam lædit subsequētes perficientes Motus : Effet vitium in radicibus vegetantium , undè , & a quibus omnes alij Motus . Est primus ex salivali succo , undè ipsius depravatio ducit molestum , afficientem , initiantem Motum in chylifera eterogenea modulatione . Hinc .

VII. Pluribus satisfacit muneribus naturalis Salivæ Sapor , et masticationi , et deglutitioni , chylificationi , & de purationi filtrativæ universalis lymphæ , cujus partus est , ut infra . Subsalsus naturalis salivæ sapor , sed non molestus in sua saporifera Idea , tenens , ac suscipiens impressionem propriam , illamque etiā tradens in polycrestam massam fluidorum à salibus contentis præcisè in lymphā ipsā . Subamarus succus facilius in sibi similem transit amarum , difficulter in acidum : Sic acidus vicinior pontico , et austero , quàm amaro causa similitudinis , et æqualitatis . Salia enim , ac sapes ex ipsis dependentes , licet retineant indolem saporiferam eterogeneam ; attamen omnis eterogeneitas est gradata . Figurarum geometrica circumscriptio retinet talem distinctionem eterogeneæ gradationis circumscriptæ . Sic Figura circularis vicinior ovali , distantior quadratæ ; Pyramidalis vicinior acutæ , distantior circulari : itā singulæ Figuræ , ac Sapes gradantur in propinquitate , et distantia saporizationis .

VIII. Omnes enim Sapes , quia contenti in sinulis Figurarum naturalium , idè sequuntur vestigia ipsarum ; sicuti una circumscripta Figura proximior uni , et distans ab altera , itā Sapes omnes contenti in suis consonis Figuris sequuntur ipsarum vestigia . Salivalis succus proximior salzo , quia subsalsus , et idè occasionali delata impressione

H

transit

transit in falsum saporem, ex sua subsalsa saporifera Idea: Hinc morbi graves universales oriuntur quia ducentes depravationem a fluido universali lymphatico in Machina Vivente, deferendo gravissimos destruentes morbos, uti hæmorrhoides, tabidos, marasmodios, ariduras, universalemque tabescentiam. Fluidum salivale est ferè universalis delationis; hujus munus non solum universalem chylicationem initiat, sed omnes alios Sapo- res licet alienos capax est in suam indolem morbosam ducere: illosque nonnaturales depravare in Machina, causa intromissionis in chyliceram universalem massam, quæ est, & debet esse annona omnium perficiendorum, nutrientium, naturalium, restaurandorum liquorum.

IX. Ore, organa universali, & sede gustante saporiferas impressiones innumeras, variasque prodit, fluit saliva capax cujuscunque saporifera impressionis, sine qua organum universale gustans incapax redditur distinguere sapo- res ipsos, tam in statu salubri, quam morbo- so. Ipso enim salivali succo irrorante organum gustus, redditur universalis capacitas utrumque sapere, & distinguere. Tale mirabile organum tam in acumine linguæ, quam trituratione masticationis, & motu deglutitionis distinguit omnes Figuras, singulosque naturales sapo- res, & etiam nonnaturales defectivos, tali efficacia, & gradatione saporifera, ut non solum præ- sentes delatos liquores, & cibos gustare valeat cum gradata distinctione, et varietate, àt etiam omnes innumeros Sapo- res arte parandos, et modulandos in arte coquinaria, et qualicunque solutione, præparatione possibili in quacunque chymia, aliaque, sic in solidis, quam fluidis omnibus. Idea in organo gustante sequitur universalitatem lineæ de- ferendæ, et modulandæ in quamcunque Figuram præsen- tem, possibilem de novo, et modulandam. Eterogenea, sedes capacissima cujuscunque saporifera impressionis va- riæ, distinctæ.

X. Quod maximè annotandum venit in salivali liquo- re scatente per ductus salivales; tam in statu salubri, quam mo-

molesto est ut quilibet Sapor sit unibilis, et de facto annexatur salivæ, nam subacidus, salus, amarus, ponticus, austerus, dulcis, pungens, suavis qualiscunque Sapor gradatus, amarissimus, subamarus, semidulcis, dulcis, dulcissimus, acidus, subacidus, acidissimus, salus, subsalsus, salissimus, & omnes alii tam salubres, quam morbofi quomodocunque gradari actuales, & possibiles, & qualicunque gradatione posita, omnes propria varietate, & distinctione in sede organica gustante observentur, & distinguuntur; ut non valeat reperiri qualiscunque sapidus liquor qualicunque gradatione posita, ut ab organo irrorato in officina gustus non percipiatur.

XI. Quod magis inspiciendum est, scilicet nullimodè tale nobilissimum organum gustus fieri capax, minus capax, & capacissimum innumeros tantos varijs gustare diversos succos, si hoc unum fluidum salivale totaliter denegetur, mediante quo gustat, eligit, sapit, distinguit, delectatur, nausea afficitur circa gustabilia, tam cibaria, quam fluida. Tali gradatione salivæ fluidi habita inter ovipara, & vivipara nonnulla, datur, & consequitur gustatio. Aves tanta excellenti præstantissima salivatione privantur, & per consequens suavitate ciborum, quia salivæ succo, quasi privantur, quamvis circa jugulares glandulas quidpiam salivæ liquoris transudet, & gratia deglutitionis tali liquore licet diminuto gaudent, qui in sedem ingluviei deferitur ex immediatis glandulis tali officinæ affixis; ex quibus in sedem Ingluviei defluit, et quo in tali officina in avibus incipit diminuta chylicatio, ut post consonum aliquale tempus, à pipillatione cibali, redditur pipillatus cibus causa intromissi fluidi salivæ, aequaliter mollis, & semi-fermentatus: licet sit lapillofus, granulatus, durus. Quibus deficit saliva, deest masticatio; ideoque vivipara masticantia quanta majori copia salivæ liquoris gaudent, sic etiam gradatim gustant diversos, & multiplices cibos: Ideoquè gradata distinctio ciborum, & diversa in sensitivis, ut equina species tales, & non alios, sic bovina alios appetit,

tit, & nonnullos nauseat; uti paritèr in speciebus, ovilla, caprina, & nobilioribus, tygris, leonina, cameli, elephantis &c.: uti gradatim copia, & sapore salivali afficiuntur, ità paritèr cibaria varia, distincta, diversa, sed terminata in qualibet specie appetunt.

XII. Quia in humana specie sunt omnes sapes annexi, & modulati, & de facto modulari possunt omnes possibiles, & copulari cum ipso salivali succo, quia salivalis liquor sapit Ideam universalem lymphæ matris suæ, cui annexuntur omnia possibilia salia, omnesque sapes, quia filia aquei primi fluidi capacissimum omnium Figurarum, & Saporum præsentium, et possibilium; idèdque tali naturali structione ideali redditur salivale fluidum capacissimum, suscipiendi omnes Figuras, et Sapes, singulasque modulationes innumeras præsentis, et possibiles ex quacunque arte: et hac causa præcisa, quia tale fluidum salivale copiosum, continuum, successivum semper in organum guttus fluit, fitque indè semper aptum ideari Saporibus naturalibus, suavibus, eterogeneis, et defectivis molestis. Reliqua vivipara quia carent perfecta Idea salivali, idèd nauseant innumeram copiam Saporosorum ciborum multiplicium. In illis debilis origo, diminuta delatio, nulla, vel parva masticatio, quibus salivalis succus non satis occurrit; idèdque non tantis innumeris morbis ex saliva ortis affliguntur. Hujus salivalis succi, quia longa, et nimis necessaria est observatio, decens est Gnomon particulare ducere.

G N O M O N II.

Salivalis succi disceptatio perfecta, & defectiva, Morbosa, varia, distincta ducitur.

I. **Q**uibus masticationis opus convenit, iis paritèr salivalis succi origo, Motus copia, saporizatio perfecta, et defectiva advenit, ut

nt ipsius gradata modulatio saporosa producat morbos in defectivo genere, et perfectivos in statu salubri; sic canes rabie afficiuntur; et reliqua sensitiva gradatim masticatione dotata, quia saliva gaudent origine, delatione, gustabili comestione, nequè tantis Saporibus variis ideantur reliqui succi, sicuti imprimatur salivalis liquor: illis morbis distinctè affliguntur singulæ brutorum species, quibus salivalibus Saporibus affici facilius possunt; ideoque multiplicibus morbis molestantur omnes *Viventes Machinæ sensitivæ*, quibus concessus est salivalis succus origine, motu, gustu, variaque saporizatione, ac appetitu cibali pariter, et potabili. Canes insatiabili fame, canina dicta, torquentur, quia saliva volatili Sapore pungenti copiosa gaudent; indeque ossa appetunt suaviter, et satiantur, quia salivali volatili succo ossæ Moles dissoluuntur. Sunt ossa ipsa capacia dissolvi tali salino volatili liquore, ideoque magna masticatione dotantur, avidissimè devorant, deglutiunt, concoquant. Hac pariter præcisa causa canina rabie torquentur; et quia salinus volatilis Sapor nimis ideat salivale caninum fluidum, ut omni levi data occasione furoris in maniam rabiosam indolem transeant, et mordendo ducant demorsos in perniciosam rabiem: quorum exempla pluries visa, et penes Auctores annotata reperiuntur, ut pluries annotatum: Sic feles non dissimili modo rabioso imprimunt venenosam salivam mordendo, unguibus scalpendo, uti reliquæ *Viventes Machinæ* gradatim usquè ad humanam speciem. Non prætereundæ viviperinæ, scorpionum, aranearum, reliquarumque species dentibus, ac aculeo pungenti salivale succo venenoso mordendo afficere gradatim.

II. Non negligenda alia gravis causâ, quare canes id deferant, quoniam ipsis concessa magna copia salivalis succi ob assiduum latratum. Nequeunt loqui, undè vociferatione alta, continua ducuntur, et omnes qui salivali copia carent, rauca, inæquali, et diminuta loquutione afficiuntur, uti balbutientibus evenit. Loquutio continua frequens, vel vociferatio tribuitur ab organo, sed salivali copioso succo ducto,

Ideologia Iconof. XVII. nu. XXI.

ducto , unde qui masticatione , deglutitione , chyli-
 catione , & consequentibus Motibus gaudent , iis pa-
 riter concessum gradatim salivale fluidum . Canes igitur
 abundant saliva ob nimiam appetentiam: ex illo du-
 ctam , & quia saliva ipsa abundantiam gaudent ob famescen-
 tiam , & iram naturalem , quæ sât in tali specie viget , &
 propinqua ex acuto falsiori , volatili , salivali fluido : Sic
 mordendo in furore saliva acutissima redditur in suo volatili
 Sapore , ut veluti gladiale venenum vulnere , venenet , tor-
 queat . Legantur Authores , penès quos miranda reperun-
 tur circà caninam salivalem rabbiã ex copia ipsius fluidi
 volatilis . Reliqua enim venena , uti viperinum , aranea-
 rum , scorpionum , basonum , tarantulæ , fundantur in aliis
 liquoribus , sèd sapientibus , & propinquis salivali liquori
 ex copula annexionis , sèd non originis .

III. Omnia vivipara mordendo dùm salivali succo do-
 tata sunt , possunt deferre venenum , sive molestum vulnus ,
 gradatione sempèr data in salivali liquore ex copia , ex Sa-
 pore , Figura , & Motu . Officit multipliciter , uti diver-
 simodè molestè , & gravitèr ideatur .

IV. Tantus venenosus liquor , & sapor modulari po-
 test in suis officinis glandulosis , salivalibus , ductibus , & de-
 latione , ut occasione saporifera molesta in veneni indolem ,
 sèd præcipuè rabiosam transeat ex expressa causa ; quia sub-
 falsus volatilis Sapor facillimè in volatilem falsum degenerat .
 Venenorum defectivæ ideationes non minùs ideantur in
 officinis , canalibus , & sede organica qualicunque , uti fit ,
 & agitur fœcundationis opus ideale perfectivum in officinis
 virilibus , & verminationis in qualibet Vivente , vegetante ,
 sensitivâ , aquatili , terrestri , reptili , & fungosa specie .
 Fœcundantur succi naturales ideatione verminosa ex Sapo-
 re , uti omnes naturales liquores in sede fœcunditatis pro-
 pria : sic salivale fluidum dùm occasione depravatur in suis
 cavitatibus , in Saporem sylvestrem , volatilem , tunc
 suscipit Ideam fœcundationis venenosæ ; at sequitur vestigia
 suæ speciei , cujus saliva est . Sic saliva canis , sequitur Ideam
 ca-

Iconolog.
 fol. 95. , &
 sequen.

caninam, felis, felinam, humanæ humanem &c.

V. Ex his solvitur maximum dubium, quare venenosum organicum vivens gignat, & deferat operationes molestas rabidas illius speciei, a qua delatum est venenum, uti ex saliva canina, rabies: ex tarantula, Motus convulsivus saltans: ex vermium Figura, species organica: ex felina, specie, felinus foetus. Succu depravati retinent aliqualem Ideam in Figura, & Sapore specifici, organici, cujus vestigia sequuntur, licet in defectivo Motu. Omnia, quæ verminescunt, dant Figuram suæ speciei, cujus sunt, non exceptis etiam metallicis, in quibus depravatio verminosa, vel aliena repræsentat suam dimensionem metallicam.

Iconol.
fol. 114.

VI. Licet cæteri liquores naturales non tam frequenter in Machina humana possint sapere venenatam impressionem, attamen non excluduntur a tali depravatione: Saliva suo sapore, suaque Figura, quia unibilis cuique fluido, potest concipere multas, variasque impressiones; sed primo primam illam concipit, quæ a sede sua propria, & officina glandulosa oritur; ideòque in quocunque organo, cui adherent glandulæ, possunt advenire morbi salivales, uti Strumæ, Odontalgia, Raucedo, Ancina, Parotydes, Tumores varii glandulosi. In demorsis a cane rabido, ideò dum rabie corripuntur, iis tumescunt glandulæ salivales, tumescit lingua, maximè continuò affluit saliva Ptyalismum sapiens ex copioso continuo salivali liquore defluente. Vasa, sive ductus sublinguales, salivantes continuò deferunt salivæ copiam, ut in organo linguæ, & annexis partibus glandulosis fiat tumefactio ex molesto salivali succo degente in glandulosis officinis propriis; nam quilibet succus primario dat, suscipit, defert vestigia, Ideam, Motumque suæ naturalis sedis.

VII. Odontalgia, sive dentium molarium, et relinquentium dolor nequit initium habere, nisi ex vitiatâ saliva, cujus culpa moram suscipit, aliumque sylvestrem Saporem, et dissonam Figuram; undè tumor, et dolor ex morosa, molestaque Idea salivalis succi: sic in maxillis de-

depravatur, fitque tumefactio, dolorosa appositio ex salivali fluido depravato, unâ & cum annexis aliis fluidis stagnantibus levis, ex quibus oriuntur Odontalgiz, Tumores exysipelata, Tubercula, caries dentium, cæterique. Caries enim in modulatione, & fabrica dentium agnoscit pro sua prima officina offensiva liquorem salivalem: Saliva, uti nutriens, fovens dentium radices ex occasionali, molesto sapore pervadit porositates, atquè ductulos radicales dentium, quos naturales canales, & ductus non ingreditur sanguis, quia pars & organum ossium, sed sola saliva, licet aequaliter nervea subintrat, ex qua successiva salina intromissione exotica paulatim eroduntur dentes circa radices, medium, et laterales partes, quæ annexæ sensitivis nervulis dant odontalgicam molestiam. Vitia erosionis in dentibus ex saliva depravata in sapore, & Figura pungenti præcipuè deferuntur. Sic etiam tu facea molestia adherens dentibus omnibus, oritur ex ipso salivali succo; occasionali sapore depravato, crassæ salivæ, undè flavescunt dentes, gelidæ impressiones, & tufacæ depravationes: ex his stupiditas, gelatio dentium non tolerans alios sapes, imò dolorosa redditur ex fragosa acida saporizatione impressa in salivali liquore, unde stagnatio, mora, molesta saliva, & tufacea adhæsiō in molarī sede, dentium fabrica. Depravantur etiam alii succi consequentes, & liquores nutrientes ex ipsa antecedenti læsæ salivæ mora; cuius prima intromissio in molarem dentiferam structuram, obstruendo canales ipsos deferentes denegat successivam consequentem intromissionem aliorum succorum nutrientium, licet levium, in sedem dentiferam, imò depravatio præcedens morosa ipsius acidæ salivæ, et tenacis Figuræ offendit subintrantes nutrientes sapes in suis Figuris, suaque annexione, ut valeant gradatim, successivè molares morbos, dentiumque sedes in omnibus operationibus deturpare. In singulis tumoribus, et tuberculis ipsorum datur, & primum est depravans fluidum morosum salivale, successivos deferendos succos lædendo.

VIII. Salivales glandulæ, conglomeratæ diſtæ, in collo,
per

Caries
dentium.

Tuforden-
tium.

& Stenoniani ductus parotydales circa aures, etiam salivali liquore satiantur, replentur, ac officinas ibidem agnoscunt. Læsa enim saliva in illis glandulis ducit strumosos tumores, sive scrophulos, ex denegata Figura salivæ, & acido facto sapore tumescente in colli glandulis; undè immobiles, & gradatim graves Tumores in tantas dimensiones, quantus numerus glandularum; uti in racemo vuarum tot dimensiones, quot acinorum numeri, licet sint eodem racemo annexi. Sapor acidus in salivali succo gradatim acidior, crassus, austerus, austerior, crassior redditur, & sic Figura tenaci, & sapore molesto peccans, penetrans, morans, ingrediens glandulas officinas ipsas, defert strumosam tumescentiam gradatim ex occasionali causa de novo data, aut ex seminali hæreditaria Idea delata; uti sunt omnes alii morbi universales, & individui delati a generantibus in suos Filios ex Idea seminali morbosa, quæ tempore suo operantur, offendunt, sicuti etiam in aliis inferioribus viventibus, etiam plantiferis defertur fructificatio defectiva seminalis tempore suo. Homo est universalissima machina continens in sino suo singulas subjectas machinas cuiuscunque generis, & speciei, ideoque omnes imitatur Ideas subalternas, sapit omnia saporifera, appetit singula, gustat indifferenter, chylicat eodem ordine gradativo, nutritur omnibus vegetantibus plantiferis, & herbaceis, uti etiam aquatilibus, maritimis, reptilibus, volatilibus, quatrupidibus, maximeque singula imitando in sua modulatione, ducens vegetationem herbaceam, & plantiferam. Sic sensitivam omnigenericam, & specificam qualemcunque: Quia machina machinarum universalissima deferens pulchritudinem, monstruositatem, salubritatem, & morborum omnium seriem, varietatem, & numerum. Aliæ machine inferiores, tali ordine, & Idea continent subalternas species, uti perfectior sensitiva moles suas inferiores usque ad vegetativam; & hac causa infima vegetans Machina ab omnibus continetur, sed non continet, quia infima in modulatione Figuræ, & saporis,

sis, & simplicis vegetationis, & nutritionis statu.

IX. Si stenonianos ductus occupaverit læsa saliva, tunc implentur, tumescunt in parotidales tumores. Sunt tales dicti ductus à primo Authore Stenone. Multoties durissimi, aliquando mediocres, nonnumquam molles, uti copiâ salivæ morosæ Figura, & sapor imprimunt salivalem liquorem. Visi parotidales tumores tam duri, ut acutissimo ferro candenti minimè cederent, & magnæ dimensionis: omnes, parotidales morosæ exdrescencia orientes ex pravo exotico sapore, vel alia forti occasionali causa, sunt durissimæ, magnæque duritiei, ut ferro candenti resistent ex fœculento, cænoso sæpè sæpius inspirato elastico, sicut ex stagnantibus aquis cænosis, fœculentis, fimis, similibusque causis turbantibus elastici naturalem serenitatem; ut continua successiva inspiratione ideentur simili fœculenta, turpi Idea omnes liquores naturales, sed præcipuè lymphæ ipsa, eamque ideando sapore sylvestri moroso, ut paulatim primam Ideam morositatis suscipiat saliva ipsa uti partus lymphæ; ideòque diversæ termentationes, irregularesque febriles motus oriuntur, quia elastico ipso fœculento inspirato ex universalissimo motu, depravantur consequentes individuales motus cujuslibet naturalis liquoris, tali, tantaque gradatione offensiva, uti Figuræ, & saporis proximitas, vel longitudo ab offendente morbosa Idea; ex qua tota lymphæ mater salivæ, & reli quorum succorum fluens sinus depravatur.

X. Quare tumores strumosi, & parotidales præcipuè ex salivali succo deferuntur, dubium est. Omnes enim morbi sapiunt Ideam naturalem salubrem: singulæ partes organicæ, & simplices nutriuntur, restaurantur, augentur, durant ex præcipuo proprio, consono liquore, sive alibili succo: Sic ossa ex osseo succo, muscoli ex muscoloso, glandulæ ex glanduloso alibili, & ita de quacunque alia parte simplici, vel organica. Talem etiam geometricam modulationem, & positionem Idealem retinent succi omnes alibiles, ut sapor acidus nutriatur acido; restauretur, conservetur, augeatur suo consono æquali simili: Nervus suo nervino, & alii natura-

turales liquores qualescunque . Morbi sequuntur vestigiunt salubritatis, ut in Motu deferatur, & specificetur talis individuus morbus a suo simili: Sic tertiana, quartana, rachitis, colica, apoplexia, diabetica passio, omnesque morbi simplices; nam compositi agnoscunt multiplices varios saporiferos succos, depravatasque Figuras: qualis depravatio Figuræ, & Saporis, talis oritur morbi Idea .

XI. Sunt omnes morbi consequentes Ideam figurationis saporiferæ fluidi peccantis, partis offensæ, officinæ organicæ, elaborantis, & adhæsiuæ nutritionis indolem; ideoque distinctè operantur, & varia deferuntur symptomata; non minùs ac observantur tales modulationes, & varietates in venenis. Morbi omnes veneni indolem sapientes, gradatim offendunt, uti Figura, & sapor ideant motum venenosum; ut Saporis, & Figuræ indoles pariat Motum, & una simul intromissio, & ideatio fiat in fluido propinquiori offenso in copia, & saporizatione; sic citiùs, graviùs operationis motus morbosus extrudans. Morbi omnes eandem modulationem venenorum requirunt, ac sequuntur, & agnoscunt Saporis, & Figuræ indolem, copiam, modulationem. Elasticum universale movens sic operatur. Aereuni, quale est, talem exposcit illuminationem distinctam, undè a Æstivitas major, mediocris, parva Veris, Æstatis, Autumni, Hyemis. Hinc est diversitas agendi, & distinctio celeritatis, & motus successivi enecantis offensivi in singulis venenis, & etiàm fortissimum extricans in sapore, cui adhæret, suoque fluido annectitur, sive volatili cordiali archeali, cui adhærens instantaneus obitus accidit: sic gradatim minùs volatili lymphatico, terreo, mediocri si annectatur, uti talis fluidi Idea saporifera, sedes, propinquitas cordiali fonti, depravatio, & indoles; ità, & ejus Motus molestus, morbosus oritur. His etiàm diversimodè modulatis, venenosus Motus offensivus operatur celeritè, mediocritè, tardè .

XII. Respiciunt non dissimili gradatione, & geometrica mensura morbi omnes Ideam propriam, ac specificationem officientem tenentes: tali mensura, & motu cele-

ri, mediocri, tardo. Saliva quia Filia lymphæ, sequitur vestigia matris ex seminali Idea, sinu servata; ideoque strumæ, scrophulæ diſtæ, longissimo tempore apparent, durant, offendunt, suppurantur, curantur. Motu sedis officinæ salivalis succi habentis sedem propriam glandulosam, tardæ activitatis sæpè annuos Motus requirunt singulæ glandulosæ officinæ in earum operatione: obstructions, tubercula, tumores, & similia enascuntur, & modulantur in glandulis, ideoque talis ideationis fiunt. Sapores semiactivi, pigritantes, morosi, quia in lymphæ otiantur, tales edunt Motus: copia effeſt sufficiens in salivali sede, ut continud affluens per ductus salivales, etiã sua annona affluens effeſt apta degenerare graviter. Fons gravis, & delatio aquea nimis lata, magna non tam turgescit: parotydales, & strumosi tumores sequuntur indolem succi salivalis, peccantis non tam citò ferveſcentis, uti filius lymphæ tardè extricantis; quia succo lymphatico, vel sapiente proximam Ideam lymphaticam nutritur, indiget elastico movente volatili archeali, qui per ductus, & officinas arteriales, & non salivales ducitur. His omnibus enarratis in gradatione celeri, mediocri, & tarda pateſiunt, ac deferuntur morbi sequentes necessitate naturali Ideam naturalium liquorum, organorum ex partium figuratione, Saporum extricatione in Motu defectivo.

XIII. Licitum sit huc deferre anatomica experta. Dùm obit Vivens qualiscunque generis, & speciei sit, sive plantiferæ, herbaceæ, reptilis, oviparæ, fluvialis, maritimæ, volatilis, quadrupedis, humanæ nobilissimæ. Obi tota machina, & partes omnes, tam fluidæ nutrientes, quàm singulæ aliæ fluentes succosæ deperdunt naturalem Motum, uti & solidæ etiam. Ex obitu habito incipit herba, planta, fructus, ovipara, vel vivipera species in tali individuo verminescere: sed quæ primò partes verminescunt? Forsan ossa, tendines, ligamenta, cartilagine, vel aliæ diurusculæ partes? Certissimè non, sed illæ, illique succi spirituosî, teneriores, qui in statu salubri vegetiores, luminosi

minosi erant, & nutriebant celerrimè, & sic gradatim verminescunt in herbis, plantis, oviparis, & viviparis speciebus? durissimæ partes ossæ, quia tardiùs succis nutritivis fruuntur, tardum etiàm Motum habent extricantem defectivum, undè in tumoribus suppurandis, aliisque defectivis Motibus tantà gradatio servatur, ut quæ primò suscipiunt nutritionem, ac perfectivum Motum naturalem, ità etiàm in defectivo morbofo talem gradationem sequuntur. Fermentum enim, tam perfectivum, quam defectivum suscipit Motum gradationis a Sapore talitèr, & Figura gradato; idèoque quæ privantur omni prorsùs Sapore, non solùm sunt inepta motui cuicumque fermentativo, sèd incapacia nutri-ri, & verminescere; sic veri lapidès, veræ perlæ, chry-stallorum species, singulaque Sapore carentia nullum suscipere possunt, nèc habere ex se ipsis fermentativum extricantem Motum. Sapor enim est fundamentum præcipuum cum sua Figura Motus omnes ducere conservantes, ac destructivos deferre. Sapor ex salibus. Soluuntur salia in fluido, oriuntur Motus, sic gradati, tam perfectivi naturales, quam defectivi, morbofi, celeres, mediocres, & tardi, uti sunt eorum fundamentales Sapores, volatiles, ætivi, crassi, morosi, vappidi nunquam. Igitur gradatio defectiva morborum, eorumque gradationes offensivæ geometricam Ideam habent a Saporum, & Figurarum indole.

XIV. Non datur longus, cronicus morbus, mensalis, annuus hæreditarius, uti podagricus, gallicus, articularis, vèl aliquis similis strumofus, cachecticus, nisi dato succo occasionali molesto, & articulo, officina, & sede sapiente crassam, tenacemque Figuram, ac Saporem morosè fermentantem. Longæ quartanæ, longissimi articulorum tumores, cruciatus, causam in promptu anatomicam habes in Figuris similibus, & Saporibus annexis. Nutritio, Motus perfectivus in Machina Vivente, & morbus qualiscunque molestus Motus defectivus eadem gradatione gaudent in celeritate, mediocritate, & morositate perfectiva, naturali, defectiva, morbosa.

Quæ

XV. Quæ prima fluida producuntur: quæ primæ partes generantur, fermentant, construuntur, & firmantur, illæ eadem subjacent simili verminationi: ipsæ enim primum iniciant Motum vitalem, & ipsæ quoque abolentur. Subtilissimum archeale est primum movens, ipsumque primario offenditur, deperditur, undè incipiunt reliquæ partes frigescere, & Motum successivè deperdere. Ultimo organicæ partes moventur, & subtiles jam omisse, relictis crassioribus ultimo Motum habentibus. Elasticum initiat in elastico, & vitalis Motus in ipso desinit. Talis, tanta gradatio in morbis habetur: illi succi, illique Sapores primario depravantur, qui subtiliores, ex causâ facilioris impressionis susceptivæ, tam ex Idea perfectiva, quam defectiva, & sic successivè reliqui gradatim. Ephemera febris in spiritali succo, Synoca in cruore, tertiana simplex in amaro, quartana in austero Sapore, sed gradatione quadam, tam in eterogenea copia Saporum, majori, vel minori annexione, undè longus, longior, brevis Motus febrilis fermentans in uno succo depravato, ac in alio; sed semper multiplici Sapore peregrino intromisso in Machina fluitante naturali, aliter molestus Motus fieri nequit. Prævalet unus Sapor molestus, alteri, a quo determinatur specificatio morbifica; attamen debent esse alii annexi alieni subintrantes Sapores naturales, ipsosque lædendo, uti occasionalis causa Motus febrilis: illis enim copulatis fervere debent, & uti peregrini a massa naturali fluida spoliandi, ac depellendi. Dat signa intromissio, & ipsa febrilis duratio, declinatio, molestia, læsio longa, brevis, mediocris, simplex, suspiciosa, prava.

XVI. His copulantur morbosæ impressiones tumescencia tonsillarum, laryngis, Uvulæ, faucium, musculorum, œsophagi, palati; Gignit salivæ liquor, intromittitur in singulas partes, & dum vitium contrahit in sua Figura, & annexo Sapore, paulatim depravat ipsas organicas partes suo salivæ. Talem specificans morbum, qualis ejus depravatio saporosa pars organica affecta. Est primum inicians
flui-

fluidum, idèdque primam fert causam in Motu defectivo.

XVII. Tumores, inflammationes anginosas, tubercula, tonsillarum, Uvulæ, œsophagi morbos, erosiones, ulcera prava, & singula deferunt his organis Motus salivales, licèt multi culpent sanguinis copiam, vitium in his inflammationibus, tumoribus, ulceribus, raucedine, aliisque molestijs, quorum seriem non oportet deferre. Satis enim patet, ac anatomicè constat, nunquam oriri, & produci morbos omnes palati, faucium, & annexarum partium, nisi priùs læso fluido ipsas partes continuo irrorante, ipsasque semper successivè ideando sua Figura, suoque Sapore. Salivale fluidum sua annexione, & continua intromissione ducit ipsas organicas partes in eandem Ideam defectivam, vel perfectivam, qua gaudet. Si casu occasionali deficeret saliva, vel nimis tenax, diminuta esset, statim omnes dictas partes depravantur in earum masticationis opere, triturationis, deglutitionis, respirationis, loquutionis, spuitionis, & aliarum; uti si copiosior saliva erit, ita quoque omnes ipsarum organicarum partes nimis irrorantur, laxantur deferendo majorem copiam ad salivales ductus emunctoriales.

XVIII. Nulla impressio tumoris, cariei, odontalgia, ancinosa, ulcerosa, & qualiscunque alia molestantes partes annexas masticationi, & deglutitioni in earum opere, nisi primario sit læsa ipsa saliva successivè, continuo irrorans, defluens, modulans ipsas subjectas partes annexas. Fit inflammatio musculorum, tonsillarum, palati, uvulæ, laryngis, quia ipse salivalis succus sua Figura redditur crassus, gravis, morizans, adipiscens alienum Saporemsylvestrem, molestamque impressionem. Tali mora ipsi data, denegatur naturalis Motus delationis nutritivæ, & spuitionis aliis alibilibus succis depurandis, & nutrientibus, unde consequenti mora non decurrunt naturalitèr per ductus, & canales consonos; & talis universalis mora successiva fit omnium succorum decurrentium in dictas organicas partes faucium, tonsillarum, glandularum, œsophagi, aliarumque.

que. Dicitur sanguineus sæpè sæpiùs ancinosus tumor, quia talis succus eterogeneus sanguineus copiosior, & durior est salivâ, & linguâ: & quia in Figura tenacior, in dimensione major, idè prævalens aliis liquoribus apparet sanguineus tumor, sed semper supponit primam moram in salivali fluido, & tunc, ac multoties, spuria inflammatio in his partibus, dum copiosior saliva, & ejus mater defluens lymphæ copia majori non filtratur, crassescit in Figura, qua depravatione morosa, ac inepta, non fit motus debitus naturalis salivalis, ac paulatim successivè morizans in glandulis, musculis, canalibus & ductibus parit lymphaticum tumorem, ex quo tarda fit suppuratio, vel parva, vel nulla suffocans.

XIX. Impetigines, scabrities, & morbi omnes cutanei faciei, temporalium partium oriri possunt nullimodè non læsa primò saliva, nam ex salivali sapore depravato geruntur morbi alii sequentes salivam ipsam; nam gustabilis sapor in cutaneis morbis semper primarium tenet locum in lymphæ ipsa matre salivæ fluidi. Uti organica fabrica, glandulosa, musculosa, cartilaginosa, membranacea, ac varia erit, ita tali sapore ac Figura ideatur, nutritur in statu naturali, illoque morbofo similiter offenditur. Saliva in glandulis, & lymphæ sanguis in musculis, & eterogeneæ partes suam abbe ceddarium tenent in Figuris, & saporibus consensu in statu naturali sic, & quoquè in morbofo.

XX. Consensus, & societas in succis, ac naturalibus fluidis dat vestigia, ac motum suis restaurandis, ac nutriendis partibus, unde saporosi, ac Figurati liquores in partibus solidis non solum tenent locum motionis similis, at etiam gustatum; undè aliter sapit musculus, alium gustum præbet glandula, dissimilem cartilago, medulla, aliaque dissimilis solida pars. Talem gradationem morbofam, etiam fert quælibet pars, singulumque fluidum depravatum in machina vivente.

XXI. Effet hic scrutinio ducendum, quale discrimen sit salivæ fluidi in omnibus viviparis Machinis, in quibus sit diminuta, mediocris, multa naturaliter capacitate sua, & qui-

quibus efficacioris activitatis insit. Aliquibus exilis diminuta copia, volatilis usus, & actio. In omnibus viviparis diversæ speciei masticantibus adest salivæ succus officinam retinens, ejusque manet continuus usus varius, uti chylicantis initia efficacia sunt, mediocra, levia, aliaque, nam in masticantibus quamvis fiat celerior chylicatio, mediocris, morosa, tarda; attamen chyliciferum munus, & opus non totaliter gradatur in motu chylicante à salivali liquore forti, acuto, solvente, volatili, sed ab aliis succis naturalibus etiam: ideoque non est annotanda validitas huic salivali tantum, at quoque aliis fluidis concurrentibus ad tale chyliciferum opus.

XXII. Discrimen activitatis majoris, minoris, vel morosæ in hoc succo salivo est petendum ab oppositis molestiis, scilicet a morbis gravibus, & pertinacis catrectionis. Si enim in qualicumque specie vivipara masticante, qui sunt morbi ex salivali succo, sint gravioris, gradatæ, ac minoris molestiæ, & depravationis; in illis efficacior liquor salivus, & gradatio majoris activitatis in Figura, & sapore assignanda, & statuenda in ipsa saliva activa, efficaci, mediocri. Omnes morbi sequuntur Ideam naturalium succorum, ut sat elucidatum, & Anatomie docet.

XXIII. Rabies atrocissimus morbus ex saliva prolatus animalia illa, & vivipara contrahentia facillimè rabidum, morbum in sublimi gradatione, vivipara illa gaudent activiori saliva in Figura, & sapore acuto. Essent canes, qui majori aviditate maniaci in rabie ferè videntur, ut minime possint naturales operationes ducere, & feraces ducendo morsus, lacerando iugulant irregulariter omnes. Sunt feles, sunt lupi, sunt tygres, & gradatim alia vivipara ex opposito, sive morbo rabioso patentia: magna, ac pertinaci fame, torquentur omnia animalia illa, quæ in rabiem facilius, ac celerius incidunt. Pugnit, stimulat torquendo graviter stimulo forti ipsa saliva acuti saporis, & pungentis Figuræ. Tale fluidum sic impressum ideat, agit, torquet viviparum ipsum in motu perfectivo appetitus; uti experientia docet

alia animalia avidissimè comedere etiam ossa, & sic celerissimam, tenent: chilificationem, pariter quoque eundem motum activum exercent in defectivo rabioso statu. Gradatio salivæ liquoris petenda geometricè ex Figura, sapore lædentis morbi oppositi.

XXIV. Nec in dubium ducendum est, scilicet salivalem solum succum capacem non esse tantam ferociam rabiosam deferre, nam venenati succi desumunt Ideam offendentis fermenti, in cuius sinu resident sapor, & Figura tales venenata. Viperinum venenum secum fert destructivum celerem motum omnium naturalium succorum: sic venenum Tarantulæ morosam molestiam naturalium succorum, & cætera venena, succique morbosi sic gradatim operantur, uti est eorum fermentum saporiferum defectivum. Rabiei venenum secum ducit, aliosque depravat naturales fermentabiles succos, quibus annectitur motu naturali, & perfecta, vel defectiva Idea; undè tanta, talisque desumitur gravitas, mediocritas, & minoritas activitatis in tali liquore in viviparis omnibus comedentibus, & salivali succo dotatis. Sunt nonnulla viventia, quæ masticationem tenent, at salivale fluidum non activum, sed depressum continent; & hæc diminuta rabie capiuntur, uti equina, & ovilla species. Tales species viviparorum, quamvis saliva gaudeant, at tamen in depravatione salivæ succi non tam offenduntur, sed in apostemata, & tubercula ducuntur. Sapor, Figura, motus etiam in oppositione morbosa imitantur aliquam geometricam proportionem naturalem.

G N O M O N III.

*Quæ Corrigitur Idonea Dicuntur Salivalem
Defectivam Ideam.*

- I. **N**on est locus prætereundus in præsentî traducere ea præsidia, quæ penès anatomicos valent

lent corrigere depravatas Ideas salivales succi in sapore, & Figura multiplici, ac varia, etiam multos, diversosque salivales ducunt morbos. Corriguntur Figuræ in crassitie delatæ, dum subtiles deducuntur, & nimis tenues dimensione in suum statum naturalem deferuntur: sic multipliciter eadem geometrica positione singuli salivales sylvestres sapes corrigendi veniunt. Effet in omnibus strumosis duris usus gummatum, scilicet galbani, saliumque ammonicalium, camphoræ, lubricorum terrestrium, theriacæ, aliorumque dissolventium attenuativum crassas salivæ Figuras: nec longum esset assumere circa Sapes in aciditate, ac austeritate peccantes, præsiis uti corrigentibus talem sylvestrem saporosam Ideam, & apud methodicos sunt auxilia emendantia saporifera illa, quæ successivè gradatim tales peregrinas Ideas opprimunt, corrigunt, expellunt: sic lignum guajaci, juniperi, salza parillæ, visci quercini, eboris, aliaque similia pro continuo potu calido, & in comestione, ut acidum corrigatur, & austerum solvatur. Nec negligunt pulveres ovorum incubatorum, spongiæ maritimæ cinesæ, offis sapiæ, galangæ minoris, calami aromatici, & continuæ lotiones partibus affectis oleorum lumbricalium ex lateribus, ex galbaneto, adipe viperino, & humano, addendo continuis potionibus ligneis stybium crudum in decoctione. Sunt enim stybiata, & mercurialia præstantiora præsiia, tam interna, quam externa ad depurandum salivale fluidum talibus saporibus depravatum, & in glandulosis officinis morosum. Hydragoga non negligenda per vices, uti magnesia, jalappa, salibusque stomaticis, & oleosis non neglectis penes anatomicos, & methodicos.

II. Copia excedens in saliva peccans duci valet duobus præcipuè auxiliis apud ipsos methodicos, scilicet, eam diminuere Emeticis debitis per salivales ductus, scilicet Ptyalismo ducendo talem exedentem copiam per canales, ductusque salivales: Fit unctioe in mercuriali, & mercurio præparato intus absumpto, & masticatione radicis pyretri, nucis moscatæ, camphoræ orientalis: his præsiis attenua-

tur: Figura salivæ succi, corrigitur austerus sapor, & Idea mercuriali impressa in universo lymphatico fluido turgescit, impetumque suscipit, & per suos naturales sublinguales ductus erumpit, uti per sua naturalia emunctoria. Sic corrigitur, evacuatur, secernitur fluidum salivale peccans, & machina vivens solida a suis spoliatur molestiis.

III. Aliud præsidium ad minuendam copiam salivæ fluidi, præter alvina hidragoga non infime, sed universalis notæ est cutanea diaphoresis. Sudor enim est polycrestum auxilium, & emunctorium lymphatici copiosi, salivæ fluidi, quo enim auxilio spoliatur, & diminuitur copiosus ledens lymphaticus succus. Præsidia tutiora, & præstantiora ex ligneis decoctionibus stibiatis præcipuè obtinentur. Tale enim lymphaticum, & salivæ fluidum sic diminuitur, & uniuersaliter corrigitur in dimentione copiosa molesta tam strumosa, tuberculosa, atrophica, cachectica, anasarca, podagra, artitride, ac ossium, articulorumque doloribus, tumoribus ex tali fluido lymphatico ortis copioso, molesto.

IV. Diminutæ copię lymphæ salivæ naturalis succurrere dicuntur illa singula, quæ matri suæ, siuè originæ auxilium tribuunt, & naturalia illa similia, symbolesitatem servantia aqueo fluido; uti lactifera simplicia, quæ similitudinem tenent, ac æqualitatem aliqualem lymphatico fluido rosco irroranti Machinam universalem in nutritione polycresta singularum partium, & restauratione fluitantium, & continua nutritione solidarum. Sic aqueæ potiones, lactifera vippæ, caprinæ, expressiones albæ amygdalarum dulcium, seminum quatuor majorum, potiones compositæ capocefali, subacidulæ compressiones, item efficaciora nimis observantur, iuscula levia ex tenella carne annexis radicibus, ac seminibus, ex similibus herbis. Sic lotiones tepidæ, tam lacteæ, quàm præcedentes aqueæ universæ cuti, ac solidis partibus; quæ lotiones, qui potus, quales cibi similitudinem, æqualitatem Figuræ, & Saporis tenent cum lymphatico succo naturali; idèque continuo successivo usu, sed ordinæ methodico annexi valent, & resta.

staurare vim habent in fluido ipsis simili, sed diminuto in copia & annexis.

V. Si Figura difsona, crassa peccaverit saliva ipsa, & tenaci; tunc, nec erunt spernenda ea intus propinare longo tempore, & jeiuno stomacho oleosas potiones roborantes, uti ex hispano cacao, cujus fructus parum torrefacti, contusi, ebulliuntur gradata aqua, quæ calida potio jeiuno ventriculo debita dosi assumitur. Sic gummi ammoniacum, flores macis nux moscata, salia amara, uti reobarbarum masticatione delatum, super bibendo decoctum ligni juniperi, herbæ theæ cum parvis guttulis olei cinnamomi, anisorum, elixiris, quæ elixiria proprietatis circulata nunquam sunt negligenda, sicuti amara simplicia aptiora corrigere crassam Figuram tenacis salivalis succi; qua Figura crassa duriuscula initiat morositates in ductibus, glandulis, & officinis salivalibus, ex quibus initiat morbi omnes morosi, obstruentes, ac cachecticam universalem morborum seriem deferendo.

VI. Subtilior Figura nimis fluens in salivali liquore, secum ducit acutum saporem sub multiplici, & diversa indole volatili archeali undique subtili amara specièi armonicali saporifera sapienti, lacerantem acutam Figuram, ac dissolventem impressionem, sive Ideam erosivam, cui gustui correspondet acuta incisio tam fluida quam solida, celèrifortis, erodens, ut plurimum feracissima in pectore thussis, subsequens hæmoptysis, tabes, aridura: quibus accidunt molestissima symptomata, indeque sæpè sapius obitus. Omnia hæc ex deferente incisiva Figura initiante ex lymphatico fluido. Prima vestigia cujuscunque depravatæ, & diminutæ nutritionis in tota Machina, tam fluida, quam solida sunt, & desmuntur ex subtiliori, acuta Figura, & consequente sapore lymphatici succi irroratis universaliter Machinam, quamcunque vitalem in singula parte, tam fluida, quam simpliciter solida, organica fruente, omnibusque contentis, & continentibus deferentibus, perficientibus Officinis.

VII. Oleosa naturalia, pingua, adhærentia, rosida, valent talem subtilem solventem Figuram acutam emendare, fran-

frangere, & unâ insimul socium saporem corrigere, suamque nimis celerem Motum fervescens morizare. Hoc casu unico auxilio pluribus occurritur molestijs, scilicet acutas Figuras frangere, & Saporibus volatilibus officere. Præbent etiã non inutile præsidium omnia ea assumentia aquæ, & simul depurantia, assumendo sylvestria salia pungentia, illaque ad emunctoria naturalia deferendo, eodemque auxilio suavem Ideam copulare peccanti fluido: validas potiones citius, ac radicitus ducendo, ut solvendo, & simul assumendo quod alienum est in fluido universali corrigere. Omnia lactifera destillata caprina in Balneo Mariæ, elambico vitreo tamèn, non aneo, sunt præcisè opportuna, relicto magdaleone, sive caseoso corpore in fundo elambici; in quo non solum observantur in numeræ variæ Figuræ, àt etiã multiplicitas annexionis, & saporiferæ Ideæ. Ne moreseat suo pondere, & multiplicitate Figurarum caseosam indolem tenentium, qua moram retinere valent in omnibus officinis præparantibus, & perficientibus; idèdque tali magdaleone remoto lactiferum fluidum pervadit, nèc morizat in officinis, & fluido corrigendo annectitur; aliter non posset innocuè deferri in massam fluidam depurandam, salibusque alienis cribrandam; ut infra largius ostendetur. Non denegandæ expressiones ex dulcibus amygdalis, sic quoque albæ potiones ex lapillis cancrorum fluvialium, & efficaces potus ex margaritis crudis orientalibus, decoctiones quoquè cancrorum fluvialium.

VIII. Hic tali scrutinio dato, prætereunda non est discussio de varietate, et multiplicitate præsidiorum in morbis simplicibus exarare, àc diversis Saporibus, multiplicibus Figuris, et copula data quid tertium componere, tam in fluida, quam in solida dimensione, eaque auxilia ducere in alienam saporiferam Ideam. Omnes enim sapes, licet naturales in ipsa eterogeneitate contrahunt Motum fermentationis, ex qua sapissimè oritur tertius alius Sapor, et Motus. Expressiones succorum ex diversis herbis, pressio uvarum, tartari vitriolati præ-

præparatio, omniumque chymica præparatione delata, dant Motum, Saporem, ac fermentationem in tertium consequentem liquorem. Venosus, ac arteriosus liquor suscipit alium Saporem, aliumque Motum ex copula, et multiplicitate Saporum ex chylo decurrentium, licet naturalium. Nec datur tertius Sapor, nisi ex eterogenea copula saporifera: Sic Motus perfectivi generationis, et defectivi verminationis, et purulentiz fiunt; nam fermentatio, tam sensibilis, quam insensibilis perfectiva, et defectiva, tam naturalis, quam morbosa semper exigit diversitatem Saporum: Sic quoque multiplicitas diversorum Saporum, et Figurarum in præsidis Methodicis evenit, in quorum multiplici eterogenea copula oritur Motus diversus, non univocus; unde refractio præsidii, vel alienus Motus in auxiliante præsidio. Hinc semper attendenda est simplicitas, et univocatio Saporum in methodico auxiliante præsidio. Fert talem copulam similitudo, et æqualitas multorum, dum unus Sapor valeat a consimili augeri; tam in Figura, et Sapore, quam in subsequenti Motu. Itaque multiplicitas hydragoga, Kolagoga, emetica, diaphoretica, uretica, aliaque.

IX. Non cogitanda tamen tanta symboleitas, & similitudo Saporifera inter hydragoga, Kolidoca, nervina, cæphalica, aliaque, ut non possint inter se Motum fermentationis reagere; nam vanum est, & nimis vacuum asserere non esse activa, sive non esse saporifera; quoniam Sapor dat Motum, dum eterogeneus, cum hoc discrimine, ut inter similia fiat validior auctivus, inter dissimilia tertius Sapor, & aliquando destructivus.

X. Assumentia auxilia alienos sapes tale dubium non incurrunt; nam omnia ea, quæ valent assumere sapes, eadem ipsa destrunt motum, infrigunt, deprimunt sapes, omnes ex qualibet Idea ortos, ex quibus insurgit motus, tam perfectivus, quam defectivus, quæ a assumentia eò fortiora sunt, quanto insipida erunt, omnique sale privata; sic primum locum inter fluida est aqueum, quale hac causa assumit omnes sa-

po-

pores , inter solida simplicissima lapidea , & singula ea, quæ naturaliter talia sunt , vel in officinis sic præparantur . Lapidescancrorum , matrisperlæ , ossea torrefacta perlæ , & innumeræ aliæ pulveres , tam naturales , quàm artefactæ : In his enim multiplicitas multarum Figurarum , & salium privatio , qua ablatione nullus motus , quia nullus sapor . His auxiliis assumitur quilibet sapor , tam simplex , quàm eterogeneitate gaudens , undè assumptis saporibus alienis morosis , vel decurrentibus in Machina vivente , infringitur motus molestus , offendens .

XI. Artefacta dant primum locum chalybeatis, sive martialibus simplici aqua in pollinem redactis, & fiunt, uti stybiata auxilia universalia hæc assumentia, & illa ex stybio filtrantia & corrigentia. Industria pharmaceutica auferuntur ex chalybe omnes Figuræ naturales, omnesque multiplices saporibus struentes ferream strictissimam ponderosam molem , dum in tenuissimum pollinem inspidum , fragilem ducitur . Destructis enim omnibus Figuris , singulisque saporibus æruginosis , sulphureis , fit , ut dulcedo martis avara evadet , & unâ insimul avida recuperare , atque de novo suscipere omnes ferreas Figuras , singulosque sulphureos , æruginosos saporibus , quibus gaudebat ; undè soliditas , ponderositas , ærugo oriebantur , oritur , quod fiat polycrystum deobstruens valens auxilium assumere omnes illos saporibus , singulasque Figuras , quibus chalybeata moles gaudebat , nam illis privata , dulcedo dicitur , sive insipida , nudaque moles deobstruens , non quia aperit , sed quia assumit illum saporibus , illasque Saporiferas Figuras defectivas occasionaliter intronissas in liquores naturales , quibus saporibus sylvestribus offenditur machina vivens ex austero , pontico , acidiori , torrido , salino , & innumeris aliis saporibus in suis motibus perficientibus naturalibus necessariis , tam in saporibus , quàm officinis , canalibus , nutritione , & cribratione emundatoria ; & quia multis Figuris privatur similibus ac saporibus chalybeata moles in præparatione insipidæ dulcedinis , ideoque apta redditur intus sumpta , sed simplex minime aliis copulata ; & sic fit uni-

ver-

versale præsidium hypocondriacum, deobstruens, sivè assumens omnes Figuras, & sapes sylvestres offendentes, tam sapes quam Figuras naturales, & consequentes motus salubres in machina naturali vivente.

XII. Non indecens est in præsentī elucidare hoc dubium, quare in morbis hæmoptycis fiat universalis depravatio saporifera; & figurata in tota machina vivente, quæ gradatim tabescit ex ulcere pectoris, sed non exulcere capitis, abdominis, pedis, brachii, & singularum aliarum partium, quæ licet ulcere afficiantur occasionaliter, licet gravi; attamen longo tempore, vel raro, in tabem vergit machina vivens: Si tamen ulcus in pectore fiat hæmoptycico, gradatim incipit vitalis machina in tabem migrare. Causam habes anatomicam clarissimam ex polycresta Idea defectiva intromissa in elasticum universale, nam in præsidio corrigente universali, corriguntur, omnes sapes, & consequenter perficiuntur naturales motus, & nutritiones restaurantes, & conservantes machinam viventem: non dissimili ordine, & causa in morbis hæmoptycis pectoris, quia est sedes primæ inspirationi elasticæ, ex qua dependent omnes singuli motus perfectivi in machina; hinc est quod ex ulcere pectoris inspiratum aereum elasticum imprimatur, & ideatur tali purulenta impressione, & sic inquinatum ducitur in universam machinam viventem depravando, et Ideam deferendo purulentam singulis nutrientibus, & naturalibus liquoribus, undè paulatim, gradatim, & successivè incipiunt tabescere omnes liquores nutrientes, & nutriendæ partes molles, mediocres, & ultimò duræ ex depravato elastico universali delato in omnes liquores consequentes, partes solidas, & motus restaurantes, & conservantes. Agitur destructio machinæ universalis gradatim successiva, uti restauratio paulatina, successiva, continua ex universalī methodico perficienti præsidio, uti mox dictum ex calybe.

XIII. Igitur assumentia, quia insipida, idè multas vacuitates servant, variasque Figuras replendas retinent, & quò magis insipida sunt, èò fortius peregrinos

L

syl-

sylvestros Sapores assumendo corrigere possunt, sive eorum Saporum fermentativum morbosum Motum remove; nam remoto extricante, ac fermentante impulsu in quacunq; fluida machina, tunc expellitur sive corrigitur molestus, morbosus, offendens Motus, tali gradatione, qualis edit assumendi efficax Saporum remotio: sic varietas assumentium methodica sit ex multiplicitate corrigendorum Saporum, & assumentium varietate. Chalybeata, stybiata sunt polycrysta, subsequencia lapillosa simplicia & præcipue illa aquas occupantia, uti partus primi universalissimi fluidi diluentis, & assumentis.

XIV. Tali causa omnes Saporosi liquores copulati quantò magis, & multiplicitate gaudent, tanto celerius Motum fermentativum concipiunt, nam a propria naturali Idea alienantur, & tali copula diversos, multiplicesque ducunt Sapores in successivo fermentativo Motu; ex quo alienantur ac deturpantur, & naturales succi, primario lympha, saliva, succus amarus, subacidus liquor, cæteraque naturalia fluida, quorum eterogeneitas naturalis roborat Machinam viventem, & eorundem molestia Saporifera illam morbosam reddit. Purulentus ducitur sanguis polycrystus machinæ viventis liquor ex eterogeneitate multiplici saporifera aliena: statim enim fervereunt multiplices saporos varietate sua in structione figurata, & saporosa, licet naturali: morboosi sequentes vestigia in Ideam non naturalem delati: Sic etiam alienantur, & fervereunt præsidia pharmaceutica, dum multiplicitate, & varietate saporifera copulantur; unde multoties, quòd corrigi, & expelli debet, ut plurimum, non corrigitur. Sola assumentia excipiuntur a tali molestia, quia insipida remonent motum fermentativum, quo molestiam patitur machina vivens. Saporifera singula, quò magis saporosa, & quanto multiplicia annexa, & copulata, eò celerius fervereunt, & inæqualitatem fermentationis ducunt.

XV. Non pauci suadentur, quod multa præsidia methodica uniri debeant in potione, quia morbi corrigendi causa

sa multiplici sapore peccant, & varietate Figurarum; qua ducti causa taliter operantur, dum afferunt obtineri non posse ab uno simplici saporoso auxilio, dum pluribus symptomatibus occurrendum venit, pluraque methodicas indicationes satisfacere necessarium venit.

XVI. Cui præciso forti peculiari dubio satisfacere dignum est. Omnes enim morborum causæ *iniciant à peculiari*, efficaciæ alieno *sylvestro* Sapore in sua Figura, & subsequenti Motu: reliqui consequentes succi sequuntur Ideam peculiaris causæ saporosæ, vel Figuratæ offendentis, sive in soluta unitate, vel mala compositione, ac discrasia saporosa. Acidior, V. G. succus ducens torpidum Motum, morositatem, tumorem, obstructionem, aliasque consequentes molestias, nisi corrigatur in sua saporosa molesta Idea, non possunt sequentes morbi corrigi, cui succurritur simplici præsidio, quo correcto successiva consequentia symptomata evanescent. Acidus Sapor corrigitur amaro, & amarus diluitur aqueo, castigatur acido: Salsus emendatur insipido; & assumitur, infringitur aqueo: cæteri Sapores tali methodico Motu emendantur. Negandum non est multos Sapores corrigi posse multiplici methodo, aut assumente, aut diluente, vel expellente; at in his non est dissona, sive diversa saporifera impressio, sed naturalis eterogenea dissimilitudo, uti sunt Sapores multiplices eterogenei firmantes naturalem fluidam machinam. Diluentia aquea tali universali Idea gaudent.

XVII. Unicus eterogeneus liquor Sapore peccans, diversa defert symptomata, non causa originis saporosæ molestantis, sed causa officinarum diversarum naturalium, V. G. acidior succus in stomacho ducit cardialgiam in intestini: tormina, cruaiatus, in renibus seri suppressionem ac nephritidem, in iliaca sede iliaceam pressionem: in glandulis conglobatis obstructionem, & duritiem, regione vitali difficilem anelimum, respirationis suppressionem, pleuritidem, ortopneam, aliosque morbos: animale sedem ingrediens fert nervinam convulsionem, & consequentes motu depravatos epylepticos, ac apoplecticos, cæterosque

Motus offendentes. Idem saporosus liquor per Motum circulationis illas petendo varias partes solidas, succosque multiplices, illas ideat, pungit, ac molestat in illo Motu, quo gaudet, & quo operatur officina, & Sapor in ea contentus; illasque proprias operationes offendens, quibus gaudet, movetur officina, & ferverescens in eo succus, unde diversa symptomata eveniunt ex unico depravato saporoso succu, multas, variasque officinas ingrediens, & petens.

XVIII. His anatomicè positis: si idem molestus succus simplici corrigatur præsidio, statim cessant, ac leviora fiunt consequentia symptomata, undè correctio unius præcisæ causæ, est omnium consequentium expulsio. Peculiari saporoso molesto Sapore, uti viperino, & venenoso gravi, destruitur Motus in Machina vivente. Sic eodem methodo simplici peculiari Sapore corrigitur vitiosus succus.

XIX. Uaria prælidia permittenda sunt, sed innoxia, minimèque fermentativum Motum inter se ipsa suscipientia & dum ducentia sunt, non copulatim, sed unum post aliud ne dissono sapore, & inæquali Figura quid tertium Motu fermentativo deferant; sic præclarum observandum præceptum a juvantibus, & nocentibus præcipua indicatio desumpta ex multitudine præsidiorum, sed non copulata, sed successiva simplici modulatione, qua desumitur juvamen, vel molestum, vel neutrum præsidiorum.

XX. Decenti, & rationabili causa digressi sumus a salivali succo corrigendo penes methodicos, dum in rabiem descendit. Pertinax culpa, diraque molestia graviter offendens corpora, & viviparas machinas in salivali succo inspicitur, dum rabiosum trucidans venenum demorsos affligit, ac

Rabiei
vestigia
orrigenda.

caninam Ideam in latrando, mordendo, & ferè maniaco Motu trucidantur demorsi ex volatili salino pungente, dissolvente sapore, quo alii socii naturales succi, & præcipuè lymphæ, nerveusque liquor alienatur; ut visi sint non pauci rabie detenti continuo sputo, sive pthysalismo affici, lingua nimis tumida extra labia exprorecta, ponderosa dimensione, & successivo sputo molestari. Totus lymphaticus liquor, quia

quia pater salivæ depravatur in rabie, & veluti mercuriali Idea impressus undique decurrit, & præcipuè sua petendo emunctoria sive ductus salivales, horridum ducit morbum: depravat omnes liquores sua copula, & universali gyremate.

XXI. Tempus longum usque ad quadraginta dies, aliquando breve, vel mediocre dans fermentationis venosæ Motum, uti sunt reliqui fermentativi Motus febiles, venenosi, periodici præbentes talem varietatem extricationis ex copia fervercentis liquoris molesti, uti Saporis activitas, subjecti patientis susceptio, & partis depravatæ modulatio, nobilitas, activitas, ætatisque varia regio, sive virilis, puerilis, senilis, fœminea, musculosa, membranosa, vel in fluido decurrente venoso, arterioso, lymphatico, alioque; non neglecta temporis distinctione verna, æstiva efficaciter, minus efficaci autumnali, morosa hyemali: sic locorum varietas, uti maritima, palustris, cænosa, subtilis, nimis elastica, montana, meridionalis, australis, orientalis, & occasus. Gradatim enim ex his modulationibus venenosum rabidum virus agnoscit motum fermentativum in salivali liquore; ideoque rabie correpti percipiunt dolorem in abdomine cardiacum, ex truncis majoribus, ex lymphæ origine, ac intromissione in lymphaticos ductus consequentes, & intromissi in universam Machinam fluidorum. Talis fluidi lymphatici copiosa annona in regione naturali, & sua origine suscipiens venosam caninam indolem effervesceat, unde cardialgia, indeque delatus in consequentem salivalem succum, suam pendit Ideam ptyalismi per salivales sublinguales ductus, & expletione, ac turgescencia nimia, tam organum linguæ, quam annexæ partes tumescunt ex Figura morosa intromissa in saliva, & aliena à propria naturali indole, talique distinctione, qualis reperitur in demorsa Machina vivente ex multiplicitate, & varia modulatione expressorum.

XXII. Dum succus salivalis non est naturaliter decurrens ex rabiosa Idea, tunc gradationis tempore, & inter-

capedinis distinctione : non exhibitis præfidiis ultimò Ideam natralem in lympha, & tota Machina destruit. Saniosus, ac purulentus redditus sanguis, nunquam in pristinam naturalem Ideam regreditur: Sic ultimò quilibet succus veneno afficitur, non dat inducias, neque permittit auxilia. Non datur regressus a privatione totali ideali ad pristinum statum: Si lignum, cera, aliudvè comburibile, & ignis pabulum, cinefcit, non regreditur in primam structuram, nam virefcit quilibet succus, dum capax est reductionis naturalis, sivè Iedæ seminalis. Omnia singula fluida, omnesque naturales liquores, dum inchoant suscipere alieoas Figuras, ac molestos Sapores, corrigi possunt, & auxiliis defendi, dura fibra motrix solida, Saporesque, & Figuræ non sunt ultimò in lapsum delatæ. Terminatio quædam ideatur non dissimili modo in semine fœcundo germinando, dum tinea non est totaliter destructa seminalis Idea in germine ipso; tali etiàm ordine, ac similibus vestigiis gaudere debet quilibet succus naturalis, gradatim morbosus, & carie molesta ideatus, si tanta gradatione præditus sit, uti germinatio quædam vegetantium seminum. Destructa ideali seminali Idea naturali in quoliqet vegetante, sensitivo, fluido, fibra motrice, numquàm obtineri possibile est, nèc Figura, neque Sapor & consequens vitalis Motus.

XXIII. Præfidia illa dicuntur apud methodicos in duplici sinu reperta. Prima deducentiâ aqueam naturalem Ideam diluentem, ac destruentem indolem, Ideamque insitam veneno salino mercuriali, ac volatili maniaco Saponi. Sunt penès illos aquæ nanufaris, sivè ninfæ, expressiones seminum frigidorum. Sunt affectiones efficaces ideantes naturalem lymphaticam Ideam, ac corrigentes caninum salinum venenum, uti ranarum fluvialium carnes, & potiones albæ ex veris margaritis, & lapillis fluvialium canctorum. Hæc enim duplicatum auxilium ducunt, & corrigendo præstant, assuendo salinum venenum insipidis pulveribus, & destruendo salivam nimis volatilem acutam, pungentemque, spinosam, Ideam, infrigendo Saporem nimis acutum, ac diminutione subtilissimæ Figuræ molestæ in universali lymphatico succo.

co. ac successivo defluente salivali fluido. Nimia volatilis acuta Figuratio, Saporis muriatica Idea in archeali fluido depravate intromissa. Ranarum expressus liquor quotidie præstans, uti cancrorum fluvialium pulvis, & potus sunt auxiliantia in utroque genere. Nèc negligenda aqua umbræ dicta, ducens diluendo per uretica vasa lymphaticum depravatum succum. In his molestiis numquam diaforetica, ob solutionem nimiam, novamque fermentationem, qua non spoliatur salivalls succus cribatione.

XXIV. Anginosi tumores, tonsillarum, Uvulæ, laryngis, æsophagi, molarium, maxillarum, linguæ, palati, annexarumque partium ex lymphæ, ac salivali succo nimis Figura crasso, & Sapore austero, tunc illa dilutione, & solutione Figuræ, ac correctione acidi, austeri Saporis, sunt penès rationem ducendi, etiàm ac in suppurationem si ducantur: quæ obtineri possunt deglutitione, vel lotione fots calidi, aquæ papaveris sylvestris, hysopi, cinnamomi, ac elixire per circulationem, non ultimum locum concedendum stybiatis aquis salis parillæ, & pulmonariæ. Salassatio, dum nimis turget suffocans tumor rationabiliter præcisè in mulieribus ex moratione Motus mensalis non negligenda, uti scarificatio cucurbitarum; præbendo Motum moroso detento fermento universali fluido, ac diminutione decurrentis fluidi in partem affectam, sed cautè, non neglectis solventibus graduatis unctiõibus.

XXV. Adjuvanda suppuratio camphorinis, pinguedine viperino, spermate ceti, lumbricis contusis, adipe ursino, vulpino, ac omnibus iis unâ simul roborantibus fibram carnosam, ac successivè solventibus, tali gradatione, tantaque copia, uti necessitat suppuratiõis Motus.

XXVI. Salivæ morbi apud claros Authores tribuuntur glandulis, uti officina ipsius salivalls fluidi, & universalis lymphæ. Glandulosa Machina est sedes, in quam defluit lymphæ, ex qua nutritur, ac roboratur: hac causa omnes morbi glandulosi sunt ex lymphæ Figura, Sapore, & Motu peccante; nèc ullus tumor, ullaque vitiosa glandulosa sedes

sedes curationem admittit, nisi correcto in Figura, Sapore, & Motu ipso lymphatico fluido. In Figura tenaci, vappido Sapore, moroso Motu consistit universalis molestus glandulosus affectus; ideòque omnes, singulæque solidæ, glandulosæ partes morbo affici nequeunt, nisi tali fluido molesto reddito; sic singulæ universim partes, quibus annexæ sunt glandulæ, tanto, talique morbo lymphatico afficiuntur: ideòque semper illis præsiis succurrenda quælibet morbosa, glandulosa pars, quæ corrigi valet in fluido lymphatico, at minùs non admittit curationem, nisi illo lymphatico succo in Figura, Sapore, & Motu naturali deducto. Stybiata, mercurialia, omniaque diaphoretica, uti universalia præsiis in usum ducenda in correctione talis fluidi crassi, austeri, morosi succi, ut ad debita consona, & naturalia emunctoria, quod molestum est, habita cribatione ducatur. Universale molestans, universalibus indiget præsiis. Lympha tale fluidum est, tantis, talibusque indiget præsiis, dum polycreta, vitiosa ducitur. Tali methodo rationabili utendum venit in quolibet ideali peccante, singuloque lymphatico morbo in Machina vivente; uti clariùs sequentes paginæ exprimere valent.

S P H Æ R A V.

Lymphatici Fluidi Ideationes Naturales, Figura, & Sapore quales, & offendentes Morbosa.

Lympha semiuniversalis liquor in vivipara Machina, nutritione peragenda, irroratione, fermentatione, ac universali nutritione exigente, talis præstantis, & necessariæ Ideæ consideranda venit: alia fluida naturalia individua sunt, & structa in peculiari Idea: nisi lymphaticum fluidum præcedens sit irrorando, ideando partes solidas restaurandas, sive nutriendas, reliqua inutilia redduntur. Tantæ, talisque præstantiæ, ac præcisæ necessitatis lymphaticus succus

cus est in vivente Machina , ut remota ipsa totalitèr a vitali Machina , hæc nulla insufficiens , deficiens reddatur in partium singularum nutritione , naturali Motu , singulisque operationibus . Licet non tam brevi tempore vitalis restitutio diceret , àt successiva eius deficientia tota Machina vivens tabescit , tali gradatione , qualem præbet qualiscunque culpa in ipsa Lympha successivè intromissa , ac singulis organicis partibus . Ejus munus universale est occurrens , præstans , ideans liquores reliquos naturales decurrentes , eosque conservans in propria fluiditate , rosciditate , adhæsione , fermentativo , nutritivo Motu continuo . Motus fermentativi primò requirunt lympham ipsam continuè , ut diminuta , morans , nimis crassa , tenuis , Sapore austera , acidior , amara , aliòvè defectu affecta , tunc talis successiva , offendens gradata molestia singulis fluidis tribuitur , solidisque organicis . Irroratio , dilutio , vivificatio in hoc fluido lymphatico universalitèr residet , quo indiget vivens , salubris machina , quæ successivè conservatur in suis vitalibus , ac naturalibus Ideis , uti gradatur ipsa .

G N O M O N I.

*Lymphatici Succii Idea, Officina, Figura,
Sapor, Motus.*

I. **N**aturalis propria impressio idealis est aquæ similis , & crystalli Figuram repræsentans , limpidissima dum ducitur , & organico diverso , & multiplici defertur , assumit aliqualem Ideam illi similem . Officina debita esset in glandulis conglobatis , & conglomeratis . Si erit à glandulis conglobatis , tunc ipsa Lympha roscidior refunditur in venas ; at verò si deferatur a glandulis conglomeratis , tunc in cavitates deponitur , uti lachrymales , nares , os , intestina tenuia , œsophagum , laryngem , aures , renes , receptaculum thoracicum , & alias

M

ca-

MICROLOGIA METHODICA

90
cavitates naturales. Ideam suscipit tunc à cavitatibus ipsis, & ex succo exactissime lucido fit lachrymalis, mucosa, salivialis, urinaria, & præcipue, dum subintrat singulares officinas representantes labyrinthicam structuram, in qua glandulosa serie jugularium glandularum, & labyrinthicis cavitatibus diversimodè ideatur, & saporescit.

II. Idea lymphatici succi est luciditas crystallina tenuissima, nisi deprimatur ideatione aliorum succorum: representat limpidissimam aquam lucidam crystallinam, & æmulans Figuram aqueam purissimam. Figura vasorum, ac canalium ducentium lympham ipsam, tenet similem internam venarum; externam verò variam, sicuti sint partes organicæ, quibus annectuntur lymphatica vasa. Sunt valvulæ mediæ, ne refluat decurrens liquor: Sic magna, parva, mediocre capacitatem ipsa gaudent, uti capacitates, & magnitudines organicæ sunt.

III. Omnibus magnis officinis annectuntur liquores, & vasa lymphatica, uti ingreditur ipsa lymphæ, v. g. hepatis, cystis fellæ sedem, perycardium, cor, pulmones, ureticam sedem, axillares, laryngis glandulas, maxillarum cavitatem, vel qualiscunque organi sedem: tunc ideatur tali impressione, at non suscipit talem Ideam, dum ingreditur genus venosum, quia tunc ideat, non ideatur, & est nobilissimum fluidum.

IV. Sapiunt duplicem originem lymphatici succi, vel enim ex visceribus, aut ex glandulis: ex glandulis dupliciter etiam: si ex conglobatis vasa sint lymphatica, tunc deferunt liquorem in cavitates venosas, sive in venas; at si ex conglomeratis oritur lymphæ, tunc defluit in naturales cavitates, uti oculares, nares, palatum, ductum thoracicum, a quibus lymphaticum succum deducere valent. Si ex visceribus, causa irrorationis nutritivæ est.

V. Sapor insipidus, sed non per hoc sapore caret, nam substantia tenuis perlucida splendens nutritiva est, nam chyli subtilior pars est tenuis rosida. Quæ verò tali Idea non gaudet per emunctoria defertur, vel uretica, vel per vasa

vasa cutanea insensibili transpiratione. Sapores acidi, austeri, salsi, amaricantes, alique in lymphâ sunt semper morbose, de quibus infra dicendum.

VI. Motum circulationis tenet lymphâ ipsa cum sanguine, & proprium in suis lymphaticis duabus, in quibus celerius turget. Subtilior in Figura est ipso sanguine, ideoque motum celeriore tenet, & præcipuè in transpiratione insensibili, ac universali irrotatione. Habet motum lymphâ ipsa universalem a circumferentia ad centrum, excretionem per renes, sudores, & insensibilem transpirationem, ideoque nobiliorem, ac celeriore circulum, sive motum universalem tenet.

VII. Idea, Figura, sapor, motus, officinæ lymphaticæ liquoris, sunt universales, & necessitate naturali gaudent in corpore vivente, & machinis vitalibus salubribus. Idea in lymphâ ipsa non dissimilis, nec alienæ indolis, scilicet lucida, tenuis, spirituosa: Lymphâ, in qua insipida impressio dicitur, semper dum salubris, tali Idea prægnans. Officinæ sunt vasa glandulosa conglobata, & conglomerata: valvulæ interpositæ vasorum æqualitatem internam habentes. Sapor sit insipidus non carens spirituoso alibili, sed capax luciditatis, & crystallinæ delationis. Non acidus, non morosus offendens, deprimens fluxilitatem, & irrotationem universalem venosam, qua fit universalis præcedens irrotatio in nutritione totius machinæ, cuius vitia quali Idea deferuntur, tali etiam culpa gradativa depravatur nutritio consequens irrotationem ipsam. Lymphâ enim fluens ex conglobatis glandulis subintrat venosum genus, & totam irrotat sanguineam machinam, eam diluendo; sic omnes partes nutriendæ, ac restaurandæ ideantur, dum lymphâ sit fluida, tenuissima ex tota chyli massa: quo chylo nutriridebent partes omnes spermaticæ indigentes lymphâ spiritosa alibili, successiva delatione. Non austerus lymphaticus liquor, non amarus, non salinus, nec peregrino Sylvestro sapore talis liquor imprimi debet; nam tali Idea affectus, ducitur molestus. Licet enim lymphaticus succus, dum

fugitur à singulis organicis partibus in suos canales ; V. G. ex hepate ; cysti fellea , aliaque organica parte , ducatur in suos lymphaticos immediatè succos , tali , ac aliquali sapore infuso , & prægnante naturaliter annexo ; attamen talis tunc sapor in tali organica parte non est offensivus molestans , sed naturalis trahens , & offendens , tunc quando ex lymphâ ducitur in talia organa. Sapor acidus , amarus , salus , austerus , ac peregrinus dicitur , quando in suis glandulis ; officinis , & vasis deponentibus in venosam annonam sex conglomeratis talem deferendo saporem , illoque molesto prægnans , & etiam ex conglomeratis glandulis defertur in cavitates naturales omnes , scilicet lachrymales , mucosas , maxillares , jugulares , labyrinthicas , veluti in sinum infra-stuosum circumscriptum.

VIII. Motus nobilior in lymphâ , quàm in sanguine causa tenuitatis , luciditatis , universalis irrorationis nutritivæ in qualescunque partes machinæ viventis , tam rubras , quam spermaticas , tam musculosas , quàm glandulosas , tam molles quàm osseas : qua universalitate ipse lymphaticus liquor gaudet , & tota machina undique nutritur , ac restauratur. Per sua vasa defertur à centro ad circumferentiam , ab intrinseca machina ad omnes cutaneas glandulas , se exonerando in sudorem , quo cribantur , mediante ipsa lymphâ per cutaneos ductus , omnes filtrandi , spoliandi , deparandique succi molesti sistentes in omnibus vasis , canalibus , & ductibus totius machinæ , sinu suo servando omnes succos depurandos , ut machina ipsa salubritate gaudere possit , ac spoliari molestis impressionibus saporosis sistentibus in quolibet liquore naturali ; ideoque dicitur cutis universale emunctorium mediante lymphâ totius viventis machinæ. Per alia particularia emunctoria suo motu spoliatur , ac cribatur , sive defertur lymphaticum fluidum , uti per Uretica vasa delatione expressiva urinarii seri translata ex lymphatico succo ex tota machina. Vasa , valvulas , ramificationes , originem , media , circumferentias , delationes talis fluidi , & huius liquoris tenet in celeriori motu , ac sanguis ipse , motu naturali , continuo

tinuo, successivo sua naturali tenuissima Figura; Undè fluxilior, celerior in motu lymphæ ipsa per suos ductus, & canales, licèt subtiles, ac tenues, habita æqualitate inter succum, deferentia vasa, & motum. Vitiosum fluidum lymphaticum redditur pressione, ligamine, alioque posito obice, ut inferiùs elucidabitur. Tali igitur ordine in lymphatico fluido consideranda veniunt singula, scilicèt Idea, Figura, Sapor, Motus, Officina; uti in quolibet naturali succo, & organica parte singula viventis machinæ.

GNOMONI.

Idea Lymphatici Succus Vitio Affecti.

1. **S** Alubritate naturali maximè necessaria, Idea consona lymphatici succi multipliciter depravatur idealis Indoles lymphæ in vivipara machina vivente. Primò in iis, quæ consonam illam reddunt salubritati: quæ ipsa naturalia conservant solidam, fluidamque Ideam universalem: suntque Figura, Sapor, Motus, usus dependens ex ipsis constituentibus Ideam ipsam salubrem naturalem conservantem machinam ipsam lymphæ. Figura debet esse eadem, quæ retinetur ab aqueo subtili in vivente naturali esset rotunda, communicabilis fluens, cui annectuntur omnes Idæ aqueæ, scilicet assumendi, irrorandi, diluendi, ideòque universalissimum fluidum. In lymphatico verò succo aliud etiam considerandum venit, & est rosciditas nutritiva, nam lymphaticus succus detrahitur ex nobiliori subtilissima chylosa massa, undè lymphæ hoc Secundum retinet ultrà Figuram aqueam: illud, quod maximè considerandum in lymphatico liquore, quod varius sit in omni specie, & hoc maximè nunquam prætereundum, in omni specie. Alius est enim lymphaticus liquor in homine, alius in leone, distinctus in equo, simia, cæterisque singulis speciebus; & præter specierum diversam variatam structionem, habet unaquæque ma-

machina vivens aliam etiam diversitatem in sua specie, sed individualem, sive particularem: Quæ multiplicitas inspicitur in qualibet specie, tam in Figura, quam motu, reliquisque consequentibus, tam ordine idealis fibrosæ solidæ structionis, quam fluitantis liquoris, nam solida à fluidis nutriuntur, & conservantur in sua universali varietate fluidorum struentium, nutrientium, conservantium. Quibus variis multiplicibus in eadem specie variè modulatis in specie V. G. humana, alii sunt mæsti, iracundi, hilares, onerosi, celeres, torpidi, nimis graves, ferii, cæterique orientes ex varietate Figurarum, indeque variæ saporum impressiones, ex quibus idealis Lympha dat, suscipitque saporosum in qualibet specie. Non omnino æqualis succus acidus, vel amarus, vel nutriens universalis in omnibus individuis ejusdem speciei. Sic in eadem specie non omnino æqualis inter omnia individua idem succus, & series reliquorum naturalium fluidorum. Non enim eadem fluida chylosa elaborantur ex eodem cibo comesto ab homine, à leone, simia, cane, cæterisque. Lympha igitur servat illam aqueam Figuram, & terminatam à chylosa massa, ex qua oritur; qua multiplicitate posita, tam specifica, quam individua chylosa, sic lymphaticum fluidum ultimè ideatur in qualibet specie, & individuo. Hæc struunt veram, naturalemque Figuram, tam in lympha humana, quam reliquis speciebus, ac viviperis machinis variis, diversis, gradatione multiplici naturali anatomica data. Sudoris Figura rotunda cognoscitur, ac confirmatur ex emunctorio cutaneo, ac uretico sero; quæ omnia multipliciter ideantur ex gradatione multiplici exprefforum.

II. Sapor lymphæ licet insipidus à gustu, sed intrinsicus nexus non observatus à gustanti organo, quia tenuissimus nervinus etiam est, ut infra elucidandum erit. Fit diversimodè talis in Idea saporifera lymphæ ex multiplici causa, quæ primò desumitur ex elastico universali lucido, lucidiori, salino volatili, archeali, cænofo, crasso, eterogeneo, aluminoso, aliisque impressionibus ideato à regione, & cæli sta-

statu, ac illuminatione. Elasticum enim annectitur facilius suo simili, & simplici fluido, quàm eterogeneo; ac illi, cui similis, vel proprè æqualis sibi est vel in Figura, vel Sapore. Elastici Figura, quia semper in Motu est universalis, decurrit in labyrinthica ovali circumscriptione communicabili, & Figura semper est extricationis, & interna Idea naturalitèr ità structa, ac modulata, quia elasticum ipsum tenue spirale in Figura facilitèr, & protinùs suspicit Motum causà capacissimæ, & moventis intrinsecæ Figuræ. Est elasticum propinquius lymphatico liquori sua Figuratione: idèdque impressiones elasticas primò recipit, & contrahit, sicuti perfectivas omnes Ideas, ac defectivas Motum vitalem depravantes. Ex chyliфера indole Machinæ chylicantis suscipit ideatum etiàm Saporem; quia lympa nutriens est fœtus chyliferi succi; sicuti illa, quæ solùm aqueâ est ad emundatoria ducitur cutanea, & uretica, priùs data intromissione in conglobatas glandulas, vel in cavitates naturales ex conglomeratis etiàm glandulis. Sapor in sinu Figuræ semper contentus ideatur ab ipsa simili dura, subtili, tenaci, fragili, singulaque. Simplex Sapor naturalis lymphæ licèt insipiditatem sapiat, àt universalis est exposcens simplicem nobilem propè rotundam Figuram, & uti est eius simplex saporifera Idea in statu naturali. Tot enim, tantasque capax est suscipere impressiones, quot, quantæque ferè possunt suscipi à primò universali aqueo fluido.

III. Motus, & usus circularis suprà expressus à glandulis officinis, à visceribus in cavitates naturales. Usus est assumere aquam superabundantem, sive aqueum liquorem superabundantem à visceribus magnis, & deferre ad emundatoria cutanea, & uretica, irrorare sanguinem, illumque adhæsivum, lucidum, fluidum, alibilem, aptumque reddere nutritioni, partes spermaticas organicas alere una simul cum aliis succis æqualibus cuique nutriendo. Qui Motus, qui usus, quæ Figura, qui sapor reddunt naturalem lymphaticum succum ideatum in statu salubri.

IV. Depravatur, & offenditur lymphaticum fluidum
in

in sua Idea primariò à Figura, dùm á salubri, naturalique modulatione in qualibet specie, & individuali Machina reperiri debet. Peccat Figura in lymphatico succo, dum occasionali causa interna, vel externa, universali, vel particulari depravatur. Interna, vel ab elastico universali, vel à particulari chyloso. Elastica enim depravans occasionalis causa semper efficax, quia universalis, nec parcat anni tempori verno, æstivo, autumnali, vel hyemali. Acris culpa semper potissima causa universalissima dirigens, ac ideans singulos naturales liquores in omni Machina viventi cujuslibet speciei, & individui; sicuti etiam tali efficacia, universaliter depravans, & offendens Machinas ipsas, suosque naturales liquores, & præcipuè lympham.

V. Crassa, dura, tenuis, acuta, subtilis redditur Figura lymphæ in suis ductibus, officinis, & glandulis ex elastico primariò inspirato subtili, volatili, crasso, cænososo; tunc subtilis gradatur in sua Figura, dùm simile inspiratur elasticum; sic quoque dùm cænosum, alioque vitio ideatum inspiratur. Videntur habitantes in cœlo sereno lucidiori gaudere lymphatico succo peremni, ac salubri: sic dum cænosam habitationem tenent, lympham tenaci, ac crassa ideari. Varia elastici inspiratio modulatur ac ideatur, depravatque naturalem ideationem lymphatici succi in sua naturali Figura, undè deferuntur omnes morbi universales ex Idea ipsius lymphæ in elastico ideaturæ. Suntque universales morbi ex elastico, quia præbent Motum universalem, cuique fluido, nec ullus vitalis Motus in quolibet fluido in quacunque vivente Machina sine elastico extricante, movente. Comesta cibaria sunt particulares causæ depravantes lympham in Figura, scilicet in copia, Sapore, & Motu, quamvis ideata etiam ex elastico. Quia lympham nobilior ex subtiliori, lucidoque chylo, ideatur cibaria ipsa immediatè conficiuntur chylum ideant liquores ipsos naturales; & quia ex ipso chylo desumunt restorationem Figuræ, & nutritivi Motus, idèdque, & ipsa lympham una infimul, quia nobilior succus, primariò ex ipsis reficitur, depravatur, ideatur:

tur : Ex qua Idea universalis lymphæ depravatæ oriuntur etiã propè universales morbi hypochondriaci , atrophix , cachexiæ , hydropes , obstructions , venarum ruptiones ex crassa , tenui , morosa , salina , aliaque depravata Figura , impediẽte , morante naturalem Motum ipsius lymphæ : Sic macies , scorbutus , articulorum dolores , & non pauci morbi lymphatici , ex vitiosa primariò Figura intromissa lymphatico fluido . Primò peccat Figura , indè Sapor , Motus , usus , universalis Idea vitalis .

VI. Externa causa depravans Figuram lymphæ effectus vasorum contorsio , ruptio , ligamen , rigor annitemporis arte appositus , vel aliter intromissus , sic æstuatio annitemporis vel artificialis ex data opera externa multiplici . His Figura lymphæ ex contusis vasis , & alienatis à sua modulatione naturali offenditur , undè distincti , varii , multiplices morbi initiãnt , fiunt , offendunt , extirpant multiplices viventes Machinas .

VII. Idea lymphatici succi semper afficitur Sapore , vitiatò ex consequenti causa , nam præcedens semper Figura est , cui annectitur : Agnoscit quilibet Sapor suam molestiam ex multiplici data occasione interna , & externa , uti elastica universali offendente universalitèr , ac chylosa impressione , ferè etiã universali nutriente , ac restaurante . Vestigia Figuræ modulãnt in sinu suo sequentes Sapores tali , tantaque gradata modulatione , uti sunt vitia ipsius Figuræ in lymphatico succu , singuloque alio , tali efficacia , tantoque impetu , sicuti est ejus varia modulatio offendens .

VIII. Sunt omnia succulenta , potabilia , cibaria singulæ speciei , quæ proximè ideant Sapores omnes . Omnis Sapor naturalis originem firmam , continuam permanentem ducit à suo fundamento , tam in prima conceptione , & origine , quam à sequenti perficienda vivente Machina ; idèque semper à fluido initiãnt , sicuti in obitu desinit ex abolitione fluidi initiãntis , roscidi conservantis , restaurantis . Universale fluidum firmans Sapores naturales , alibiles , fecundantes , perficientes Ideam seminalem est chylosum , ex

N

quo

quo omnis succus, omne alibile, quodlibet firmans Machinas ipsas. Fluidum chylosum ex cibariis, succulentis potabilibus in omni specie annexum elastico, & chyliфера Idea; Sapor, Figura, Motus gradatus sumitur ex ipsis conficientibus chylum elastico undique annexum. Spirituosa volatilia, cœnosa, gravia, falsa, amara, acida, austera, dulcia, & undique alia Idea modulata erunt illa; sic etiã Chylus ex ipsis modulatam structuram in statu perfectivo naturali salubriter extricatur, perficitur, ducitur, atque alibilis etorogeneæ adhæret cuique nutriendo tali Sapore, taliq; modulatione.

IX. Oppositum: eadem geometrica mensura, eodemque pondere Sapor quilibet homogeneè perficitur à suo æquali, similique, ut dulce à dulci, falsum à falso, amarum ab amaro, acidum ex acido, austerum, austero & in Figura sociabili eadem modulatione subtile à subtili, cœnosum à cœnoso, grave à gravi, & in singula eadem mensura naturaliter ducitur. Igitur chylosa massa in omni specie, dum ideatur saporosa naturaliter a suis consonis æqualibus cibariis, ac saporibus potabilibus succulentis assumptis, sic etiã eadem prorsus mensura oppositionis ex singula mutant saporis, redduntque molestos depravantes, defectivos, quæ oppositæ sunt Ideæ saporosæ. Sunt hæc omnia, tam in ordine potabili, quàm in cibario comestibili, non neglecto elastico semper, causa universalis, in perfectivo, quàm in defectivo statu. Sunt igitur ista proxima immediata prima fundamentalia initiativa, ex quibus saporis offensivi præternaturales molesti fiunt. Inter succos naturales saporiferos, ordine tamen suo, præcipuum locum retinet lymphæ, uti singuli alii salubres naturales, conservantes machinam viventem. Quæ conservant fluida naturalia salubria, sunt Figura, & Sapores, uti etiã quæ molestant machinas viventes ipsas, similia sunt, sed depravata.

X. Lymphæ in suo Sapore licet insipiditate quadam, gaudeat, gustabili sapore roboratur, offenditur, restauratur depravatur, salubris redditur, morbosa ducitur primario ex elastici-

elastico universalissimo inspirato, & favente, ac ab omnibus externis, internisque successivè delatis, assumptisque potibus, succulentis, comestis cibariis, singulisque capacibus ducere Ideas saporiferas in omnes liquores, non solum in lympham, sed in omne fluidum gyremate præditum naturale, ac necessarium structioni, ac conservacioni singulæ vitalis machinæ.

GNOMON III.

*Lymphatici Liquoris Depravationes in Figura
& Sapore, quales Morbos pariant in
Vivente Machina.*

I. **L**ymphatici succi descendentes a propria naturali Figura, & annexo sapore ordine suo, morbos lymphaticos permittunt in vivente mole. Sunt peccantes in his, & Motum salubrem, usumque consonum amittunt. Variant distinctione originis, partium, & intrinsicè modulationis causæ depravantis, tam internæ, quàm externæ. Omnes partes continentes, annexæ adjacentes, integrantes lymphatici succi Ideam, subjacent lymphaticis culpis, morbisque multiplicibus.

II. In multis prima occasio molestantis à lymphatico succo desumitur, dum sua Figura, suoque sapore naturali depravatur: in aliis consequenda annexionis modulatio, & tunc ipsi lymphatico succo minus principalitèr attribuentus est morbus, seu consequens, non oriens.

III. Describuntur morbi ex lymphâ peccanti, obstructio glandularum in naturali regione, in qua originem sumit, & tunc illa fit, dum Figurâ lymphâ peccat; scilicet crassa, tenaci, & consequenti sapore, tali Figura, acido, austero, pontico, moroso. Vasa non deferunt ex organis magnis, hepate, venis magnis, mesenterio, aliisque annexis, quia crassa in Figura, austera, acida in sapore; &

tunc morosa gradatim suscipit visciditatem, ac gelatinæ indolem torpidam, ac molestam; undè usus, & Motus ipsius pravus, non fluens naturalitèr, non diluens, nec per naturales ductus, debitaque emunctoria fluens, ac gradatim turgens, tumescens in vasis glandulosis, organicisque propriis, & annexis, tumorem morbosum ducens, organicas partes, & succos omnes ipsis uniendo, fermentativos, fluentes, naturales, & nutrientes offendens.

IV. Obstructio penes multos Auctores, sed non omnes dicta morborum omnium radix, & origo; at meliori scrutinio anatomico elucidanda ex molestia Figurarum, & Saporum molestantium primario ventriculi officinam in suis liquoribus esuriis, & præcipuè ex lymphâ ipsâ, ex ventriculo initiante primaria sede succorum naturalium, & officina universalis chyliferæ fermentationis; ex qua esurina appetentia, & contentorum solutionem intromittuntur Figuræ, & saporibus successive in totam massam chyliferam, singulosque liquores, & præcipuè in validiorem succum lymphaticum, uti irrorantem universalem nutritionem in tota Machina, & eterogeneitate partium restaurandarum: Initiat prima molestia in Figuris, & saporibus in statu deficiente, tam in Figurarum modulatione, ac Saporum extricatione. Qui succi initium sumunt ab ipsâ sede primaria ventriculari depravationem Figurarum, & molestiam saporiferam: Qui enim liquores non exhibentur, non perficiuntur naturalitèr, & ex depravata filtratione moram tenent in successivo Motu, ductibus, officinis, & canalibus, tam lymphaticis, quàm glandulosis, & annexis; unde gradatim obstruuntur in regione naturali, & morbus obstructio fit ex præcedentibus molestiis succorum, & officinarum in Figura, & Sapore, undè visciditas, glutinositas, obstructio vasorum, & annexa consequentia: quæ præcipuè omnia fiunt ex lymphatico succo una cum aliis annexis, ex quibus naturalis usus, Motus, irroratio, & restauratio deficit in Machina naturali. Obstructio igitur naturalium viscerum, morbus est, non causâ morbi, nisi aliorum consequentium ipsam.

V.

V. Diversitate Figuræ, tenuis, subtilis, crassæ, tenacis, alioque defectu ideatæ, & ordine partium organicarum continentium, perficientium, deferentium, & officinarum, sicuti ex varietate Saporifera multiplici, sic etiam gradatim deferuntur varii morbi; ut Atrophia, Macies, Aridura, Hydrops, Scorbutus Leucophegmata, Cachexia, strumatio, Tumores varii, noduli glandulosi, Hypochondriaca Affectio, univèrsalis dicta, Cruciatu, & innumeri alii morbi sedem naturalem, indèque successivè Machinam universalem depravando.

VI. Non est in præsentem negligendum, quod lymphatici succi depressio, ac depravatio sit sæpè sæpiùs repræsentans Abecedarium modulationum: quæ modulatio sit talis innumera, sicut in dictionibus. Mater componens volumina multiplicia diversa non alia causa, nisi modulatione litterarum diversa; undè tantæ multiplices dictiones, tot magna numerosa diversa volumina ex sola Abecedaria multiplici diversa modulatione. Sic fiunt multiplices morositates ex Saporibus, Figurisque diversis intromissis in eadem lymphæ, alioque succo, sive acido, austero, pontico, amaro, singuloque Sapore alieno, ac Figura tenui, crassa, tenaci, aliaque molestia affecta Pictura artefacta omnia; Sic Ideologia, & Iconologia docent.

VII. Non dissimili multiplici perfectiva, & defectiva modulatione gaudet, & afficitur lymphaticus succus, qui copulatus non paucis saporosis liquoribus naturalibus in statu salubri affert multos motus, & usus naturales: ità quoque defectivus redditus ex sylvestri modulatione, & annexione saporosa, ac Figuratione, multipliciter offendit distinctione symptomatum ex tali annexione molesta, uti numerus, copula, Figurarum, & saporum lædentium est numerosa, diminuta, simplex, modulata.

VIII. In Hypochondriaca affectione, scorbuto sunt numerosissima offensiva symptomata machinam viventem, & totum id oritur ex multiplicitate diminuta, multiplici Figurarum, & saporum lædentium Ideam saporiferam universalem

salem . In aliquibus hypocondriacis pauca sunt offendentia, in aliis plura, in nonnullis copiosa ex indole saporosa defectiva; & totum hoc oritur in ipsis liquoribus saporosis, copiosis, mediis, ultimis ex copulata modulatione annexiva intromissa in fermentantes liquores, quorum sudoriferas molestas Ideas consequitur efficacia, usus, motus defectivus. Lympha in his principalem sedem, & molestum usum obtinet, quia ex ipsa irroratio universalis semper præcedens in qualicunque nutritione, singula parte, & eterogenea restauratione.

IX. Quod de lymphatico succo oritur, illud idem ducitur in salivalem liquorem, nam hic partus illius. Unio facta aliis liquoribus hoc totum affert. De succo esurino, subacido stomaticho, dum aliis consonis fluidis connexo statuitur ita modulatus, etiam tantos multiplices parit morbos, quantæ erunt modulationes, & gradationes aliorum succorum peccantium in dimensione copiosa Figuræ, & saporiferæ Ideæ; ex qua saporizatione fit effectiva, intensissima appetitus irritatio.

X. Primus morbus ex lympha considerandus est vapescientia ipsius, dum nimis aquea, fluens est ex delata occasione externa, & interna facta nimii potus, vel elastica longa inspiratione australi ideante lymphaticum undique insipidum succum, copia auctum non gradata, nec tolerante Machina vivente. Insipidum fit fermentum stomatichum, & chylosa massa consequens ex lymphatica simili Idea talem indolem, ac morbum adipiscitur.

XI. Consequentes molestias affert sapor nimis insipidus australi Idea impressus, ut fermentatio torpida in regione naturali, deleto salino volatili, oriatur; uti masticatio nimis morosa id ipsum ferè affert; undè masticatio cinnamomi, cariophyllorum, nucis moscatæ, calami atomatici, galangæ minoris, & potiones ex oleoso cacao, uti ad dissolvendam Figuram insipidi saporis effet masticatio reubarbari, nec ultra agendum penès methodicos peritos, & iuxta optimam anatomicam observationem. Talibus oleosis sto-

stomaticis corrigitur insipidus sapor uti etiam mace vivificante lymphaticum succum, ac acuate ventriculi fermentum, ex quo initium sumit lymphatica vappiditas: insuper vegetantibus amaris corrigitur insipidum vappidum aciendo fermentum saponarium saporosum, quod primum corrigens Figuram crassam, vappidumque succum, at amara vegetantia semper annexa, atque irrorata oleosis vivificantibus, ac illuminantibus fermentum universale ventriculi esse debent: quo corriguntur vappiditates, ac flacciditates Figuræ, & saporis insipidi.

XII. consequitur vappiditatem lymphæ morositas offensiva motus naturalis; quæ morositas est partus morbosus Figuræ crassiunculæ, & saporis lymphatici minus decurrentis per suos canales in cavitates, & officinas agentes: quæ morositas est successiva origo obstruentis lymphæ. Ex tali morositate Figuræ tenacis, & vappidi saporis deducitur paulatim successiva stagnatio, sivè limositas lymphatica in glandulis conglobatis ducentibus in venosum genus; vel in conglomeratis deferentibus in cavitates naturales, vel assumentibus superfluum aqueum à partibus magnis organicis, & officinis.

XIII. Obstructio gradata capax est, imò semper sua majoritate, mediocritate, & minoritate, ac ordine partium, quibus insidet deferre morbos multos gradatos, mediocres, graves, leves; attamen semper oritur à morositate in vasis, glandulis, & cavitatibus. Simplex obstructio vasorum, quia supponit flacciditatem in sede naturali, ac lentorem. Lymphæ in Sapore, & crassitiem aliqualem in Figura, idè indiget illis præsidiiis penès virtuosos anatomicos: quæ præsidia corrigant Figuræ vitium, & Saporis lymphatici inlestiam; uti sunt omnia aromatica, salia stomatica, mirrata spiritosa, & vivificantia singula, tam sedem ventricularem, quàm esurinos vappidos succos.

XIV. Post simplicem vasorum obstructionem insurgunt ex graviore obstructione, & lymphæ tenaci, alioque Sapore ideata, morbi universales, uti Cachexia, Leucophlegmatia; in quibus morbis sapit lymphaticus liquor, non solum indolem morosæ tenacis Figuræ, sed Saporem acidum coagu-

gulantem, ac austeritate firmantem: quibus molestiis sistit usus, morosus fit lymphæ Motus, & in his semper supponitur stomatichus succus chylificans, & aromatizans massam ipsam, depravatus, depressus ex tali succo infringente Figuram, & Saporem esurini universalis fermenti, quo perficitur, & ultimatur chylus; undè oleosa roborantia, & solventia sunt in usu, post quorum auxilium præbere valent omnia singula solventia suaviter, uti gummata ammoniaca, Elixiria, salia amara, ac vegetantia, tam solutiva, amara, quàm oleosa, potus continuus ex torrefacto cacao, ac vegetantia solventia, uti & oleosa ex salsa parilla, cinnamomo, ligno junipero, sassafra. Omnia enim terrestrem Figuram solventia, Saporemque vappidum corrigentia propinare licitum est, & ducere archalizando quod impurum est ad emunctoria, ac luminosa reddere Saporifera ipsa, & perficere volatilibus succis, inter quæ non ultimum locum tenent viviperinæ carnes annexæ aliis roscidis liquoribus. Quibus thesaurus vitæ conservari possit in suo archeali universali, tam in origine initiante chylifera, quàm in officina cordiali perficiente. Chylo utitur massa, universali eterogeneo cruento liquore restauratur Machina, reficiuntur partes, vivificantur liquores in Machina vivente, & perficiuntur, ac iis vivit, restauratur, movetur, & universaliter vivens perdurat.

XV. Præcipuus typus in omnibus morbis est stomaticam sedem in sua indole naturali, quantum possibile est conservare, neque quidpiam operari, quod possit ventriculi officinam offendere; quod præcipuè consequitur dum ejus succi in Idea salubri teneantur, inter quos non ultimum locum tenet lymphaticus liquor, uti universale fluidum irrorans quamlibet nutritionem, & annexum singulo fluido. Non pauci empyricam potius, quàm methodicam sequentes viam cogitant absquè ulla ratione, & anatomica elucidatione irregulariter potiones aqueas, in quolibet ferè morbo traducere: nescientes ex nimio potu sinè methodo indicativa omnes reliquos succos in stomaco flaccescere, ex quo universalis debilitas in tota Machina. Hinc observantur tantæ

Ca-

Cachexiæ, Ascites, Anasarcæ, Lassitudines, Atrophiciæ, Ictericæ, & universales depravationes in tota Machina vivente. Hinc est quod incurrunt, quod remove debent. Nimius potus gelidæ aquæ non habita rationabili methodo, non solum est efficax solvere alienos succos sylvestres, & Sapores morbosos, sed indifferentè chylicos succos frangere à sua esurina indole, undè primùm roborans chylicos vappidum, aqueumque redditur, & indè tota Machina compatitur. Hinc cautè, ac methodicè tempore suo, & quantitate consona gelidus aqueus potus præbendus, ne empirica, vestigia incurramus.

XVI. Solvit omnia salia primum fluidum aqueum, omnesque Sapores frangit, dùm copia nimia defertur. Puerile est cogitare aqueum copiosum potum solvere salia sylvestria morbosa tantùm, sistentia in fluidis, ac successivè in solidis machinæ viventis, & non solvere salia omnia naturalia cujuscuque indolis sint. Qui coquinariam exercent artem, rustici omnes, & homunculi, ac mulieres, famulæ sciunt, experiuntur, quod in vase capaci aqua simplici repleto dissolvantur salia omnia maritima, nitrosa, amari liquores; acidi, dulces, austeri, omnesque reperibiles; scientes aqueum fluidum, gradatione tamèn data, singulis Saporibus solutionem in eis consequi, hac gradatione, ut aliqui majori copia, & celeritè solvantur, alii minùs, nonnulli tardius, data proportione Figuræ, & indole saporifera; attamèn tamèn in copia, quàm in tempore gradatione solvantur, uti species, modulatio, copia, & ordinis typus. Ita quoque in continua copiosa non methodica potatione idem accidit in quacunque vivente Machina, in qua morbosa solvantur, & sylvestria, non negata successiva solutione, flacciditate, & vapiditate aliorum naturalium salium, ex quibus universalis languor ventriculi, & consequentium ideandorum naturalium succorum: Sic ex universali sede, nimioque potu morbi universales cachexiam sapientes, & multoties obitum ferentes.

XVII. Quamvis negandum non sit aqueum primum fluidum nutritivum esse, attamèn nutrit universalitè ordine

irrotationis, sed debet annexi saporosis Ideis . Immediate soget sibi simile, uti est Lympha, sed debita copia, modulatione, & methodo. Nutrit vero solidas partes, dum alibile fit, roscidumque annexione rosciditatis, uti omnium carniū, aliorumque ciborum usus, suntque portiones nutritentes roscidæ saporosis salibus præditæ: copia semper opprimit, non toleratur à Machina, continuò offendit, cruciat, & secundum speciem, tempus, modulationem, capacitatem, ac Motum, sic gradatim molestat. Modulatio fermenti stomatici naturalis salubris stomatica semper in suo Motu servare debet consonam positionem, tam in potabilibus, quam in solidis nutritivis. Nutritio est assimilatio mobilis alibilis nutrientis nutriendo, tam in Sapore, quam in Figura, tam in fluido, quam in solido, unde quilibet excessus noxius est.

XVIII. Aqueum fluidum sua universali capacitate capax est naturaliter recipere omnes Figuras, singulosque Sapore, quibus copulatur ex sua prima modulatione, communicabilique Figura, ex quo omnis communicabilis Figuratio ducitur singulis reperibilibus fluidis; idedque continens sine suo talem Ideam universalem fit quoque capax duci, & alere quascunque Machinas, tam ordine soliditatis, quam modulatione fluiditatis. In Sapore annexum acido fit acidum, austero, austerum, amaro, amarum, falso, falsum, oleoso pingui, oleosum pingue; unde nutriens, restaurans, conservans omnem Ideam singulorum fluidorum, & solidorum consequentium, quibus unitur, & universalissimum, naturale primum fluidum.

XIX. Simili oppositione offensivum, molestumque est idem aqueum primum fluidum, dum unitur molesto, pravo, sylvestro, offensivo Saponi, & depravatæ Figuræ pungit, torquet, lacerat sua pungenti, gladiali Figura, dum tali liquori sic figurato annexitur: fit morosum tardumque in suo Motu, dum copulatur simili fluido torpido, atque moroso. Morbi enim omnes à figuratis saporosisque succis fluentibus, fermentantibus, ideatis, ac sapientibus prima vestigia

vestigia fluiditatis ab aëro fluido; undè aqua nimis epota fit offensiva, morbosa ex copula salium offendentium, ac destruentium Ideam naturalem salubrem illius viventis Machinæ, cui annexio fit; indèque fit universale fluidum ducens universales morbos, uti Cachexias, Hydropes, Atrophias, reliquosque. Sic fit universale offendens, & depravans vitales Motus, & Machinas, suosque liquores, solidasque partes nutriendas, restaurandas, conservandas, nam nimia copia solvit naturalia salia salubria, vappidæque illa reddendo, incapacia fiunt nutritioni, ac restorationi. Omne præsidium methodicè, ac geometricè præberi debet, ac in usum naturalem deferri. Quod opponitur rationi, anatomico scrutinio, nunquam tutè in opus est ducendum.

XX. Nec valet affectu inanes, futilesque experientias nonnullorum hoc præsidio in salutem delatos fuisse. Non cognito morbo multos deploratos fuisse ex aliorum præsidiorum carentia. Multi morbi non sunt cogniti ex multiplici modulatione diversa Saporum offendentium, & iis præsidia non utilia, sed dubia exhibentur, undè pro deploratis habentur. In his casibus universalis offensivæ modulationis Saporiferæ valet rationabili methodo, & anatomico ductu uti, ac solvere universalem modulationem offensivam Saporum cum universali præsidio absorbente, & solvente alienos quoscunque Saporessylvestres, aëro universali: attamen etiam habita methodo necessaria circà tempus, quantitatem, viriumque robur, ut cautè, & iucundè operari possit, aliter præcipites redduntur, uti quotidie penès multos observatum, venit; itaque semper rationabili methodo ducenda sunt præsidia, quæ multoties non cognita, & indicata ducuntur, undè accidunt phanaticæ penès illos experientia. Qui curantur universali aëro potu, illo indigebant ex multiplici modulatione Saporiferæ, molesta, indigente primo aëro fluido diluente, ac corrigentè universaliter salia depravata multiplicia, morbosa. Experiri decens est dubium præsidium paulatim, ac successivè, ne in præcipitem casum incurres, & indicationem desumendam esse ex tolerantia, & conferentia

dubii præsidii, ex qua præbere, vel remove valeas; ità te gerendo, ut si non iuves, minimè lædas, ac ita cautè agere oportet.

G N O M O N IV.

Ex Lymphatico Succo depravato in Regione Naturali Morbi Consequentes Scrutinio Ducuntur

I. **I**N universali naturali regione non solum fit depravatio liquorum deferentium polycrestam nutritionem, & delationem ipsius, ac perfectivam Ideam; at quoque officinarum omnium naturalium in suis succis depravatio: sic replendo sacculum lacteum lymphatico succo crasso, tenaci, fit vasorum lymphaticorum scissio, & saporizando delatum chylum indole, Saporemque salino depravatum in erosione scindente taliter ideatum ex Figura impressa molesta in ipsa lymphæ; undè successiva gradatà, ac delata salina Idea in subacidum pancreaticæ sedis morosum, ex qua morositate alienatur, scindens redditur, aliudque vitium annexitur chylosæ massæ in lacteo sacculo, & suis glandulosis vacuitatibus, redditur infociabilis, non adhæsivus nutriendis partibus ex expressa culpa.

II. Redditur universalis in sede, & officinis naturalibus, intestinalibus, mesentericis, in renibus, annexisque singulis, ut causa ipsius glutinosæ lymphæ repræsentet cruorem gelatinæ similem, ut incapacitatem retineat cribrationis, & debitæ secretionis in intestinalibus vacuitatibus, & tali culpa fæculentæ naturalis alvinæ excretiones non redduntur: qua longa mora gelatinosa Figura offendens excretionem, Saporem mutat, simulque Figuram naturalem, & hinc alvus torpescit, & si aliquando nimio stimulo pungentique salina Figura, & Sapore irriteret quod morosum est, non exonerat succos officinarum naturalium, sed tantum longam morosam fæcum copiam ex intestinali officina in alvinam

nam sedem, & depravando sæpe sæpius intestinales ductus, depravat fermentativas æquales debitas alvinas excretiones.

III. Consequitur universalitèr talis lymphæ vitiosæ in eadem regione abdominis in secretione urinarii feri in renali uretica sede, in qua suppressiones serosæ accidunt ex crassa Figura lymphæ, acidoque, ac austero Sapore ideata, nephriticus, dolor, convulsio, suppressio: In qua depravatione, non solum compatitur fluidus lymphaticus succus, sed molestatur gravitèr pars solida, & officina uretica.

IV. Sic in eadem gravi morosa lymphatica massa fit vasorum ruptura in abdominis capacitate, vasorum delatione, & vacuitatibus naturalibus: quibus scissis ex salina morosa lymphæ ducitur Ascites; sive abdominis tumor aqueus fluctuens aliquando ab una in alteram abdominis partem, ut pressa sinistra, V: G: parte, videtur fluere lymphæ ipsa in dexteram more torrentis, ac fluentis aquæ, uti multoties observatur; ut ablata pressione iterum redeat lymphæ ipsa in pristinam vacuitatem: Quo tempore tantùm Paracentasis celebranda. Accidit talis observatio, dum aqua, seu lymphæ non adhuc, tam crassa est, sed fluens, non tam ponderosa, at tenax, vel gypsea, quo tempore inutilis paracentasis ipsa. Anasarca universalis tumor œdematosus prementi digito cædens, foveamque relinquendo ex eadem lymphæ morosa, incapaci evacuari, ac annexa universali cutaneæ sedi, in qua transpiratio removetur; undè turgescentia universalis, cui succurritur solutione diaphoretica, tam interna ex ligneis diaphoresim ducentibus, quàm stybiatis universalibus, ac externis hypocaustis, undè lymphæ universalis solutio, & cutanea polycræsta evacuatio ex cute diaphoresim copiosam sapiens.

V. Tympanites dicitur hydropis sicca species ob nimiam duritiem regionis naturalis, ut tympani Figuram repræsentet, & tangenti subministrat ferè tympani sonum. Siccus, durus, distendens omnes ab dominis musculos ex acriori, torrido, salino, calcinoso lymphatico reddito succo, cui correspondet remota delatione, & diastolica impressione dia-

diaphragmatis, & musculorum abdominis expansionis; unde tussis sicca, difficilis anelitus, sitis, & torridi succi symptomata occurrunt. Sapit indolem inflammatoriam morositatis tympanites; non strictè sumptam ob consequentem retentionem reliquorum succorum motum non habentium; unde spuria inflammatio. In sacculum lacteum defluens vitiosus lymphaticus succus, & morositatem ducens chylosam, redditur successiva ideatio sanguinis perficiendi molesta, nec adhesiva alibilis, unde morans respicitur, ac magis acescens glutinis Ideam suscipit offendendo sua Figura saporis naturales chylosos, partesque restaurandas perfectivo motu nutritivo illas morbosas, & tali distinctione, uti erit partis modulatio, & regionis structio, sive vitalis, vel animalis; unde in vitali regione tussis, hæmoptysis, pleuritis, hæmorrhagia narium, hæmorrhoidalis alvi, hæpaticus fluxus; vel dysenteria: ex canalibus arteriosis aneurisma, vel venosus varicosus; sicut partium specificatio, ita morborum distinctio ex chylosa delata molesta lymphatica Idea, ex qua omnes partes in restauratione universali refici debent: Lympha enim polycrestus succus semper annexus, tam restaurationi alibili perfectivæ, quam defectivæ, molestisque impressionibus.

VI. Successiva chylifera delatione vitiosa ingrediente circulationis continuæ motu, pulmoniacas cavitates, quia Figura tenaci, & sapore acido offensiva non retinet naturalem usum fluxilitatis; ideoque nimis ad hærens partibus, quas invadit, successivè moratur, gradatim glutinescit, unde pulmonum molestia, tam in anelitu, quam in ponderositate, globescunt illæ pulmonales vacuitates, depravatur inspiratio, & consequens respiratio, diastolicus, systolicusque motus difficilis, asmaticus motus, convulsio, orthopnea, dyspnea, omnisque vitalis motus, & usus. Palpitatio inæqualis ex pericardii sede fluentem succum stimulantem delatum ex lymphaticis vasibus, sed pungenti Figura, & acuto sapore ideatum, spinosisque salibus, ex quibus solutio similis molesta ducitur, & sicuti eterogeneæ solvuntur vitiosa salia in dicta lympha, ita pariter stimula-

tur

tur inæqualitèr partium vitalium modulatio, undè convulsio, palpitans motus oriuntur; imò syncopalis defectus expressione spirituum vitalium ex denegata intromissione ventriculari continua, & æquali in cor, & deficientia ad tempus. Qui syncopalis vitalis motus defectivus tali morizatione, & deficientia volatilis archealis ex lymphâ præcisè ducitur. Non ideantur spiritus archeales lucidi, & non moventur ritmicè, non diastolizant, ut necessitat cor, non illuminant, non restaurant, ut convenit, & decet, non perficiunt utrumque motum partes vitales organicæ primæ, ut naturali tèr operentur, nec modulantur sanguineæ Idæz, ut deferantur in cavitates naturales; undè dissonæ, non salubres operationes ipsæ vitales. Ipsa lymphâ in his molestiis primam ducit culpam, variis salibus sylvestribus, morosis succis impressa.

VII. Præcordiorum oppressio insufficientia ad motum naturalem præcordialem ex lymphatico liquore dissono oritur; nam musculosæ omnes partes præcordiales torpescunt ex moroso succo, & sapore austero, Figuraque tenaci, quæ in lymphâ primum locum tenet: Sua defectiva impressione, & consensu annexivo partium, liquorum annexorum conspiratione copulativa, omnes præcordiales operationes defectivæ redduntur: dùm culpam prima sedes, primumque fluidum, semper offenduntur consequentes singulæ conspirantes, annexæ partes. Peccat ipsum fluidum lymphaticum, depravantur omnes annexi succi.

VIII. Lymphatici vomitus acidi insipidi continuè observantur ex sapore lymphatico nimio, ponderoso: nimia copia, crassa Figura, acidoque sapore læsus succus lymphaticus simul gravat, stimulatque stomachi officinam pondere nimie copie, & stimulo acidi saporis; undè subvertitur motus ex repletiva annona, undè convulsio, spinosa saporifera indoles, & defectivus motus; idèdque observantur copiosissimi vomitus acidi lymphatici, sapientes magnam copiam acidam aqueam, quia in Machina vivente lymphaticus succus copiosior singulis: affluentèr stillat in ventriculi cavitatem ex suis delationibus, ductibusque, ac etiam ex nimio

mio externo potu . Copiosior liquor lymphaticus ex duplici sede , scilicet una ex ipsius lymphæ , vasorumque lymphaticorum interna origine , & sede , & ex altera externa , ex nimio potu habita .

IX. Hinc est quod vomitus lymphatici sint nimis copiosi , & affluentes . Amari , saponarji , bilioli nuncupati succi sunt minoris copix , & gradati mensura , & structura speciei , & folliculi fellei , nec ex se soli amari succi copiosi esse possunt ; nisi lymphatico copioso fluido copulentur , nec magnam copiam ac fluxilitatem ducere possunt ex ventriculi sede , nisi illius annexione ; qua copiosior observatur vomitus amarus , at copiam ex lymphâ subtrahit , spinositatem ex ipso amaro . Lymphaticum ponderat , sed amarum ipsum ideando stimulat .

X. Acidi Saporis intromissio in lymphaticos succos non indiget longo tempore , ut agat ; nec copioso quanto , ut pondere stimulet . Sufficit sola initiatio , & copula , ac appositio acida in simplicem liquorem aqueum , ut statim acefcat tota aquea massa : aceti acerrimi impositio instantanea mutat cibaria , etiam solida ; quanto magis fluida decurrentia aquea , ut parvus acetosus succus sit capax epotus statim subvertere ventricularem officinam , vel aliter ideare . Causam si petas quare acidus sapor sit tam activus , dices illum esse gladialis , pungentisque Figuræ , dum volatilis est , nam austeritate præditus causa oppressionis Figuræ oppositum agit . Sufficit ipse acidus sapor solvere lapides , durissima corpora ex sua gladiali scindentem Figuram , & solvete saporem ; ideòque in ventriculo præcipuus solvens sapor est subacidus volatilis , efficax solvendi cibaria tantarum specierum diversarum , multipliciumque modulationum , omni tamèn austeritate carens , nam tunc volatilis non est . Nec amarum , quia oleosum , nec ponticum , austumque , quia stypticum , nequè alius sapor tam activus , uti acidus ex gladiali Figura . Valet instantanea ocularis appositio , uti continud experimur , statim effervescentiam deferre , motumque fermentativum in alienum corpus eterogeneum . Tartari , vitriolati
ce.

celerissima fermentatio, omnesque aliæ penès Pharmacopeas observationes in acidis, & ex acidis saporibus habitæ.

XI. Celeris fit aciditas in lymphâ ventriculâ, aliisque officinis artefactis ex succo stillante in ventriculi sedem, ut ex ejus volatili Saporizatione fiat celerrima, ac activa esurini liquoris activitas. Ducit enim acescentiam ipsam. Lymphâ ipsa in sedem ventriculi, & sinu suo servat ipsam volatilem aciditatem magistrâ esurini appetitus, & cibalis massæ, uti mater universalis omnium Saporum.

XII. Hydrocephalos cerebri aquosa lymphatica inundans, stagnans, morosa Figura inter meninges pias, ac duras, & substantia spermatica animalis sedis, in quam confluit sensim copiosa lymphâ, ibique Figuræ vitio crassefcens non filtrata residens in glandulis magnis, ac minoribus, & magna pituitaria glandula offenditur, ut successiva delatione lymphatici succi denegetur evacuatio, tam universalis per cutaneam sedem, quam per tanta emunctoria tali regioni animali annexa; scilicet per nares superfundibulum uvulæ, aurium, lacrymalium glandularum; undè efficitur gravis pressio animalium vacuitatum repletionem, ac partium spermaticarum pressione, & tumefactione glandularum, ut videatur magnum caput continens magnam lymphaticam illuviem. Culpa in lymphâ copiosa, gravi, viscida, figurationis gravis, undè morosus usus, & Motus ferè semiabolitus, ac valdè diminutus. Est Sapor in ipsâ hydrocephala passione austerus, ac indolis minoris luciditatis, ac opacis structuræ. Quia in regione animali præcipuæ partes spermaticæ sunt, & nutriri debent simili alibili succo volatili, roscido, nervino, ideoque in lymphâ ipsâ præcipua culpa annexitur, uti polycrestum alibile animale.

XIII. Si decidat nimia copia in ventriculos alteriores ac posteriorem cerebri, & nitrosa Idea, tunc apoplecticos insultus concitat; ut aliquandò tales cerebri ventriculi apoplexia deducta, observati pleni lymphatico liquore viscido, & tenacis Figuræ, ut plures uncias, imò pondus duarum librarum deferrent ex tanta copia onerante, & præmente

ipsius lymphæ in cavitates naturales. Qua repletione, & nimio pondere fit remotio Motus nervini in prima sede, & inde in partibus consequentibus nervinas ducentes, & solidas movendas in Machina vivente. In depravatione tali originis, & nimia repletione perit sensatio, quia per ductus, & canales nerveos, ac fibras componentes ipsam cavitatem fibrosam per longum, obliquum, diminuitur, repletur; unde Motus, & consequentia Motum animale diminuuntur, depravantur, abolentur, utrumque vitium omissionis sensus, & Motus, sive semiplegia, paralyfis decedens totalis, vel individua fit. Totalis in sensu, & Motu: individua, vel amissione unius, vel deperditione alterius, ideopathica, vel symphatica dicitur, seu per essentiam stagnans, morans, defluens in ventriculares cerebri cavitates, indeque nervosam sedem depravando in origine, & successivè ducendo paralyfim prolabendo. Hemiplegiam aut individua ducit: Sempèr tamèn a lymphæ Figurâ crassa, morosa, & Sapore sylvestri, acido, pontico ducitur; licèt per consensum ferè a ventriculo, aliisque sedibus lymphaticè deferatur. Fortissima ratio, & occasionalis causa, quia partes albæ spermaticæ, uti sunt glandulæ, nervi, substantia cerebri, annexæque partes, affliguntur magis, ferè semper ab illo succo, quo nutriuntur, ac restaurantur; ideòque roscido lymphatico nutritivo depravato in Figura, & Sapore offenduntur, quia tali fluido volatili, roscido fit restauratio nutritiva in spermaticis partibus. Eandem causam anatomicè exprimendam esse in reliquis partibus. Ideam albam habentibus, ossibus, cartilaginibus, pudendis, spermaticisque singulis, quibus annectitur spirituosum alibile, simile pro restauratione, ac vivificatione motrice, habita à lymphatico succo ideato volatili roscida impressione. Musculi, partes rubræ simili causa anatomica læduntur ab illo fluido nutritivo, sed depravato, quo naturali Idea habita nutriuntur, scilicèt a sanguine; nam omnis pars, qualiscunque sit, sive fluida, sive solida, naturaliter nutritur, restauratur, augetur à suo simili, æquali, consono, naturali

rali alibili fluido geometricam modulationem habente in Figura, & Sapore; nam inter fluidum, & solidum æqualitas semper est, & solum discrimen intercedit, quia fluidum est Figurationis comunicabilis, & solidum retinet Figurationem incommunicabilem.

XIV. Hinc oritur, quod in sede spermatica animali occurrant morbi ex lymphâ dependentes causa nutritionis, uti lethargus, coma somnolentum, incubus, catalepsis, paralytis, tetanus, emprosthotonos, opisthotonos, surditas, scotomia, suffusio, gutta serena, nebula, catharrus, ancina glandulosa. Ossibus accidit caries, tendinibus, ligamentis, nervis dolores articulares eveniunt, aliique similes. Illis Morbis affiguntur partes omnes, fluidaque singula indole, & Idea, Figura, & Sapore simili: distinctio partium, & diversitas in nutrientibus diversis fluidis manet, sicuti varietas horum à Figuris, & Saporibus diversimodè modulatis. Abecedarium modulatum in omni dictione, compositione, & scientia, sicut artificialia fabrilis, diversa, multa, pulchra, & turpia à modulantibus Figuris diversimodè annexis.

XV. Lethargus cum febre lymphatica dicta, sive morosa lymphâ fervens cum alio addito succo, ut fermentationem habere possit cum socio alieno Sapore, sed dissono, quo intromittitur lenta lymphatica febris, habens Motum febrilem in dicto præcipuo lymphatico succo, semper enim subsequentes depravati Motus in quolibet morbo sequuntur vestigia, ac indolem fluidi nutrientis, sed tunc lædenti, & morbosi causa depravata Figuræ, & Sylvestris Saporis.

XVI. Ideationes, somnolentiæ, catarhales, catalepticæ, paralyticæ in lymphâ fiunt præcipuè à Sapore depravante, sive sit coma somnolentum, lethargus, pro pensio ad somnum vitiosum in Idea saporifera narcotica impressa in lymphatico succo, quadam oleosa indole morosa, impressa in Figura crassa, undè offenditur lymphâ, depravantur canales, glandulæ substantia spermatica, & opprimendo, somnolentiam ducunt: semper ponderosa pressio

fit in somnolentia; tali tamen gradatione, & distinctione habita, tam ipsius lymphæ ponderantis, quam partis occupatæ, & depravatæ. Major in ductibus, & deferentibus occupatis vasis, & minor in glandulis: tolerabilior in tota sede cerebri medullari: quæ pressio ponderosa, quia morosa Idea, causat aliqualem febrilem Motum. Observatur defluens lymphæ naribus excreta, vel per infundibulum, sapere indolem oleosam, glutinosam Figuram, ac variegatam.

XVII. Sicut annectitur lymphæ huic, vel alteri succo, copulamque habet cum illo, sive acido, acidusculo, austero, acri, alioque; sic etiam varia, & eterogenea multiplicitas depravatur in Figura, & Sapore, ac similiter secretio emunctoria, ac cribratoria evacuatio consequitur copiosa, acida, salina, dulcis, ac muriatica; quia ipsa abecedaria est omnium Figuratum, Saporum, succorumque singulorum, nec præter ipsam, sive in salubritate, vel defectiva Idea gradatur saporifera universalis Idea nutritiva, vel defectiva. Talibus impressionibus, ac diversis modulationibus ideata, consequuntur somnolentiæ lethargicæ comatosæ, vel vigiles, graves, mediocres, minds graves, cæteræque: confirmant tantam multiplicem varietatem somniferam morbosam ipsæ consequentes evacuationes per diversa emunctoria habitæ ex multiplicitate Figuratum, Saporum, copiarum, mixtionis eterogenæ multiplicis.

XVIII. Catalepticæ, paralyticæ depravantes morositates ducentes immobilitatem musculosam, rigidam, tendinosam, nerveam annotant non unum vitiosum indolem fluidum depravatum in Figura, & Sapore, sed multiplicem ex denegatis Motibus, non solum naturalibus, sed etiam peregrinis in lymphæ, ac in subtilissimo roscido nerveo succo; qui sua Idea volatilis, & rosciditate animali, ac à tota universali massa naturalium liquorum in sede animali ideatus, & peractus; idèque sapiens indolem, & impressionem volatilem, & nerveam, veluti archealis distillatio ex fluidis spermaticis, vel prope spermaticam semi-

minalem impressionem habentibus: sicuti fœcundantes Sapo-
res profici fluentes sunt spumosi, volatiles, archeales
impetumque habentes velocem, capaces mutare, ac in Mo-
tum ducere fluida omnia, quibus uniuntur; uti patet in
ovipara, & vivipara fœcundatione: ita ipsimet Sapo-
res nervini elaborati in sede animali ideantur simili impulsiva
Idea illuminativa, fœcundante, motrice, ac gerente,
omnem eterogeneous animalem Motum, & tensionis, con-
strictionis, diastolizationis, retentionis, illuminationis, &
motum fœcundandi sua volatilitate animali omnes partes,
in quas deferuntur: quibus impressis tali modulatione ner-
vina animali, sic omnes subjectæ partes spermaticæ, ac ru-
bræ illuminantur, moventur, talique Idea fœcundantur,
spiritali, animali; & efficacia illa gradata, sic opus con-
sequitur sensationis, & usus motionis naturalis conservans,
& durationis Motus restaurans. Est nerveus saccus similis in
sede animali, et tota vivente machina, ac ferè idem, ac
seminalis archealis sapor in propriis officinis naturalibus fœ-
cundantibus. Sicuti in sedibus, & organicis ideantibus,
officinis virilibus datur occasionalis multiplex depravans
causa feminalem Saporem fœcundantem in suis organis,
& multipliciter offendens Figuræ, ac Saporis Ideam fœcun-
dantem, ita in animali sede contingit, ac strictissime agi-
tur in ideatione perfecta, ac defectiva nervei archealis
rosædi succi.

XIX. Ideopatica, vel symphatica motione accidit:
Ideopaticè ex sede propria, symphaticè ex aliis submini-
strantibus officinis officitur feminale fluidum in sua Idea, &
opere fœcundationis. Ex tota massa fluidorum naturalium,
vappidorum, insulforum, nimisque lymphaticorum, ac
torpidorum sunt Figuræ glutinosæ, crassæ, vel ex morbo
alieno contracto, gravi, mutante Ideam necessariam im-
pressivam, in seminali massa non recipitur Motus, uti in-
capax talis nobilis luminosæ Ideæ; uti esset si quis vellet ex
lapide, vappidoque ligno, vel aquoso liquore insipido du-
cere spiritum luminosum archealem, vanum esset. Improp-
portio

portio passi non permittit dignitatem præstantis *Ideæ*. Sunt multoties nonnulli succi naturales incapaces ex occasione depravante altiore gradationem suscipere ex multiplici causa. *Atas* puerilis, nimis senescens, ovipara, vel vivipara imbellis est, vel opere delineationis, vel ordine deficientium spirituum ideandorum à sede forti. Vitium ideopaticum in organo est, dum *Figura*, & *Ideatione* efficaci elaborante, & fœcundante caret causa Saporis deficientis volatilis, archealis, vel ordine originis, vel longitudine originis; ideoque insufficiens ad expressa: Culpam utramque, ideopaticam, & symphaticam incurrunt succi saporiferi in suo Motu. Symphatica occasio dum ex aliis fluentibus fluidis, & officinis, uti principalitèr ex ventriculo, & consequentibus sedibus singulis mediante gyremate universali omnium fluidorum.

XX. Sic nerveus succus volatilis, saporosus fluens ducit hystericas passiones in mulieribus occasione *Ideæ* seminalis morosæ, fervescentis, morbosæ, undè convulsiones, pressiones, Motus irregulares, furor, syncopalis depressio, alizque depravationes, tali, tantaque multiplici distinctio-
ne, uti Saporosa Seminalis nervina *Idea* depravata erit: *Lympha* depravata in seminali fluido multiplicitèr, sic tali ordine hysterica nervina passio, ideopaticè uterina, vel symphatica ex occasionalibus causis. Dicitur epylepsia uterina in mulieribus, epylepsia nervea in viris. In illis nerveus succus invadit nervinas partes uterinas, in viris nerveus animalis succus invadens sapore acido acri gladialis *Figuræ* animales partes.

XXI. Catalepsim, paralytim incurrit malitia ex *lympha* gelida, *Figura*, & acido austero Sapore non decurrente, non luminoso in sede animali; nam in tali regione lymphaticus succus semper sapit *Ideam* nerveam fœcundantem omnes annexas subjectas, dependentes organicas partes in Motu intrinseco, & sensatione universali: tanto molesto Sapore, talique inæquali *Figura* secum trahit annexum nerveum succum, ipsumque offendens eadem morbosam *Idea*,
ut

ut ſpœcundationis , extricationis , & illuminationis Motum ,
deperdat , & ſic ſucceſſivæ omnes partes conſequentes ſemi-
mortuæ redduntur , ſaxeamque indolem detinendo : nutriti-
vum lymphaticum nervinum fluidum minimè luſinoſum ,
torpidum , non ſolum nutritiva adhæſione carens , ſed Mo-
tu naturali privatur ex moroſa Figura , Sapore pontico, aci-
do incapaci alere ; imò cauſa ſuæ torpentis gelidæ imprefſio-
nis in tali Figura , talique Sapore aufert potiùs , quàm de-
ferat ſuam alibilem Ideam , ſuumque animaleſ Motum ,
quibus privatur ex tali Figura , & motu .

XXII. His cauſis rigiditas univerſalis in tota Machina
partibusque organicis recipientibus tale vitioſum alibile ac-
cidit , nàm omne nutritum corpus ſolidum ſequitur veſtigia,
Ideamque ſui nutrientis ſucci ; ſic fervens luſinoſum alibi-
le eadem proportione reddit ipſam Machinam , ſingulaſque
ejus partes nutritas luſinoſas, & feruentes. Vappida narcotica,
acida , gelida tales deſert Ideas : nec præterire venit quod
non à lum ſubiecta nutrienda rigefcant immobilia , convul-
ſa ſiant ex ſimili offeſſivo ſucco , loco nutritionis delato ,
dum deſeſſiva Idea Saporifera ducitur , ſed etiàm non reſtau-
rando , ſed deſtruendo canales , ductus , partesque ſolidas
reſtaurandas , illas potiùs tabeſcunt , ac flacceſcunt una ſi-
mùl cum aliis annexis modulantibus Machinam naturalem
ſolidam. Illud idem quod univerſaliter reſtaurare debet offen-
dit. Hinc in catalepiſi , paralyſi , omnibusque nervinis fluidis
ſapientibus Ideam lymphaticam occurrît , & ſucceſſiva laxi-
tas , flacciditas muſculoſa , glanduloſa , tendinoſa , & in
Fibra motrice univerſali contigit ; ideò omnia animalia ha-
bentia reptilem , ac lumbricaleſ Motum , ex volatili ner-
vino lymphatico ſucco generantur, creſcunt , vivunt , durant,
conſervantur ; uti ſunt lubrici terreſtres , viperinæ Machinæ,
ſerpentes , & pingueſcunt ex fermento alibili nervino copioſo :
ſicuti maritimæ , fluviales Machinæ , quorum pinguedines
gaudendo Ideis nervinis lymphaticis copioſis , retinent rep-
tileſ Motum undiquè vertentem , girantem antroſum , re-
troſum , ad latera , per longum , arcuendo , retrogradendo ,
cir-

circulando, ac Motum nervosum imitando in omnibus operationibus, uti observatur in vipera, lumbricis, serpentibus, reliquisque copioso succo nerveo lymphatico ideatis. Hinc Saporosa, nutrientes, auxiliares sunt in restauratione Machinarum viventium, & prima præsidia intus, & extra adhibita, & conferentia generalissimo, specificato morbo habito ex culpa nervina.

XXIII. Omnia illa, quæ succurrunt, augent, restaurant motum feminalem, Ideam fecundationis, tam vitilem, quàm muliebrem; etiam profunt morbis lymphaticis ex nervina Idea molesta habitis; quia fecunditas utriusque sexus non distat, imo eadem est cum animali sensatione, motuque nervino. Idem succus, eadem aqua, similis liquor facit varietatem motus in distinctis partibus, at sola modulatione organica varia, sed non succi impellentis. In artificialibus, musica, organo, epistomis, in fontibus, reliquisque artefactis, idem elasticum, eademque aqua impellitur, at diversitate modulationis, organicæ fiunt diversæ operationes; sic universale fluidum lymphaticum nervina Idea impressa, dum ducitur ex sede animali facit, ac defert sensationem, motusque animales diversos ex varia modulatione organicarum partium; sic fecundat, germinat, illuminat, movet, perficit diversimodè, uti partium organicarum varia modulatio: Idem in defectiva molesta Idea, & oppositione salubritatis diversos parit morbos.

XXIV. Nullum naturale fluidum hac anatomica naturali causa est tam capax in machina vivente perficere tantas operationes, variosque naturales motus, et eadem geometrica mensura oppositionis officere, ac deferre multos morbos graves, varios, nam lymphaticum nerveum gerens sinu suo universale opus sensationis, motuum internorum, & externorum, valet in singulis illorum pariter lædi, & sic tantos ducere morbos. Abecedarium fluidorum ferè ipsum est.

XXV. Inspiciat curiosus anatomicus philosophus ova, ex quibus generantur oviparæ, & viviparæ machinæ, quo
suc-

succo initient? certò certius ex albumine, sive lymphatico fluido nervea Idea dotato, sic reptilia, volatilia, aquatilia, & viperina, ut partes spermaticæ immediatè deducantur ex albo succo capaci recipiendi omnes Figuras, & sapes, uti ossa, tendines, glandulæ, canales ducentes, & partes spermaticæ, & uti aqueum fluidum restaurat omnes herbeas, plantiferasque Machinas, earumque eterogeneas partes. Seminale fœcundans fluidum nerveum album. est, & capax deferre omnes succos fœcundandos, extricandos, ideandos in generatione ipsa; sive ovipara, quàm vivipara, in quibus omnes Figuræ, omnesque Sapes naturales necessitant ad struendas ipsas universales Machinas oviparas, & viviparas. Seminale fluidum, tam ovarium, quàm fœcundans debet esse talis capacitatis, & structuræ, ut successivam eterogeneam recipiat organizationem vitalem, solidam figuratam, geometricam, & saporiferam motricem, tam extricantem, quam diastolicam, systolicamque.

XXVI. Quia partes in ovipara, & vivipera mole sunt duplicis specificationis figuratæ, tam solidæ incomunicabilis, quàm fluentis comunicabilis, ac spermaticæ, & Sanguinæ; quæ partes debent simili alibili succo organizari, ac firmari in successiva fœtatione, idè statutum est, omnes partes albas spermaticas fluidas, ac solidas fieri, modulari, & organizari in Figura, & Sapore à spermaticis fluidis albis ovarii in utraque generatione ovipara, & vivipara. Rubræ, ac musculosæ construuntur successiva gradata modulatione in ovario ex vitello annexo in oviparis, à quo successivo incubationis Motu paulatim fugitur alibile rubrum, quo restaurantur, ac firmantur partes rubræ usque ad perfectam exclusionem pulliferam. Totum hoc perficitur in singulis oviparis Machinis. In vivipara Machina defertur successivo Motu rubrum cruentum alibile ex gestante matre deferentibus venosis, ac arteriosis ductibus spatio geometricæ gestandæ Machinæ in qualibet specie usque ad exclusionem naturalis fœtus.

Q

Lym-

XXVII. Lymphatici morbi Idea occupat utramque, sedem in Machinis viventibus, & spermaticam, & rubram, nam partes rubræ etiã sunt ideatæ ipso fluido universali lymphatico, & irrorantur semper nerveo lymphatico succo; quo depravato, oriuntur morbi universales in partibus organicis rubris singulis: Sic primò extat.

XXVIII. Aridura, articularum arthitica universalis affectio, lues venerea, glandulosa, cutanea, scabiosa, leprosa indoles agnoscunt propriam efficaciorẽ causam in ipso liquore lymphatico, quamvis non prætermittantur alii liquores officientes, depravati. Majoritas tamèn saporifera, & figurata lædens est in liquore universali lymphatico, & causam anatomicam habes ex elucidatis, sed demonstrativam tenes ex effectu, sive correctione, evacuatione, & restauratione ipsius lymphæ in statum naturalem: ipsa enim non correctæ, tales morbi non expelluntur: Sic utuntur hydragogis, diaphoreticis, ptyalismo, ureticis, & omnibus stybiatis corrigentibus ipsum lymphaticum succum.

XXIX. Arthitis dolorosa universalis, vel individua, podagra, gonagra, ischiades, brachiorum, colli, pectoris, & universæ Machinæ dolores vagi, vel fixi, gummata, tumores serosi, viscidi, cutanei, melicarides, incubationes, alique non pauci observantur in incisione deferentes lymphaticam indolem vitiosam, non solum in Figura, sed etiam in Sapore aqueo, moroso, læso. Sunt alii succi annexi morbosi causa nutritionis eterogeneæ, ac fermentationis defectivæ, sed principalis succus lymphaticus est: sic.

XXX. Articularis dolorosa depravatio scrutinio duccenda. In tali articulari morbo semper defluens serosus succus ideatus fermentabili alieno Sapore salino, vel acido, acri, vel muriatico in glandulis morans quadam eterogenea lymphatica ponderosa Figura ideatus, & in partes albas, tendinosas, & ligamina ossæam, & musculosam organizationem modulando; undè primariò partes albæ nutriendæ alibili lymphatico depravato franguntur potius, & gravantur, quam restaurantur; & unâ simul organica musculosa

stru-

structio, periosica fibrositas, & cartilaginosa heterogenea, moles dolorose offenduntur.

XXXI. In articularibus nervinis lymphaticis morbis semper primario in officinis naturalibus ideantibus fermentum peregrinum inhiat molesta Idea in succo ipso lymphatico; quo delato per ductus universales, & canales in spermaticas partes, ibi saporosa sylvestri Idea morbi specificantur ordine partis, quam occupat succus depravatus: unde catarrhus, rauco, tussis, chyagra, podagra, ischiades, cancrena, & tanti specificantur morbi, quanta sunt modulata organica partes diversae, & etiam ipsius lymphatici succi gradata molesta ideatio; uti nodosa, tufacea, chyagra, & podagra, ac articularum omnium laesio; sic ipso succo depravato ex seminalibus Ideis parentum, causa universalis nutritionis ducitur haereditarius morbus delatus ex virilibus foecundantibus, lymphaticis nervinis succis, quia ex tali universali fluido omnes partes, tam albae, quam rubrae causa nutritionis irrorantur, & tali Idea imprimuntur, ut temporis spatio fermentum tale haereditarium excitari possit. Occasionalis podagrica affectio licet primario offendat spermaticas partes; attamen necessitate annexionis solidae, & de'ationis aliorum fluidorum, etiam partes rubrae offenduntur.

XXXII. Hinc universalibus praesidiis ex tali Idea, & causa lymphatica corriguntur tales morbi diaphoreticis, stomaticis, hydragogis oleosis respicientibus Ideam succi peccantis, & partis molestae. Omnes morbi sequuntur Ideam naturalium succorum, uti Motus quilibet perfectivus dat vestigia molesto defectivo; sic gradata catarralis delatio ex depravata lymphata depravat subjectas organicas partes, unde ligna respiciunt osseam tendinosam structuram, uti guajacum, lentiscum, quernum viscum, salsa parilla, & dum nodosa erit ideata lymphata, similia petit praesidia stybiata universalia: si cutaneae laesae partes, & nervae, sic exigunt lumbricales, viperinas, carnes, & pinguedines, uti praesidia similia, & aequalia, Omne enim auxilium curativum.

respicit æqualitatem, & similitudinem cum liquore molestante, & parte depravata; idèdque simplicibus hydragogis in expulsiōe copiosi lymphatici succi parùm alienati a sua Figura, & Sapore utendum.

XXXIII. Aridura, sive tabescentia initiāns à cuticulari sede, pinguedine, pandiculo carnosō, agnoscit præcipuam causam à lymphā nervea nutritiva, & sua sede. Sedes tactus sensationem jucundam, vel molestam tangibilem tenet in hoc præcipuo succo. In tali sede non solum membranea indoles est, uti in glandulosa numerosa annexione, spermatica, pingui, adhæsiva copulata pandiculis carnosis, quibus integumentum universale, sive vestis cingens, & inducens Machinam universalem, & in Figura modulata habens innumerōsas emunctoriales porositates, construendo universalissimum filtrans emunctorium in tota Machina, ducendo vasa, ductus eterogeneos, canales, variosque nutriendos succus, quorum copia non ultimæ notæ sunt lymphatica vasa deferentia copiosissimum universalem Motum sensibilem, & insensibilem sudoriferum ex omnibus liquoribus perfectis in tota Machina sulphureis, surfuraceis, glutinosis, oleosis, & singulis, tam in excretionē perfectivā, & filtrativā ex tota mole vivente, quàm defectivā, uti quotidie expertum venit; sed tali cutanea universali veste continente ramificationes omnium vasorum ex tota interna Machina, uti arteriolæ numerosæ, venæ, vasa lymphatica, ex quibus successiva fit expulsio, filtratio, cribatio, evaporatio, tam universalis fluida, quàm annexa pilosa, & capillosa ejusdem indolis machinæ, uti pilorum, & capillorum rubedo, nigredo, flavities, reliquique colores ostendentes Ideam saporiferam internam singulæ Machinæ viventis, uti etiam in omnibus volatilibus, & brutalibus sunt. Indoles enim, ac Idea cutanea dat vestigia cujuslibet prævalentis interni succi, uti universalis sedes cujuslibet Machinæ viventis, ut præcipuus sensationis tangibilis Motus, tam internus, quàm externus habeat universalem indolem, in ipsa cute repletam omnibus succis naturalibus, decurrentibus

tibus ex internis officinis Saporiferis; illisque Figuris, & Saporibus ideatis membranaceis, glandulosis, musculosis, adiposis, nerveis, arterialibus, venosis, ac lymphaticis; qua universali structione delatorum fluentium succorum universalium, sit sensationis tangibilis præcipua sedes, tam jucunda; quam molesta. Hinc morbi universales, uti aridura deferuntur in talem universalem sedem ex tota Machina vivente, & hoc in omni Motu, tam perfectivo, quam defectivo.

G N O M O N V.

*Quæ in Tangibili Sede Cutanea Universali
Perfectiva, vel defectiva Operentur
ex Lymphatico Fluido.*

I. **I**deatio perfectiva in viventibus Machinis successivè fit, & multiplicatione, ac continuitate, temporis, & occasionalis causæ, sive rescipientis, ac restaurantis, quàm molestæ depravantis. In duabus tamen sedibus suscipitur celeritas morbosæ, vel perfectivæ impressionis, quarum una est in vitali regione suscipiente elasticum, involuntariè; & altera sedes cutanea est in his, veluti instantaneè hoc ducitur. In prima principalis causa est ex elastico celerissimo Motu se intromittente in pulmonalem officinam, annexamque cordialem: quæ cordialis annexio est concausa universalis delationis ex volatili archeali rosciditate ducenda in universam Machinam: quæ instantanea indoles suscipit impressionem utramque perfectivam, vel defectivam, & quæ impressio cum sit in primo movente fluido ducente, & conservante universalem vitalem Motum, idè tam celeritè Idea læsiva, sive perfectiva vivificans suo volatili elastico, et movens omnia fluida inspiratione rosida archeali, vel lædente in totam Machinam. Elasticum enim volatile præstans est omnes liquores ideare, motuque successivo

sivo continuo inspirationis perficere, vèl lædere omnes annexos in Machina liquores contentos in canalibus; et officinis, illosque ideare, nulla data longissima mora. Inspiratio venenosa instantaneam ducens mortem unde? nisi ex immediata elastica delatione in volatile primum movens, et conservans vitalem Motum, quo remoto perit vivens ex mora habita, et depressa totali Figura in elastico, et ex Sapore destruente omne archeale primum movens conservans Motum systolicum, ac diastolicum, indèque perit vivens, nam Motus vita est, et vita in Motu conservatur.

II. Altera cutanea sedes secunda est: patitur hæc violentam impressionem ex tangenti jucundo, molestovè. Respicere oportet instantaneas impressiones, ac delectabiles, jucundas, vel offensivas dolorosas sensationes. Nullum enim intercedit tempus, nullaque intercapedo inter tangendum, et sensationem perceptam, jucundam, vèl molestam. Causam si petas non una, sed multiplex. Membranosa exquisita, nervea universalis structio, tam nervea, quam cæterorum canalium subtilium deferentium universale fluidum. Est annexio subtilissimi alibilis lymphatici sapientis volatilem indolem: est circumferentia, et indumentum universale annexum universæ Machinæ respiciens, ac conservans ipsam viventem: est innumera annexio canalium, fibrillarum, nervorum, glandularum suscipientium restorationem, ac universalitatem singulorum fluidorum ex Machina cribrandorum. Est uno verbò præstantissima sedes universalis sensationis tangibilis, cujus jucunditas, & læsio est capax, ac sufficiens deferre jucunditatem, vel dolorem toti Machinæ, singulisque partibus capacibus talem structio-nem habere.

III. Tali modulatione vivida, luminosa, & exquisitæ sensationis gaudet cutis ipsa, ut oculis patet: Ipsa enim continua scatet spiritosa roscida amabili jucunditate tangibili, & sensatione universali, quæ non aliundè ducitur, nisi ex duplici capite; & primum est quia cutis gaudet, & construitur, ac modulatur omnibus exquisitis fluidis, & organicis,

ganicis, scilicet luminosis volatilibus ducentibus, nerveis, arteriosis, membranosis, glandulosis, fibrosis, adiposis; & præcipuo lymphatico succo luminoso universali roscido. Secundum causale, & caput est, quia cutis nutritur universalissimis fluidis præstantioribus, scilicet arterioso, & lymphatico; qui duo liquores etiam sunt capaces deferre, omne munus exquisitæ, & præstantissimæ indolis, ac impressionis; idedque tot, tantasque diversas, sensationes jucundas, ac molestas suscipit. Est officina tangibilis sensationis, uti sunt reliquæ sedes varios usus, ac multiplices Motus tenendo in Machina. Alia est chylifera, altera cruorizandi, volatilizandi spiritale; filtrandi, perficiendi, ac ultimè figurare, ac saporizare singulos liquores in tota Machina.

IV. Tactus cutaneus primus capax concupiscibilem, movere, & quare? Omnes sensus sunt organa capacia moveri, ac movere, extricare deferendo Motum excitantem, concupiscibilem motionem. Visio delectabili Figura pulchritudinis extetnæ, vel proportionem æqualis Ideæ, quæ apud nonnullos scholasticos sympathia (Terminus inscius). Sat elucidatum in Ideologia ex pag. 291. usque ad pag. 295. Undè visio dat Motum, Motus dat usum, usus præbet opus. Auditus armoniacus delectabilis, cantus, loquutio. Gustus risu, & labiorum modulatione varia multiplici, sicuti sociabilitate suavi verbali, ac cordiali. Omnes sensus capaces sunt concupiscibilem universalem movere, extricare, ac jucunda deferre, sicut opposita diametralitè lædere, uti monstruosa visio, turpis aspectus, clamorosus, tristis, lachrymosus impulsus, profunda suspiria, gemitus. Nauseabunda, vappida, insipida loquutio, gesticulatio turpis; in Sensu, olfactus suavia, vel insuavia, grata, ac molesta. Sunt idèo siguli sensus sedes, & officinæ, in quibus modulantur concupiscentiæ tantæ, quantæ sunt undique undæ in oceano.

V. Universalissimus tamen fons, origo concupiscibilis est in tactu cutaneo, sive tangibili sede universali vestiente

stiente universam Machinam viventem, singulasque sedes sensorias; undè major efficacia, ac impulsus in hoc, ac in cæteris aliis sensibus. Omnes operantur, v. g., ut duo, tres, quinque &c., sed non ut centum, & ad summum gradum impulsione, uti tangibilis sensatio; neque valet dicere hoc evenire, quia reliqui sensus, uti visio, auditus, olfactus, gustus, loquutio sint omnes non contigui, & immediatè moventes; nam inter visionem, et objectum visum, inter cantum, et auditum, inter loquentem, et audientem mediare intercapedinem, quæ distantia non tribuit tantum efficacem, celeremque Motum extricantem; nam ex hoc oppositum redarguendum esset, quia visio pulchri, vel turpis movet nobilissimam sedem animalem, et vitalem, et per annexionem, etiàm sensum naturalem, et est præstantioris, lucidioris impressionis; sicuti jucundus delectabilis cantus, armonia, loquutio, odoratus reficiens sua jucunditate omnes partes nobiliores fluidas, et solidas animales, ac vitales, usquè ad animales officinas, et per consequens ipsam Machinam viventem, undè non valet ducenda oppositio.

VI. Multiplici causa tangibilis sensatio est primæ efficacissimæ, præstantissimæ virtutis, conatus, ac roboris. Ex Anatome constat cutem, sive cutaneam sedem in omni machina vivente vivipara, imò etiam in vegetativo genere herbaceo, et plantifero esse universalissimum indumentum suscipiens, ac tribuens majori efficacia fluida ipsa, quibus nutritur Machina vivens, et in plantifero genere est totalis custodia conservans, nutriens, restaurans molem vegetativam, ut sola corticalis insitio sit sufficiens deferre novam plantam specificam in omni planta, et ex sylvestri Idea ducere in jucundam speciem, speciosam, urbanam, delectabilem sola annexione insiti polonis, vel ocularis germinis, corticisque oculati, ex quo fit plantifera, diversa, specifica, nova planta. Insitum dictum, sola corticis adhesio nutritiva annexa, et copulata radicali plantæ naturali sufficiens est deferre novam plantam specificam, diversam.

sam. Quotidiana insitio tempore suo totum hoc elucidat. Tanta vis, ac virilis efficacia est in plantiferis vegetantibus, ut cortice multiplicis speciei, multiplicentur species fructiferae, & sola insitione fiant in eadem planta variae species delectabiles, pulchrae. Quid efficacius erit, & quanto magis.

VII. In nobilissima machina humana, Machina Machinarum viventium, in mole sensitiva, quatrupede, a-quatili, volatili, reptili, & qualicunque ovipara, ac vivipara? Scrutinio anatomico inspiciendum est, si ex eadem cuti deferantur omnes alii sensus, sive singulae officinae sensationis, & ducantur, ac varientur sola modulatione Figuræ organicæ. Eadem cutis induit partes omnes, scilicet caput, pectus, abdomen, pedes, brachia, pudenda, omnes, singulasque sedes sensitivas organicas, oculos, aures, nares, labia, & singula contenta, ac annexa Machinæ. Internæ, organica fluida, ac solida, omnesque liquores, & partes sunt subiecta, uti universalissimo indumento, cutaneæ sedi. Frons, genæ, palpebræ, nares, labia, partes capillatæ, pilosæ retinent eandem cutaneam universalem extensionem sola distinctione organica, & varia modulatione habita. Struuntur aures, licet cartilaginea ductione, & axillaria, ac inquinaria emundatoria data sola extensiva cutanea struictione, ut omnibus organicis sensibus idem annexum sit cutaneum indumentum. Oritur hinc consensus unus, conspiratio annexa, conservatio omnium sensuum. In eadem externa tabula fiunt diversæ modulationes, picta, fabrefacta. In eodem vitreo, cretaceo, argenteo, aureo metallo imprimuntur variae, multiplices figuræ: In eadem pagina pergamena, sive membranacea ovilla imprimuntur variae imagines, modulantur diversæ in eadem artefacta mole, uti in omnibus picturis, sculptis, artefactis observantur. Nonnè data motione in tali pagina, tabula membranacea, quæ plures sunt impressæ imagines, quæ varia sunt fabrefacta in eadem dimensiva extensione moventur? Verum est, quod ex unica dimensiva extensione omnia contenta impressa, licet diversæ sint modulationis, attamen unico Motu, tam perfectivo, quàm de-

R

fectivo

festivo moventur : Cutis una cingens , muniens , induens annexa in singulis sensoris , & officinis , dum delectatio imprimitur , iucunditas , vel molestia , fit in omnibus annexis . Est cutis vestis in organo gustus , odoratus , reliquorum , & veluti mater sensationis universalis , ex qua , in qua , cum qua , propter quam operantur annexione naturali ceteri sensus , tam in Motu complacentiæ , quàm in delatione tristi dolorosa : gradatim tamèn fiunt non eadem mensura , sed , uti obiecti tangibilis proportio , modulatio , & Figuratio erit .

VIII. Non est prætereunda anatomica observatio , philosophica ratiocinatio , scilicet nullum sensum operari in concupiscibili , jucundo , vel molesto , nisi per contactum mediatum , vel immediatum . Oculus videndo suscipit in crystalloide , ac in vestientibus tunicis tactum impressionis imaginis visæ , mediante elastico luminoso , uti Optica docet . Auditus non aliter , ac medio elastico moto , & modulato , tagendo partes , ac labyrinthicas aurium cavitates , uti etiam in artefactis observantur , scilicet gyptis in auditu speluncis , fontibus ; in omnibus debet continuari annexio cutanea . In narium officina immediatus tactus necessarius est elastici prægnantis suavi , vel insuavi elastico tangendo mammillares narium papillas , ut non viso aromatico fumo , sed solummodo elastico ideato talibus odoriferis , nares tanguntur , delectantur , vel molestantur . In gusto Saporifero , cibali , vel potabili , requiritur expressus præsens tangibilis tactus , tam ex solido quàm ex semifolido , ac potabili fluido , immediatè tangendo papillas linguæ , palati , & organum annexum partibus organicis deglutientibus . Hoc non aliter accidit hac necessitate anatomica , ut partes , & consequentes omnes organice officinæ constructæ sint dependentes ex universali perveo , cutaneo indumento , quo operantur , & sensationis impressionem suscipiunt jucundam , vel molestantam , & tali geometrica mensura , & gradatione , uti est impressio , & imprimentis efficacia in cutanea sede , ex qua , cum qua propter quam tangibilis sensatio obtinetur diversa , multiplex , uti organica varia Figuratio erit . In artefactis , licet ex eadem tabula , & in eadem

eadem tabula fiant impressiones variae, semper tamen Motus tangibilis diversus, ita gradatim operatur.

IX. Ita statuendum venit sensorium tangibile offensive efficiens omnes sensus, ac sensationes, quia tactus universale cutaneum organum tribuens omnibus sensibus suam annexam iocunditatem, vel dolorosam impressionem. Sensus singuli individui cutanei tenent impressionem, tam in Figura, quam in Sapore ideationis, annexam impulsione ab universa cuti.

X. Alia praecisa causa quare tactus celeriter concupiscibilem moveat, est id, quod statutum est, & pluries elucidatum in paginis idealogicis, & iconologicis, scilicet motus omnes fiant celeres, acuti, motosi, alique ex Figurato gladiali, ovali, pyramidalis, alique modulato diverso: sic archealis, acidus, austerus, amarus, sulcis, aliusque Sapor, sive Figura acuta, ovalis, quadrata facit ex varia modulatione Motum, sive jucundum, sive molestum, celerem, vel motosum, uti modulatio Saporifera, & Figuratio.

XI. Fluidum efficiens nutritionis Motus est nobilis, ac praestantis Ideae, & ita consequitur Motus illius organici, cuius alibile fluidum erit; nam anatomica necessitate Motus omnis naturalis, & etiam efficiens morbosus sequitur vestigia fundamentalis alibilis. Quia in cute alibile copiosum est lymphaticum nerveum, arteriosum aliquale, ac venosum, inde oritur, ut universalitate, & efficacia tanti fluidi fiat sensationis Motus exquisitus in cute; qui sufficiens est movere, excitare, & conatum ducere omnibus annexis sensibus. Sapit lymphaticum nerveum copulatum cum arterioso, venali, caeterisque universalem Ideam Seminalem, nam omnes partes, & officinae seminales fecundantes, & ovulantes in utroque sexu his fluidis nutrientibus lymphaticis nerveis, aliisque gaudent; omnes ovulationes fruente Machinam oviparam, vel viviparam qualemcunque, tam spermaticam, quam rubram, fruuntur talibus fluidis, talibusque liquoribus crescunt, nutriuntur, ac firmantur in modulatione rubra, &

spermatica Figura, & Sapore usque ad perfectum gradum exelusionis.

XII. Dum universa cutis tanto præstantissimo succo universalis nutritur, restauratur, ac emunctorium universale est, mirum non est, si universale indumentum *singulorum sensuum* deferat omne id in tangibili tactu, tam delectabile, quàm triste, celeritè, & immediatè concupiscibili; & dicendus tactus sedes *jucunditatis, & tristitiæ*.

XIII. Cutanei tactus ideò celeres, capacesque in statu perfectivo movere, ac extricare concupiscibilem officinam, quia annexione comuni, ac dimensione, eodem alibili succo gaudentes, ac singulis sensibus, annexione data. Est tabula ligans plures campanas, qua mota, veluti funis ligando plures officinas sonoras, ex unico ictu omnes moventur ab eodem universalis impulsu. Simili geometrica annexione, & *impulsione in defectivo statu* compatiuntur omnes sensus, licet gradatim, data externa occasionali causa, molesta. Scabies, herpes; lepra, cæterique cutanei morbi solo tactu digitorum brachii, manus, statim propagantur per universam cutim, causa annexionis communis, & universalis alibilis lymphatici succi, qui semper irrorationem nutritivam internam, ac externam cutaneam deferre valet. Jucunditas, molestia, dolor eundem motum retinent universalem in perfectivo, ac defectivo statu: sic etiàm præsidia unguentaria, & oleosa valent auxilium præstare sola una parte, vel non omnibus impressis, quia præsidium fit universale ex eadem anomata structione, & annexione universalis articularum in unctiones, id annotant ex causa utraque, scilicet ex *lympha peccante in Sapore acri salino, & Figura gladiali*. Eadem ratio, & causa demonstratur in defectivo Motu, ac salubri perfectivo.

XIV. Aridura cutaneus morbus in principio, sed atrox, ac universalis fit in tota Machina vivente successivo tempore, unde tabescentia sicca, arefcens, destruens omne roscidum alibile, & irrorabile lymphaticum fluidum. Non pauci videntur ex solo contactu vestis, manuum, vel ex societa-

societate cubilis affecti arido, tabidoque morbo, sive sicca aridura. Hoc solo contactu fit, & plures visi sunt ex unica faciei fricatione, vel levigando morbosum aridum brachium; statim levigans manus arefcant, ut pluribus aqueis lotionibus indigeat, ut ad pristinum naturalem statum ducatur. Sola levigatio manus tangendo aridam cutim suscipit tantam ariditatis molestiam. Causam habes multiplicem, & quia lymphæ statim contrahit vitium, quia indolem retinet primi aquei fluidi in successione, & intromissione omnium salium, tam naturalium, quam sylvestrium, & quia etiam, innumeris cutaneis glandulis miliaribus annexis induta cutis: quarum singula porositate, & annexionem continet successivam cum cæteris, & quia sine mora fugit omne appositum externum qualecunque jucundum, vel molestum, & quia etiam lymphæ cutanea adiposa est, undè sua oleositate statim imprimitur, & fit susceptiva omnium saporum cujuscunque ordinis, sive juvantis, vel nocentis.

XV. Defertur tale vitium, talisque arefcientiæ cutaneæ morbus successivo continuo Motu in omnes annexas proximas partes primò glandulosas, membranofas, adiposas, panniculum carnosum, ac in vasa lymphatica, & nervina, & gradatim in arteriales ductulos, venulas corticales, ac inde gyrematis universalis causa in totam ipsam organicam machinam; quæ immediatum consensum, & annexionem habet cum suis fluidis, quibus affectis saporifera destructiva indole roscidi oleosi adhæsivi, incidit in universalem ariduram, arefaciendo ultimò panniculum carnosum.

XVI. Effet in præsentem petendum quomodo, & quare instantaneè ferè possit fieri arefcentia universalis ex simplici tactu? Causas expressas multas habes, sed anatomica responsio esset, quomodo palea, stupa, aliudvè tenuissimum corpus vix igni appositum ignescere, & cinescere, ac inde destructivam molem vergere. Diceret quisque esse ex nimia activitate agentis, & debili resistantia passivi; sed meliori causa solves quæsitum, dicendo, ex nimia saporifera, atrocè violenta solutione torridissimi salis exotici; lymphaticum
rosce-

rosacidum fluidum tenuissimum indolis glandulosæ in sensiti-
 va officina cutanea officii, solvi, ideari; quia in annona sa-
 porifera salium, & fluidorum sapes, tam multiplicis,
 & varii, quàm tantique dissimiles in ordine activitatis, &
 fervescentiæ perfectivi Motus, & destructivi, tali sociabili-
 tate, & annexione sunt, ut fiat in uno univocatio, in altero
 destructio; sic amarum addito amaro, acidum acido, dul-
 ce dulci, rosacidum rosacido, lymphathicum lymphathico,
 elasticum archeale elastico, arteriosum arterioso, esurinum
 esurino, ponticum pontico, austerum austero, & sic innu-
 meris saporibus herbaceis, plantiferis, oviparis, volatilibus
 reptilibus, verminosis, fungosis, viviparis, elasticis, &
 in naturalibus saporibus omnibus simile evenit instantane-
 um, restaurans, activum, saporiferum, & Figuratum,
 fermentum; & in his non datur morizatio temporis, nec
 longa intercapedo, sed instantaneus, sive celerissimus Mo-
 tus in saporifera Figurata mole; quanto magis celeritas, &
 efficacia obtineri debet in Motu continuo, & idea saporifera
 cutanea, in qua tenuissima fluida sunt; & ideari apta.

XVII. Posita tali observatione difficile non est eluci-
 dare, quomodo tanta celeritas sit in perfectivo Motu, effica-
 cia, ex simili sapore, & æquali Figura, idque totum in
 oppositione saporifera diametraliter accidit, nam undique
 sapor, & salina Idea destruit quod tenuissimum est saporu-
 sum nerveum tenuissimum, uti acidum opponitur amaro,
 amarum dulci.

XVIII. In hac gradatione notanda est proportio geo-
 metrica gradata inter efficaciam passi, & destruentem Motum
 ut si ligno viridi, crassæ Figuræ apponatur ignis officinæ cal-
 cinariæ, quia activitas unius millies superat resistantiam,
 alterius; fit inde, ut lignum viride celeriter arecat,
 cinescat: Si saccaro, melli rosacidissimo apponas acidissi-
 mum spiritum salis, sulphuris, vitrioli, idem accidit; ut
 celerissima fiat ideatio dulcis in acidum fortem, uti etiam li-
 quores coloquintidis, aut alterius amaricantis dulci succo
 immisceas nulla data mora amarescant: Si acido pulveri ter-

re

reo apponas copiosam aquam, statim pulvis lutescit; tanta succi depurati ductio fit instantanea ex gradatione utriusque: est activior, efficacior sapor extrincans, solvens, artefactus, rarefaciens humidum, sive lymphaticam sedem, & cutaneam extensionem, quam resistentia ipsius: ex efficacia agentis millies robustior, validior resistentiâ passi lymphatici, ac roscidi, fragilisque, Ideæ, id totum accidere debet. Ex duplici capite efficaciter suavis quisque erit. Primum cuique patet, quod in Figuris, & Saporibus etiam sit observabile, ut una Figura omnimodè, & undique opponatur uni, & gradatim aliis, V: G: Figura perfectè spherica undiquè opponatur Figuræ longæ, minus triangulari, pyramidali, ovali: sic sagittalis, gladialis Figura, quadratæ, & sic etiam gradatio circa singulas circumscriptiones, & motiones saporiferas. Sapores sunt, tam gradati inter ipsos, ut unus sit totalitèr destructivus alterius, & non aliorum, sed offensivus in aliis, non destructivus. In causa tabidæ arefcientiæ ex simplici tactu ipsum idem evenit, ut Sapor tangentis sit destructivus Saporis cutanei tacti ex omnimoda, & totali oppositione lymphatici possibilis torrefaciendi succi. Mirum non est si forsàn simplici tactu destruat roscida, subtilis, suavis, tangibilis cutis. Alterum caput efficacissimum est penes omnes antiquos græcos, arabes, latinos Authores, scilicèt generari in corpore humano succos veneno similes. Id quod illi dixerunt penes præsentis anatomicos Authores, quotidie observatur in liquoribus venenatæ saporiferæ indolis, ut valeant instantaneam deferre destructionem vitalem in machina vivente: Sunt alii sapores gradati ad tempus, brevè, mediocrè longum; Quæ gradatio etiam observatur ordine copię offendendæ, & dimensionis ostensivæ. Sapores, & Figuræ naturales eandem gradationem tenent in motu vitali. Viperinum venenum, bufonis in vesiculis cutaneis contentum, aliaque venena elastico delata in aperienda epistola, odore destruyente volatili instantanè. Hæc venena saporifera tantam celeritatem obtinent, & oppositionem in destruendo archeale luminis fluidum, ut tam celeritèr agant nimia saporifera, & Figurante Idea ve-

ne-

nenosa : Alia venena sunt , quæ successivo motu , & gradato offendant , lædantque machinam plus , minusque in diversitate organicarum partium , regionis , & fluidi : talis Ideæ saporiferæ sunt sylvestria exsiccantia , torrefacientia lymphaticam , tenuem , suavemque indolem cutaneam ; & tali efficacia , ac gradatione nonnulli saporis *offensivi* potius depravant sedem animale , quàm vitalem , vel naturalem , & alii sint molestantes naturalem sedem potius , vel vitalem , quàm animale , potius lympham , quàm acidum , potius amarum , quàm austerum , &c.

XIX. Duplici offensiva depravatione læditur vivens Machina in aridura externo tactu delata . Una orta ex universa cute induente totam viventem molem , ipsamque custodiendo ab externis injuriis , & muniendo tangibili universali sensatione , deferendo omnes cribrandas depurabiles fœculentas excretiones , & devehendo sua *circulari glandulosa* miliari copia omnes succos naturales , mediante insensibili filtratione , & dimensivo madore : quæ filtratio , & depuratio , non fiunt , dùm arefcit , & dura fit cutanea sedes , & tunc deficit unum ex præcipuis universalibus emundatoriis . Quo defectu depravantur intrinsecè omnes reclusi circulantes liquores , ex qua tristi fœculenta copia retenta & morosa omnes reliqui motus lædente , febriles , morbosi consequuntur . Altera causa est præavis , nam annectitur morbosus torrefaciens sapor liquoris semi universali lymphaticæ , quo necessariò irrorari debent omnes nutriendæ partes & præcipuè spermaticæ diætæ , omnesque singulæ , seminales . Ideam habentes , undè rosciditas adhæsiva *successivo motu* lymphæ defert torridam Ideam , non solum nutriendis singulis partibus , sed quod pejus est , illas singulas ideando sapore torrido destrutivo . His depravatis *successivo motu* fluidis naturalibus necessariis in restauratione , imitant deficere , ac depravari omnes conservantes , perficientes officinæ chylosæ , cribrantes , illuminantes , cruorizantes , archæales , vitales , nervæ animales , & gradatim omnes fluidæ partes , indeque solidæ , usque ad medullares osseas , internasque medullas .

XX.

XX. Non tantummodo flavescent fluehntes semifolidæ, & solidæ partes ex torrido arefcente sale, saporeque destruyente rosciditatem alibilem adhesivam, & irrorantem primum lymphaticum succum; at etiam oritur incapacitas organica susceptiva. Mobile alibile non solum debet duci, sed etiam recipi, ut nutritio fiat, ac restauratio. Arida planta non solum arefcit privatione alibilis naturalis liquoris saposiferi, at etiam incapacitate Figuræ, nam utrumque requiritur in nutritione; & sapor consonus & Figura capax. Arescentia cujuslibet organice partis solidæ destruit primò Saporem, indèque porositatem, sive consonam Figuram naturalem, redditque illam strictam, incapacem, sive motu suctionis offeitur. Lignum aridum, sive planta, herba, licet madescat, ac undique irroretur copiosissimo aqueo fluido, tamen non nutritur incapacitate utriusque: sic virefcentia, nutritio, restauratio exigit, & Saporem consonum, & Figuram naturalem, quibus privatur quælibet pars in arefcentia. Hac præcisâ causâ quare ingravescente ariditate, & torrida Idea in machina vivente, quamvis adhibeantur suavissima roscida, tam lymphatica, quam oleosa, non consequitur nutritio, nec restauratio, tam ex remotione primæ originis non chylicantis ex depravatione succorum esuriorum Sapore peccantium, quam etiam ex alterâ causâ, scilicet incapacitatis susceptivæ ex deperdita Figura naturali, vel gravissime depravatâ; sic nutritio, ac restauratio adhesiva non agitur, neque Machina in statum naturalem docitur ex utraque epressa causâ.

XXI. Tali anatomica culpa sat elucidata in morbo aridura dicto: esset correctio præbenda ab initio, dum capax sit organica cutis, & Machina ipsa ab initio lotionibus lymphaticum restaurantibus, ac corrigentibus, ut essent omnia suavia herbacea insipida decocta in simplici aqueo fluido, ut multoties iis tota cutis extricetur, ut assumentur salia sylvestria ducta in cutanea sede, ac ibi ariduram conservantia moleste: Quæ extricatione tepida herbacea universaliter, ac pluries repetita, tunc immediate un-

versam cutim lacte humano, vel caprino, diuere, & tali repetiti one longa, continua adhibita, ac veris aquatilibus rapis, cancris iura componere cum stomatico cacao, ut primum fluidum lymphaticum spoletur a torrido, aridoque sale; indeque reficiatur simili præsidio æqualitatis spermaticæ partes internæ, ac cutaneæ externæ, tantis replicatis vicibus manè, ante prandium, & tempore vespertino, nec in oblivionem ducere potiones albas semper cum cacao unitas ex dulcibus amygdalis, seminibus papaveris albi, ac pulveribus simplicibus ex veris margaritis, ut non solum copiosum primum lymphaticum fluidum principaliter corrigatur; at quoque successiva delatione, reliqui annexi saporès, & liquores naturales torrida Idea depravati ex sale torrido intromisso in totam massam fluidam ex cutanea sede, in partes solidas, mendentur.

XXII. Successiva inspiratio elastica molestissima causa ariduræ intrinsecæ, quia successivus motus inspirationis defertur gradatim in omnes movendos, liquores, & officinas naturales, quas imprimit elasticum molestum illa Idea, illoque sale, vel cæpositate, qua pollet; Hinc est, quod ipsam elasticum sit, universalissima causa morborum epidemiorum, nam ipsa offensa, inspiratione necessaria, successiva delata in totam machinam, & motum universalem, qui continuus successivus, & semper est, ideoque omnes liquores, omnesque naturales partes taliter ideantur perceptive, vel defective in tota machina. Subintrat elasticum ipsum non solum omnia fluida, singulos canales, ductus, & officinas, sed suo motu successiva continuo, & semper, ideat machinam solidam, & universalem; sic ideatum susceptis salibus torridis destruentibus roscidum naturale: illo vitio, eademque molestia universam Machinam offendit in principalissimis fundamentis, scilicet saporibus, & Figuris naturalibus annexis, & necessariis in qualibet vivente machina; idèdque morbi pectoris, & præcisè ulcera pulmonis ducunt universalem tabem, non sic ulcerationes reliquorum partium. Lymphaticum serum servans in Machina vivente
 eu m-

eundem ferè usum in nutritione continuum, successivum, & semper, parit universales morbos, ut depravata lymphæ gravissimè, & torrefacta reliqui liquores depraventur, uti ab elastico universali.

XXIII. Quæ maximè, & in principio præcipuè omni celeritate habita adhiberi debent in atescentia tabifica, torrida universali, & præcipuè in corrigendo ipsam lymphaticum torrefaciendum fluidum, & cum ipso eadem Idea depravandos reliquos annexos liquores naturales; Sunt ea, quæ sapunt internam lymphaticam indolem, uti balneæ aquarum dulcium continua, non concessa mora admittentur, nam methodica præsidia id totum corrigunt, potus aquæ ex destillato in balneo m. ex lacte caprino immediate expresso, & per alembicum vitreum delato, relicto sic magda- leone crasso caseoso, quo offenduntur officinæ perficientes ductus ducentes, & nutritio consequens; ita quoque potus aquarum stillatarum florum nimfæ, cactorum fluvialium, & ranarum, ut torrida salia, saporisque salini corrigantur in dura Figura, & salino sapore: semper in principio, ne præsidia varia sint, dum partes organice non totaliter omiserunt consonam Figuram, totalemque Saporem, nam destructa Figura, vel omissa totaliter Sapore, omne præsidium nullius efficacia erit. His methodicè adhibitis, & in principio, non difficile erit ducere Machinam viventem, in pristinum statum, nisi arefactus erit panniculus carnosus.

XXIV. Huic cutaneo morbo opponitur nimia obesitas, sive cutanea auctio pinguedinis superans naturalem statum. Lymphæ oleosæ, & copiosæ adhesiva oppositio nutritiva illam ducit. Est morbus in aucta dimensione, indigetque diminutione, quæ sola perfecta diætetica obtinetur, abstinendo à nimio carniùm usu, ac oleosis, & rosçidis Saporibus: utendum suavi diaphoresi progressivo Motu corporis, ut transpiratio fiat, & superfluum corrigatur.

XXV. Asperitas, scabities, laxitas cutis, vel interna, ac externa corrigitur his præsiidiis, quæ suavem, oleo-

ofamque reddunt lympham ipsam, uti potiones albæ ex seminibus majoribus, amygdalis, & externa lotionem amygdalina oleosa pingui, lactifera, herbacea, ut miliares glandulæ cutaneæ, ipsaque insidens lymphæ iis corrigatur.

XXVI. Si quis virtuosus ferat quæsitum in morbo cutaneo variolarum gravi, & non levi morbillorum, an lymphaticus sit morbus, an mistus dicendus? Cui quæsitio distinctè satisfaciendum venit. Si loquatur de puris morbillis, dicendum anatomicè venit ex lymphatico succo fieri, nam ex lymphæ acris Saporis deducuntur morbilli, & ex illa lymphæ deducuntur, quæ longitudine gestationis, non sunt cribrata in utero, undè fortior reddita, & acutior, fermentationem concipit, præcipuè in infantili ætate, & per emunctorium universale proprium cutaneum spoliatur a tali seminali lymphatica morosa intromissa Idea; nam simplici sudore simplex morbillosa affectio deletur: Si alii accidentales annexi succi molestia afficiantur, unà que simul cum lymphæ cutim emunctorium universale affecerint, tunc spoliari debent per alia emunctoria, scilicet hæmorrhogiam, vomitum, alvum, quia cutanea excretio non est tunc ex lymphæ simplici ipsa morante, sed ex reliquis succis lymphæ annexis. Universale tamèn præsidium est in decoctione, & potu replicato ex decocto rasuræ eboris, cornucervi, & viperinis potionibus, sive juribus, ut rancidi Sapores solvantur, & corrigantur; vero ligno aloe, præstantissimum auxilium corrigens cordiale lymphaticum, sapiens Ideam aliqualem seminalem, & per consequens annexione similitudinis efficaciter valet corrigere tale eterogeneum fermentum.

XXVII. Variolarum cutanea morbosa eruptio fortis, quia ex mixtione plurium succorum nutrientium depravatorum ducitur, idè tuberculosa rotunda, varicosa eruptio, undè rubicunda, purulenta, eterogenea suppuratio, & tali suppuratione terminatur, & non data totali recta eruptione, ac consequenti suppuratione, sæpè sæpiùs obitum desert. Tanta aliquandò eterogenea, magnaque copia erumpit,

pit, ut usque ad pinguedinem purulentia deferatur. Videntur ægroti tanta atroci variolarum eruptione affecti, ut tota cutis in suppurationem delata sit, ut post totalem suppurationem aliam duxerint imaginem.

XXVIII. Tanti cutanei variolati morbi, ut innotescant causæ præcisæ adjunctæ, foventes, & universalitatem in tota cuti ducentes, sciendum, est omnem generationem fieri in ovipara, & vivipara specie ex fluido spermatico indolis, & impressionis Saporiferæ, & Figuratæ lymphaticæ Ideæ, sapiente impressionem seminalem; & hoc tam in ovario foemineo, quam officinis virilibus foecundantibus, habentibus Ideam spermaticam nutritivam, unde, tam Figura, quàm Sapor, & nutritio auctiva foecundans, fruens assimilatur lymphatico succo, quo construuntur partes ovales foemineæ, talique succo in virili sede fit foecundatio. His lymphaticis nerveis succis, tam in virili foecundante, quàm in foeminea ovulante sede fit fluidorum, ac solidorum organicorum structio.

XXIX. Tempore gestationis nutritur, augetur, perficitur, & firmatur conceptus foetus usquè ad exclusionem: quò tempore non solum partes spermaticæ solidæ, rubræ nutriuntur, augentur, & firmæ redduntur, sed illa fluida alibilia, & cuique organico similia, & consona, scilicet alba spermaticis, sanguinea rubris augentur, sed quo meliori sanguine, præstantiori alio, & lymphatico fluido roscido, spermatico firmantur gradatim singula: tunc temporis, illisque mensibus filtrari, ac cribrari per uretica vasa, per sudorem cutaneum, & uterinos canales deberent spoliari singula fluida, at tempore gestationis multorum mensium nullum ex fluidis maternis delatis ad sedem nutritivam gestantem uterinam perficitur, nèc filtratur per expressa emunctoria, & vasa; ex qua, talique universali massa muliebri fluida non filtrata, non depurata nutritur conceptus foetus in utero universalitèr, tam rubro, quàm lymphatico, & singulis, ex quo habetur excretio puerperia ad exonerandam muliebram maternam molem, sed non totalitèr, & id, quod fuit. nutriens.

trienſ. concepti foetus, & tranſivit in ſtructionem machinæ conceptæ, remanet, tam ſpermatikum, quam rubrum depurandum. Ultra etiã infans, dum prodit in lucem, nutritur lacteo liquore ſtillante ex tota Machina materna, quæ lactis Idea etiã ſpermatika, quamvis eterogeneæ modulationis ſufficiens reſtaurare, nutrire, & augere infantilem machinam uſque ad tẽpũ cibale. Hiſ cauſis, tam fluida non cribrata in utero, quam alibile lactiferum fluidum præbendo taleſ Ideaſ intrinſecas ſpermatikas, lymphaticas, rubras, ſubacidas, ſalivales, nerveas, offeas, cartilagineas, glanduloſas, ſingulaſque aliãſ neceſſarias, ad perfectæ organizationis fortitudinem, & machinæ infantiliſ durationem fit, ut.

XXX. Taliſ liquor univerſaliſ primas ducens vices initianteſ, & ultimanteſ foetum tempore geſtationiſ ſuſcipiat non ſolũm Ideam morborum generantiũ Figuram, & ſtructuram parentum ſimilitudine Figuræ, Saporũ, & morũ, ſed prodeunt conſequentes operationeſ ex hoc fluido univerſali nutrita in utero Machina infantiliſ ducit indolem depravatam, quæ concipiẽſ tempũ filtrationiſ, & cribrationiſ ducit fermentum in fluidiſ ipliſ in excluſo coetu, & ex mora habita hoc accidit, unde ſpoliari talibuſ fœculentiſ impuritatibuſ ſolida Machina, & præcipuè cutanea univerſaliſ ſedes, quæ prægnans eſt ſinguliſ fluidiſ ſuſcepta interna fermentatione ex fœculentiſ moroſiſ ducit cribrationem omnium fluentium ſuccorum tempore geſtationiſ, & lactationiſ non cribratorum.

XXXI. Tempore gradato hoc accidit, & taliſ motuſ cribrationiſ, quæ cribratio plura agnoſcit, & temporis longitudinem, virilemque ætatem, vel brevitatem, infantilemque tempũ; agnoſcit quoquè copioſam, mediocrem & excretionem, vel levem; agnoſcit motum febrilem univerſalem, conſequitur conſerentia, vel obituſ horum diſtinctio eſt.

XXXII. Tempũ breve, longum, mediocre à nati-
vitate infantis oritur ex ſeminali Idea parentum vivaciori moroſa, depravata, dependente, tam ex ipliſ femininiſ
ova-

ovariis, & virili foecundante fluido ex morosis, torpidisque parentibus, unde motus omnes naturales tales consequuntur; quam ex aliis consequentibus: Vegetantium feminum germinatio celerissima, brevis, longa, uti sunt fumentacea omnia, rapa, lolium, triticum, cicer, faba, singulaque alia, gradantur in germinatione celeri, longa, brevi, uti sunt eorum perfectivi Sapores, & struentes Figurae; tales Figurae, & Sapores gradatim impressi in fermentatione successiva germinante talem ducunt motum celerem, mediocre, longumque morosum; & non negligendum in his universale elasticum volatile, caenosum, mediocre, meridionale, respiciens ortum, vel occasum, ex quo accidit non solum universalis motus in omnibus viventibus, sed etiam gradatio celeritatis, & brevitatis. In variolis, & morbillis earumque eruptione talis Idea, talisque gradatus motus extricans fluida naturalia, ad expellendum narium seminale susceptum, tam tempore gestationis à fluidis alibilibus maternis quam lacteis in exclusione. Est etiam alia causa, qua celer, mediocre, tardus oriatur eruptionis motus, aliquando infantilis, puerilis, pubertatis, virilitatis, & etiam senectutis ex seminalibus foecundantibus fluidis lucidis puris: Quae fluida gestationis tempore in praegnanate servante perfectam dieteticam, ac utente optima serie cibali minime offensiva, inde non depravantur fluida ipsa, nec solidae partes concepti fetus. Hac gradatione oritur distinctio eruptionis, tam ordine parentum, elastici, & omnium procarticarum causarum, unde copiosa, mediocre, levis eruptio oritur.

XXXIII. Sic consequitur febrilis universalis motus extricans, gravis, levis, mediocre, lethalis ex fluidis parentum seminalibus, elastico, causis occasionalibus copia, mole ponderositate, quibus talis advenit filtratio, cribratio levitate, mediocritate, & gravitate affecta. Indigent omnes partes, tam solidae, spermaticae, & rubrae, omniaque fluida spoliari iis foeculentis, quibus, quantisque ideatis fuerunt à parentibus causis occasionalibus, & praecipuo elastico volatili caenoso austrino, orientali, boreali, occiden-

dentali, reliquisque annexis.

XXXIV. Salutarem suppurationem incurrunt variolæ post eorum perfectam eruptionem; Motumque deparativum filtrantem omnia morosa fluida tempore gestationis non, cribrata: qui motus celebratur spatio novem, plurimumque dierum, ut plurimum, uti deparatio copiosa, vel mediocris erit; suppuratio accidit ex polycresto delato sanguineo fluido in cutaneum emunctorium, in quo universa fluida repurgantur, & eorum eterogeneitate varia accidit suppuratio. Si salutaris erit paulatim contentus eterogeneus succus variolosus ducitur ad gradatam suppuratam, & transpiratam evacuationem. Si mortifera fuerit eruptio variolosa, vel causa vitalis motus deficientis ex succorum cribrandorum internorum nimis Sylvestri Idea, tenacque Figura; tunc suppressa motione ex ideali Saporifera interna impressione seminali, turpi, gallica; tunc eterogeneitas saporosa cribranda ex tota interna Machina fluida potius supprimitur, ac morositatem in sede cordiali aliisque annexis efficit; unde, nec perfecta eruptio, nec suppuratio, sed mortifera morizatio destruendo universalem motum extricantem, ac volatile elasticum impulsivum ex depressis Figuris, deficiente luminoso, impulsivo, fermentante, expellente, quamvis cordialia præsidia intus exhibeantur; uti jura volatilia ex viperinis carnibus, tincturis cordialibus alcherminis ex vero ligno aldetico, ac nervino, ambragrisea, aqua hyrundinum, & in præcipiti causa cerussa stybii, magisterio cordiali, potione elexipharmaca, aquis theriacalibus, decoctis fortibus ex cornu cervi, non negligendo omnia nervina, maximè moventia, ac volatilizantia nervinum lymphaticum, cordiale elasticum, pondere, & gradatione modulata ex vitibus, anni tempore, motu statu, & ætate, ac sexu.

XXXV. Ex sapore acido, austero, vel copia fecerendi, ac Figuræ tortuositate, ac crassitie filtrandorum succorum naturalium, & præcipue lymphatici fluidi, elastico boreali, ac hyemali torrido, ut plurimum insufficientis motus fermentativus, & expulsivus debilis redditur, unde flu-

fluida, liquoresque omnes non ducuntur ad perfectam extricationem, & consequentem cutaneam expulsionem, sed potius coagulatione afficiuntur: quo casu, quia motus est unicum præsidium in omni opere vitali, fermentivo, expulivo, depurante, diminuitur, aboletur, ex qua morizatione destruitur vitalis machina: offenditur multipliciter talis motus extricans, fermentans, non solum ex acido austero sapore, Figura tenaci, expressive occasionalibus causis, sed etiam ex vapiditate saporum incapacium suscipere fermentationem cribrativam, acciditque ut plurimum ex lymphatico succo insipidæ, copiosæ, & cænosæ indolis, undè tardus, insufficiens redditur motus ex tali molestia; vel etiam ordine ætatis senilis, in qua debilis, & morus omnis motus, omniaque fluida crassa, torpida, & copiosa, non faciliter capacia suscipiendi motum extricantem, & præcipuè in lymphatico fluido illa ætate crassescente, & moroso existente; undè incipit aliqualis motus fermentativus, sed non perficitur ex torpido sapore, crassa Figura, & copioso lymphatico succo, cum quo semper, & in quo persiistit motus extricans, non habens ferviditatem necessariam, sed potius torpiditatem; undè ut plurimum lethaliter fiunt, quamvis volatilibus expressis auxiliis adviventur. Oppositum accidit in annitempore æstivo, gravi, ætate juvenili, structione salina; in qua ætate nimis fervens massa fluidorum, & nimio motu fermentativo affecta, & etiam ex causis occasionalibus ducentibus volatiles saporos, acutasque nimis Figuras in omnibus naturalibus cruorizantibus succis, & præcipuo lymphatico fluido; undè eruptio gravis, magna, copiosa, indistincta, conficiens unam dimensionem quasi erysipelatosam, & tunc præsidia utilia ex iuribus ideatis margaritis, cancris fluialibus, aliisque frenum dantibus singulis fluidis, volatilibus, spinosis, ac præcipuè lymphatico fluido. Obtinetur auxilium conferens, tam in variolis, quam in morbillis, sudoris levis eruptio, ac ea, quæ valeant pacare expressam saporiferam pungentem Ideam, ac pungentem Figurationem.

XXXVI. Vivipara Machina, non ovipara, quia plumosa, vivipara, sed non brutalis pilosa, morbillis, & variolis afficitur: causam habes, quia in plumosis, squamosis, non habetur menstruatio, sed continua excretio ad cutim, in plumas, & in pilosis viviparis, non solum deest menstruatio, sed est continua excretio cutanea pilosa, qua excretionem continua cribatur universa Machina, & singula brutalis pilosa, equina, leonina, caprina, ovilla, &c.: In qua Machina pilosa fluidum lymphaticum est in diminuta copia, & salivatione tenui idem gaudent. Sicuti in vivipera mole humana nimis capillata paucitas variolarum, & morbillarum, causa excretionis continuæ capillatæ, qua spoliatur, & repurgantur naturalia fluida. Eadem causa duplicati Motus, tam morbillosi, quam variolarum in nonnullis ex diminuta, & stricta cribratione cutanea, unde pluribus vicibus, ut experientia docet, morbillis, & variolis afficiuntur.

G N O M O N VI.

*Ex Lymphatico Seminali Succo Morbi Gallici
Productio, Sscrutinio ducitur.*

L Gallicus philliticus morbus atrox, ferens tam continua sæva universalia symptomata in Machina humana. Universalis Motus, ut nesciat pars quolibet, tam fluida, quam organica suam effugere molestiam. Proh dirum, nauseosum, deplorabile infortunium offendens pulchram ætatem, ut plurimum, honestam societatem, ac religiosam morum custodiam. Est universalis morbus pertinax, trucidans, quia ex polycresto, volatili, seminali succo, lymphaticoque fluido liquores omnes principaliter offendens in Machina vivente ipsa humana. Hæc universalis lues tangibili sensatione contrahitur, quoniam concupiscibili maxime adhæret, quæ impellitur, ac defertur eadem annexione. Hæc omnia exposcunt universalitatem tangibilem sensiti-

titivam, & polycrēsta sensatio augetur, conservatur nutritivo suo saporoso fluido cutaneo, spermatico, nerveo, lymphatico, in quo succo nerveo alibili residet nervea delectabilis sensatio prima cutanea tangibilis, & consequens altera: Tali fluido stimulatur, extricatur tangibilis sensus: turgescit vita, convulsionem delectabilem patitur vivens machina. Ipso utitur fluido sensus, & ovulantes officinæ, fœcundantes sedes viriles, ac omnia spermatica seminalia ex tali fluido moto, & extricato successivum retinent Motum, undè consequitur delectabilis sensatio.

II. Nutritio, auctio, turgescētia, sensatio, propagatio, successiva fœcundatio oriuntur ex alibili modulante, extricante succo, & omnia singula expressa. Tale alibile semper spermaticam indolem habet roscidam, & tenet pro suo fundamento succum lymphaticum, universalem nerveum modulatum in officinis fœcundantibus, quæ nerveas impressiones, & extricationes suscipiunt ab illo. Igitur sensationes, nutritiones, fœcundationes ovulationes semper sunt, & fiunt à talibus spermaticis succis, ac sedibus concupiscibilis sensationis, ordine, & Motu perfectivo naturali; uti pariter in defectiva morbosa motione culpantur eadem fluida, dum eadem partes, ipsæque operationes, ac annexi Motus succo molesto simili depravantur.

III. In gallica lue semper sensus tangibiles, & sensationes patiuntur ex tangibili cutanea sede, tam universali, quam particulari modulata in varias sedes sensuum, tam, ocularis visionis, auditus, reliquorumque tangibilium sensuum, Solus nudus tactus trahit partium sensibilibus Motum, ut deferatur ex universali succo omnis distincta, varia sensatio, & singula morbosa tangibilis lues. Hoc non, alia causa, nisi similitudine partium fluidarum, nutriendarum, organicarum, ac restaurationem suscipientium ex eodem fluido saporifero figurato: Eadem viget anatomica, casualis annexio, quare in scabie vera cutanea patiatur externa pars, & unâ insimul molestantur internæ similes, quia eodem fluido nutriuntur, & molesto depravantur. In omni

nerveo morbo, uno læso organico, alia organica similia, compatiuntur: articulari dolore, dum molestatur aliquod organicum, si causa erit ex eodem fluido vitioso, de facili efficiuntur alia articulationes, quæ eodem fluido restaurantur. Similitudo organizationis, æqualitas nutritiva, ex eodem succo spermatico, non solum spermaticam molem, restaurat, & solida universaliter omnia, sed etiam ex communi alibile incurrunt in Motum perfectivum, vel defectivum. In venerea lue semper, vel ad minus sæpè ex una laborante sede, morbificæ redduntur alia, causa circulationis universalis, & fluidi perennis in universalem Machinam, singulasque partes tali pravo succo ideatas. Illæ partes magis celerius, efficacius afficiuntur morbosa Idea, quæ simili Succo efficacius nutriuntur; alia tardius, minus læduntur, & per consensum annexæ ex intrinseca modulatione similitudinis saporiferæ, & figuratæ albilis. Omnis enim Machina vivens taliter offenditur in morbis longis, ut per gyrema fluidorum ex temporis longitudine, & successiva impressione similem indolem contrahant. Morbi individui, si longo tempore perdurent, ex eadem causa reliquæ partes machinæ depravantur. Radicitus, efficacius, & fundamentale offensivum per essentiam in omni morbo fluidum illud alibile depravatum, quo nutritur in statu perfectivo, & in opposito defectiva indole depravatum: Fit etiam universalis in Machina vivente morbus ex Idea universaliissima seminali, ac ex fluido universali Machinam ipsam nutriente. Ideæ seminales sunt universalis fundamenta initiantia totam viventem molem, & singulas partes. Est seminale fluidum panificum fermentum, extricans, ideans, imprimens suum saporosum moventem succum, extricantem quamlibet massam farinaceam, tam tritici omnis speciei, fabæ, ciceris, lolii, hordei, reliquorumque cæterorum frumentaceorum. Sic seminale fluidum in extricatione ideante, ac movente intrinsecum fundamentalem succum, non solum ideat, ac suscitatur, sive extricat partes similes, illas albas farinaceas sibi consonas in Sapore, & Figura æqualitatis, sed etiam alias sibi non similes totaliter =

tèr: non solum molles, fluidas, fluentesque nutrientes, & seminales imprimit, at quoque duras, osseas, singulasque rubras in Machina: tali tamen discrimine, ut celerius, fortius, & facilius sibi similes primò extricet, inde semifluidas, durasque dimensiones. Rubræ, rosçidæ, tenues primò à fermento panificio extricantur in massa farinacea simili, inde in minùs simili, & gradata specie frumentacea, hordeacea, fabacea & tali prorsus ordine, ac modulatione fermentum universale in seminali fluido extricat, nutrit omnes liquores gradatim similitudine, & æqualitate, indeque geometrica mensura reliquas partes semisolidas, solidas, spermaticas, rubras.

IV. Fermentum quodlibet licet vitali Motu privetur, attamen modulatione Saporum, & Figurarum concipit extricationem, sed gradatam, tam ordine temporis, quam efficaciz. Fluidum universale nutriens eadem signat vestigia in nutritivo, perfectivo Motu, ac morbofo defectivo, uti pluriès elucidatum in Ideologia, ac magis in Iconologia. Habet fluidum in defectiva, molesta suscepta Idea talem universalitatem saporosam æqualem perfectivo ordini, & tali gradatione agit. Aquèum fluidum in statu naturali irrorat, diluit, nutrit herbas, ac plantas universalissimo Motu, & Idea perfectiva; at si eadem aqua reddatur aluminosa, sulphurea, aliaque molesta, depravata Idea induta, si irroret easdem herbas, vel plantas, eadem molestia depravat illas, in nutritione, irroratione, & dilutione circa partes omnes fluidas, & solidas, quia universale fluidum, uti agit perficiendo, ita offendit depravando.

V. Gallica Lues universalitèr lædit Machinam viventem in fluidis, & solidis ex duplici causa, quarum primæ est ex seminali Idea. Omnes enim partes solidæ, singulique succi naturales initium habent ex generatione, ducuntque primam illam annexam, firmamque Ideam, ex qua morbi hereditarii migrant in filios: quæ seminalis Idea ab initio residet in quolibet succo alibili solidas partes Machinæ, unde similitudo, dimensio, æqualitas inter Parentes, & natos;

tos; talique impressione gaudet utraque machina in vivente organico, & fluida, alibilis, & solida, firma. Seminalem sedem agnoscit venerea lues, & seminales similes dum depravat, offendit succos alibiles, solidasque partes. Seminale semper annectitur similibus seminalibus, uti quilibet liquor naturalis; inde est, ut celeriter in offensiva Idea, & defectivo Motu primò offendat seminales sedes succos, & consequentes similes partes. Altera causa, quia universale alibile seminale fluidum est ipsum nerveum lymphaticum, irrorans, ac nutriens omnes partes spongiosas, glandulosas, & spermaticas, etià durissimas; unde phillitica lues præcipuè solidas spermaticas partes primariò, ac principalitèr offendat: Seminales ducuntur lædentes succi singulis partibus, unde quælibet, singulaque organica à cutanea usque, ad osseas tanta successiva depravatione molestat. Cutaneo tactu, idèd contrahitur talis morbus ex nutritivo succo lymphatico nerveo annexo universali cutaneæ sedi, similitudine Figuræ, & saporiferæ Ideæ; ex ea cutanea sede in reliquos succos, & solidas ducitur partes.

VI. Stabile, firmumque tenendum in tali phillitica, lue præcisè lædi nerveum lymphaticum fluidum, ex quo saporifero alibili universali liquore, uti læduntur partes, sic ex eo correcto, etià tota Machina corrigitur, tam fluida, quàm solida; idèdque ptyalismica, sive salivæ spuitio ex mercurialibus deducta, expellit corrigendo extricatione, cribranteque Motu salivalem succum, qui in labyrinthica glandulosa sede uvartonia ideatur, ac defertur ex lymphatico succo.

VII. Tanta simili Figura, & Sapore etià annectitur mercurius vivius, vel quomodocunque mitigatus in dulcem, præcipitatum, diaphoreticum, emeticum, alvinum, ptyalismicum, sola ideatione aliorum annexorum, & ad tempus; nam omnia mercurialia, & stybiata suscipiunt avidissimè elasticam Ideam, unde indigent successiva correctione, nam redeunt iterum in propriam naturalem Ideam. Aqua primum fluidum, dum multipliciter diversa modulatione de-

defertur in varia opera; at longo tempore iterum redit in propriam aqueam Ideam. Plantifera, herbacea, & singula ea irrorantur, & augentur aqua, ac variam multiplicem suscipit saporiferam Ideam figuratam: attamen non destruitur universalis Idea aquea, sicuti in primo aereo elastico evenit, quia universali Idea gaudent.

VIII. Mercurialia symboleitatem tenent cum illo fluido, quod etiam universale est, uti lymphaticum primum universale fluidum in Machina vitali, illoque annectitur ex qualibet parte delatum, & modulatione exhibitum, sive ex cutanea unctiōe, masticatione, fumo in hypocausis, alioque ordine delatum; quia tali lymphatico fluido universali annectitur, quo dato Motu in tali lymphatico fluido ex mercuriali Idea, obtinetur Motus extricans, sive separans læsivam philliticam Ideam annexam lymphæ ipsi. Alia causa est, quia vitiosum in Figura, & Sapore phillitico redditum fluidum ipsum lymphaticum, dum extricatur stybiatis, vel mercurialibus, quod depravatum est, ponderosius, & in dimensione copiosa ex eorum copula, quæ indoles Figurata, & Saporifera expellitur, sive non potest associari officinis, canalibus, ac solidis partibus, undè ad propria emunctoria ducitur salivalia, cutanea, uretica, vel alvina.

IX. Cur longo tempore, brevi, mediocri fiat salivatio mercurialis, ut aliquibus copiosissima, nonnullis mediocri, quisbusdam tenuis sit. Respicere oportet annitemporis Motum, & patientis molem, ac lymphatici succi dimensionem. Aliquandò debet solvi lymphaticum vitiosum, morosum, gummosum, officiens non solum se ipsum, sed annexos naturales liquores depravatos; idèdque bonum tempus necessarium ad extricandum tale læsum copiosum fluidum; uti annitemporis deversus. Sunt nonnulli, qui hyemali tempore, cynaberinos mercuriales fumos, unctiōes suscipiunt, & in his non solum custodia strictissima hypocausa est necessaria, ne elastico boreali, glaciōso impediatur extricationis motus, sed quoque quod solutum est, ne iterum morizetur, & sic offen-

offendantur: In ætate roscida, forti juventutis, & patientis, ac gradatione occasionali habita, quibus varia evenit evacuatio.

X. Est tantæ efficaciz mercurialis metallici auxilium, ut potens sit non solum extricare lympham graviter læsam, & ad emunctoria ducere, sed quodque gummata cutaneo profunda, periostica solvere. Est mercurius talis Figuræ, ut intimè se ipsum annotet simili, æqualique Figuræ aqueæ, illamque solvat, dum non omnimodam similem Figuratiorem inveniatur causa luis venereæ, nec illum Saporem lymphaticum in Machina læsa: Hinc se annexens mercuriale corpus suo socio lymphatico fluido læso, sua modulatione illud sibi æquale reddere tentat, quo casu solutio ab impuro evenit, talique Motu, & modulatione, quæ gravata reperitur gravis, mediocris, levis in læso lymphatico succo: semper tamen in omni solutione filtrativa universali, vel individua Motum extricationis continuare oportet, ut à sua sylvestri, non consona Figura, & Sapore spolietur fluidum ipsum, ut perfecta cribratio fiat lædentis, offensivi Saporis, & Figuræ gallicæ, nam quæ relinquuntur in morbis, idè recidivam facere consuetum est. Fermentum panificium dat quotidianam confirmationem.

XI. Quodlibet fluidum sua Figura, & Sapore petit propriam sedem, suamque perfectivam officinam consonam. Sanguis hepaticum viscus, chylus sacculum lacteum post chylificationem, & archeale arteriosum cordis organum: Animalis nerveus succus cerebri omnes officinas, sive capitis: cysticus folliculus servat amarum Saponarium liquorem, subacidum pancreaticum tenent conglobatæ glandulæ pancreaticæ: Mammæ in foemineo sexu lactiferum succum, quamvis, licet raro, etiàm in viris hoc visum fuit: virilibus officinis foecundum fluidum: ovaria contenta mulieribus officinis extrà in oviparis, intus in viviparis: lymphatico nerveo liquori concessa deferentia vasa, & affumentes canales agnoscendo suas officinas glandulosas abdominis, labyrinthicas gulæ, & colli, axillares, inquinales, cutaneas universales; esu.

esurinus succus stomaticus in se continens alios succos respicit tunicas firmantes ventriculi chyliferam sedem, & stillantem esurinum liquorem, quo ideantur singuli; sic sensus omnes peculiare, ac individuum officinam consonam, variamque tenent. Oculi, aures, nares, palatum lingua, singulæque partes organicæ perficientes, utuntur distinctis propriis Figuris, annexisque Saporibus, & fluidis. Pulmones, pleura, mediastinum, lien, pancreas, renes, intestina, mesenterium, peritoneum, vesica, testes, muliebria omnia, meninges, propagatio nervea, spinalis medulla, tendines, ligamina, fibræ cujuscumque generis, & nervæ, musculosæ, & neutræ; sic vasa nervea, arteriosa, venosa, cibaria & uno verbo tota vivens Machina, singulaque organica similis simplex pars, omneque fluidum sua gaudet Figura, suoque pollet Sapore, suamque tenet consonam sedem; officinam perficientem, ideantem, emunctoriam, & consonam filtrationem naturalem.

XII. Hinc lymphaticum fluidum pro nutritione, ac irroratione petit spermaticas singulas partes, & suas officinas; glandulas omnigenas, universales cutaneas, individuas consequentes salivales, axillares naturales; quibus depurari, filtrarique valeat, quas consonas agnoscit.

XIII. Undè verum est tanta symptomata varia, tantasque multiplices partes organicas spermaticas omnis generis, & modulationis fluidæ, semifluidæ, solidæ, & durissimæ ossæ, lædi a gummoso lymphatico pravo venereo Sapore mutante Figuram naturalem in ipsa lymphæ; cujus Idea venerea ex tenaci Figura, ac austero saxeo Sapore degenerat in tot, tantosque varios tumores, quot sunt cutaneæ glandulæ, omnesque spermaticæ partes: nam talis vitiosus Sapor philliticus, talisque Figura in lymphæ morosum reddit Motum in singulis partibus, ductibus, & officinis spermaticis, ibique contrahit talem molestem indolem, uti est illius modulata sedes, Idea, structio; ex quo universali vitio gonorrhœa in pudendis, gummata in cute, & periostiiis, erosio in dentibus, dolor artiticus in articulis, & innumeri morbi ex eadem phillitica

littica lymphæ in diversis multiplicibus canalibus, officinis, & partibus.

XIV. Præcisâ, firmâque causâ quare laborantes hac gravi lue si curentur, non perfecte sanantur, redeuntque in pristinum insalubrem, molestumque Motum. Est eadem causâ, suadensque ratio, quoniâ in omnibus morbis agnosimus præcisâ causâ, præcisâque officinâ, ac idem fluidum, sed non universale, quo depulso expellitur morbus; et in fluido lymphatico nerveo, sapiente seminale. Ideam, ac dices universalem, efficitur, quod tale fluidum intro-missum, modulatumque, sit in omni fluido, ac solido organico, & in singula eorum concipiatur, ac annectatur Idea phillitica, copulata semper seminali succo, & per consequens in tota Machina. Opus esset demoliri, destrui omnes liquores, singulaque ideata partes ex tali seminali universali fluido depravata, quod nequit obtineri, ex quo defectivo universali Motu, talis universalis morbus, licet corrigatur in fluido lymphatico nerveo, ac ideationes phillitice impressæ solidis, ossisque partibus, & singulis aliis spermaticis, tempori data mora iterum extricari potest ex fermento phillitico abscondito in parte dura, paulatim aucta temporis successione.

XV. Eandem symbolicitatem tenent, ac universale præsidium præbent præsidia stybiata cum mercurialibus hydragogis. Unum gravissimum, quia universale præsidium est, respiciens totam Machinam fluidam, suosque singulos succos in Figura, & Sapore peccantes, in stybio crudo decocto cum lignis guajaco junipero, salsa parilla, quibus corrigitur principaliter universale lymphaticum fluidum. Habent analogicam modulationem stybiata cum ossibus, ligna cum ligamentis, fibris, mercurialia fluentia cum lymphatico succo in Figura, & sic facillimè annectuntur suis similibus, recipiendo modulationem correctivam, & cribrativam; ex qua in aliqualem, at non totalem cribrationem deduci potest Machina, ac spoliari glaciolo duro lymphatico succo, tam per emunctoria glandulosa cutanea lymphatica, quam salivalia sublingualia, aliaque emunctoria, utâ modulatio, pro-
portio

portio, Figura, sedes fluidi annexi vitiosi, sed cribrandi, erit. His præsiidiis phyllitica læes, universalibus, efficacibusque corrigi potest.

S P H E R A VI.

Aliorum Fluidorum Naturalium Diffonæ Figuræ, ac depravati Sapoꝛes Elucidandi veniunt.

S At lymphatici fluidi depravata Figura universali, ac defectivo Sapore orti morbi scrutinio ducti, nunc neglegendus non est alius liquor in Machina naturali, tam necessarius undique calamo præsentis describendus: qua culpa, qua depravatione affectus lædere possit cysticus amarus, Saponarius succus. sit ergo.

G N O M O N I.

Biliofi Saponarii Fluidi depravationes Morbofæ.

I Calamum deferre linitum fit in præsentis postlympham universalem ad semioniversalis liquoris dirigere in chylosa prima universalissima sede, in qua omnes naturales succi Saporosi fundantes primam fermentationem chyliferam sunt necessarii, ex quibus truntur omnes in dulata perfectivæ, ac defectivæ Ideationes singulorum liquorum naturalium, inter quos Saponarius oleosus amarus succus non ultimum locum tenet, tam in perfectivo Motu, quam in defectivo. Opera pretium est de singulis agere juvenibus ac extricantibus primas fermentationes, indeque de consequentibus.

II. Locus concedendus naturali succo Saponario dicto, quia suo Sapore abstergit, separat, cribrat purum ab impuro, ac fœtulentis in chylifero Motu; idedque Saponarius dicitur succus. Est amarus talis cysticus liquor in suo Sapore, gaudens

dens sua principali officina in magno viscere, & concavo hepatico, proprio organico folliculo contentus in omni vivipara, ovipara, singulaque perfecta vivente machina. Aves, pisces, reptilia, quadrupedes talem tenent officinam geometricè modulatam in quolibet genere; tam in *Figura*, quam *Sapore*, *Motu*, *dimensione* quanta. Omnia *viventia*, quæ capacia sunt chylicare, tali succo, talique sede gaudere necessariò debent, & cystico folliculo. In viviparis talis fellea sedes tenet pyriformem *Figuram* similem fluidæ, acutæ, pyramidali modulationi ostendenti Saporiferam iudolem sui contenti amari succi; tantam acutam ac amaricantem gradatam, ut consona sit propriæ speciei. In volatilibus est talis officinula brevior, angusta, stricta, æmulans ductulum oblongum; sed parùmper fundum rotundum servando ex causa remotæ masticationis; quoniam *viventia*; quæ carent masticatione, ut sunt *volatilia*, *pipillantia*, tale succo, talique officina diminuta, & angusta gaudent, nam in iis præter ingluvem initiantem chylicationis opus, adest quoquè loco masticationis alia ventricularis officina semicarnosa, cujus beneficio fit initiativa chylicatio; idèdque, nec magna figurata fellea sedes, nec copiosus amarus contentus succus, & propter hoc in his volatilibus, similibusque *Machinis* faeces sunt solidiores. Omnia geometrica proportione, talis succi, in qualibet specie modulantur.

III. Cysticus liquor copiosus, mediocris, parvus in viviparis, & oviparis, reptilibus, singulisque gradatur ex mole dimensionis *Machinæ* magnæ, parvæ, mediocris, & specificæ, ex ciborum assumptione, magna, eterogenea multiplicis *Figuræ*, & varii Saporis, ex structione *Machinæ* Saporiferæ viventis, & gradata, ac perfecta masticatione; undè turgens talis succus nimis subtilis in tygre, leone, canibus, urso, lupo, & sic gradatis speciebus, & multiplicibus individuis, etiam varietatem servantibus in eadem specie, ac gradationem.

IV- *Figura* Saponatii oleosi amaricantis succi est pyriformis.

iformis, gladialis, sed non undiquè modulata in omni specie, uti sedes follicularis cystica. Petit lymphatica vasa diluentia, & augmentia ipsum felleum liquorem, Venam Portam annexam, & Venam cavam descendentem annexione duodionis; àt venæ Portæ quadruplicem dicit ramificationem organizationis. Nonnulli hepatici nervuli subjacent ipsam felleam vesicam, ut in ejus modulatione sint ducentes multa præcipua vasa universalia deferentia succus alibiles; ex quibus suggitur succus biliaris, oleosus, sulphureus, & in qua proxima organa ductus, deducuntur Saporosæ ideationes, biliosæ dicitur.

V. Sugit a' tota massa fluida quod Saponarium est, & in ductus hepaticos defertur, ut ablato felleo folliculo ab hepate, tale viscus flaccidesceret, quia primario privaretur suo balsamico annexo oleoso Sapore efficacissimo servare fluxilitatem, & spirituescentiam in omnibus liquoribus hepatico visceri annexis, illudque hepaticum organicum conservare in Motu fluidorum nutrientium singulæ indolis.

VI. Motus præcipuus extricationis, & fluxilitatis, & balsamica Idea conservans firmam indolem hepaticam, est in ipsa annexa follicula cystica sede, cujus Saporosa Idea, & gladialis Figura consequitur volatilia salia ipsius liquoris, & sunt præcisâ productiva causa Motus conservationis hepaticæ sedis, omniumque annexorum liquorum lymphaticorum, venosi in magna vena Portæ ramificatæ in quatuor ramos, & Cavæ ramusculi, arteriæ hepaticæ, & nervi-propagatio, licet leves, sunt in tali vesica fellea considerabiles omnes, sicuti omnes magni liquores universales, Machinam struentes, conservantes, ex quibus vesicæ talis apparet necessitas, præstantiæ.

VII. Non negligendum ejus multiplicatum opus, ut non solum diluat fervidum viscus in suis succis annexis hepaticis, sed etiam perducens cholidocos ductus ad jejunia intestinalia, & prima delatione in chylidocum, duodeimum, mesenterium, in colo intestino, in fundum ventricularis sedis, in pelvicam vesicam, in totam colicam, iliacamque intestinalem.

flinalem cavitationem, non solum separando chyliferam a feculento cibali eterogeneo, sed etiam Motum continuum peristalticum intestinalem ducendo, & conservando: ex cujus successiva continua delatione per ductus, sive porum biliarium diluitur hepaticus succus. Qui Porus Biliarius semper adest annexus hepatico visceri, etiam in illis viventibus, carentibus perfecto Modulato cystico folliculo; uti cervo, camelo, delphino, vitulo marino, avibus multis, sed non omnibus: sic reptilibus etiam. Non potest privari Machina vivens succo tali Saponario balsamico diluente, separante, & solvente purum, ab impuro intestinali feculento; unde animalia singula parvam cysticam sedem habentia, vel substitutum porum biliarium, sunt animalia ducentia paucas alvinas faeces: ex liquore amaro biliario, non solum separatio puri ab impuro, sed Motus, & conservatio motionis peristalticae, & in omnes intestinales circumgyrationes, sicuti ramulus intrans vesicam, stimulat, pungit sebum urinarium, illudque tingendo suo flavo colore, accopia, Figura, & Idea, prognosim ducit in naturali vivente Machina salutarem, vel morbosam.

VIII. Fermentativus Motus naturalis praecipue extrahitur a volatilibus salibus eterogeneis annexione aliorum Saporum, sic ex ipsa eterogeneitate amari Saporis evenit, in cujus structuram concurrunt lympham, arteriosum, & venosum cruor, qui semper eorum eterogenea indole, & modulatione fermentationis Motum suscipiunt. Solus arteriosus, venosusque liquor fermentabiles sunt ex se ipsis, ex tali causa, & indole eterogeneitatis annexae in variis salibus, quorum solutio ducit fermentantem Motum; nam quisque horum continet in sinu suo liquores naturales, idedque simplex Sapor capax non est fermentationem suscipere. In succo biliario, suoque Sapore non solum sua Idea amara, Figura glandialis, Sapor oleosus, sulphureus, Saponarius ducens rubedinem fermentando, & sua missione, retrograda ex imperfecto chylo; at etiam suo multiplici sale vario ducit fermentationis Motum in se ipso. Est cysticus felletis
succus

succus eterogenea Saporizationis, idedque potens, efficax
tantos tenere Motus, & usus.

IX. Est balsamicus hepaticæ sedis organicæ, nam ipsius annexio concavæ parti penetrat ipsum hepatis organum, ipsumque præservat à laxitate defectiva: Est conservans Figuram solidam organicam, quamvis fluens succus, & hac sua balsamica indole, suoque oleoso, sulphureo Sapore naturali efficit. Est ducens Ideam in arterioso, & venoso fluido, Ideamque dilutionis, quoniam vappida, sive fluxilitatis indolem dirigit, cum ipse cysticus succus solvat morositatem, ac coagulationem, & hac causa dicitur solvens, ut à volatilis spirituosus liquor solvit morosum, redditque fluxile, ac magis fluentem annexum liquorem indigentem tali naturali solutione: Est separans distillatorium, solvens, dividens purum alibile ab impuris fecibus alvinis. Est alvinum pharmacum, clysterizando continuè successiva sua intromissione, in duodenum, & tenuia intestina, in his separando chylosum à non chyloso, & subintrando in Colon, & Iliacum intestinum, feces stimulando, illasque suo rufo, flavoque colore tingendo in alivinam sedem ducere. Est in intromissione vesicæ separans serum ureticum, illudque tingendo, uti sua copia, vis, & Sapor.

X. Est pronosticum vitalis sedis, & Motus, ac crasis in cordiali universali fluido totius Machinæ, quisque ductibus, tam venosis, quam arteriosis, ac præciso lymphatico succo, ut morosam flatulentam, aliamque depravantem modulationem, succus ipse saponarius ducere valeat, sola sua intromissione in arteriosum, ac ureticum succum. Est movens sua pyramidalis Figura, ac eterogeneo sulphureo saponario, amaroque Sapore in intestinorum Machinam, peristalticum ducere Motum, quo conservatur intestinalis Machina, & sua gradata modulatione morositates, solutiones ducere, & auferre. Est fermentabilis chylicandi fluidi, & chylicantis sedis movens, roborans succus, ut sua copula, & annexione non solum fiat præstans naturalis chylicatio, sed solutio cibaria cum aliis succis. Præcisavappiditas ventricularis sedis in solutione cibaria est exca-

rentia,

rentia, vèl saporosa depravatione talis præstantis amari succi. Sic vomitus biliosi ex copia ponderosa gladialis cystici liquoris. Est fovens liquor præservans alienationem cibariam ab acido, ac lymphatica viscida glutinosa stomatica sede.

XI. Quamvis pluriès elucidatum sit in præcedentibus expressis talem succum retinere diversam modulationem organicam in diversis speciebus, cui correspondet eterogenea Saporositas in singulis speciebus, ac etiam aliqualem variam gradationem individualem in qualibet specie; V. G. humana, alius iracundus vir, alter morosus, serius, lætus, tristis, & sic de cæteris ex sola varia multiplici saporizatione, copia, & Figura, ex quibus in eadem specie ordine talis succi defertur. Modulatio naturalis salubris, in qualibet specie debet esse gradata in copia, Figura, & Sapore, tam in brutis, volatilibus, aquaticis, reptilibus, ac specificatis sensitivis, uti qualibet specifica Machina vivens talem gradationem naturalem exigit: sic felleum humanum fluidum non est, nec in sede cystica, nec in Sapore æquale equino, nec felleum equinum leonino, lupino, ovili, caprino: Sic intèr reptilia testudo non assimilatur felleo viperino, vel lucertulæ, bufoni, aliisque. Sunt cysticæ officinæ omnes variæ in Figura, & in contento saponario succo, etiàm in colore diverso, cui correspondet varia diversa Figuratio, & Saporis modulatio. Est Saponarius amarus succus in omnibus speciebus movens, solvens, ducens, balsamans alios liquores, & tali annexione, & specifica modulatione dirigit Motum universalem in omnem speciem.

XII. Licet singula fluida in omni vivente Machina, sint varia, ac diversa secundum diversas species; attamen talem, tantamque gradationem non retinent ex causa minoris eterogeneitatis. Lymphaticum, subacidum arteriosum sanguineum fluidum ex chylifera, lactifera massa eterogenea, eterogeneitatem, ac modulationem suscipiunt, nam ex tali universali massa cibaria tribuitur in quemlibet liquorem

liquorem occasionalis Figura, & Saporizatio, qua pollet quilibet succus ex chylo delatus; Felleum cysticum fluidum ducitur ex magna officina hepatica, ex qua ductus cholidacus defertur in colicum intestinum, aliosque expressos intestinales ductus; & dùm ex hepate magna sede deducitur amarus succus, tunc defertur ex tota massa fluida pluriès in diversis officinis ideata. Variis talibus Ideis fungi non posset, si simplicem Saporosam obtineret Figuram, & Saporem; idèoque eterogeneus succus, licet gradatus in omni specie, amarus, volatilis, balsamicus, saponarius solvens, filtrans - deferens sua eterogeneitate, quia ex tota massa cruorifera defertur. Lympha, subacidus liquor, aliusque tanta non gaudet eterogeneitate, quamvis copia majori sint irrorantes liquores, uti lympha in tota machina fluida, & præcisè in simplices solidas spermaticas partes, quæ majori dimensione operatur, sed non tanta eterogeneitate; sic subacidus liquor, nervinus, aliusque. Nulla species tali succo caret, nam omnibus expressis privaretur, nec salubres ducere posset motus.

XIII. Sicuti tantus præstans liquor in viventibus Machinis salubritatem defert, & conservat sua Figura, Sapore, copia, motu; ita quoquè ex depravatione cujuslibet, morbos deferre valet. Est aliquando ex occasionali causa, vel ex naturali seminali Idea copiosus talis succus, idèoque ex seminalibus fluidis Parentum defert incorrigibiles Ideas; sic celeres ad irascibilem, uti quoquè ex acutie volatilium salium, sulphureorum id occasionaliter accidit, àt distincto ordine, nam ex naturali Idea seminali habita copiosa moles cystici succi, semper successivè oriuntur tales motus, sed fortes, quales ex cibis, & potulentis occasionalibus non sic sunt: tales ex seminali Idea dilui possunt, sed non auferri, nequit Idea seminalis auferri, sicuti occasionalis corrigitur: solvitur. Salia volatilia sulphurea dùm seminalia sunt, retinent fortem basim in solida organica structione, & non tantum in fluida massa, uti sunt occasionales intromissæ Ideæ: Hæ corrigi, expelli possunt aqueis, lacteis diluentibus; àt seminales minimè.

X

XIV.

XIV. Ex elastico occasionali, vel naturali oriuntur solutiones salinæ volatiles copiosæ, fervidæ, nimis Saporosæ gladiæles, & augentur, ac gradantur, uti elastici intromissio in Motum universalem omnium liquorum; quæ occasionalis elastica intromissio corrigi valet simplici remotione illius, & longa delata continua intromissione quanti diluentis etiam elastici, sola mutatione locali, ac fluidi universalis primi aquei debita, ac methodica rationabili modulatione ducenda. Elasticum universale depravans etiam universali aereo fluido corrigi valet.

XV. Figura peccat ferè semper biliarium cysticum fluidum, vel nimia pungenti gladiæli dicta, & hæc Figura ut plurimum, & celeriori Motu ab elastico inspirato deferretur nimis sulphureo, non augendo copiam felleam, sed reddendo nimis acutum ipsum felleum succum in copia non excedendo, sed in Figura acutior redditus: offenditur quoque ab occasionalibus causis, tam in cibariis, quam potabilibus, quæ vitia infrigere opus est, ipsamque Figuram nimis acutam in statum naturalem ducere, ac intromittere elasticum suave, ac aequalitèr lymphatica Idea impressum, & dum occasionali causa externa data, tunc eadem gradatione cibaria, uti opus est, & præcipuè cancris fluvialibus, juribus ranarum, ac hordeaceis omniaibus, ac roseidis cibus, ut corrigatur ipsa nimis acuta saggittalis, dissona gladiælis Figura.

XVI. Omittit naturalem Figurationem cysticus succus, dum depressam, mindisque pyramidalem tenet ex annexione suscepta ex utraque expressa causa dyssona, nimis australi intrinsecè inspirata, vel copia, & susceptione nimia lymphaticorum liquorum: in qua depravatione, oportet spoliare quod dissonum est, & acuerè naturaliter consonam gladiælem Figuram: quod obtinetur suis similibus amaris, primò vegetativis abortivis, reobarbaris, annexis amaris gummatibus, & pungentibus elixiribus circulatis, ac simplicibus naturalibus cibus, & non negligendo stybiatis potiones, ac decoctiones chelidonie, fumarie, & solvere suavitèr depressam, crassamque Figuram: qua soluta,

ta, & spoliata à depravante succo, ducesse aliena per debita emproctoria alvina, uretica ex precedenti solutione habita, & necessaria spoliante alienos succos.

XVII. Sapor saponarii succi consequitur vestigia dimensivæ figuratæ copię majoris, vel minoris: quæ gradationes sunt à solis amaris, tam fluidis, quàm solidis, & præcipuè ex vegetativis. Sapor sequens iter Fissuræ, & capie manus grave, volatile, sulphureum solvens, pungens lacerans, torminans, deferens celorem fermentationem undiquè universalem, & aliquando individuum organicam; uti sunt vomitus, fluentes diarrheæ, torminosa dysenteria, stimulantia diætates, iliacæ graves, eterogeneæ crepitationes, & hepaticæ evacuationes, ac hemorrhoidales dolorosi fluxus, ventriculæ ardores, oris amaritudines, siccitas, scissio, ardor, laceratio, non tolerabilis sitis, icteritia nigra, universalis cutanea flavedo, solutio, & liquatio ruscidi alibilis per ureticam, & alvinam sedem. Morbi petiti, & individi, sed sapientes aliqualem universalitatem, qui ex tumoribus, vel ulceribus internis depravantibus individua organa, & consequentes alibiles succos in Motu dissipatione universali gravissimo febrili ardentis febris, sive causæ; nam sicuti Sapor habet Ideam universalem in profectiva Idea, ita etiàm biliarius succus eandem universalitatem retinet in defectiva Idea, quia omne fluidum læditur, & lædi potest in quolibet suo naturali motu per diversos canales, variasque officinas, & sicuti sunt multiplices Motus naturales, ita paritè morbosi tantam multipliciter sequuntur, imò majorem, neutram modulationem morbosam, quàm naturalem: anatomica ratio venit, nam opus, & salubris Motus ducens salubritatem requirit omnimodam consonam, annexionem in organico Motu, ac influitante liquore, & tali præcisa consona naturali Figura totalitè; sic etiàm in Sapore consequitur, requiritque jucunditatem saporiferam undiquè, undè fiat naturalis Motus salubris, fervescens, consequens opus naturale. Ut fiat optimus naturalis masticationis motus chyloferus, lactiferus, cruoriferus nutritivus, fecun-

dans, ovarius, lymphaticus, nerveus, subacidus, esurinus singulusque, tanta requiruntur: auditus, odoratus, visus, gustus, tangibilis, jucunda sensatio, & reliquæ, singulæque ideationes salubres, ut fiant naturales, exigunt univocum, & æquale ideatum in eorum naturali Motu, uti etiam singuli liquores talem præstantiam exigunt, totalem, univocam in Figura propria, & necessario naturali Sapore.

XVIII. In defectivo insalubri Motu tanta non requiruntur, quia malum ex singulis defectibus; sola dissona, modulatio in Figura, vel Sapore dissonum ducit Motum, sic unicus Sapor peccans in chylifero Motu, in cruorizante sede, vel singula officina, sufficiens est dissonum Motum deferre; sufficit sola dissona qualiscunque modulatio Motum dissonum deferre in quamcunque sedem, per liquorem ducere, tam naturalem, quam vitalem, quia annexio salubritatis requirit omnimodam undique modulationem consonam in Figura, naturalique Sapore. Æqualitas, similitudo totum id requirit.

XIX. In machinis viventibus salubritate gaudentibus idem prorsus ordo, idemque systema viget, ut unus ritmicus perfectus, gradatus, geometricus motus naturalis multis indigeat annexis modulationibus perficientibus, ut salubris, perfectusque fiat: dum verò depravatur non unus fiat morbosus, sed multiplicatus deferatur. Ut fiat una optima naturalis cribratio liquoris alicujus multa sunt necessaria, at uno lesa, multi, non unus insurgit morbus. Figuræ, Sapores, Motus, Ideæ naturales notantur, & non tantum modulantur in fluidis, solidis, & tota Machina, sed à Sapore, & Figura æqualitatem omnimodam servantibus: Morbi ex ea non possunt numerari, nam quælibet pars officitur multis morbis, uti quodlibet fluidum, similiter, dum depravatur, multiplices Motus insalubres, molestosque ducit.

XX. Mirum non est si ex succo biliario tot, tantique orientur Morbi. Icterus albus, niger, flavus in cutis structura, & urinatio sero, in quo succo saponario si peccat

cat Figura crassa replens, tenax, viscida, deprimitur naturalis gradualis structio, undè morosa, non decurrens, sed obstruens duſum colidochum: Sapor vergit ad vappidum, omittens volatilitatem suam sulphuream, sanguineam, rubicundam: non segregantur fœces alvinæ à chyloſo ſucco, & sic albæ, ſivè chyloſæ excernuntur, & una ſimul fit copia non cribrata chyloſa, et fœculenta: ſtomachus, ejuſque eſurinum fermentum non extricatur ex volatili baſamico ſucco, nèc fovetur, uti decet, & neceſſarium eſt in chyliſera ſolutione, fotu, & volatilitate; undè diminutus Motus eſurinus minimè fervescit, & ſubacidus ſuccus non volatiliza- tur, uti neceſſitati cauſa depravati Saporis oleoſi ſaponarii, undè torpeſcit in ſua volatili ſubaciditate, & deprimi- tur; ſic apparet ruſtus acidus, denotans diminutam extrica- tionem eſurinam ex laſo oleoſo Sapore. Non ducitur ſuccus flavus per debita emunctoria naturalia ex depravata Figura, & laſo Sapore, ideòque Motus, & opus biliarii ſucci red- duntur moleſti, nec cribratio fit in maſſa ſanguinea, ex qua oritur flava cutis, & maximè copulatur illi fluido, ſcilicèt lymphatico, cui adhæret, & quo deſertur per cuta- neas illas partes. Laſa Figura, & non modulato Sapore, decurrit fluens ſerum non cribratum ureticum flavedine tin- ctum, & contra fœces albeſcent non data cribratione, nam ſignum ſolutionis ictericæ oritur ex incipienti flavescencia, fœcum, ex incepta intromiſſione ſaponaria in inteſtinales ſedes. Hepatis regio tunc non totaliter tumida, uti antece- denter dura, prægnans ob Motum moroſum biliarii ſucci, ſed quia incipit cribratio à cyſtico folliculo, incipit Figura, & Sapor corrigi, Ideamque, ac Motum naturalem ſuſcipe- re, ac perfici, & ad naturales canales deſerri ex correctâ Idea, Figura, & Sapore in organica cyſtica officinâ debitis præſidiis aperientibus ſtomaticis, amariſque ideantibus Figuram & Saporem naturalem, & ſolvendo craſſam eterogeneam Figuram, in qua firma erat moroſitas; quod etiam obtine- tur præſidium illis omnibus vegetantibus acutis, amaris,

ſapient-

sapientibus Figuram, & Saporem æqualem biliario succo, uti chelidonia, fumaris, lapis bovinus reportus in cystifellea bovina, sicuti succus, sive fel suis spinosi, riccii dicti, & singula illa naturalia amara salina: quibus restituitur glandulis fellea Figura, & sulphureus saponarius depressus succus. Solvitur eterogenea dura Figura, & naturalis redditur nitrosis stybiatis salibusque amaris absyutii, centaure minoris, chelidonia, nitri stybiati: nec prætermittenda singula stomatica extricantia esurinum succum, illumque acuendo in sua Figura pyramidali, & suo volatili extricante amaro. Gummata ammoniaci unita amaris salibus, nitrosis stybiatis, & vegetabili reubarbaro cum elixire quolibet amaro: quibus eterogeneum succum tenacem vappidum solvere valet, & acere, atque extricare, & cribrationem obtinere per alvinam sedem, & urinariam: qua correctione cribrativa evacuatur noxium peregrinum, sylvestre in ieteritia ex crassa Figura, vappido Sapore, & moroso motu orta in biliario succo, & depravatione universalis: dummodò ex nimia tenacitate Figura, & vappiditate Saporis non sit delata ieteritia ipsa in scyrrhosam vel lapillosam Ideam, in qua fellea officina, & hepatica sede, partibusque organicis, & ductibus annexis sit totalis obstructio ex validissima causa: quæ ut depellatur sunt necessaria alia volatiliora præsidia interna, & externa unguentaria, & emplastica, uti adipsæ lotiones ex adipe equino, vulpino, ursino, humano, gummatibus crocatis, aloeticis, & camphorino orientali.

XIX. In tali scyrrhosa ieteritia non solum liquores & canales, sed etiam solidæ partes organicæ graviter offenduntur; undè opusest validioribus præsiis uti, & illis, quibus possit fibra matrix muskulosa, carnea, glandulosa, & eterogenea singula corrigi, ac ad consonas sedes demandari: quod obtinetur fortibus ex herbis aperientibus, uti sunt nepeta, pulegium, artemisa, marrubium, absyutium, petroselinum, menta utraque, lauri frondes, iuniperi grana, spiritus juniperi, aliaque similia. Tincturæ amaræ, adiposæ omnia reptilia, serpentum, & viperina, ac præcipuè sperma

ma cati verum, & ex equino masculo equinum adeps. Omnia mineralia balnea non sunt negligenda, sed cum maxima cautela, uti Ischia lotiones, sive decoctiones expressorum vegetabilium, quibus decoctis fieri possunt & totus parti affecta.

XXII. Si nimia copia, & acido sapore depravatus sit biliaris liquor occasionalibus causis, & præcipue elastica anni temporis Idea, imprimente universale lymphaticum fluidum, tunc graves icteritæ ex epidemica constitutione; ut anno 1695. autumnali tempore, & subsequente hyeme, tantæ ictericæ passionis patratæ, ut pauci non fuerint affecti. Erat tempus æstivum in autumnale decursum, ita ideatum, ut sola inspiratione omnes liquores depravabantur, præcipue illi, quibus magis erat æqualis Figura; & quia continua successiva semper erat inspiratio in Machinis viventibus, idèdque endemicus tunc factus talis morbus: in omnibus tamèn aderat ponderositas in hepatica structione, & offensa, & dolorosa consequens ponderatio. Quæ universalis copiosa icteritia indigebat ureticis assumentibus acidum austerum impressum fluidis universalibus, & in usum ducta fuerunt aquæ ex corticibus ovorum assumentium, & ducentium; uti etiàm aquæ Umbræ ureticæ minerales, & decoctiones ex feminibus majoribus cum crudis margaritis, lapillis cancerum fluvialium; & non parùm profuit serum caprinum depuratum, solvens, ducens per ureticas vias, ac non ultimè locum habuerunt aquæ nymphæ, simulque profuere, jura cum radicibus malvarum, graminis, ac per vices reubarbari, & pulpæ cassiæ tincturæ.

XXIII. Copia nimia ponderosa oportet solvi, & deferri per confonos ductus, solvendo, & evacuando, quod habitum fuit, per infusiones reubarbari in sero caprino depurato calido; ita gradatim, ut exigebat ætas, individua, structio, & occasionalis depravans causa.

XXIV. Niger Icterus apparet aliquando, & præcipue

puè in senibus, ac rusticis nimio corporali labore affectis. Est icteritia nigra apparens in universali cuti, ex uretico sero causa Saporis nimii vitriolaceam Ideam habentis: qui vitriolaceus Sapor occasionaliter intromissus tingit quemlibet succum, & præcipuè universale fluidum. In tali icteritia, semper durities in regione naturali, nimia alvina stipticitas, quia cysticus succus vitriolaceum Saporem concepsit, undè motrix fibra, & villosa cutanea structio duritiem suscipiunt, ferè tabificam ex depravato universali diluente alibili fluido, quo non nutriuntur, nec societatem habent adhæsivam nutriendæ partis, tam fluidæ, quàm solidæ, undè tali morbo affecti, nigroque ictero senes facilius in siccam ariduram incidunt: iis alibile roscidum parcè fluit, exiguum in copia, undè facilius ariditate officiantur. Iuvenibus verò non tam facile, quia fibra motrix universalis fortior, mollior, roscidior, & austerus Sapor diminutus, ac parcus.

XXV. Nullum præstantius præsidium his, quàm roscidissima jura præbere ex vitulinis carnibus, aquas roscidas capocefali, & assumentia simplicia corrigentia austerum vitriolaceum Saporem intromissum, tam felleo cystico, quàm reliquis fluidis: Sunt cancri fluviatiles veri, margaritæ, matres perlarum; potiones serosæ, lotiones amygdalinæ dulces universales, et ex concussis crudis ranis expressi succi, aquæ decoctiones in tota cutanea fibra. Nunquàm vinosa, pontica, austera, sed ea, quæ tenuissimum, roscidumque reddunt universale fluidum alibile.

XXVI. Accidit sæpissimè, ut nigro Ictero copuletur febris Motus aliquando typum servans, & etiàm erraticè motus adens. Non est præter actionem talem febrilem Motum ortus ex obtusis glandulis pancreaticis, ductibusque perficientibus, & deferentibus naturales succos; & hac causa strictæ Figuræ, austeri vitriolacei Saporis, ex quibus morositas habita paulatim ex tali eterogeneo Sapore depravante fit in ipsis succis molestus Motus, fermentativus, febrilis, & sapit Ideam etiam vitriolaceam; fitque Motus febrilis ritmicus, erraticus ex gradatione copiarum Saporis, partis organicæ

His

nicæ continentis fermentum , ex quo diversitas Motus. His succurrendum talibus præfidiis , quibus utrumque corrigi valet, non solum vitriolaceum Saporem, sed Motum febrilem, & talibus solventibus Sapo- res austeros vitriolaceos, in quorum ferie proficere possunt vegetatilia ea , quæ æqualitatem Figuræ , & similitudinem Saporis intrmittere possunt. Apud antiquos Idragoga , & colidoga erant , tam in indole fluida , quàm solida : efficaciora sunt , quæ Figuram , Saporemque reddunt sociabilem , naturalemque .

XXVII. Præcipuum præsidium est remove- re ea , quæ Motum præternaturalem destruunt , illumque offensivum reddunt , ideòque in his uti licitum est ureticis , diaphoreticis , ut fluida spolientur noxio Sapore , læsæque Figura , ut apertis canalibus , & reddito Motu fluidis naturalibus, possit ritmus naturalis obtineri .

XXVIII. Ideationes corrigendæ in omnibus morbis universalibus semper polycrestam indolem obtinere debent , ideòque biliosus cytticus liquor offendens tantos liquores , variasque officinas , indiget iis præfidiis diaphoreticis , & diureticis , non neglecto universalissimo Saporifero , vel in propria indole , vel extracta tinctura ex cortice Peruviano , quo præsidio ideatæ potiones ureticæ , tamèn per vices exhibitæ , maximè proficere valent .

XXIX. Cholèra ex coli co intestino , & ex cholericò dicto succo pravo pungenti , in testinalem fibram , & sua nimia copia , & pugenti Sa- pore extricat nimis alvinam sedem , pungitque eterogeneas partes ducentes alvinas fœces. Copia minuenda talis succi , & Sapor corrigendus aliquatitèr salinus , subacidis præfidiis , uti potionibus aqueis annexis toto acido , & corpore limonum , vel ex toto citro, subacidis succis gradatorum , aquis semistomaticis , & semiassumentibus , ut materperlarum , terra sigillata , ac crudæ margaritæ ; minuendo per inferiora , & diminuendo quantum pulvere hypoacan , sed gradatim , & per vices , & stomaticæ naturalia , sive fœtus ex vivis animalibus abdomini applicatis usquequò tepescant , in usum ducere ; ut sunt cuniculi , agni inci-

si, calida viscera vitulina, hœdina, anodina ex camomilla, & diascordio, ac lactiferis tepidis utendum per inferiora, His corrigitur Sapor, minuitur quantum pungentis amari.

XXX. Aliquando in diarrheam vergit simplicem ex copia fluxili dimensiva, sed non tam acuti Saporis salini, in qua est nimis sollicita alvus ducens fœces bilarias, in qua confert alvi deiectio usquè ad tolerabilem motum, & consonam conferentiam: dùm nimis sollicita, & copiosa, & non tolerata à Machina, tunc roborare opus est abdominis regionem naturalem, sed non adstringentibus, ne morositatem obtineat depravatus succus, & deteriora deferat. Pro sunt panificii roborantes, calidi fœtus simul annexi mentha crispæ, victus tenuis ex expressis vitulinis carnibus in forficum modulatis, ac pullifera carne, sed parva quantitate, & una simul roborare, & absumere quod alienum est, externi sive unctionibus ex diascordio, & massice, ac intus assumentibus simplicibus.

XXXI. Diarrhœa aliquandò labescit in semialbam, dejectionem alvinam ex fragili fermento esurino, cæterisque stomaticis succis, in qua vappescunt Sapores chylicantes, nimiisque fluxiles redduntur Figuræ, quod depravat un corrigere opus est decocto cacaci, simplicibus stomaticis, ac cibis ex carnibus assis, fœtibusque vegetantium, herbarum, absyntii, utriusque menthæ, nucis moscatae, & fermenti panificii subcineribus cocti, ita gradatim, ut exigit indicatio methodica.

XXXII. In dysenteriam incidit succus biliarius, dùm suo acutissimo arsenicali Sapore ulcerat sedem intestinalem, habens colocynthicam indolem, torminans, ulcerans intestinales Fibras, ac cruentam, dolorosam cum febre erosionem intestinalem deferat. Dysenteria mediocris, levis, gravis, gradatur ordine, & Idea amari Saporis Saponari arsenicallis redditi, pungentis, lacerantis intestina tenuia, colica, iliaca, & stimulando suo pungenti Sapore ventriculi sedem, ut etiã aliquando vomitus consequatur. Quibus apparentibus excretionibus ferè semper læthalis oritur finis.

Est

XXXIII. Est fortissimus, gravis morbus, uti est Figura pungens nimis, & ipsius biliosi succi Sapor acutus, mu-riaticus, sciudens, crucians, stimulans universalem natu- ralem regionem cum suis succis. Non sola cystica sedes de- fert tale in molestem succum, sed necessitat aliud fortissi- mum fermentum corrumpens: Acidum exaltatum, sive sal- num volatile redditum, erodens in tali morbo sua acutissima Figura, & nitroso Sapore, copulatur felleo arsenicali colo- cynthico amarissimo, & ferveſcunt, tam graviter, ac vio- lenter, ut quamlibet partem tangendo, sive molem fluidam vel solidam, ſcindant, dolorosamque graviter reddant; unde cruciatus dolorosus, fluxus purulentus, eterogeneus pluri- um liquorum, & febris.

XXXIV. Sapor acutus sic fermentans, & annexus, invadens intestinales cavitates, & fabricam universalem in- testinalem tenuium, crassorum intestinorum, illorumque membranaceam texturam, uti est ventricularis, ac fibrarum tenuium longa, transversalis, obliqua modulatio: quibus omnibus gladiali Figura nimis acuta affectis, oritur conti- nua successiva dolorosa febrilis excretio, solvens feces, la- cerans fibram intestinalem, & in doloroso transitu pungenti in Machina oritur torminosa indoles; quæ convulsiva ex fibris variè modulatis perlongum, & obliquum, ac per va- sorum, & canalium deductionem purulenta ulcerata sedes eiciuntur per alvinam officinam. Febris annexa ex multipli- ci causa, & quia succus fervens, lacerans intromittitur massæ universali, eique tribuit suum acutum fermentum, quo extricatur tota massa sanguinea; ex ulcere semper febris, nam dum pus conficitur, semper dolor & febris: in dysen- teria utrumque reperitur.

XXXV. Adest febris ex primis officinis præparanti- bus, & perficientibus, dum opprimuntur. Præſens febris in dysenterica affectione ex ipsis initium concipit, in quibus perfici debet chylosa massa, & causa depravationis prima- riæ biliosi succi, ac cæterorum annexorum, tam membra- nacea ventriculi officina vomitu, nausea læditur ex motu

Y 2

fermen.

fermentativo chyloso depravato reddito; tam in *Figura*, quam in consequenti eterogeneo Sapore in primis fluidis naturalibus læso; inde oritur non solum universalis Motus febrilis, quam annexarum officinarum depravatus Motus; Hinc mirum non est si disenterica affectio deferat, & febrim, & gravissima symptomata, nam molestus Motus est universalis in officinis primis, ex quibus consequuntur omnes individi Motus in reliquis officinas, naturalesque succos perficiendos.

XXXVI. Gradatio servatur in hoc morbo eodem ordine, & geometrica modulatione lædente ex succo biliario, annexisque aliis, ac ordine partium læsarum. Si intestinum jejunum, vel primum duodenum fragilis structuræ proximum alligato ventriculo offendatur; tunc graves vomitus, molestique dolorosi cruciatus, in quibus opus est præbere topica continua anodina, lactea balnea, & continuo uti unguentis contusis ranis, ac fotibus ex assa vitulina carne, vel cuniculis vivis apertis, ut fibra motrix intestinalis corrigatur in lancinatione, & pluriès in die ex lacte caprino, ovillo, bubulo fovere totam regionem abdominis cum cancris contusis, diascordio annexo, ut aliqualis Idea mitigans, & anodina fiat; intus singula assumentia, & corrigentia salinum sublimatum armonicalem Saporem, quod obtinetur contusis dulcibus amygdalis, seminibus papaveris albi expressis in aqua capocefali, uti etiàm aquis nimfæ; & tenuissimis cibus ex assis carnibus vitulinis in structuram surficorum; quibus semper annecti debet levisima Idea laudani opiat, ut aliqualis anodina Idea iatromittatur. Quod est servandum, ut pluriès in die præbeatur cibus talis Ideæ subtilis, & anodina; alvinis ductibus, ac excretis occurrendum venit decoctione myrobolanorum trium, reubarbari in aqua, nimfæ, capocefali, non neglectis singulis assumentibus ex margaritis, lapillisque fluvialibus.

XXXVII. In præsentì dirigere oportet hoc unum, & in usum ducere, ne quod noxium est intus claudatur, scilicet numquam à principio adstringentia præbere, tam vegetantia, quam mineralia, lapidea. Austerum illud mutaticum

ticum, incisivum, crucians fluidum, dum moratur, concipit majus vitium; idèoque magis affligens, ac lacerans sua morositate, & Sapore omnes officinas, & intestinales fibras; ulcera interna sequuntur methodum apostemationis internæ: idèdque oportet prius expellere quod alienum est, & corrigere omne id, quod mora sua in Figura, & sapore offendere potest.

XXXVIII. Balsamica in dysenterico morbo tunc deferri debent, dum incipit cribratio nutritiva, & Idea rosciditatis naturalis, nam balsamica supponunt ulcus mundatum, ac deparatum. Sunt balsamica illa, quæ alibilia, & similia fluido naturali, ut ei tribuant Motum, Saporemque, ac Figuram consonam; ad cujus imitationem, & Ideam, sunt omnia cancrina, ex ranis præparata, & peruviano balsamo copulata, infrigendo paulatim, & successivè in fluidis naturalibus roscidum alibile balsamicum, quo nutrirì valent, & restaurari liquores naturales, fibræ intestinales, & consequentes partes affectæ, quibus præbetur cicatrizatio in modulata Figura, & annexo Sapore; nam fluidum naturale, dum redditur roscidum balsamicum, fit sociabile adhesivum nutriens, cicatrizans.

XXXIX. Aliam universalem depravationem intestinalem affert pungens, molestus biliaris succus in colica, & iliaca passione, in quibus quidpiam undique convellens saporiferum saponarium, stimulans fibras intestinales ipsas longas, obliquas, tortuosas tanto stimulo, talique impulsu, ut convellantur, & intestinalis alvinus fœculentus motus per superiora, non solum inglaviem intestinalem duodenam, & ventricularem, at etiam colicorum, & iliacorum intestinorum Motum inversum contrahat, & fœcum copiosa evacuatione per os vomitu fiat: in quibus non solum torminosa, intolerabilis, gravis, dolorosa, crucians sensatio fit, at etiam inflammatoria aliqualis morositas adest ex modulatione Figuræ intestinalium vacuitatum convulsa: nec cogitari potest talis pernicioza affectio sine solutione, sive scissione in soluta unitate; nam Motus talitèr inversus, & crucians gravis, debet mutare neces-

necessariò modulationem intestinalis. *Figuræ ex totali ferò convulsione motricis fibræ.* Succus tam salinus pungens potens stimulare, ac pervertere subintrationem in colicum intestinum, ex qua intromissione rumpitur *Figura*, convelluntur fibræ, & tunicæ intestinales; easque invertendo in scissio-nem, fit dolorosa inflammatoria morositas, etiã in musculosa structura abdominis, ut simplici tactu convellatur. Sphacelus multoties consequitur, apostematio, & suppuratio ex tali morositate oriuntur. Methodici inspicientes talem gravem affectionem observarunt per vomitum erumpisse biliosum succum tam copiosum, & fœculentum excedentem plures libras, & tanto impetuoso Motu, ut domus ab uno pariete in alium demandasse copiosissimas fœces. *Juvenis* quidam 28. annorum nimio usu uvarum incidit in colicam nephriticam ex consensu ureticorum nervorum, cum intestinali sede, qui primò negligens præsidia, incidit in iliacam, huic tumefacta inguina, indèque suppurata, & reciso cœco intestino, in copiosam purulentam quantitatem decurrit. Tantis præsiidiis adiutus, convalvit, sed fistulam inguinalem retinet, ex qua eterogeneum fluit fœculentum. Tanta est timenda gravis iliaca affectio ex tanto graviter depravato biloso succo, ex quo non solum reliqua fluida læduntur, sed etiam solida in solutam unitatem decurrunt.

XL. Colica minor affectio iliaca passione, licet in structura intestinali fiant ambæ passiones, attamen gradantur ordine annexionis, *Figurarum acutie, & Saporosæ Machinæ Idea*: in colica sæpissimè copulatur nephriticus dolor annexione partium, & nervorum propagatione. In hac depravatione colica anodinis utendum ex vivis animalibus, & unctuosa delatione pacante ex dialcordio, theriacâ, adipe viperino, spermate cæti, sicut diluere intestina oportet iis, quæ spinosam *Figuram*, nimis pungentem Saporem, infringant; uti est lactifera potio expressione torculari ex dulcibus amygdalis, sæpe, & parùm in die; nam anodina Idea lædit dolorem, ac infringit pungentem *Figuram*, & relaxando morosum, & intestinale convulsam, jucundè,
& sua-

& suaviter ad alvina emunctoria alvinum foeculentum depellitur, ac etiam sua rosciditate restaurat, corrigit, nutrit; uti sunt etiam utilia pingua jura, & cibi sapientes volatilem univocam indolem, qualia sunt etiam jura ipsa, ex carne viperina, & vitellina. Si nimis dura alvus erit, utile præsidium felleus succus recentè extractus ex bovina specie, ovilla, hædina, & totam regionem abdominis fovere cum oleo camomellino: His blandè uti usque ad expulsionem, ac correctionem biliarii succi pungentis colicam sedem intestinale, annexasque partes.

XLII. Iliaca miserabilis acutissima passio, in qua cruciatus, vomitus, dolor ulcerans, & officinarum naturalium universalis dolorosa depravatio, scissio, soluta unitas ex eterogenea gravissima alienatione saponarii succi in Sapore, & Figura, ex soluta unitate, consequenti sphacelo, & crepitatione; undè dicitur miseria miserabilis associatione morosæ inflammationis; sicque convulsio intestinalium Fibrarum, & officinarum annexarum, & mirum non est, si talis gravissimus morbus ferè semper læthalis sit: Quia peccat Motus universalis intestinalis, Figuræ, & Sapores recedunt totalitèr ab Idea naturali, nec valeqs præsidium tantam acutiem corrigere in saponario alienato; sicuti non adhuc repertum auxilium ducere pus in pristinum sanguinem, undè præsidia palliativa dicuntur; nam non tam efficacia, nec apta alienatos omninò Sapores, & delapsas Figuras succi saponarii ducere in pristinam Ideam. Omnes alii morbi retinent aliqualem gradationem in Figura, & Sapore depravato, in hoc iliaco nulla ferè est gradatio, sed totalis alienatio, undè læthalitèr agit: attamen, ut aliquale præsidium præbeatur, illud huc ducere non alienum est. Sunt præsidia fetus universales ex animalibus vivis, scilicet hircoco, ove, vitulo, ut totam ab dominis regionem fovere, valeant, & fibra motrix carnea non tam convellatur, ac fotsu restauretur; undè aliqualitèr corrigi possint tam acuta Figuræ, & acutissimus scindens Sapor indutus feraci, pungentique scissione, indèque annexæ sedes non tam gravitèr cru-

crucientur, & aliquantulum Motus intestinalis mitigetur, & consequentes ideationes cum reliquis fluidis; etiã per vices, uti valet pauca dosi aliquanti anodino jure, ut paulatim Figura possint corrigi, & fermentantes liquores. In tali morbo non solum succus principalis Saponarius, sed subacidus, esurinus, lymphaticus compatiuntur; unde ex tali eterogenea salium copia depravata opus est eterogeneum ducere præsidium ex assumentibus margaritis, laudano opiato, diascordio, confectioe alKermes in jure expresso ex carnibus ranarum, ut hac summa rosciditate, & assumente Idea, restaurante præsidio, eterogenei Saporess peccantes corrigantur in Sapore, & Figura eterogenea læsa.

G N O M O N II.

Succi Pancreatici Idea Depravatio.

I. **S**ocietatem habet biliaris succus in Motu fermentativo, tam chyloso, quam solvente, ac filtrante infra pylorum cum succo Pancreatico: Quale fluidum gaudet propria officina globulosa glandulosa, Pancreas dicta, in quam sedem subintrat succus ipse amarus cysticus infra, & incidens illud amarum in duodenum intestinum, & ventricularem sedem, unã simul pergit fermentativum Motum non levem. Pancreaticum corpus est organica officina necessaria, & statuta ad perficiendum suum liquorem pancreaticum mediæ Figuræ intèr incisivam, acutam, & semi pyramidalem: estque Subacidi Saporis, & tali Figura ferè eterogeneam indolem oppositam dat nervino succo spiralis Figuræ, in quo vermicularis longa, reptilis modulatio, suavissimo luminoso Sapore afficitur ideatio subacidus succus sua aciditate infringit Figuram longam, spiralem, vermicularem undique reptilem. Subacidum tale fluidum gaudet circulatione glandulosa, ipsamque imitatur Figuram, quæ capax est

est diversas indoles saporosas suscipere; scilicet depressas acidas, ponticas, austeras stypticas stringentes, & potest etiam sublimari annexione salini acidi acuti volatilis incisivi, quo casu scindit, rumpit; crustaceaque etiam Idea morosa coagulans, & ponticæ indolis associatur facillimè subacido saporis, uti similis ferè Figuræ, & saporizationis. Morositates fluitantium succorum defert, talemque molestam Ideam multiplicem deferre, & suscipere potest occasionali causa, vel anni temporis mutatione pancreaticus succus.

II. Pancreas determinatum viscus in regione naturali per suum ductum pancreaticum ex suis glandulis subacidulum succum defert, quamvis nonnulli lympham putarunt: In ventriculum suum defert subacidum Saporem, chylicationis gratia, & ab hepate cum amaro, & veluti pulvinaris corpus ventriculo subjacet. Sugit ex sua arteria subacidum succum, & uti cysticus folliculus in hepate sugit, separatque amarum succum; sic glandulosum organum Pancreas suis glandulis sugit, perficit subacidum succum, undè tali annexione cum liene, hepate, ventriculo, mediantibus canalibus, venis, nervis, arteriis fit talium organorum consensus, & fluitantium succorum amarorum, subacidorum, salivarium, lymphaticorum communicatio, & anaëxivus consensus ab uno viscere in aliud delatus cum saporifera eterogenea necessaria ad chylicationis opus.

III. Esurinum eterogeneum stomaticum chylicans ex his, & infra exponendis conficitur. Esurinum fermentum est universalissimum, ideans omnes Sapoies, licet rudes, in chylo, qui Sapoies necessarii sunt, & tales esse eum eterogeneis fluidis, & solidis in Machina nutrienda, & restauranda; idèdque in chylo reperiuntur omnes Idæ saporiferae, & figurantes, repertæ in Machina vivente. Arteriosa, venosa, nervea, salivalis, lymphatica, sulphurea, subacida, & singulæ aliæ Idæ necessariæ in universali chylosa massa; nam omnes partes, singulique liquores in mole vivente, ex ipso chylo perficiuntur, augentur, restaurantur, quamvis rudes in chylo reperiuntur, sed fundamentales sunt.

Z

IV.

IV. Hinc elucidatio anatomica quare ex ventriculi officina fiant per vomitum excretiones sapientes quemlibet saporem amarum, subacidum, eterogeneum, omnesque liquores per vomitum ex ventriculo excerni posse ex depravato Motu; nam omnia fluida expressa sunt in sede ventriculi, officina universali ideante universaliter omnes succos.

V. Est subacidus pancreaticus succus unus ex naturalibus liquoribus cum amaro, & lymphatico: quilibet liquor gradatione saporifera semper est in Machina vivente cum tali onere, ut unum corrigat alterum: acidum diluit cum Lympha amarum: Cysticus amarus acuit lymphaticum, corrigit subacidum, & cum ipsis novum fermentum ducit in Motu naturali, & multiplices, variasque fermentationes excitat, ex quibus perficiuntur liquores ipsi Motu naturali perfectivo, uti etiam non paucæ depravationes ex ipsorum geometrica, depravante, gradata Idea in Motu defectivo.

VI. In ventriculo, Hepate, liene, & officinis circumjacentibus annexis ideatur pancreaticus liquor, in quibus sedibus fermentationes fiunt majores, ac minores, uti chyloferæ, saponariæ solventes, cribrantes in duodeno, & jejuno, ac perficientes lymphaticæ diluentes. Saporibus contentis tales aguntur perfectivi motus fermentativi: in qualibet officina ex eterogenea copula saporifera talium naturalium succorum, ex quorum depravatione oriuntur varii multiplices molesti motus fermentativi, morbosi, graves, longi, breves.

VII. Ex Idea pancreatici fluidi sequuntur morbi in specificatione gravi, læthali, mediocri, levi. Singulus Motus fermentativus specificatur à sua Figura, Sapore, & Idea fluidi sistentis in propria officina, ex qua, & in qua fit Motus fermentativus, perfectivus, vel defectivus morbosus: & quia.

VIII. Subacidi succi pancreatici Idea ferè opponitur Saponario amaro in Figura, & Sapore in statu salubri perfectivo, nam in defectivo infra elucidandam; ideo unum oppositum saporosum infringit aliud ex oppositione saporifera.

rifera, & figurante naturali, ex qua eorum eterogenitate naturali oritur fermentativus Motus. In expressis uvis, sive acinis naturaliter oritur Motus musti fervescens, non alia causa, nisi ex eterogenea Saporum, & Figurarum copula. Oritur solutio in uvis expressis, tam saporifera, quam Figurarum, nam expressione unitur acidum styptico racemo, & volatili succo spiritoso oppositionem habentibus, & ex talicopula eterogenea saporum, salium, & Figurarum, orto Motu fermentativo, ad invicem separantur; ut nonnulla ponderosa styptica fundum petant, alia medium, nonnulla subtiliores sublimem locum sequantur Motu extricativo solvente, sed naturali perfectivo utili: Non dissimili ordine ex copula eterogenea succorum naturalium oriuntur fermentationes, motusque naturales perfectivi chyli, feti, cribrantes, perficientes, ideantes, saporiferas Ideas naturales. Quibus non rectè modulatis morbi defesuntur ordine, & gradatione consequente Ideam succorum, officinas, & regionem.

IX. Subacidum pancreaticum fluidum talem eterogeneam indolem suam continet sinu, sic amaro opponitur in Figura, & Sapore, nam sua subaciditate vergit potius in acidum, acidiorum, acidissimum, ansterum, ponticum Saporem omnimodè oppositum amaro, amariori, volatili salino-saponario, oleoso: tall sapè subacido sapore mutato non solum conglomeratam glandulosam sedem pancreaticam depravat, sed annexione aliarum officinarum, etiam lienis organum, quod ingreditur per peculia rem rheatum, sive ductum ipse pancreaticus succus; unde dicitur ex invadente acido succo depravato fieri morbos occasionales in liene ex sapore acidiorum, & crassa Figura; sic etiam roctus acidi in ventriculi officina ex lædente acido succo: Afficitur lymphatica suis vasis, & fluido, uti læduntur mesenterii ductus, & perficientes vacuitates annexione talis defluentis liquoris, et in abdominis regione cachexia, obstructio, hydrops, et alii non pauci morbi naturalem Ideam depravantes.

X. Tot, tantique delati morbi consequuntur Ideam

depravatam subacidi succi , uti Scorbutus, Hypocondriaca Affectio, Hysterici Motus, Convulsiones, Paralysis, Vomitus acidi, Lyenteria, Tremor, Palpitatio, Præcordiorum Inflatio, Flatus, Murmur, Dolor, Lassitudo, Durities universalis, obstructio vasorum, *affligens omnes regiones*, ac consequentes motus salubres.

XI. Si quis quæreret, ex qua causa majores, ac universales morbi fiant ex acido pancreatico depravato, quam ex aliis saporosis succis, scilicet ex amaro, lymphatico, aliisque? Elucidatio clara, nam alii saporos non impediunt motum totalem, nec tam morosum deferunt, in quo vita, nam vita motus est; ideoque ex ipso acido, graviores morbi, et universales, quoniam in, cum, ex motu moroso, vel ablato deficit vita, ac depravatae operationes universales fiunt. Acidum enim mutatum in suo naturali sapore, ac Figura semper morizat, vel aufert quemlibet naturalem motum in omni fluido, omnique Idea, ex qua motus naturales depravantur omnes.

XII. Obstructiones, convulsiones, paralysis, inflammationes omnes, morositates, tumores, tubercula, et singuli depravati motus ex ducentium canalium, et vasorum deferentium morosa Idea fiunt, et hæc omnia ex præciso austero, acido, pontico coagulante deferuntur ex fracto volatili archeali; unde coagulationes variae diversis canalibus, & organicis delata. Sufficit hyemale anni tempus nivosum, algidum, salinum acidum, elasticum inspiratum ducere pleuritides, apoplexias, & multiplices individuos morbos ex solo acido nitroso elastico inspirato; quo sapore gradatim morantur fluida ipsa, ac coagulatione efficiuntur, distinguendo específicos morbos ex regione, in qua fit morositas, sed præcisè in vitali prima inspirante, & mota ab ipso inspirato elastico austero, acido. Sufficit fieri multiplicitas morborum ex solo austero acido inspirato elastico. Sunt graves, multiplices, difficilis correctionis ex his causis, nam graves fiunt ex universaliori læso fluido lymphatico, cui maximè annectitur acidus austerus sapor; ideoque universales fiunt deprava-

vationes morbosæ, quia deferuntur ex præciso fluido polycresto lymphatico defectivè ideato à Sapore acido austero. Similitèr multiplices fiunt morositates diversæ in hypocondriaca passione ex multiplicitate, & varietate morositatis in diversis, multiplicibusque officinis, at saporizatione universali lædente.

XIII. Difficilis sunt curationis ex acido sapore lædente morbi nam acidum morizando sua aciditate omnes succos naturales, illosque tenaces, durosque, & crassæ Figuræ ideando, fit diminutus Motus in tota machina; unde obstructio vasorum, & officinarum, quia ducit morositatem, fit origo universalis morbosa, difficilisque curationis; hinc multiplices morbosæ ideationes ex tali causa redduntur curatu difficiles, uti hysterica passio, hypocondriaca convulsio; illuminatione saporifera torpescente, Motuque universali morante.

XIV. Nec negligenda series organorum suscipientium talem aciditatem depravatam ex annexione canalium deferentium ipsum succum in ipsas officinas; uti sunt, pancreas, lien, ventriculus, hepar, mesenterium, aliæque annexæ officinæ, in quibus fit cribratio continua successiva, tam necessaria in restauratione, & conservatione viventis Machinæ: quæ acida saporizatio non solum diminuit, sed gravitèr morizat, tardiolemque facit, atque diminutam tam necessariam filtrationem in qualibet officina, fluido, regione naturali vitali, & animali: quæ omnes ex ipsa morizante aciditate tantam patiuntur depravationem.

XV. Hinc acidum morans non solum graves, longos, varios ducit morbos, sed etiã læthales, quia morizando universalem Motum, ac fluida omnia in tota Machina vivente, hanc reddit gradatim torpidam in suo motu, suisque irradiantibus volatilibus archealibus succis, & idem acidum coagulans non solum lympham, ceterosque liquores, rigidam reddit arteriosam massam, ex qua lumen universale restaurans defertur; ideoque instantaneæ mortes ex aciditate nimia, quia deletur Motus universalis: unde mirum non est, si

e x

ex eodem vitioso acido læso in suo naturali Sapore , & consona Figura supprimantur omnes Motus particulares in tantis morbis expressis , tam articularibus ponderosis , tumefactis , tuberculosis , strumosis , aliisque.

XVI. Variis regionibus , & distinctis fluidis gradantur morbi ipsi ex ipso forti acido mediocri,levi, ad cujus geometricam mensuram consequuntur , & gradantur morbi longi, breves, leves, læthales ex fluidis etiam , & solidis distinctis , tam indolè fluiditatis , quàm copiz , & usus necessarii.

XVII. Tali gradatione , varietate liquorum , & partium læsarum præstantia insurgit methodica correctio acidi lædentis , nam acidum ipsum non unico Sapore offendit , sed multiplici , quoniam acidum depravatam , si stypticum , stringit : acidum ponticum vitriolaceum corrumpit , destruit luciditatem arteriosam cordialem : Acidum salinum solvit erodendo , ducens duritiam , & cariem ; in carie solvit , in duritie callescit : acidum volatile , quod non ponitur in serie morantium saporum , sed sulphureorum penetrantium , agit volatilizando , & sua Idea solvente eterogenea , tam succos fluentes naturales , quàm semifluida corpora , & solida etiam solvit ; uti ariduræ universales cutaneæ , carneæ , glandulosæ , & semioffez , & ex tali succo semper deferuntur morbi universales . Acidum undiquè destruens , & minus morans , illud est opprimens Figuram , & destruens Saporem , ac unâ simul sensationem à succo nerveo lumbricali roscidissimo adhæsivo in Motu fibroso ; sic sunt læsi nervervei succi spermatici fœcundantes , seminales , & illuminantes animalem sedem , & consequentes fibras nerveas : obstupefactivum est tale acidum habens semimuriaticam Ideam destruentem sensationis Ideam . Acidum gelans stupefaciens nerveos molares , inducens convulsivam spasmodicam dolorosam , cinctam , strabismicam paralyticam convulsionem , ac osseam , cartilagineam immobilitatem stupefaciendo : Offendit eterogeneas partes omnes , destruendo in ipsis nerveam irrotationem , tam in partibus organicis , fluidis , solidisque musculosis ; quàm villosis , tendinosis : Sic offendit , læditque tale acidum.

XVIII.

XVIII. Tanta multiplicitate liquorum varia læsa, & multiplici, ideò morbi varii tam in chylosa sede, pancreaticæ officina, lienis, & hæpatis; nam ex depravatis tantis succis læditur universalis massa sanguinea in qualibet regione, circulationis Motu, & in ipsis regionibus inflammationes, & specificati morbi varii, multiplices sunt ex sanguine ipso depravato ex multiplici aciditate. Abscessus innumeri in canalibus, & officinis, morositates inflammatoriz, & paulatim ex morositate etiam suppurationes ex inflammatione in qualibet regione, sede, quam invadit grumosus lædens liquor, nam inflammationem omnem consequitur suppuratio.

XIX. Sola violenta contusio, gravisque depressiva, externa concussio capax est morosum ducere Motum in fluidis ex depressis canalibus deferentibus, & vacuitatibus naturalibus recipientibus. Depresso, contuso solido organico corpore, deperdit suam structuram, naturalem modulationem vel ad minus arctatur: qua contusione canales deferente, stringuntur, vel obstruuntur, nec deferuntur fluida ducenda partibus contusis; unde ex motu moroso, vel remoto, fluida coagulantur, & grumescunt ex mora, unde tumefactio, inflammatio, apostematio, & consequens suppuratio, nisi solutivis præstidiis internis, & externis; dummodo capacitas sit in parte contusa, & depravata. Si liquoris deferatur parve copia, nec transpiratio externa sufficiens fiat, tunc etiam, licet levior Motus morosus sit, nisi solutione corrigatur morosus succus, idem extat; qua morositate fluida non habita, vel transpiratione sufficienti necessaria, consequitur suppuratio ex Figura fluidi gravi, Sapore læso, copia stagnante; Motu moroso, vel ablato.

XX. Accescit in contusione morosus succus, omnesque liquores concurrentes, & naturaliter fluentes accescere debent in contusis organicis; nam nulla morositas in fluido, vel canalibus deferentibus, nisi ex intrinseca aciditate lædente, ac elastica deferente intus ex inspiratione suscepta. Accescere debet, quod purulentum fit, nam depedit à sua Idea

na-

naturali in alienum Saporem, ex quo vitiosam Figuram suscipere debet.

XXI. Diceret quis: ex qua causa acescere necessitat, & non amarescere, vel salfescere, aliumque Saporem recipere corpus, pars solida, vel fluidum quaecumque, dum vergit ad suppurationem; quamvis omnis suppuratio à fluido initium habeat? Solutio non difficilis virtuoso anatomico multiplex. Primum annotandum est non dari alienationem ab Idea naturali in viventibus machinis, nisi primò ex diminuto motu depravato, vel remoto: ita singula Figura, omnisque Sapor est promptior ad depravatam Ideam, dum aufertur Motus in suo fluido, & consequenti organico solido. Aliud notandum, ex Saporibus omnibus acidus, austerus aptior est, & efficacior retardare, diminuire, depravare, vel remove Motum in fluidis, quia ex tali Sapore fit coagulatio, morositas in fluidis; undè removetur Motus, læditur Figura naturalis; ex quibus alienatis, vel depravatis, vitalis Motus, in quo, cum quo, ex quo vita est, removetur. Omne enim, magis offendens Motum in fluido, ac solido, illud est efficacissimum primum, quod adimplet morositatem in fluido; quæ morositas ex acido vitioso primam Ideam suscipit, undè morositas tollit Motum naturalem in fluido ducendo, quo non delato, suppuratio.

XXII. Ex acido destruyente, balsamici succi non decurrunt, quoniam ex amaro Sapore fluida extricantur in Motu, & non morizant: Tali enim amaro Sapore fit extricatio fermentativa, solutio fœculentorum, cribratio, idèdque conservantur fluida in Motu suo, & quò magis producant amarum Saporem, efficacior, ac celerior ducunt Motum. Fructus, cibi, herbæ, plantæ amari Saporis tardè, rariùs alienationem suscipiunt: omnia acida fructifera, cibaria, herbacea, & qualiacunque, uti liquores omnes citius alienantur, dum sapiunt aciditatem, causa morizationis. Sicuti amarum est initium extricantis Motus, quia Saponarium, & sulphureum, oleosum, balsamicum conservans Motum, ita suum oppositum acidum morizat, ac removet

removet omne id, quod aptum est servare extricationem, naturalemque vitalem Motum in qualibet, singulaque vivente Machina.

XXIII. Nec salus, salinusque Sapor deferre tam celerem alienationem in fluida, & consequenti organico salino solido. Salus Sapor, quia extricantis Ideæ, hinc sal immixtum, in aqua stagnante, capax est ovulare, & extricare vermes dum stagnans, ac morans illa erit; nam omnis verminatio requirit ovulationem, & singula ovulatio exigit morositatem aliqualem, quatenus possint Sapores annecti ad figurandum ovum; tali causa decurrentes aquæ, & fluitantes liquores non verminescunt, quia in motu ovulari est necessaria aliqualis morositas ad ovulandum: eadem causa omnia amara, quia sunt initiantia extricantem Motum non sunt apta morari, ac deferre ovulationem, & consequentem verminationem. Sulphureum Salinum, quia non sapit morositatem debitam, idèdque non faciliter verminescit in fluido, nisi concessa illi mora debita ovulationi.

XXIV. Acidum fluidum dum extricat Motum, non solum debet aliquali salino gaudere, sed etiam amaro, licet abscondito, aliter non ducit Motum fermentativum. Panificium fermentum idèd eterogeneum est in Sapore, quamvis aciditatem denotet gustabilem ex peculiari aciditate majoris copię in eterogeneo Saporifero fermento: Quando nimis fermentat panificia massa, sive magdeleon panificium, ducit in sua aciditate amaritiam ex nimio fermento, & longo tempore, etiam apparente in cocto pane: nimia morositas fermentativa excedens debitos limites extricationis, elucidat absconditos amaros Sapores sistentes in panificio fermento, licet inferiori gradatione; nam singuli contenti Sapores, dum nimio fermentanti Motu ducuntur, ostendunt propriam Ideam, licet minus gradatam.

XXV. In acido pravo offensivo semper reperitur eterogeneitas Saporum; nam fermentativus quilibet Motus perfectivus, vel defectivus semper exigit eterogeneitatem Figurarum, & Saporum pugnantium inter se: quæ pugna, si-

vè eterogeneitas ducit fermentativum Motum perfectivum, naturalem, & deficientem morbosum, non ex se, sed causa Machinæ, cui opponitur. Verminatio omnis in vivente Machina semper dicit duplicem Motum, unum scilicet perfectivum, qui est Idea productionis verminosa, alter Motus est offensivus relativè circa Machinam viventem; nam ex generatione vermium læditur Machina vivens, ex relativo Motu penès Scholasticos. Dùm acuitur ferrum in Figuram, gladii, vel cultri acutæ Figuræ, tunc dicitur modulatio acuta in ferro perfectiva, quia reddit ferrum instrumentum incisivum, sive activum; Dicitur verò offensivum, ulnens Machinam viventem, aliudque corpus organicum, sic quilibet Motus morbosus offensivus circa Machinam, & perfectivus respiciens proprium Motum.

XXVI. Sicuti Figura multiplici modulatur ferrum, singulumque minerale metallicum *varias multiplices* suscipiens Figuras ex varia modulatione; ita acidum ipsum Saporosum, fluidum, ac qualecunque solidum, & reperibile saporosum, dùm annectitur alteri succo saporoso & diversimode modulatur, tunc suscipit tot, tantasque modulationes fermentativas diversas, multiplicesque in saporosa, annona, & Motu multiplici: in varietate partium offensarum pluriès elucidatum est. Tot, tantaque offensiva fermenta deferuntur ab acido pravo, quanti sunt Sapores multiplices vari, quibus copulatur. Si acidum annectatur austero, erit una series fermenti, si uniaturo falso volatili, oritur alia species; dum amplectitur amarum, alia insurgit indoles; si salino figatur, ducit diversum Motum, & in omnibus Saporibus annotatur gradatio varia, sicuti est annexio diversa Saporum; unde multiplicitas fermentationis semper firma tenenda, uti fundamentum Saporosum debet exigere acidum ipsum, aliter suppressa esset ejus extricatio, nam Idea acida est prævalens saporosa fermentativa cum amara, falsa, austera, sulphurea, aliisque annexa. Tali geometrica gradatione fiunt fermentativi varii multiplices Motus ex prædominanti Sapore, sive perfectivo, ac offensivo morbo.

XXVII.

XXVII. *Elastico universali, aliisque singularibus depravantibus acidum ipsum morbose Motus eveniunt; tanta diversitate, quantæ sunt modulationes annexorum Saporum, tam ordine gradationis, copię regionis, partis offensivæ, quam fluitantium ipsorum; non solum acidum prævum, sed acidum ponticum, austerum, salinum amarum, lymphaticum, salivale, arterioso, venoso, nerveo, esurino annexum defert gradatione morbos; nam acidizatio in animali regione varia, non eadem, ac in vitali, ventriculari, aliisque regionibus. In una regione convulsionem, in altera syncopales moras, in altera morizationem chylicationis, & cribrationis, ex varia regionis modulatione.*

XXVIII. *Fit in quolibet succo, & regione imitatio Abecedaria, in qua diversa modulatio literarum ducit varias dictiones; sic quilibet saporosus succus operatur, lymphaticus, nervinus, volatilis, vitalis, archealis, amarus saponarius, esurius chylicans, & singuli: depravatio ab acido salino una, ab acido austero altera, ab acido pontico diversa, ab acido stupefaciente varia. Diversas patitur, variasque ideationes ducit succus quilibet ex varia modulatione, & annexione.*

XXIX. *Ex his multitudo morborum, & methodica clara indicatio in quolibet regione, sive naturali vitali, ac animali; hinc acidum peccans in regione naturali exigit oleosa stomatica corrigentia acidum eterogeneum, ipsumque ideando amaris naturalibus iocundis, paulatim successivi, & hydragogis annecti amara, ac vegetantia oleosa. Vitalibus symptomatibus succurrere opus aqueis cordialibus volatilibus: Animali regioni blandibus nervinis primis reficientibus, consequentibus, evacuantibus, sed repetitis intermediis iocundis. Universale præsidium in corrigendo qualescunque saporosum acidum alienatum à sua indole debet esse illud potens, & capax assumere omnes alienos Sapores, tam acidos simplices, quam ponticos, austeros, salinos, vitriolaceos, ut sic corrigatur qualiscunque vitiosa Idea: hoc universale est chalybeatum, quo corrigatur, & assumuntur*

universaliſter omnes alieni Sapores.

XXX. Metallicum chalybeatum minerale eſt durifſimæ & annexionis, multiplicis Figuræ, & conſtructionis: ad cujus ſtructuram concurrunt multi vitriolacei Sapores, eruginofi corruſivi, inciſivi corrumpentes, alique. Aruginis Idea ſat denotat quale Saporofum eterogeneum fit in ſua ſtructurâ ferrea: tales etiã ſunt Figuræ conſonæ continentes Sapores metallicos, & hæc omnia ſtrvunt duram mineſalem æruginofam ferream. Ideam, quæ capax eſt reddendi flammeas ſcintillas ex percuffione alterius ſimilis, vel lapidei extricantis metalli, ex fuſcitato Motu in abſcondito metallo ſulphureo accenſibili: illas Ideas tribuit occasionali cauſa data, quibus conſtat Machina ipſa, eoſque Sapores movendo, qui ſinu ſuo continentur.

XXXI. Dum præparatur metallum ipſum in pulverem redactum ſimplici aqua, quâ plene irroratur Machina ipſa ferrea, & ab ipſo aqueo fluido continuo madefaciendo, aſſumuntur omnes Sapores contenti in ipſa mole ferrea, & tanto tempore, & continua irroratione copioſa, ut ſucceſſivè ex novo fluido aqueo ſimplici ſolvantur, frangantur, ac deſtruantur omnes Figuræ, quibus reddebatur Idea ferrea dura, & cum ipſis Figuris abolentur Sapores omnes ſtruentes ferrum ipſum, ac ſalia eterogenea ſulphurea, erodentia, æruginofa ſtruentia ferrum ipſum, quo conſtruebantur gladiolos Figuræ pungentes, ulnerantes. Tanta, taliſque Figura, talesque multiplices Sapores ſtrvunt chalybeatam Ideam, ex qua expreſſa, flammea æruginofa eructant. In ejus præparatione, ac ſolutione ſalium deſtruantur omnes Figuræ, Saporesque contenti, nam in ſubtiliſſimum pollinem deducitur farinaceum. Quæ præparatio eſt omnium præſtantiſſima, quoniam à die præparationis ſulphureæ non ſoluunt, neque evacuant ex chalybe omnes. Figuras, & Sapores, cauſa ſalium: Simplex aqua capaciſſima ſolvendi, & ſpoliandi omne Saporofum; & qualemcunque Figuram ex quolibet eterogeneo corpore; idèoque aqueum fluidum primam aſſumens omnes Figuras, & Sapores.

Con-

XXXII. Corpus chalybeatum ita preparatum fit universale capacissimum corpus assumendi, & reprimendi omnes illas Figuras, Saporesque annexos, quibus ideabatur in mole ferrea, jam deperditas causa solutionis in subtilissimum pollinem; scilicet acidos Sapores, austeros, ponticos, struginosos, etolivos, scintillantes, eterogeneos, quibus pregnans erat in structura ferrea ex susceptis simplicibus assumentibus aqueis; unde aviditate naturali cupiens illos assumere, quos in preparatione omisit, fit capacissimum, & universale presidium assumendi, quod reliquit, sicuti aquosum capacissimum fluidum solvendi qualescunque Figuras, singulosque Sapores ex Machinis perfectioribus & defectivis.

XXXIII. Quale esset tam reperibile universale assumentis in scorbuto, hypocondriaca affectione, qua tantis annexis innumeris symptomatibus universis affligitur ex innumeris Saporibus, & Figuris laesivis, in qua affectione non solum fluida multa, sed partes organicae affliguntur; ideoque Idea universali, tam fluida aquea assumente, quam solida indiget. Sunt duo presidia polycrestam Ideam habentia solvendi, & assumendi omnes Sapores peccantes, varios, multiplices in hypocondriaco morbo. His indiget, ac mitigari valet successiva correctione polycrestam.

XXXIV. Multoties non operatur, nec assumit seriem exoticam Saporosam ledentem, ac scorbuticam hypocondriacam demolientem Ideam in Machinis vitalibus, ob passivissimam indolem, nimianque duram tuberculosam obstructentem cachecticam depravationem: quibus eventibus lapidescunt viscera, densusque naturales ob Figuram ferream, duramque indolem susceptam, & firmatam longo tempore a pravis Saporibus, austerisque succis modulantibus Figuras. Tunc non spoliatur, nec corrigitur massa fluidorum universalissimo chalybeato, indigetque alio polycresto presidio, quale reperitur in primo fluido aqueo, etiam universali; uti sunt balnea universalis assumentia, & dissolventia; At primario non neglectis gummatibus solventibus ammoniacis multo.

multo tempore, ut incidantur dura: Figuræ petcantes, & tali incisioe sint capacia duci dura fluida ad propria emundatoria.

XXXV. Aqueis balneis torrida cutis, exuga fibra, motrix cutanea, salinæ glandulæ semitorridæ ex muriaticis salibus eterogentis, sylvestribus depravata, solvantur, & universalis cutanea evacuatio deducatur paulatim, continua, successiva, ut si quis curiosus gustet post balneationem aquam ipsam, illam reperiet salinam, pravoque Sapore eterogeneo identam; quod accidit ex successiva solutione salium, primo lædentium cutim, indeque successive gyrematis Motu singulos delatos liquores ex tota Machina universalis fluida: Quibus molestis salibus spoliatur successive, unde salubritas ex tali continua, successiva, sed methodica balneatione, tempore debito, & terminatis horis.

XXXVI. Prodest multipliciter balneatio aque purissimæ fontanæ; quia diversitas salium in Figura, & Sapore non possunt solvi, & assumi, nisi ab illo fluido capacissimo habente in sinu suo omnes vacuitates cujuslibet Figuræ assumendæ, & Saporis diluendi. Talis capacitas in solo fluido aqueo universalissimo, idèque balneorum usus aque dulcis non solum universale præsidium diluens, & aperiens cutaneum, emundatorium universale, sed corrigens salinos adherentes succos eterogeneos annexos cutaneæ sedi, idèque in hypocondriaco morbo, in quo multiplices Figuræ, Saporess variis lædentes, in acido austero, pontico, muriatico, erosivo, salino, aliosque fit; ut tantis Saporibus, tantisque molestis Figuris deferatur abecedarium depravans omnes operationes, ideationes in regione naturali, vitali, & animali, & in Machina vivente læsa tali hypocondriaco morbo: unde quale præsidium aptum esse potest capax corrigendi tale abecedarium morbosum, quo sunt tot symptomata ferè, quot quantæque dictiones variæ, multiplicem modulari possunt ex illo? Aqueum fluidum talem capacitatem habet polycrystallam, tam in perfectivo, quam in defectivo Motu: ex ipso nutriantur herbe, plantæ diversæ Figuræ, & Saporis, pisces,

set, reptilia, volatilia, bruta, & nobilissima humana Machina, quæ omnia dissimilia in Figuris, Saporibus, Motu, & consequentibus speciebus, et quia nutrimentum universale, capax est omnes ducere Figuras, & Sapores; sicuti circulus nobilissima Figura spherica ducere omnes Figuras sola sua modulatione.

XXXVII. Quia non sola Saporizatio defert, & modulat morbosam. Ideam uti multoties elucidatum est, sed etiam Figuratio Officina constructæ regionis distincta naturalis, vitalis, & animalis; ideoque universale corrigens præsidium debet esse aptum, & capacissimum: deferte suum auxilium, correptionum cuiuslibet offensa officinae, & læsa regioni. Lymphaticum fluidum aqueum in omni officina, singuloque viscere, qualibet regione, invenitur, singulasque diluit causa universalis nutritionis; ideoque petens aqueum fluidum omnes ducit, singulasque officinas ex gyrenatis Motu, inde fit, quod omnis Figura læsa, molestusque Sapor ex continuo suo Motu irrorante corrigantur, quod reperiri nequit in aliis fluidis subalternis, & diminuti Motus, ac terminatae correctionis.

XXXVIII. Rationabili causa, & methodo recta dicitur in corrigendis tantis saporosis succis, & individuis, ac officinis, ut sedi animalis, succoque nerveo succiantis, hyruntinibus, griseis, castorinis, viperinis, similibusque respicientibus animalem sedem, nerveumque succum, lucidando quod obtusum est, & vivificando torpidum, reddendo, & extricando animalem Motum morositate depravatum in animalibus Ideis, quibus læsis torpescit Machina. Simili methodo diriguntur in regione vitali luminosis archealibus, lignis veris albeticis conferentibus cordiali restaurandæ regionis, & similibus, nec aliter naturali regioni, eiusque sedibus occurrendum in hypocondriaca depravatione, stomaticis esurinis, ac illis corrigentibus eterogeneos Sapores in regione naturali, tam universalibus, quam individuis. Omnes potiones aquæ setosæ ideatæ quadam Idea solvente canales obstructos, ac spoliando quod alienum est in ipsis succis.

pa.

paritèr aquæ Noceræ Umbriæ ex minerali regione ductæ, quæ
 affluentes, & solventes Ideam absconditam ducunt per
 urætica emunctoria, ordine multiplici repetito, & gradata
 copîa deambulando deferre, quarum potus non leve præsi-
 dium in hypocondriaca passione; quamvis localis esse debe-
 ret talis usus, sed ob loci longitudinem multoties non pro-
 sunt, quia adultera sunt. Est universale præsidium, quia
 aqueum, & ideatum solvete iudole, in cujus deficientia
 venit usus, etiàm, aliorum corrigentium universalium tan-
 torum Saporum, uti in gradatione solida, & fluida infusio-
 nes purissimi chalybis in sero caprino depuratissimo, per mul-
 tas vices habita quolibet manè gravi deambulatione, ut ci-
 tiùs ducatur per debitos canales, & naturalia emunctoria,
 adimplens duplicatam indicationem, & assumendi lætos Sa-
 pores cum chalybe; & solvendi quod crassum est per aque-
 um caprinum serum.

XXXIX. Opus est ultimam ducere manum in his præ-
 sidijs adhibitis, ut reliqui saporosi succi deferantur ad pri-
 ma emunctoria, quod adimpletur masticatione vegetabilis
 reubarbari; his simplicibus auxiliis corrigitur talis morbus.

XL. In organica ventriculi officina, in qua magnum
 conficitur chylicationis opus, sunt multi occurrentes sim-
 plices liquores; & eterogenei, de quibus distincta elucida-
 tio ducenda; unde sit.

G N O M O N III.

*Liquoris Chyliferi, & Officinæ Chylifi-
 cantis Ideatio Perfectiva, & De-
 fectiva Ducitur.*

I. **S**At eruditè, ac fundamentalitè dixerunt anti-
 qui Authores ventriculi sedem stomaticam assi-
 miliari Patrifamilias; regenti, succurrenti, ac præbenti om-
 ne, id quod necessarium erat optimæ educationi filiorum, tam
 in

in regimine morum , quàm in sustentatione materiali. Est enim ventriculi officina , ex clarissimo Anatome , fundamentum initians omnes Sapores , singulasque Figuras diversis , variisque motibus ducendas in totam viventem Machinam , respectivè , specificam , ipsamque restaurando , nutriendo , & conservando suo chyliifero liquore eterogeneo , siu suo servante singulas rudes Ideas ducendas , perficiendas , conservantes . In ipsa officina reperitur totum id saporiferum , & figuratum , licet ruditer , quo conservari debet , ac durationem habere quælibet vivens moles in suo specifico Motu.

II. Sunt in ipsa sede simplices , & eterogenei succi ex diversis sedibus delati . Eterogenei ex sanguine , & venæ Porta fovente ventriculum ipso venoso cruore : ex Arteria Cœliaca ramificata ducitur volatile arteriosum in ipsam sedem , undè Cœliaca pulsatio aliquandò , sed morbosa observatur in ventriculo , qui suscipit Succum Nerveum ex sexto pari nerveo , sublimem illuminationis Ideam præstando ; undè aliquando convulsiones spasmodicæ in cardiaca affectione nuncupata : Sunt irrorantes alii succi , scilicet per ductulum acystico vase fluens amarus , subamarus subintrans , undè vomitus biliiosi amaricantes in , & à ventriculi sede , ex molesta copia , & lædente Sapore deferuntur . Lymphaticus succus petit eandem ventriculi sedem struendis naturalibus canalibus , quando culpans lymphæ ipsa nimia copia , vel molestis Sapore , & Figura , ex quibus per vomitum ducuntur copiosæ lymphaticæ evacuationes . Salivale fluidum sive subsalsum ex eadem saliva descendente in ipsam stomaticam sedem , & sic etiàm vomitus subsalsi , morbosi fiunt . Subacidum Pancreaticum fluidum ex ipso Pancreate , cui insidet ventriculus , quem ingreditur meatus ipse , ducens subacidum succum , & tali annexione consensus , conspiratio , sociabilitas cum ventriculo , etiàm ab ipso in lienem , & à liene in ipsum ventriculum . Sola annexio horum viscerum , sive officinarum , & comunicabilis societas intèr talia viscera , & ventriculum per canales deferentes sufficiens est

MICROLOGIA METHODICA

Et acritatem deferre in ipsum ventriculum, ex quo per-
tinacet vomitus acidi, copiosi ex offenso ventriculo, & præci-
pue in affectionibus hypocondriacis, hysteriis passionibus,
aliisque molestis quotidie apparentibus: Sic anatomica ser-
vata positione.

III. Est anatomicus naturalis continuus successivus
fermentativus Motus, & succus universalis stomaticus etero-
geneus undique; nam eterogeneus ex singulis naturalibus
variis saporosis succis, & universalis ex continua delatione
illorum ideanda.

IV. Chylificatio cibaria, & potulenta agitur ex his,
& cum his singulis succis simplicibus, & eterogeneis in tota,
cum tota, ex tota fluida Machina. Hoc principale fuda-
mentum totius universalis Machinæ initians naturaliter ex
singulis, omnibusque fluidis, quia in totam Machinam,
& in omnia fluida decurrere debet: nutritionis, restauratio-
nis necessitate, augmento duxationis ideante: dum reliquæ
officinæ sunt individua ideantes, dependentes ex hac prin-
cipali prima, in qua, ex qua, cum qua singulæ rudes idea-
tiones imprimuntur, ut successivis Motibus per debitos ca-
nales possint inde deferri, & in propriis officinis perfici, ultima-
ni saporosi figurati Motus, tam cribrantes, quam naturali-
ter perficientes.

V. Ex præternaturalibus Motibus confirmatur nume-
rus omnium fluentium saporum stomaticorum. Ex ven-
triculi sede sanguinis vomitus, nervea cardiaca convulsio,
acidus, amarus, lymphaticus, salus, variegatus etero-
geneus, multiplex vomitus, & aliquando immediatus, nec
ex apostemate moroso delabente, sed ex sede scaturiginis
emanante. Continuo affluunt successiva delatione in mem-
branaceas tunicas, papillis structas expressi liquores, ideantes,
& componentes eterogeneum succum esurinum, qui satis ex
tali eterogenea saporifera, figurata, fermentativa indole
conficit chyliferam massam multis causis expressis illam na-
turaliter ideando.

VI. Prima est ex necessitate fermenti cujuscunque,
nam

nam nullus fermentativus Motus fieri potest ex simplici Sapore, & unica Figura. Secunda est, quia varietas, & multiplicitas ciborum, & potuum indiget præciso succo, etiam, eterogeneo solvente, & forti; undè non unus, vel duplicatus succus sufficiens est ad chylificandum: ideòque tanta multiplicitas eterogenea Saporum esse debet in officina ventriculi, quot reperiri possunt species cibariæ solvendæ ab acido, amaro, salino, nerveo, illuminante archeali, aliisque. Hinc Machina Machinarum humana omnes sapit cibos, & gustat, quot reperiri possunt in Machina creata, quia ipsa, sola nobilissima, universalissima, suo sinu servat anatomicè nunc expressos universales Sapores, succos, & liquores cum eorum Figuris. Tertia causa est pondus, & copia comestibilium ciborum: quæ copia eterogenea ex unico succo non potest solvi, nisi ex annona maxima saporifera solvente, ideante tantam copiam, tantumque pondus, tam in specie, quàm in copia, gradatione, & geometrica positione dictorum succorum unicùm universalissimùm esurinum componentium, ex quo universale abecedarium solvens saporiferum fit in ventriculi Officina humana. Quarta causa, quia chylifera ideatio, sive chyliferum fluidum debet nutrire, restaurare, augere, ideare assimilari, æqualitatem ducere, singulis fluidis primariò, in Machina sistentibus diversis, & ex his eterogeneas partes solidas in nutritione totius Machinæ, tam spermaticas ideandas, osseas, glandulosas, membranaceas, quàm musculosas, quarum quilibet suo simili æquali, saporoso, figurato succo nutriri, restaurari, perfici, augeri debet. Tota annona talis à chyloso quanto, necessariò, naturali, ideante fluido præberi debet: Si enim in chylo non essent tanti liquores, tantique, vari Sapores, quomodo fundamentum esse posset talis universalis nutritionis & durationis polycræta Machinæ.

VII. Anatome constat in evacuatione sanguinis, sive in salasso observari tot, tantasque eterogeneas impressiones, sive liquores lymphaticos, spermaticos, salios, acidos, amaros, lucidos archeales, diversosque, tantasque varias

Figuras, uti in distillatione lactis totum patens est; ut supra elucidatum in magdaleone superflite in fundo alambici reperiri innumeras diversas Figuras respondentes suis Saporibus, nam lactiferum fluidum immediatum fit exchyli dimensiva massa, qua nutrirī debent singulæ eterogeneæ partes infantilis machinæ, usque ad perfectam structuram puerilem, tam fluidam, quam duram ossæam, singulamque. Si igitur in lacte consequente corpore reperiuntur singulæ Figuræ & Sapores naturales, quāto magis in universalissimo alibili chyloso, ex quo illud, & in consequenti cruore immediato alibili.

VIII. Alia ex causa præst multiplicitas Saporum, ideantium esurinum liquorem, ex quo chylicationis opus, & omne id, ex quo structio universalis consequitur.

IX. Neque universalitas obtineri posset, nec conservativa, nec depravativa, nisi esset eterogeneum fluidum ideatum diversis Saporibus, & Figuris, quibus copulatis oriuntur varii, diversi, distincti fermentativi Motus. Chylicationis est universalis Motus ex fermentativis singulis copulatis occurrentibus naturalibus fluidis in officina ventriculi, ex qua ideantur omnes Sapores deferendi in varias officinas.

X. Subacidus Pancreaticus Sapor, & succus sua subaciditate suscitatur appetitum, solvit suaviter Mutu punctio- nis tunicas, & membranas ipsas cum delatis liquoribus. Amarus liquor fovet, & sua balsamica oleositate conservat fermentum esurinum, ipsumque restaurat. Salivale fluidum sub- salsum irrorat ex sua Idea omnes succos lymphaticos, ipse- que universaliter irrorat omnes Sapores, singulosque succos, quibus copulatur. Stomaticus succus basis universalis singulo- rum liquorum naturalium. Nervea ideatio, licet, non gra- vis, àt efficax, vibrans universam officinam, ipsamque e- surinam massam, sicuti arteriosus cruor illuminans ipsam stomaticam sedem sua archeali Idea; tam venosus ex vena porta fovens successivè continud, ipsam officinam roboran- do, singulosque succos, quàm omnes expressi liquores stoma- ticam chylicheram officinam: ex quibus omnibus universale esurinum fluidum fermentativum chylicans, ideans, sol-vens, struens massam cibariam oritur, illamque sedem suc- cessivo

cessivo Motu fermentativo ducens in massam chyliferam universalem, ex qua fluentes liquores alibiles consequuntur.

XI. Omnes expressi succi, ac Sapores necessarii in naturali chylificante fermento stomachico; hinc quilibet ipsorum depravatus non sola chylificatio læditur, si ex copioso Sapore, vel diminuto, at etiam consequuntur, non solum individui morbi amari, acidî, salsi, lymphatici, nervei, archeales, sulphurei per vomitum, alium, cardialgiæ, tormina, convulsiones, inflationes, cachexiæ, obstructions, sed etiam universales ex ipsa regione naturali initium suscipientes, & præcisam causam lædentem ex læsis saporibus stomachicis, & universali fermento.

XII. Non ipsi tantum morbi originem sumunt ex abdominalis regione, & stomachicis Saporibus, sed omnes alii consequentes lactiferi muliebres, sanguinei, & cordiales animales, cæterique omnes, uti fortissimum fundamentale ex ipso fermento stomachico originem ducunt; uti ex præcisâ causa Motus febriles qualiscunque specier, continui, intermittentes, graves, mediocres, læthales ex ipsis læsis saporosis naturalibus fluidis, & in ipsa ventriculari officina agnoscunt gradatam, morbosam, salubremque Ideationem, qua Ideatione ducuntur in consequentes sedes perficientes, & ab illis non emendantur, sed potius gradationem suscipiunt, Motumque extricantem. & initium paroxysmale tertianarium quotidianum, quartanarium, quindenarium, usque ad septenarium, uti pluriès observatum venit, & in præfenti nonnullos præternaturales Motus morbosos usque ad annum, signando non solum diem, at etiam horam in elapso anno expressam. Podagrici morbi, motus convulsivi, apoplectici, hystericiæ passionis, aliique.

XIII. Quod maxime totum hoc anatomicè roborat, & confirmat, est vomitus tempore debito extricatus, quo evacuatur, & expellitur ex sede stomachica, quod fermentandum erat læsivum, quo excreto etorogeneo succo, statim, vel diminuitur, vel totaliter aufertur febrilis Motus ex totali, vel diminuta excretionis lædentium succorum ex ipsa ventriculari sede, expulso quanto fluido pravo, veluti ca-

usa

usa præcisa fovente, ex quo Motus Febrilis . In omnibus morbis parosismalibus uomitus utilis est , quoniam illud excernitur quod fermentandum erat , undè tales vomitus semper sapiunt illam Ideam saporiferam , vel eterogeneum Saporem lædentem amarum , acidissimum , salsum , pungentem , articosum , variegatum , fætidum , uti est in sede ventriculi .

XIV. Non alia causa operantur pharmaca elexipharmaca , dilventia , assumentia in corrigendis , saporizandis , evacuandis peccantibus succis à tota Machina , omnique regione vitali , animali , naturali , nisi ex hac anatomica elucidatione . Quomodo prodesse posset pharmacum in morbis pectoris , capitis , & aliarum partium , nisi correcto ; & evacuato pravo liquore lædente saporoso contento in naturali regione ? Quomodo antifebrilia essent apta corrigere fermentantes Sapores alienatos sistentes in venis , arteriis , canalibus , officinis , nisi correcto fermento ventriculi universali ? Quomodo specifica vitalia , cordialia , animalia , nervea , uretica , aliaque possent morbos corrigere , cum omnia talia præsidia saporifera primo petunt stomaticam officinam læsam in Sapore , Figura , & quanto fluido simplici , vel eterogeneo ?

XV. Anatomica potens causa docens omnes Sapores , Figuras initiantes Motus singulorum fluidorum initiam habere à ventriculi stomatica officina , ejusque fermento , tam in Motu perfectivo , quam in morbooso defectivo præter cutaneos , & contusiones , uti in occasione externa forti , & successiva annexione morosa circulationis fluidorum ; ideoque præsidia omnia corrigere debeat ipsam stomaticam officinam in suis Saporibus , & officinis , uti fundamentum perficiens , Sapores solvens , ac extricans Figuras omnes , tam perfectivas , quam defectivas : unde Emetica ex ventriculi sede immediate auferunt quod alienum est , & simili ordine consequentes officinæ , & liquores ex tali scaturigine correcti , emendantur , & præsidis corriguntur in sequentibus ;

bus officinis vitali, & animali, uti ex principio, ex quo omne perfectivum, & defectivum Saporosum, & Figuratum originem ducit, & fundamentaliter dicitur ventriculus officina officinarum, sicuti in herbis, & plantis, & vegetantibus omnibus, radices sunt ventriculus, ex quo idealis, ac feminalis specifica impressio ducitur, nam tam in sensitivis omnibus, quam vegetativis speciebus, Stomatica officina est sedes, In qua, Cum qua, Ex qua, fiunt, oriuntur, ideantur, modulantur omnes Sapores, singulae Figurae in fluida naturalia deferendae, in omnes etiam officinas vitales, & animales, ac singulas individuas; & tali causa operantur corrigunt, roborant, illuminant praesidia, ferè instantaneo ordine, dum sedem ventriculi petunt, ex qua immediatus ducitur Motus in consequentes Figuras, officinas, & Sapores laesos. Ideatio, correctio, solutio, saporizatio, motusque omnes, tam deficientes, quam defectivi, ex tali sede deferuntur Stomatica.

XVI. Antifebrile universale corrigens fermentum depravatum, ducens distincta tempora rigiditatis, rigoris, augmenti, solutionis declinantis, fiunt ex fermento deducto ex ventriculo, in quo ex gradata mora, succorum saporosorum fit fermentum Febrile, licet morosum magis in officina Pancreatis, & annexis, quam Stomatica; attamen primus Motus fermentativus debet initium habere à delatis succis ex tali sede laesis, acidis, austeris, amaris inflammabilibus eterogeneis: ex quorum modulatione, & gradata, depravatione fiunt intermittentes, graves, mediocres, lethales, Febriles Motus, omnesque depravatae operationes. Antifebrile universale extricat initiantia morbosa fluida ducuntia febrilem Motum in sede Stomatica, ex qua fit saporizatio, & correctiva ideatio succorum laedentium deferendorum in venosos, & arteriosos canales, universalemque Machinam, ex qua causa Febriles Motus dicuntur universales morbi; sic omnia symptomata diriguntur, & corriguntur, ex primaria Stomatica sede, ex qua omne depravans, ac laedens deferitur, tam in Motu primo initiantis rigoris febrilis,

lis, torpiditatis, concussionis, quàm in Motu secundo ferverescentiæ auctivæ, ac in tertio Motu status, sive initiantis declinationis, quam consequitur ultimus Motus declinativus; quæ est ferverescentia, sive Motus, in quo, & cum quo spoliari debet massa universalis fermentans mediante universali evacuatione sudoris, vel alvinæ dejectionis. Torpescit, flammescit, declinat febrilis Motus gradatione copiæ, Saporum, & Figurarum lædentium universalem Machinam fluidam.

XVII. Nec nova invasio febrilis Motus accidit, nisi ex officinis naturalibus, præcipua stomatica, aliisque annexis ex successiva delata saporosa sylvestri copia succorum delatorum ex ventriculi sede in cavitates glandularum conglomeratarum, & primam officinam Pancreaticam, aliasque annexas, & consequentes; undè ex tali copia, & gradatione saporosa oriuntur Motus Febriles *singulo die*, alternis diebus, quarto, quinto, sexto usque ad mensem, in quem duci potest febrilis Motus; ideòque eadem die plures fieri possunt, & sunt initiantes Febriles Motus, quia in cavitatibus naturalibus, & præcipuè in Pancreate possunt morare plures succi febriles, & quia glandula conglomerata habens plures cavitates, pluresque cauales, omnesque repleti possunt fermento læsivo febrili; hinc ex copia potest unus globulus glandulosus repletus tali fermento febrili se extricare, & deferre fermentum in cordialem sedem, & paulatim possunt eadem die reliqui globuli Pancreatis successive demandare ex eadem officina succos lædentes, & fermentantes; undè in prima invasione febrili accidit celerior Motus, in subsequentibus mitior, & gradatim, uti erit fermentum ducibile febrile copiosum, *mediocriter, levissimum*.

XVIII. Præsidium antifebrile, sed universalis saporizationis amaræ ex tali causa corrigit, frenat sylvestres succos febriles, dum ingreditur sua saporizatione, & Figura sedem stomaticam illam, suosque alienos succos corrigendo, non minùs ac illos reddendo spoliatos saporizatione lædente, aptosque, sapidosque contentos in sequentibus officinis

ficinis, esurinumque succum eterogeneum ideando, non minus ac accidit, ac dum in eodem vase bullientes multi difsoni Sapoꝛes, uti cicoreum, endivia, cucurbita, caro vitulina, avis, ovilla, vel alia caro; quæ eterogenea massa bulliendo sine sale, certè nauseabunda, ac vomitum excitarèt; àt si huic massæ eterogenæ saporizationis copuletur debita gradata salis usualis dosis, & cum illis bulliat: ex insipida Idea ducitur in delectabilem, ac jucundam: Tali prorsùs modò universale antifebrile debita dosi delatum, non solum saporizat lædentem amarum, acidum, esurinum, ac insipidos liquores, sed illos vivificat, corrigit, aptosque reddit ad nutritionem naturalem, Motumque consonum; & spoliando sua saporizatione, repetitis vicibus, quod alienum est, ità spoliando universalem massam fluidam, ducit ad emunctoria comunia, quod silvestre, alienumque erat in dicta massa fluida depravata.

XIX. Tam quotidianis, tertianis, quartanis, sextanis, mensurnis, aliisque particularibus febrilibus fermentis, quibus annotantur diversæ, variæque modulationes lædentium Saporum, quàm reliquis morbis distinctis, multiplicibusque sunt dictæ fermentationes variæ saporiferæ modulatæ. In tertianis depravatus succus subacidus, aliquali majori aciditate peccans; quo Sapore non fit filtratio naturalis, nèc cribratio gradata, undè morositas, & fermentum vitiosum: In lymphæ, bile, aliisque liquoribus morosis in officinis naturalibus, & indè diminutus Motus filtrativus expellens fœculentum a salubri, ac diminutè cribrando chyliferam massam in duodena, jejuna, intestinali sede, morantur; idè succi usquè ad fermentationis Motum Febrilem solventem, & extricantem inutilia ab utili saporosa massa, & depravata Figura crassa ab ipsis fluidis, ex quibus fermentum alienum febrile oritur. Si de die in diem, de tertio in tertium, & sic de singulis sit fermentum, tam parosismale, quàm rigorosum in principio, horrificum, aliudvè ex morositate, copia majori, vel minori gradata in officinis, & ex Saporum distinctione, nam austerus Sapor

Cc

ducit

ducit Motum tardissimum, ponticus tardiozem, acidus tardum, amarus quotidianum, vel ad plus tertianum, volatilis saponarius celeriozem: ex qua gradatione saporosa, copia, ac varietate, fiunt Motus Febriles, varii, multiplices.

XX. Peccat subacidus saporosus succus in acidum vergens in tertianis Motibus, & unâ simul ex ipso acido movetur a maris succus, qui non rectè fluens, nequè suum servans saponarium naturalem, extricatur, & ex una massa annexa ex acido, & amaro fit crassior, & morosior massa ipsa; undè ex acido rigor, ex saponario febrilis æstus. Ex lymphâ ipsâ annexâ Saporibus acidis, & amaris, fit eterogeneus succus; idèdque tepescens invasio, & in principio: sic in solutione declinationis copiosi sudores lymphatici ex ipsâ morosa lymphâ ex acido talitèr ideata, ut indè fermentationis febrilis Motus longus, & duceas tales universales sudores ex ipso universali fluido lymphatico: Sempèr tamèn quilibet febrilis Motus exigit Sapoies, succosque annexos in sinu lymphæ copiosi fluidi universalis.

XXI. Sunt Motus febriles quartani ex Sapore acido austero, pontico intromisso in fluidum subacidum, & lymphaticum; ex qua eterogenea modulatione saporifera, copiosa, mediocri, levi fiunt distincti, longi, breves, diversique multiplicati fermentativi Motus quartanarii; quamvis quartanarius Sapor extricans morosos liquores suscitè Motum febrilem in amaro, cui copulatur sulphurea Idea crepitans accensibiles succos; unde non eodem typo, eodemque trimestri die, quartanario, diario, sextili in febrili fermento fervare debet, nam non tantùm ordine copiz fluidi molesti, sed Idea Saporis, & ipsius Figure, in eadem dimensione, eodemque fermento quanto possunt fieri diversæ saporiferae Idez, uti de præsentè fit quotidianum fermentum tertianarium, quartanarium ex præciso Sapore extricante. Idem quantum panificium fermentum annexum tanto dimenso farinaceo magdaleoni tritici V: G: duarum librarum, idem pondus fermenti V: G: quinque unciarum si uniatu farinz triti-

tritici, hordei, fabarum, lolii, lupinorum, ciceris, avenæ, aliisque variis: quamvis in eodem pondere singulis præbeatur fermentum; attamen diversissimo tempore extricatur fermentationis Motus, brevis, mediocris, tardus, tardissimus, uti est saporosa Idea, & Figura annexa farinaceæ massæ extricandæ, ac fermentandæ; nam Sapores volatiles glandiales celeres in Motu, minus minorem, obtusi tardiores, longum designando tempus fermentationis, & extricationis.

XXII. Totum hoc ex Idea saporifera, nam ponticus, austerus, acidus crassæ Figuræ tardè extricatur, & movetur; subtilissimus saponarius celeritèr, & tali gradatione, & diversitas invasionis. Ideoque antifebrile præsidium stybium minerale, vel vegetabile peruviani corticis assumunt omne saporiferum vitiosum in massa fluida, quia suscitatur, atque spoliatur omne alienum. Saporem sylvestrem tenuem, mediocre, tenacem, amarum, acidum, subacidum, sulphureum, austertum, ponticum lymphaticum, muriaticum, & eorum gradationem à massa fluida; quia sua saporizatione universali aptum est spoliare omnem eterogeneum Saporem; undè idem accidit in primo polycresto aqueo fluido; fitque idè præstans præsidium.

XXIII. Salia idèdque servant Ideam antifebrilem, amaramque indolem, sicut cortices peruviani, salia centaureæ minoris, absynthii, singulaque amara aloetica; nam tali Saponi datum est munus universale corrigendi acida polycresta, Sapores rancidos, insipidos, & maturandi austeros, acerbos, ponticos; Nam salinus Sapor nimis solvens dividens purum ab impuro, & tali Idea retinet aliqualem indolem conservativam, & præservativam a foetida verminatione, ac totali alienatione à consona Idea.

XXIV. Sunt itaque omnes alieni ab Idea naturali universalitèr capaces duci ad propriam indolem Sapores læsi, servata tamèn proportionè quanti, gradatione Saporis, & temporis terminatione, semper tamèn removenda est causa præcisà fovens quantum ex alienata Figura, & temporis ha-

bita dimensione, quæ præbet, signat, determinat præsidia antifebrilis exhibitione. Quantum enim fœculentum deferendum per debita emunctoria, & suo consono præsidio universalî, ut depresso quanto succulento depravato, possint Sapoꝛes alieni inde corrigi, & ideari ab antifebrile, suoque saporiferos succos ducere in Ideam corrigentem, quæ corriguntur Sapoꝛes ipsi læsi, & depravati. Effet correctio similis facta ab universalî aqueo in lutum intromisso, dùm lutum non spoliatur ab aqueo: posset corrigi, sed longo tempore, nimia dosi, & ancipiti eventu, dùm effet pugna inter inæquales hostes. Spoliato luto, terreoque quanto fœculento, celerius, jucundius, tutius correctio consequitur; sic quoque expulso quanto fœculento, jucundè, tutè, celeritè antifebrile præsidium corrigit, ideat naturales Sapoꝛes febrili fermento ideatos.

XXV. Insupèr tenendum est, quod spoliari debeat à quanto dimenso fœculento ipsum saporiferum depravatum, ut citius, ac facilius possit obtineri antifebrilis ideatio a salino amaro: quæ denudatio tunc obtinenda, dùm Sapoꝛes non tam annexi sunt corpori quanto fœculento, ideòque amara solventia priùs propinanda, ac gradatim miscenda febrili præsidio.

XXVI. Principio invasionis utile dùm eodem fermentativo febrili Motu, eademque pugna miscentur amara salia insipidis, rancidisque Saporibus offensivis. In declinatione individua, etiàm profunt, nam occupant evacuatas officinas fermento antecedenti offensivo, ut inde liquores offensivi ideandi ex nova Idea impressa saporosa antifebrili quotidie vacua stomatica officina saporizetur, amaro, quod prodesse possit ad corrigendum, & ideandum successiva continua saporizatione deferendum fermentum febrile in consequenti paroxismo.

XXVII. Stomatico fluido vehiculo unienda antifebrilia auxilia, ut promptius decurrant, facilius, celeritè, jucunditer copulentur ex similitudine saporosa stomatica; cui associantur vehicula, ac denique plena copiosa dosi fluida,

da, canales omnes, & proximæ officinæ ideentur antifebrili Sapore. Si in Figura solida præberi necesse est ex causa nauseabundi ægroti, tunc licitum erat super potare stomaticum fluidum, ut illud, quod fieri deberet in potu, fiat in sede ventriculi ex copula antifebrilis præsidii in Figura solida, & fluitantis stomatici solventis.

XXVIII. Febrili tabido liquativo, aridura oleosa, liquatione roscidi naturalis, fermenti, cui annexuntur hæmophyficæ depravationes ex purulento moroso ulcere; quibus calibus Motus febrilis maximè annexitur, ac tabificam indolem consequitur machina. In tali motu lædente febrili non parùm videtur officere antifebrile præsidium, quia amarum, quia solvens, qua Idea in tabificis febribus ex talibus Saporibus tali indole ideatis fit succorum roscidorum liquatio, & oleosa delati, per vias ureticas, indeq; opponi videtur antifebrile præsidium.

XXIX. Priusquam talis dubii fiat solutio, notandum est, quod in omni Sapore, tam amaro, quam subacido, acido, austero, pontico, alioque, tam in liquoribus lymphaticis, biliosis, subacidis, acidis, nerveis, arterialibus, venosis, chyloferis, quam lactiferis, cæterisque eterogeneis, semper reperitur, & associari potest varietas multiplicata, tam perfectiva, quam defectiva. In subacido Sapore pomorum, V: G:, limonum, aranciorum, granatorum, aliorumque immaturorum pomorum, eadem aciditas, ac subaciditas varia, diversa, quamvis naturalis perfectiva: sic amarus Sapor absyntii, Aloes, reubarbari, aliorumque, ac etiã innumerorum amarificantium series, semper varietatem servat. Idem amarum cysticum, idem lymphaticum subacidum diversissimum in volatilibus, reptilibus, maritimis, fluvialibus, cæterisque viventibus machinis, ut gradetur quilibet succus in qualibet diversa specie, licet perfectivus, tam amarus subacidus, lymphaticus, nerveus, aliusque in Machina vivente reperibilis naturalis, quam singulumque fluidum: Sic in statu defectivo morbofo observatur varietas falsi, amari, subacidi, austeri, non solum in specie, sed etiam

etiam in individuis. His anatomicè elucidatis.

XXX. Salsus Sapor solvens, febreque tabificam ducens, ac extricans alibile roscidum oleosum naturale, est alterius indolis, ac Ideæ, ac sunt, & uti observantur amara falsa, antifebrilia: Unum amarum est *offensivum*, aliud amarum est *correctivum*, licet utrumque amaritiam sapiat: Sic acidum unum conservans, aliud offendens, & idem de omnibus Saporibus observatur.

XXXI. Hæc est causa præcisa quarè multi, & ferè singuli non curentur febriles Motus ex deficiente geometrica oppositione Saporosa, & figurata, quia inter ipsos Sapores ex Idea Saporosa, & circumscripta Figura debet dari geometricum Saporosum oppositum, scilicet tale amarum corrigens tale austerum acidum, & tale acidum corrigat tale amarum, sic quale lymphaticum assumens salsum, & ità in singulis depravatis Saporibus corrigendis. *Omnes enim morbi sequuntur Ideam venenorum*, in curatione quarum sunt præcisa præsidia correctiva talis veneni, sic aliud est venenum viperianum, aliud bufonis, scorpionis, araneæ, tarantulæ, singulorumque, quæ venena fundata in Idea Saporifera diversa, sic exigunt varia, distinctaque præsidia gradatim, uti in rabie canina, felina, humana, diversa auxilia petunt.

XXXII. Salsus igitur Sapor salinus solvens rosciditatem in sanguine, illamque oleosam deferens ad uretica emunctoria, alvina, cutanea in adiposo, oleoso, roscido soluto, unde liquatæ fœces, cutanei sudores adiposi, oleosum urinarium serum fiunt a solutis fluidis adhæsisvis nutrientibus Machinam ex solvente muriatico sale scissivo singula fluida, & ita soluta deferuntur ad talia emunctoria cum consequente arescentia, & omissione alibilis succi. Hinc antifebrilia opposita huic salino muriatico sali dissolventi non sunt illius indolis, & salinæ Ideæ saporiferae, sed naturalis consonæ, reficientis naturalem statum, & amarum esurinum stomachicum Saporem; qua indole non liquantur, sed corriguntur fluida naturalia ex tali antifebrili; uti esset infusio corticis peruviani in B. M. per plures horas in aqua ranarum fluvialium,

lium, aqua capocefali cum pulvere margaritarum orientali-
 um; quo præsidio non pauca torrida, livè tabida febres
 curata ex successivo continuo pluries in die exhibitio tanto
 iucundo, alibili, corrigente præsidio, & spoliante salinum
 fermentum, tabificum Saporosum, muriaticum: tale rosci-
 dum antifebrile præsidium adhærendo fluidis omnibus natura-
 libus successiva continua ideatione, corrigit salios solventes
 Sapores tabem deferentes. Tales universales febriles morbos
 in læsa ventriculi officina, & consequentibus sedibus, Pan-
 create, cystifellea, mesenterio, ductibus hepaticis, lieno-
 sis, lacteis, chylois, & consequentibus singulis intromissos ex
 fermento salino solvente, curat, corrigit universale præsi-
 dium restaurans, lymphaticum, uti in expressis tincturis re-
 staurantibus roscidis expressum.

XXXIII. Non pauci alii morbi orti ex depravatione aci-
 di, amari, lymphatici, salivalis, quia ducuntur ad univer-
 salem sedem ureticam, idè pariunt ex tali Saporifera Idea
 lædente stranguriam, dysuriam, ischuriam, urinæ suppres-
 sionem, stillicidium; unde uretici morbi ex Saporosa, varia
 modulante Idea depravata, Saporifera in fluido universali
 lymphatico, cui annexuntur alii liquores; idèque univer-
 sali auxilio tale lymphaticum, præcisè læsivum, corrigi
 debet universali etiam assumente aqueo, uti Umbriæ aqua
 calida assumente austerum, ponticum, acidum amarum, sa-
 linum Saporem; sic ungula alcis, cineres ex corticibus ovo-
 rum incubatorum, qui naturaliter incubatione calcinantur,
 & sunt universale assumens præsidium, uti etiam lapilli can-
 crorum fluvialium, ac omnia terracea assumentia aciditatem,
 aliumque Saporem pungentem cum juribus factis cum radice
 graminis, quale est magnum ureticum, dum in uretica
 organica sede fiat etiam calculosa lapillatio, & modulatio,
 cum suppressione partiali, vel totali uretici fluidi; hinc
 discussio.

XXXIV. Fiunt lapilloso calculi pauci, magni, rubri,
 rufi, eterogenei coloris ex mistione acidi amari, pontici,
 lymphatici, & austeri Saporis, uti fundamentum lapidis, cal-

calculi, arenulæ: quæ dimensiones variæ, Figuræ oblongæ, ovales, ac rotundæ fiunt ex figuracione officinæ, in quarum renum, & vesicæ sede talem deferunt Figuram, qualem habent morositatem in dictis canalibus, & officinis: non dissimili ordine, ac fit ovulatio in officinis volatilium, reptilium, oviparorum singulorum, in quorum ovulatione excludenda ova sunt talis Figuræ, uti sunt officinæ variè figuratæ; sic in uretica sede, ac vesicæ sunt cavitates variæ, diversæ, & canales, ad quorum circumscriptionem fit varia diversa figuratio calculosa.

XXXV. Morosa fiunt fluida uretica in eorum Motu, quia sunt ideata indole, sive impressione saporosa acerbæ, austera, ex qua saporizatione suscipiunt Figuram crassiorum, ac morosam fluiditatem in filtratione, ac ductivo expulso Motu stillante in vesicam ex vasis ureticis, sed renum, & emulcentibus organis, ducentibusque canalibus: Quæ saporizatione austera impressa in urinario sero, gradatim morosi fiunt fluentes, succi, talique Idea nequeunt duci in dictas officinas, ureticisque duabus, & paulatim incipiunt modulari corticali ovali Figura, & augeri, ac grumescere modulatione simili; sicut cœpæ, quæ foliatim ingrumescunt, & augentur, uti simili ordine observantur calculosi lapilli, arenulæ, calculi, dùm lapidescunt ex acerbæ austero Sapore, crescunt, grandescunt arenulæ, calculi, lapides, non minùs ac crescunt cæparum folia, tufacæ dimensiones in dentibus, paulatim, & gradatim, ut representent tufaceam molem circumfoliantem ex lymphæ, & salivali succo acerbæ, & idè morosæ in tali tufacea circumscriptione. Est etiàm aliud augens calculosam, lapideamque molem ex sero illo excernendo, in quo sabulosa moles est, quæ tenuis inspicitur, veluti nubecula in uretico sero, in quo dùm lapidescunt renes, non observatur, sed tenue illud est, quia calculosæ moli adhæret, talique sedimento ex causa expressa saporosa, austera paulatim grandescunt calculi, lapilli ex adhæsiōe sedimentosa, austera. Effet alia causa, quia impulsio præstanda ureticis musculis non fit, nec agi potest.

potest tanto impulsu , quanto indiget ex gravata officina vesicæ ; quo gravamine non contrahitur , uti necessitat , nec expulsio consequens sufficiens agi potest .

XXXVI. Laxantibus antidotis , & fotibus continuis , variisque , corriguntur tales saporosæ , austera Idea in lymphatico sero , uti hircorum vivorum fotibus , ovilibus , aliorumque animalium , & præcipuè in urinæ suppressione totali , sed per plures horas , & pluribus incisus præcipuè hircis , ovibus in abdomine apertis , & naturali regioni applicatis , ut austerum fluidum lapidescens corrigatur , ac paritèr a tali Sapore spoliatur , & unâ simul præbeatur Motus celerior in expulsionem lapillosa . Metallica stybiata non ultimum locum tenent , tam ordine correctionis Saporiferæ , quàm solvendi lapidescentem molem , uti balsamum salis , cerussa , veri cruores hircini , ac nitrosi pulveres stybiati ; quæ præsidia , non solum fluentes liquores austeros , sed solidas officinas depravatas tali succo corrigunt , sed etiam Ideam , motumque extricantem celeriore deferunt .

XXXVII. Qualemcunque vitiatum Saporem austerum , sed etiam internam organicam officinam scaturiginis sedem corrigere opus est , uti stomaticam ipsam , quoniam prima initians læsio a saporoso fluido incipit . Fluidorum singularum Ideatio initians a sede originis chyliфера suscipit impressionem , & ab hac etiam organica officina prima impressio correctiva , & Idea salubris initianda . Prima calculorum Idea in stomacho imprimitur ex austero , sylvestri Sapore deferendo in sedes emunctorii universalis , & individui ut omnes ceteri morbi , undè semper stomatica corrigentia talem austerum succum lapideum veniunt dirigenda , ut ex origine , & prima sede stomatica possint consequentia præsidia prodesse . Indigent omnes Sapores , singulaque fluida primariò ideari in officina chyliфера , ex qua omnia fluida , omnesque Sapores , tam in Idea perfectiva , quàm defectiva morbosa ducuntur in reliquas officinas , & emunctoria universalis , & particularis , tam in specificatione universalis , quàm individua ideatione ; nam ex saporoso chylo perficiuntur ,

D d

tur ,

tur, & restaurantur primario liquores, fluidaque omnia, partesque eterogeneæ, tam spermaticæ, quàm rubræ. His elucidatis secundum nostrum sistema in regione naturali, ultra progredi necesse est, & vestigia ducere, uti deferuntur liquores naturales in aliam regionem consequentem: sit igitur.

S P H E R A VII.

*Fluidi Eterogenei Sanguinei Ideationes in Propriis
Officinis Perficiendæ, ac Depravandæ
Ducuntur.*

EX Regione naturali chylifera stomatica ducuntur fluida singula ruditer ideata in Figura, & Sapore in consequentes canales, officinas, & saporizationes perficiendas, figurandas, tam Motu cribrationis, quàm perfectionis idealis, figuratæ, saporosæ: ex quibus officinis, tam universali stomatica, quàm annexis pancreatica, lymphatica, biliaria cystica, annexisque innumeris gradatis canalibus, ducitur tale ruditer ideatum universale chyliferum fluidum eterogeneum in vitalem cordialem officinam, cui præbetur principium Motus systolici, ac diastolici deferentis in universalem Machinam suam cruoriferam fluidum, quo nutriri, restaurari, augeri, & perfici in duratione vitali debent omnes organicæ partes, ipsaque vivens machina, quo fluido rectè ideato, ac modulato habetur salubris vitalis Motus, ipsoque læso consequuntur gradatæ depravationes unde.

GNO.

*Universalis Eterogeneitas Sanguinis
Scrutinio ducitur.*

I. **E**Xpressis antecedentibus fluidis in naturali regione elaboratis, & fundamentum habentibus ex prima universali officina chylifera, ex qua Ideationes saporosæ, figuratæ obtinentur, licet initio rudes, & successivè perficiendæ in propriis sedibus, tam ex cribratione filtrativa successivâ continua peracta, ducendo ad propria emunctoria distincta, fœculenta, quàm serosa, crassa alvina; indeque chylosum universale fluidum perficiendo in successivis officinis, ex lacteo sacculo, ductibus thoracicis, ac canalibus, annectitur ascendenti venosæ cavitati, & subintrando cordialem dexterum ventriculum, ex quò per venosum, & arteriosum ductum iatromissio habetur in sinistrum, ex quo in magnum Aortum canalem ducitur in universam Machinam, ramificatione multiplici, usque ad capillares arteriolas, in quamlibet solidam organicam partem; ex quo Motu diastolico expansivo obtinetur consensus unus ex conspiratione univoca. Fit indè, ut chylosa massa ex copula cruoris, & sede vitali suscipiat archeales Ideas arteriales cordiales ex tanto præstantissimo organo primo movente; & volatiles archeales Spiritus elaborando; quo perfectivo ideante cordiali Motu continuo successivo gradatur stomatica chylosa massa in volatile cruorizatum fluidum.

II. Hinc dum sanguis ipse ideatur, ex primatia sede ruditer in saporizatione, indeque perficitur in cordiali Officina, suscipit novas Ideas ex præstantissima universali sede; attamen, illud maximè attendendum, tam in modulatione perfectiva, quàm defectiva, est, quod tale fluidum chylosum cruorizandum non deperdat Ideas chyliferas, ex quibus ideatum fuit in illa sede fermentativo universali stomatico Motu ex omnibus Saporibus, & Figuris; ideoque secundus

us Motus fermentativus maximus obtentus post alias particulares officinas perficientes naturales, retineat omne perfectivum, vel defectivum chylosum, tam ideatum in Saporibus, & Figuris in sede chylosa, quam particularibus subsequentibus officinis.

III. Idèdque, tam in restauranda Machina vivente, quàm in illius depravatione, levi, mediocri, gravi, gradata, obtinetur utrumque ex apposito potabili, vel cibali salubri, morbofo, venenato, gradatione habita ex ipsa, prima stomatica officina; ex qua celerissima præsidia juvantia, corrigentia, restaurantia cujuscunque modulationis obtinentur, ac celeritèr deferuntur in sedem vitalem cruoriferam: hac causa, & tali ordine operantur volatilia spirituosà, depravantia, & instantanea venenosa ex delatione continua successiva a tali sede in subsequentes, & cordialem magnam officinam.

IV. Retinet cruoriferum fluidum multas Ideas eterogeneas saporiferas, figuratas ex antecedentibus perficientibus officinis, & ideantibus. Tantæ sunt variz, distinctæ, diversæ, quantæ, & quot sunt modulationes fluidorum restaurandorum, & partium solidarum nutriendarum, ut quilibet suscipiat ab ipso eterogeneo cruore, quod sibi simile, æquale, consonum, adhæsivum erit; tali geometrica modulatione, tantisque variis Saporibus, & Figuris in Motu, & duratione continua conservatur vitalis Motus in machina vivente in statu perfectivo salubri.

V. In defectivo morbofo Motu febrili eadem gradatio habetur, sive continua, sive per circuitum, ac homotono Motu. In omni febrili Motu opus est *intromitti ex chylosa sede*, & successivis officinis particularibus illud fluidum, ex quo depravatio saporosa defluat, ex qua morositas in officinis, & fermentum febrile, tali ordine, Motu, tempore, duratione, levi, gravi, longa, mediocri, uti erit accessus, & intromissio fermentativa quotidiana, de die in diem tertium, quartum, aliumque. Fermentabile fluidum defectivum, uti est ejus copia, talis duratio, longa, brevis: uti

uti erit Saporatio, & Figura, sic consequens specificatur febrilis Motus, benignus, mediocris, gravis, læthalis. Quaecunque symptoma in quocunque fluido, & qualibet organica parte, & sede, dependet ex copia, Sapore offensivo, gradato in sua saporifera Idea, gravi, levi, mediocri, restauranda, vel læthali.

VI. Hinc methodica correctio prima petenda est in quocunque fluido corrigendo, & Motu febrili ex illo, quod apponitur in sede prima stomatica, tam in ordine fluidi, quam solidi apponendi: semper tamen habenda Idea, tam ex quanto, quam ex saporoso deferendo nutritivo: Sedes enim stomatica nunquam gravanda, sed ita ducenda, ut apta semper sit annonam chyliferam subsequenti Ideationi sanguineæ salubriter deferre. Sunt idem tenuia subtilia rescinda sapientia stomaticam Ideam semper præbenda; nunquam crassa, dura, ponderosa; nam tali modulatione, & gradatione potest corrigi non solum febrile fermentum, sed consequens cruorizatio; nam ex tenui cibo fit celerrima chylicificatio, præstans sanguificatio, & consequens successiva nutritio, tam fluidorum, quam solidarum partium. Obtinetur quoque ex subtili, tenuique cibo repetito pluries in die restauratio, nec virium lapsus ex febrili fermento acuitur, sed conservatio, & successiva restauratio celeri Motu, & conservativa, continua delatione alibilis restaurantis. Fermentum enim febrile maximè conservatur ex chylo ponderoso, tenacique Figura; quibus remotis deficit fundamentum aliqua ex parte febrile. Cibi tennes, sive liquores carnei non eterogenei, sed simplicis Ideæ sint, quibus rescidum alibile suave, nutriens celerè, adhæsiuum, restaurans continuum successivum, & utile obtinetur: efficacius celeritè, tam fluidum, quam solidum restaurantur, & corriguntur.

VII. Primam eterogeneitatem continuam, quotidianam suscipit sanguis ex expresso chylo, cui quotidie annexitur ex continua delatione, uti ciborum copia, potabilium series, & consequentia erunt. Talis eterogeneitas nul-

limodè

limodè terminari potest , quantis Saporibus , & circumscriptis Figuris variis affecta ; nam in chylo non solum sunt Sapores , & Figura susceptæ ab officina stomatica , & esurino succo , sed semper sunt Sapores figurati a delatis potibus , & cibis , multiplici figurata saporizatione affecti ; quoniam omnis cibus , singulique potus , etiam in fermento , & post Motum fermentativum chyliferum retinent Ideales Sapores , ac Figuras tantas , varias , & diversas , quantæ erant in massa cibali , & potabili ; ideòquæ in chylo sunt Ideæ cibales , & potulentæ , quotidianæ , variæ , & distinctæ , uti in cibis reperiebantur : sic qualis cibus , & potus , talis chylus , & qualis chylus , talis ideatur sanguis , modulatione ideali perfectiva , vèl defectiva .

VIII. Alia æterogeneitas ducitur in cruoriferam massam ex officinis naturalibus saporizantibus , uti est Pancreas , Mesenterium , Cysterna lactea , ex quibus , & in quibus chylus saporizatur tali Idea saporifera , qualis in illis officinis reperitur , singulisque antecedentibus , & tales ideationes deferuntur in sanguineum eterogeneum liquorem .

IX. Talis firma naturalis eterogenea Saporizatio extricat Motum continuum successivum vitalem in sede cordiali cujuscunque viventis Machinæ , nam si deesset talis eterogeneitas Saporosa , etiàm deesset extricatio fermentativi Motus in cruore perficiendo ; sicuti eadem causa incapax redderetur chylificationis fermentativus Motus in stomatica sede , singulisque officinis , quoniam ex seminali Idea primogenita tales Motus fermentativi deferuntur in omne fermentabile , fluidum , vel semifluidum , ac verminosum solidum , & hoc tam ordine , & statu salubritatis perfectivæ , quàm depravatæ Saporizationis .

X. Utraque Saporosa eterogeneitas est in sanguine , universali fluido , & depravari potest ex his omnibus precedentibus Ideis , ac fermentativis extricantibus Motibus . Naturalis salubritas in fluidis , & solidis ita conservatur , restauratur , ac durationem retinet vitalem ex chylosa Saporizante sede eterogenea , consequentibus , vitali , & ultimo animali .

mali. Sanguini universali alibili fluido annexi debent omnes, singulæque eterogeneæ Ideationes in statu naturali consonæ, æquales, similes, ut ex ipsis eterogenea fluida, solidaque corpora Motum vitalem, & nutritionis Motum adhæsivum suscipere possint continuum, successivum, & durationis.

XI. Eterogeneitas chylosa non solum consequitur causas occasionales ideantes ipsum chylum, tam cibarias, quam potabiles, at etiam eodem tempore universalissimum potens elasticum, quo non solum ideantur omnes liquores, sed immediatè ex inspiratione continua sanguis ipse in cordis sede, tam in perfectivo Motu, quam defectivo; non minus ac sunt seminales Ideæ ex partibus solidis, & fluidis, continuè, successivè ideantes sanguinem ipsum, quo successivo nunquam intermisso elastico Motu sunt hæreditarii morbi à Parentibus in Filios, & ab universalissimo elastico inspirato deducuntur perfectivi mores, ac defectivæ depravationes in Machinas viventes, quia utrumque, tam seminale fluidum, quam inspiratum elasticum, ideant universaliter perficiendo, & deficiendo Machinas ipsas. Si enim individua fluida ideantur a suo impellente, tam in lymphatico, quam subacido, amaro, nerveo, singulaque majori, ac efficaciori impressione, modulatur sanguis in sua eterogeneitate chylosa, cibaria, seminali, chylifera; hinc est omnes morbos universales, & particulares fieri ex seminalibus succis, saporosis, elasticis, chylosis; ac expressis, quoniam saporosum genus extricans, movens, ideans Machinas viventes, consequitur indolem, tam internam, quam externam occasionalem ex his anatomicè expressis.

XII. In hæreditariis seminalibus Morbis epilepticis, apoplecticis, podagricis, tabificis, singulisque, fermentum extricans Motum convulsivum, morosum, articulationem, febrem, aliumque semper ideari debet ex eterogenea sanguinea massa sapiente, & ideata talibus diversis defectivis saporibus continua successiva impressione.

XIII. Omnes fluentes succi, omnesque Sapores, Figuræ, fermentationes, universales, & individua, semper

per firmiter fiunt a polycresto universalis elastico, & nutritivo alibili, quorum ideationes eterogeneæ efficaciter tribuuntur sanguini ipso, uti universalissimo alibili pabulo, continente omnes Sapores, omnesque Figuras, ac singulas Ideationes perfectivas, ac defectivas ex singulis officinis, occasionalibus causis, ac perenni continuo chylifero succo ideante universam massam fluidam cum suis annexis naturalibus, & consequentibus Saporibus ex qualibet fluido educendis. Tantam universalissimam eterogeneitatem servat sanguis ipse.

XIV. Hinc omnis morbosus Motus parossimalis febrilis intromissus in massam eterogeneam sanguineam universalem, ducit originem ab indole cibaria, & potabili, nocente, insalubri, ac secundam à stomatica sede, suisque Saporibus, succisque struentibus esurinum fermentum, aliamque à consequentibus inferioribus officinis, sacculo lacteo; & etiam in thoracis regione ex pulmonali universalis inspirationis sede, ex elastico varie modulato, ac intromisso in arteriosum genus, quo elastico Motus singuli, & ideationes in singulis fluidis habentur. Qua multiplici occasionali, eterogenea, causa varia, diversa, distincta, fiunt, & fieri possunt morbi, motusque febriles ex quacunque, & singula causa expressa: Sic tabidæ ex pectore, parossimales ex Pancreate, & annexis officinis; quotidianæ, chylosæ ex stomatica sede, & ex tali eterogeneitate, & multiplicibus Saporibus ex variis officinis decurrentibus; multiplicemque variam invasionem suscipere valet, & potest sanguis ipse ex delatione fermentativa succorum. Quibus elucidatis in eterogeneitate sanguinis:

GNO.

*Motus Defectivi ex Eterogenea Idea Sanguinis
Delati Elucidantur.*

I. **H**æreditarii morbi ex seminali Idea, non solum difficilem correctionem suscipiunt ex Ideatione saporifera figurata à seminalibus prolificis fluidis, ex quibus delata fuit impressio omnibus saporosis delatis fluidis, sed etiã solidis singulis, quibus constat Machina genita, ipsique nutrita, aucta, & in debitam dimensionem delata; unde fundamentale opus genitum Ideam morbosam impressam, totalemque retinet, tam in fluida mole; quàm in consequente solida specificata ex ipsis depravatis seminalibus fluidis, foecundantibus, ideantibus, specificantibus, nutrientibus, & in ultimam dimensionem perfectam Machinam viventem embryonis ducentibus; & ex alia causa, quia continuo circuitu chyli ferri liquores ideantur tali seminali vitio à partibus omnibus organicis, solidis tali depravatione seminali impressis, unde consequens nutrimentum, omneque deferendum in ipsam viventem Machinam, gradatim ideatur simili depravatione seminali: tali eterogeneitate impressa morbosa universali fluido sanguineo fiunt morbi hæreditarii qualescunque, suscipientes typum, indolem, ac symptomata omnia ex seminali Idea deducta. Podagra, epylepsia, hypocondriaca affectio, tabes, & singuli individui morbi hæreditarii, tali ordine, & gradatione deferuntur in genitos filios.

II. Universale eligibile præsidium esse debet in omni hæreditario seminali morbo, ut sua polycræsta indole corrigere possit quod ex seminali impressione delatum venit in fluidam, solidamque Molem. Quale primum aliud non est, nisi dieteticum auxilium, quo non minus vivens Machina continuò successivè lædi valet, quàm corrigi, ac restaurari possit: In hoc præsidio reperiuntur singulæ naturales ideationes ex prima officina deferendæ in universalem Machinam

E c

nam

nam fluidam; suaque polycrēsta chylicatione saporifera obtinetur ideationis universale opus, tam nutritivum alibile polycrēstum, quam correctio consequentium perficiendorum succorum in omnibus officinis, & ultimato succo sanguineo eterogeneo; uti pariter in defectivo Motu ex eodem depravato dietetico ordine producuntur *singuli serē morbi*. Quod fieri potest à qualicumque præstanti præsidio, remota dietetica Idea nullimodè obtineri potest. Ipsa dietetica movet, corrigit universalitèr omnes saporiferos succos initiantes, chylicos, ac singulos omnes consequentes, & sistentes in Machina. Sic podagra tenuissimo victu, ac potu ex ligno junipero, visco quercino, salsa parilla; quo potu assumentur, ac corriguntur Sapores austeri acidi in lymphatico fluido: Quo tenui victu non augetur, sed corrigitur crassa Figura, ut delata cribratione solvente duram Figuram, & corrigente acidum austerum Saporem, possit duci lymphaticum podagricum serum, sic correctum, in Saporem, & Figura ad emunctoria cutanea universalia, & uretica; non neglecto hydragogo, gradatim, exhibito tempore debito, sed parca dosi, & gummatibus ammoniacis unito, ac per epycrasim delato. Abstinento ab omnibus potibus aciditatem ducentibus eterogeneam, uti vinosis liquoribus, & similibus. Similitèr in reliquis hæreditariis morbis in quacunque specificatione, sive gallica, scorbutica, epyleptica, hypocondriaca, sunt præbenda successivè continuò antigallica stybiata, tam in potu, quam ceruffis, & anti-epyleptica succinata, viperina antiacida, & nervinæ potiones; uti in reliquis distinctis, specificatis morbis hypocondriacis universalia auxilia ducenda ex primo diluente aqueo assumente, & corrigente omnes alienos Sapores, sed semper cum perfectissima dietetica; uti in tabidis febribus hæreditariis, balneis externis, internisque destillatis in B. M. lacteis, ac ranarum liquoribus, & fluvialibus juribus cum universali præsidio dietetico corrigente primam stomaticam officinam. paritèr quoque id confirmari videtur anatomica causa.

III. Sicuti in statu salubri fit potens, & efficax intrin-

tromiffio morbosa in machinam viventem qualemcunque ex læsa successiva continua dietetica, & longi, graves, incurabiles ducuntur morbi in Machinam salubrem viventem, tam primo ordine fluiditatis, quam sequentis soliditatis; ita pariter in correctione hæreditarii morbi ducitur; nam in omni fermentativo novo systolico, ac diastolico impulsivo Motu, necessitat impellens eterogeneum fluidum fermentabile, delatum ex antecedentibus naturalibus officinis; & sicuti ab his ideantur fluida ex prima sede fermentativa, ita similiter fit saporizatio succorum eterogenea, & ex tali saporizatione liquorum Motus systolicus & diastolicus universalis, levis, mediocris, celer febrilis, ita quoque ex eadem Machina prima potest obtineri dietetica correctio omnium hæreditariorum morborum.

IV. Experientia docet, & confirmat rationaliter hoc totum, ut multi ex molesta feminali Idea geniti, valeant se corrigere salubri victu, & dietetica gradata cibaria massa, continuo, successivo ordine, ut sit primum præsidium saporizans omnes saporizandos liquores, & ex illa ducatur eterogenea cruorifera massa ducens aliqualem æqualitatem correctivam successiva Ideatione in omnes partes; ita observatur in tabidis febribus, & feminalibus morbis id obtineri, licet non totaliter, sicuti plenè obtinetur in Febrilibus Motibus, & individuis morbis, removeri, corrigi morbos ipsos, tam spermaticæ Ideæ, quam rubræ structionis ex repetita aliquoties antifebrili dosi saporizante, & ideante naturales succos depravatos: quanto magis id obtineri valet ex continua successiva universali corrigente dietetica omnes initiantes Sapores chyliferos, ex quibus consequentes sunt alibiles adhæsivi seminales liquores ex suscepta universali Ideatione prima.

V. Si eterogeneitas in sanguine fit ex multiplici annexione saporosa naturali, & ex ea tam feminalis, quam alibilis polycressa fiat, tam salubris, quam insalubris, tam rubra, quam spermatica; quare poterit fieri ex illa universalitas morborum ex tali polycressa saporizatione, & non

obtineri aliqualis tolerabilis hæreditaria correctio?

VI. Hoc tamèn præcipuè observandum venit, ut dietetica gradatio in usum ducatur distincta, uti est varia seminalis hæreditaria, specifica depravatio, nam ex tali distincta depravatione desumi opus est *præsidiale auxilium*, specificum, distinctum dietetico usui annexum; nam multoties non observatur geometrica gradatio varia specifica, ex qua neglecta non obtinetur, quod obtinendum est salubre.

VII. Tali delatione eterogenea in massa sanguinea, habita ex omnibus officinis saporizantibus, non solum obtinentur perfectivæ ideationes alibiles in universa Machina vivente, at quoquè seminales initiantes spermaticæ, ex quibus universalitèr, licèt, & spermaticis fit omnis generatio ovipara; idèdque si ex eterogeneitate sanguinea polycrèsta habita ex primis officinis *nutrientibus potest obtineri*, imò de facto quotidie in omni specie fiunt, & habentur de novo, & successivo Motu fluida seminalia, fœcunda, ovulancia, & generationem ducentia, quantò magis, & efficaciori Motu potest obtineri ex dieteticis, & specificis corrigentibus chylosis succis, correctio, & aliqualis expulsio hæreditariorum morborum ex sanguine eterogeneæ Ideæ delato eadem modulatione, & Motu à Parentibus in Filios? Si ergo valet eterogenea succedanea talis in cruore universali ducere novam continuam generationem variam, specificam, diversam, quantò magis, & efficacius erit Motus succedaneus, continuus, idealis potens corrigere dietetico, & præsidiali ordine, ac Motu hæreditarias depravationes.

VIII. Sicuti habentur omnes *Motus febriles in defæctivo statu cujuscunque viventis Machinæ*, sic longi, breves, mediocres in duratione, & depravante Motu ex delatione succorum, copia, Figura, & Sapore peccantium, uti quotidianæ, tertianæ, quartanæ, & consequentes Motus febriles in longiori mora intermissionis, & symptomatum ex eo, quod defertur ab officinis naturalibus, & *intromittitur in massam eterogeneam sanguineam, ducendo Motum*

tum febrilem, speciem variam, symptomata diversa, salutarem, vel læthalem finem, ut omnis, singulaque specificatio ab ipsis succis naturalibus depravatis, intromissis id totum obtinetur depravans: majori Motu, & efficaciore causa id obtinetur in Motu naturali, perfectivo, correctivo, simili, æquali, salubri, adhæsivo, & restaurante. Machinam viventem depravatam: ex seminali Idea.

G N O M O N III.

*Saporosa, Graves, Eterogenea Ideationes
Malignæ, Quomodo in Cruore Sanguineo Fiant.*

I. **E**terogeneitas Saporosa in arterioso, ac venoso genere tanta est multiplex, varia, diversa, ut ex delatis naturalibus succis distincta, variæ saporizationis ex primis sedibus, & continuo gyremate in omnes regiones non solum ex naturali, vitali, & animali; sed ex singulis partibus continuo Motu, & delatione circulari suscipiat Ideas saporiferas ex omni officina, & viscere, unâ cum annexione eorum specificorum fluidorum, tam naturalium, vitalium, quàm animalium, ut sanguis ipse venosus arteriosus sapiat Ideam esurinam, salivalem, lymphaticam, saponariam, balsamicam, subacidam, hepaticam, cruoriferam, elasticam universalem, archealem vitalem, nervinam spiralem, omnemque individuam saporizationem ex omni parte organica, & seminali sede, ut sit liquor omnigenus in retentione Figurarum, & Saporum contentorum in qualibet vivente Machina perfecta: Quia gaudet tanta polycressa eterogenea Saporosa impressione, idem capax est quamlibet partem organicam nutrire, rubram, & spermaticam, & quaecunque saporosum fluidum reficere, augere, ideare in statu salubri, ac perfectivo, universalissimo,

limo , totalemque eterogeneam Machinam .

II. His anatomicè expressis in Motu salubri id idem in depravatione Saporosa universali eterogenea accidit , tam in fluidis spermaticis , & seminalibus , quam in rubris , & musculosis . Ex uno , singuloque Sapore , ac fluido offenditur Machina fluida ipsa tali Motu , & gradatione ; uti copia , saporitas , & Figuratio depravans gradatur , inmittitur , adhæret , ac durationem habet , unà simul , & specificationem idealem ex propria regione naturali , vitali , animali .

III. Quilibet succus , & Saporosus liquor in massam cruo-
riferam inromissus , gaudet duplici Idea delata , una ex chy-
lifera sede eterogenea , esurina , & altera ex occasionali ci-
bali , & potabili : quibus Ideis impressis in quolibet natura-
li fluido saporoso , afficitur , & annexitur sanguineæ massæ ,
in quam delatio fit singulorum liquorum , & annexorum Sa-
porum , ac Figurarum in ipsis naturalibus fluidis impresso-
rum : qua delatione multiplicium , omniumque naturalium
liquorum , oritur ex ipsis eterogeneitas perfecta naturalis ,
vel defectiva morbosa ; sed tali , tantaque annexione , &
copula , ut in ipso sanguine arterioso , & venoso reperiatur
generica saporizatio distincta in tantos específicos Sapo-
res , & Figuras , quantæ sunt species variz distinctæ singulorum
fluidorum sanguinem ingredientium . Est esurina Idea , lym-
phatica , saponaria , balsamica , sulphurea , oleosa , sub-
acida , famelica , suavis , & eterogenea omnis chyli-
fera , subintrat archeale volatile , fovens stomaticum , spirale ,
nervinum , & cæteros non adhuc patentes Sapo-
res in Machi-
na ipsa : Ex quorum modulatione Abecedaria fit , & compo-
nitur universale volumen , sive corpus vivens , Machina vi-
talis specifica in toto , & singulis partibus modulatis ex abe-
cedario ipso variorum Saporum , & Figurarum in polycrasta
massa sanguinea contentorum .

IV. Sic in statu salubri ex tali consona modulatione
saporifera conservatur , nutritur , restauratur Machina , ta-
li , tantaque modulatione abecedaria Saporum . Dum enim

ex

ex occasionali causa universalissima elastica læditur talis abecedaria saporizatio in sanguine, tunc fiunt morbi gravissimi, & præcipuè læthales ex causa anatomica, quia prævum elasticum inspiratum primo intuitu, ac Motu lædit, & depravat suum simile archeale, scilicet arteriosum cordialem spiritum, illum, vel dissolvendo, vel fortiter coagulando; unde syncopes, animi deliquium, instantanea mors, quod totum accidit ex inspirato venenoso aere intro-misso in primum fluidum archeale, primamque officinam cordialem, ex quibus Motus systolicus, & diastolicus polycrestus in tota Machina, & causa singulorum Motuum particularium in omni regione, sede, & fluido: qua remotione universalis primi iniciantis Motus depravantur, deperduntur singuli Motus in omni Machina vivente.

V. Gradatione elastica, & inspiratione depravante, levi, mediocri, gravi totali, sic consequentes vitales depravationes deferuntur, tam in fluidum primum arteriosum, ejusque officinam, quam in consequentes Motus, & massam sanguineam deferentem.

VI. Elastici Aerei efficacia, & polycrestalis, ideò semper ducit universales morbos, tam febriles, quam consequentes ex fluidis læsis; & sicuti elasticum ipsum perfectum inspiratum est universale corrigens, præsidium in omnibus Saporosis succis Motibus universalibus, & individuis, spoliando continuò, successivè semper quod depravate lædens reperitur in fluidis; ita pariter geometrica totali oppositione, lædit, depravat, removet vitalem universalem Motum, ac singulos individuos a Machina vivente ipsa, quia nullus Motus sine elastico, omnisque, & singula extricatio in Motu quolibet semper, necessitate naturali intrinseca, ex elastico fit.

VII. Ex elastico venenoso subitanea mors, coagulando, vel dissolvendo totaliter primum archeale movens. Ex elastico acido austero, rigido, boreali fiunt morositates in gyremate fluidorum omnium; unde inflammationes in omni regione, & præcipuè in prima thoracica inspirante, pleu-

pleuritides, pneumonia, hæmoptyses, ac glandulosæ anginæ, erysipelata, & in quacunq̃ue interna organica parte, ductu, ac canali moto ex tali boreali elastico, potest fieri, ut de facto accidit, inflammatoria pugnatio, tali varietate, & distinctione, quale erit fluidum noxium petens, nutriens tale officiens organum.

VIII. Sulphureum, bituminosum, vel ex alia Idea occasionali, locali, vel intromissâ, si erit elasticum ex tali saporosa indole, non solum sua inspiratione omnia fluida sulphurea reddit, Motumque celeriore, febrilemque parit in universali sanguinea massa, sed sua continua intromissione ex inspirationis Motu ex salinis, sulphureis depravatis, etiã successivo gyremate illorum, ac irroratione nutritiva, partes solidæ gradatim læduantur, & ordine nutritionis non nutriuntur, sed paulatim arescunt, tabescunt ex deficiente roscido alibili, sulphurea indole ideato, undè tabidæ febres, & Machinæ viventis arescentia, tabes, obitus.

IX. Cui universali sulphureo succo necesse est etiã polycreslum ducere præsidium, tam externum, balneatione aquæ dulcis continua, diluente, & affumente talem sulphureum Saporem, salinamque Ideam, quàm internum lactiferum humanum, asininum, & caprinum roscidum fluidum recentè expressum, in quo sunt contentæ omnes eterogeneæ partes, tam fluidæ, quàm solidæ, quibus corrigitur universalis Machina, iisque nutrirî, & restaurari valet.

X. In lacteo fluido, ut antecedentibus expressis, occasione habita, elucidatum est, sunt omnes succi contenti, tam lymphatici, quàm subacidi, saponarii, archeales, nervei, quia lactiferum fluidum immediatè conficitur ex chylosa massa, cujus Sapores omnes naturales, & Ideas eterogeneas nutritivas suscipit; & sicuti ex eterogeneo chylo Saporoso nutritur univèrsa Machina, & restauratur in eterogeneitate fluidorum, & solidarum partium, sic quoquè lactiferum fluidum cribratum, productum, elucidatum, ex chylosa massa, retinendo easdem, sed puriores Ideas, alibiles, nutritivas, eterogeneas: est ideo efficacissimum præsidium, dum

dum caute, & methodice præbetur, de novo Machinam viventem sulfurea Idea tabescentem, veluti nascentem embryonem valens nutrire, reficere, augere, ac gradatim depravatum sulphureum Saporem corrigere, universaliter indentem ex elastica lasa inspiratione Machinam ipsam.

XI. Præcisa causa, quia corrigere tam aptum sit lactiforme fluidum succos salinos arescentes, ac destruentes, roscidum alibile in fluida massa universalis, & solida mole est, quia in ipso lacteo liquore major pars sit lymphatica, irrorans, diluens, corrigens omne fixum salinum aridum, ex quo successiva tabescentia Machinæ: ex ipsa copiosa successiva continua præcedenti, & prima intromissa ferosa parte, sit in fluida massa irroratio, solutio, correctio salini aridi succi, ex quo continuo successive inde nutriuntur solidæ partes salina ariditate depravata: qua irroratione, dilutione, & polycresta correctione redditur gradatim tota Machina apta iterum, & embryonaliter de novo nutrirî, restaurari, ac perditum adipisci. Tali causa præbentur multoties aqueæ potiones, jura ranina, fluvialia, ac capocefali, ut ex his fiat copiosa dilutio, irroratio, ac correctio aridi salini ex illis casibus, in quibus lactifera methodus præberi nequit, obstructionis causa, imbecillitate stomatica, aliæque officiente causa, sive totale, vel individua.

XII. Ramosum inspiratum elasticum omnes liquores, fluentemque sanguineam massam morosam, vappidamque reddit ex Motu elastico diminuto in archeali, arterioso, volatili, cordiali succo; ideoque morbus eterogenus, ac universalis in polycrestam Machinam primò fluidam nutrientem, indeque consequentem solidam nutriendam defertur, & methodica ratio utitur prædiis spoliantibus, ac acuentibus universalem Machinam; uti potiones ex aloetico ligno, cervinæ, eboris, ac omnibus stybiatis, acuentibusque stomaticum fermentum universale correctivum, ex quo polycresta Machina fluida, & solida ideatur, nutritur, corrigitur. Potiones ex cacao primum locum obtinent, quia oleosum naturale.

F f

XIII.

XIII. Fit pravus, malignus dictus febrilis Motus in eterogenea massa sanguinea ex omnibus, & singulis procatarticiis depravantibus causis, quibus in statu salubri perfectivo ducitur Machina, iisdem singulatim læditur, ac gradatim prava, læthalique alienatione, vel corrigibili mediocri præsidio ducitur.

XIV. Prima gravissima pravitas febrilis Motus ex elastico universali expresso defertur ex læso; ac depravato primo initiante universali Motu, singulisque individuis consequentibus in Machina: dum verò ex aliis occasionalibus particularibus causis ipsa ducitur pravitas fermentativa, typum non servans, neque correctione capax est, dum prima saporosa archealis Idea officitur, vel pressione morosa, in qua tepiditas universalis in Machina, Motus diastolicus valde diminutus, animi deliquium apparent, & tota Machina semivitalis observatur; quia primum Saporosum archeale deficit in Motu, & Figura ex succo nimis austero coagulante, & ex ommissione gravi Saporis saponarii balsamici oleosissimi, ac ipsius Lymphæ delatæ in vapidum Saporem, unde nervinus succus deprimitur, spiralemque Figuram occipit, ac volatilem roscidissimum Saporem omittens, inducit in Machina morositatem, sive Saporem, ac irregulari Motu varias convulsiones; & in regione naturalè omnes operationes foventes, illuminantes, perficientesque Ideæ valde, graviterque læduntur ex molestis graviter, & læsis primis Saporosis succis in ipsa arteriosa, ac universali sanguinea massa.

XV. Ex tanta gradatione Saporifera depravata Motus febrilis fit irregularis, quia omnes *ferè officinæ perficientes* morositate Saporosa læduntur, ex quibus singulis intromittitur fermentum vitiosum, & illud symptomata individuum, uti fluidum est in sua Idea: sic a lymphatico graviter læso coma vigil, vel somnolentum, tepescencia universalis incute: si fermentum intromissum erit ex oleoso saponario defectivo, tunc Motus extricationis debilis, flaccidus, ac valde.

dè diminutus : si ex subacido primam, maximamque austeritatem sapiente, tunc deficientia, intermissio, irregularitas in Motu systolico, & diastolico ; si ex nerveo intromittatur fermentum, tunc omnes partes ab ipso illuminandæ, vario convulsivo Motu officiantur. Quæ varia multiplex, diversa gravium symptomatum series irregulari Motu, & talis apparet in morbosa vivente Machina, uti erit intronissio fluidi læsi a tali, vel alia officina, & possunt successive, & continuò intromitti in massam ipsam sanguineam, & ita successive, & continuò lædere unâ simul in Machinâ morbosa Motus, & operationes naturales, vitales, & animales; quibus symptomatibus sic apparentibus, & extricatis a Saporosis ipsis, fit læthalis finis; quia primæ principales officinæ, & initiantes ipsi Saporosi succi depravant universalem vitalem Motum, ipsumque destruunt, & consequentes individuos Motus.

XVI. Gravis pravitas in massa sanguinea, sed non totalis, defertur ex læso uno, vel duplici fluido, sed non vitali, arterioso, archeali graviter, ex quo conservatur universalis Motus: tunc saporizatio succosa corrigi potest, in qua austeritate, vel vapiditate, balsamica saponaria Idea, spirali nervea indole ex fluido archeali non tam graviter læso. Uno verbo pravitas in Motibus Febrilibus malignis nuncupatis fit gravissima, gravis, corrigibilis ex intromissione universali, vel gradata particulari procatartice causæ, ex qua singulatim depravantur Saporosæ Ideæ, cum hac distinctione, ut quæ ex elastico polycresto fiant, primam originem ex sede vitali deferant, quæ verò ex aliis procatartice causis oriuntur, illæ agnoscant primam sedem chyliferam stomaticam, & consequentes officinas: Excipitur a tali sede Animi Pathema. In animi pathematibus prima depravatio fit in sede animali ex depresso luciditate nervea, ex nimio intromisso mærore, vel ex subtilissima volatili sulphurea indole ex habita occasionali causa: Consequitur depravatio in sede vitali, ex qua deliquia, virium lapsus, præcordiorum dolor, fascinatio oriuntur. Animi pathema-

themata habent propriam sedem in regione animali, confluente vitali, ultimaque naturali. Oppositum ideale itinerarium defertur ex aliis procatarticeis causis.

XVII. Quale præsidium in usum ducendum, ut capax sit tantam saporiferam eterogeneitatem corrigere, tantaque diversa symptomata expellere. Unum efficacissimum erit, scilicet flammam vitalem archealem, quantum possibile est, in suo Motu, ac archeali Figura, & roscidissimo Sapore conservare, quod fieri nequit, dum officitur talibus pravis Saporibus, unde duplicato annexo auxilio utendum, scilicet restaurante, & corrigente universali: Hinc potiones ex ligno vero Aloes, tinduris cordialibus, alchermes, reliquisque electis cordialibus confectionibus: Quibus restaurantibus uniri debet universale correctivum spolians sanguineam massam a tantis variis depravantibus Saporibus: Quod obtineri valet ex rectè præparato diaphoretico stybio, cordiali antidoto, unito cum pulvere primo affumante ex veris margaritis, & pulvere ligni Aloes, sed post horas, pluries in die, & repetita mediocri dosi sæpe sæpius, nulla habita mora, ex principio, augmento, statu, vel declinatione Febrilis Motus; quamvis in tali pravo Motu Febrili nulla, vel levis habetur invasio certa, sæpe sæpius servando homotonum Motum, vel irregularem invasionem. Hoc præsidio gradatim exhibito restauratur vitalis succus, & unà insimul expellitur, & corrigitur successiva inromissione præsidii universalis stibiatis massa sanguinea a prava eterogenea ideatione saporosa.

XVIII. Stybiata præsidia, quia sapiunt metallicam, duramque structionem, imitando calybeata omnia, quæ in eorum præparatione spoliantur innumeris saporibus, & Figuris diversis, idedque redduntur capacia assumendi, ac corrigendi qualemcunque eterogeneam depravatam saporosam fluidam massam; & hac causa in correctione habita ex stybiatis diversa emuntoria aperiuntur, ducendo illud fluidum proprium, ureticum, & cutaneum, lymphaticum, sulphureum, saponarium, austerum, aliudve ex alvina universali.

versali sede, & aliquando per inversionem ventriculi vomentis; quamvis cutanea sedes emunctorium universale redatur, & sit polycrestæ structuræ ad suscipiendos, & foras expellendos omnes peccantes liquores in Machina contentos ex sua anatomica structura, continente cutaneas glandulas, nervulos, arteriolas, venulas, & lymphatica exilissima vasa, ex quibus expelli possunt omnes succi talibus canalibus, & officinis ducti. Hoc totum experientia, anatomica causa docet quotidie ex expulsionem habita sudorifera diversi Saporis, & odoris icterici expulsi succi, ac varietate multiplici violacea, rubra, nigra, variegata in eruptione exanthematum; uti in defectivo gravissimo diaphoretico adiposo sudore, læthalissimo signo.

XIX. Ducuntur correcti, & soluti depravati saporosi liquores ex suis emunctoriis, ex causa acquisitæ Figuræ, cui annectitur Motus correctivus ex præsidio universali habitus. Sic etiam in correctione diversa, & varia symptomatum, semper præbere necesse est æquale auxilium; sic in nervea læsa indole, convulsiva semper utendum iis, quæ spiralem Figuram augeant, uti sunt viperina omnia, fuccinata, vera grysea ambra in ventriculo aquæ hirundinum, & nunquam negligenda est potio calida, parva, gradatim, & pluries repetita, ex vero cervino cornu, ac floribus papaveris rubri, & vero ligno Aloes: quo auxilio paulatino, successivo, continuo massa eterogenea spoliatur a saporizatione eterogenea, & unâ simul restauratur.

XX. Symptomata varia diversam exigunt præsidiorum modulationem, tam internam, quam externam, ducendo ad cutaneam sedem universalem urgentiora stimulantia symptomata, uti frictions, cucurbitulas, emblastica experientia, quæ præcisè stimulant evacuando, illaque apponendo loco, & tempore methodicè indicato, ut quod valde pungens, vel copiosum erit, veluti ad novum emunctorium ducatur; sic omnia gradatim, & methodicè servari debent, tam in solutione omnium internarum inflammationum in quacunque parte habita, sive muscolosa, membrana-

branacea, glandulosa, tendinosa, aliaque spermatica, vel rubra uti illo auxilio simili, & æquali succo, fluidoque ipso corrigendo; uti lymphatico diaphoreticum, & ureticum. damnum, vel salivale, saponario alvinum, vel emeticum, austero acido correctivum incisivum alvinum; quam in singulo corrigendo, uti anatomie docet, & methodus requirit.

XXI. Hac anatomica structura habita in massa sanguinea continente omnes Ideas naturales vitales, animales, & liquores singulos saporosos figuratos perfectivo Motu, ideatione chylifera universali interna, & occasionali procatartica, unâ simul cum Ideis omnium liquorum delatorum, gyremate universali ex tota in universam Machinam, exilesque singulas organicas partes, fit inde in cruore ipso adesse, reperiri, & annecti omnes saporiferas Ideationes omnium, singulorumque liquorum ideatorum, tam ex internis magnis officinis elaborantibus, & perficientibus specificos Sapores, quàm ex omni occasionali suscepta externa causa; sive elastica universali, sive individua procatartica. Tanta tributa saporizatione sanguini ipsi arterioso, venosoque, evenit, ut in eo fieri possit, uti de facto imprimatur, omnis prava saporizatio, & læsio in Figura, & Motu, & inde qualiscunque reperibilis morbus: cum depravatio morbosa singula requirat Saporem, Figuramque; molestam in uno, vel pluribus fluidis, & cum sint omnestales Ideationes fluidæ, saporosæ, & figuratæ, Figura tamèn comunicabili, & ducibili in Sanguine ipso; ideoque morbi universales, & individui singuli sunt reperibiles, & ducibiles in, & ex sanguine polycresto ipso. Igitur Machina vivens, sicut perficitur, & nutritur, ac durationem retinet ex rosciditate universali fluida sistente in sanguine, sic quoque geometrica opposita depravata Ideatio morbosam seriem internam, & externam ducit, ducere potest, & sua symptomata annexa.

XXII. Quæ universalem, insalubrem, morbosam Ideam, ac individuum ducunt, expressa reperiuntur Iconif-
mo

mo decimo octavo, & sequentibus Ideologiæ, penes quam reperiri licet quod recens elucidatum est.

GNOMON IV.

Nonnulla Exprimenda, & Elucidanda in Regione Animalis Secundum Præsens Nostrum Systema.

I. **C** Apitis animalis regio cum præcisè majori ex parte structa sit in principalioribus officinis spermaticis, partibus, similibusque fluidis, nerveam Ideam habentibus: qua æqualitate, & structura spermatica ferè simili gaudent omnes partes pudendæ, & officinæ fœcundantes ovariarum, tam viriles, quàm fœminæ, ac etiàm simili, æqualique succo nutrirî, & agere valeant; idèdque in præsentî elucidandæ veniunt Saporosæ Ideæ expressarum officinarum, earumque similitudinem perfectivam, & defectivam ducentes.

II. Sunt fluida delata in sedem animale a principalioribus, & singulis officinis, tam naturalibus, quàm vitalibus, ut in ea regione animali perfici possint omnes principales, & nobiliores operativæ Ideationes, tam in concipiendo, servando firmitudinem reminiscentiæ, quàm singulos individuos sensus conservando, ideando, perficiendo in visione, auditu, olfactu, ac tangibili singulari multiplici sensatione saporosa potabilium, & solidorum; undè in tanta multiplici, varia, nobilissima sede, ac Ideatione, reperiri necesse est omnia fluida, sed perfectissima Ideâ structa, & saporizata, ut obtineri possint; tam restaurations tantorum sensuum; ac varii Motus animales, quàm perfectivæ Ideæ memoratrices intellectuæ, distinguentes, cogitantes, perficientes opus universalissimum animale.

III. Hinc spiralis succus nerveus nobilissimus excel lens, structus in tali animali officina, licet spermaticæ Ideationis, attamèn perficitur ex præstantissimo archeali vitali fluido, ac singulis volatilibus decurrentibus succis ex tota unives-

universali massa . Qui excellens , præstans volatilis nerveus liquor suo sinu , & Idea continet eterogeneam impressionem volatilem , licet spermaticam , ideòque primus in fœcundatione , ovulatione , & propagatione specifica : ex quo nerveo liquore omnes partes , tam spermaticæ , quàm rubræ ex tali præcisa ideali impressione nervea eterogenea struuntur , fœcundantur , propagantur , omnesq; viventes Machinæ , & ipso principaliter læso nerveo spirali fluido , læduntur , depravantur omnes , & singulæ partes in Machina vivente , tam fluidæ , quàm solidæ cujuscunque specificationis . Fit indè , ut sensationes , tam internæ , quàm externæ , fieri nequeant , ipso nerveo liquore læso , non decurrente , ac depravato in sua nobilissima præstanti , spirali , universali Idea . Labescit quilibet sensus , singulaque sensatio interna , & externa simili , talique omnimoda gradatione , sicut est gradata depravatio ipsius spiralis liquoris . Est igitur statuenda polycræsta Idea , ac universalissimus Motus sensationis in ipso nerveo , spirali , animali , universalissimo liquore , in quo reperiuntur Motus , sensationes , fœcundationes , ovulationes , ac successivæ , propagandæ species , tam ordine specifico , quàm structura individua .

IV. Fiunt ex ipsius depravatione gravissimæ , & curatu difficiles alienationes , tam in sensatione , quàm in Motu , uti apoplexiæ , paralyfes , surditas , suffusio , balbuties , deperdita memoria obtusio intellectiõnis ; infœcunditas , ac omnes præcipui morbi Machinam ipsam viventem gravitèr lædentes , tam in Motu fluidorum , quàm in torpido progressu partium solidarum .

V. Est nobilissimus spiralis succus volatilis in Figura ; suavissimus in Sapore , & maximè celer in suo Motu , ut sola cogitatione valeat tumefacere partes , torpescere , mestitiam deferre , ac hilaritatem , jucundamque sensationem , omnesque animales Motus simplici data occasione , ac impulsivo extricante Motu , tam interno ex officinis , & fluidis , quàm externo delato a qualibet distincta sensoria sede , gustabili , olfactiva , auditoria , visiva , ac universali tangibili

gibili cutanea; undè mirum non est si eius læsio, & depravatio eadem gradatione instantaneos ferè, ac celeres ducat morbos in statu defectivo; nam eadem gradatio reperitur in Motu cuiuslibet fluidi in statu naturali perfectivo, ac defectivo morbofo. Quæ fluida torpescunt, tardissime læduntur, ac pariter longo indigent tempore, ut perfectivum ducant Motum: causa utriusque est Figuræ modulatio, & Saporis Idea, ex quorum copula, & naturali impressione, & structura, consequuntur Motus naturales perfectivi, & defectivi morbofi; nam ex illorum structura, & Idea Motus omnes gradati fiunt.

VI. Mirum anatomicum naturale annotandum in omni, & singula specie vivente, tam herbacea, plantifera, vegetativa, quam in singula, & qualibet fluviali, & maritima, ac reptili, terrestri, brutali, quadrupede, sensitiva, & volatili, quam perfectissima excellenti machina humana, tam ordine specifico, quam structura individua; in quibus singulis speciebus, & distinctis individuis in qualibet specie reperiuntur Motus animales varii, diversi, celeres, mediocres, tardi, morosi, iracundi, mæsti, serietatem habentes, nimiam sensationem, acutam perceptionem, nimiamque torpidam, Motumque animale universalem in sensitivis Machinis varium, distinctum, diversum ex Figura, & Sapore: quibus variè struitur spiralis nervus liquor, ex quo tot, tantæque multiplices diversæ Ideationes fiunt, consequentes gradatim, & geometricè naturaliter structuram, Ideamque ipsius nervei fluidi; ex quo, in quo, cum quo conficiuntur omnes, & singulæ sensationes respicientes, tam sensationem naturalem tristem, vel iucundam in partibus solidis, quam cogitativam in officina animali; in illa tamen specie capaci tali Ideatione, cum multæ species a tali cogitativa impressione, & Ideatione priventur.

VII. In vegetativa serie, quia deest, uti in multis aliis viventibus Machinis, sedes animalis, idè multæ sensationes, & perceptiones deficiunt, ac Motus consequentes: sunt

G g

tamen

tamen in vegetativo genere, reliquisque fluida ferè similia, & æqualia nervino succo spirali, undè gradata hujus copia, Figura, & Sapore sunt suaves, celeres, ac jucundæ, gustabiles saporizationes, ac vires roborandi, restaurandi, augendi succum nerveum in aliis viventibus Machinis; hinc est, quod illorum usus, potus, epulatio sint causa restaurationis, & præstantis auxilii in morbofo diminuto, & vappido nerveo succo, illumque corrigere, & restaurare, uti sunt gummata grisea, & variorum naturalium vegetantium, reptilium viperinam Ideam habentium, & hirundinum succum, & Ideam volatilem imitantium. Omnia ea, tam vegetantia, metallica, volatilia, & maritima gaudentia tali nerveo spirali liquore, sunt idè capacia, & præstantia, auxilia in restauratione nervei fluidi in qualibet specie, & præcipuè in humana Machina; & hoc anatomicè fieri debet ex geometrica mensura, æquali Idea, & consona similitudine habita ex Idea spirali nervea annexa diversis speciebus, sed comunicabili cuique nerveo fluido, quamvis alienæ specificacionis.

VIII. Sunt tales nervei spirales liquores in omni specie, & ducuntur per diversos ductus, & canales, uti exiguntur ab omni determinata specie. In vegetativa per ramificationes primariò deferentes tempore verno flores, indeque específicos consequentes fructus sapidos, incipientes, mediocres, celeres, vel morosos, uti Idea, & gradatio, ac copia spiralis nervei: similiter in reptili specie per proprios meatus, & in omni, singulaque sensitiva specie per suos ductulos nerveos deferentes a capite sede animali in omnes partes sensationes ipsas mensura, gradatione, & celeritate duccendas. Est igitur in animali sede sensitiva considerandus præstantissimus liquor nerveus ipse.

IX. Tanta efficaci causa confirmatur succi nervei Idea, ut non reperiat quidpiam fieri posse in sæcundatione, productione, & generatione sine ipso nerveo fluido. Herbarum, plantarum, genus omne vegetativum sæcundatione, ac productione indiget successiva in propagatione continua; quæ

quæ fœcundatio, & productio, sicuti in sensitivis speciebus nerveo liquore fœcundante necessariò indiget, ità ad debitum tempus vegetativa series respicit ipsum liquorem nerveum, ac suscipit à radicali officina, quæ utrumque agit, scilicet specificationem, & fœcundationem seminis: uti animaleam sedem cognoscunt omnes sensitivæ species pro ipso nerveo succo ideando, quo expresso, tempore debito, & ætate pubescente fit fœcundatio, productio, generatio. Nullum genus vivens valet, aptumque est sine nerveo fluido fœcundare, producere, generare.

X. Est universalissima saporosa sensatio in specie humana, tam jucunda, quam molesta ex præstantissima, nobilissima Idea nimis polycræsta nervei succi in Machina ipsa, ut valeat, & capax sit suscipere gustabiles sensationes saporosas, tam in modulatione solida, quam fluida ex qualibet specie, sive fluviali, maritima, reptili terrestri quacunque, volatili multiplici varia, ac innumeris vegetativis, tam herbaceis, quam plantiferis: Quod mirum est, sed anatomicè firmatum, quod Machina vivens nobilissima humana gaudet, tristetur, vescatur, nauseat, roboretur in nutritione, ac etiàm officiatur à quolibet solido, vel potabili cujuscunque speciei: Nutriatur, delectetur a singulo cibali, & potabili cujuscunque generis, & speciei expressæ, variæ, diversæ, multiplicis; quod in aliis subalternis speciebus non reperitur. Maritima, fluvialia nonnullis restaurantur, & gaudent cibus, sed non omnibus, sic quælibet sensitiva species varia, distincta vescitur, & gaudet talibus determinatis cibus, sed non omnibus, uti quoquè in volatili serie quælibet species individuis, distinctisque cibus determinatis nutritur, gaudet, vescitur, sed non omnibus.

XI. Causam reperies in præstantia universali nervei liquoris capacissimi suscipiendi quascunque sensationes, tam jucundas, quam molestas; undè multiplicitas sensationis universalissima in sola Machina humana reperitur, tam susceptiva idealis, quam distincta perceptiva sensationis, modulationis structivæ solidæ, quam extricantis, motricis

impulsivæ præstantis ex succo nerveo delatæ , qua polycresta sublimi Ideatione , & structura , tam fluidi nervei , quàm solidæ Machinæ fit capax sensationis cujuscunque , tam nutritivæ , quàm criptis defectivæ : Hac causa fit capax cujuscunque subalternæ sensationis , & nutritionis specificæ , & individuz subalternæ , ac dicitur Machina Machinarum . Reliquæ enim species , quia universalissimo , tam præstanti nobilissimo spirali nerveo carent , idè terminatis , & individuis cibus , & potibus gaudent , & nutriuntur illa gradata , & terminata modulatione , qua gaudent , & struuntur . Abecedarium universale Saporum est in Machina humana , & idè omnes saporizationes suscipere potest , & modulatas singulas nutritiones ex nerveo polycrestro abecedario spirali succo . Reliquæ subalternæ species terminatis Saporibus , ac literis struuntur , unde tales , tantæque dictiones fieri possunt , & modulari ex terminatæ numerica saporosa modulatione : quæ distinguitur , reperitur , & determinatur in qualibet subiecta specie volatili , sensitiva , fluviali diversa .

XII. Hinc est anatomica , & firma præcisa causa , quare possit succus nerveus in specifica Machina humana restaurari , refici , augeri a quolibet præsidio vegetabili , fluviali , reptili , sensitivo quatrupede , & volatili , quia omnes tales saporizationes nerveæ continentur in polycrestro humano spirali nerveo fluido capaci , omnesque singulas subalternas sensationes deferre ; undè restauratio quædam , & auctio nervei liquoris , quia fieri debet à suo simili æquali in Figura , & Sapore , indè oritur anatomica restauratio nervei succi a singulo subalterno Sapore spirali cujuscunque speciei , quia quilibet nerveus succus , tam vegetativus , quàm sensitivus , volatilis , reptilis reperit suum æqualem , similemque idealem liquorem spiralem in Machina humana , cui annexitur , quem restaurat , auget , corrigit , firmioremque reddit ; undè Methodica Micrologia præbet in restauratione spiralis nervei fluidi , quæ ex maritimo genere ducuntur spermaceti , liquores perlarum , carnes viperinæ , lumbricalia , salia , gummata grysea , lapides pretiosi , vegetantes radices ,

ces, volatilia salia, gummata succinata, aloeticum verum lignum, liquores hirundinum, ac adiposa omnia ursina, leonina, equina, vulpina, viperina, ex magna cete maritima, reptili qualibet singula imitantia Figuram spiralem, ac lucidissimum, roscidumque fluidum nerveum, in quo reperiuntur omnes Figuræ, singulique Sapores, contenti in qualibet subalterna specie; ex qua similitudine, & æqualitate accidit præcisa anatomica restauratio, correctio, & firmitas spiralis nervei fluidi, tam in externa lotione cutanea, quàm in inspiratione halitosa nervea ex gummatis nervinis, ac spirituosus potibus, tam ex volatilibus salibus Ideam reptilem spiralem viperinam habentibus, quàm lucidissimum, roscidumque Saporem ducentibus. His nutritur, augetur, restauratur, corrigitur universalibus prædiis ex quacunque specie delatis nerveus spiralis lucidissimus succus.

XIII. Similiter in succo nerveo, sicuti in cæteris naturalibus fluidis accidit, ut causa Figuræ tam perfectivus, quàm defectivus ordo modulationis eveniat in solida partium solidarum structione, uti ex illorum Sapore Motus perfectivus, vel defectivus consequatur: Hinc in ipso nerveo fluido duplex opus præcipuum reperitur, & sensationis tangibilis in officinis sensoriis, partibusque solidis, tam jucunda, quàm molesta universalis, & ex Sapore. Motus varius, diversus, polycrestus omnimodus in omni sensitiva Machinæ parte, sive universali, & particulari motrice Fibra, cum qua, in qua, ex qua sensatio ex Figura nervei liquoris, & Motus ex ejus Sapore: Quibus regitur præcipuè, non neglectis aliis fluidis, sed interiori ordine Motus, & sensatio internè, & externè in tota ipsa vivente Machina, partibusque singulis solidis capacibus suscipere per debitos canales ipsum nerveum fluidum, undè ossa nuda tali sensatione, & Motu, ex illius carentia privantur, & omnes aliæ partes, si quæ sunt in Machina ipsa vivente.

XIV. Ex expressis latè patet quare in statu morbofo, quo læditur Machina vivens in succo nerveo, depravetur aliquandò in sensatione, & multoties in solo Motu. Causam ana-

anatomicam habes, nam dum læditur magis Figura nervei fluidi, tunc depravatur omne id, quod principaliter sensationem suscipit, & per consequens læduntur in Figura ductus, & canales, quibus struitur, & defertur Figuratio nervea sensitiva per capillares innumeros ductulos nerveos conficientes mirabile rete nerveum, cum quo, in quo, ex quo sensatio in Figura percipitur, ac illius modulatione nervea diversa, fit sensatio acuta, mediocris, diminuta: Qua Figura depravata deveniunt, & consequuntur diversa symptomata, uti fluiditas organi, stupiditas, & diminuta firmitas, quæ, & alia similia symptomata occurrunt ex depravata Figura nervei liquoris, cujus Figuratio naturalis dat firmitudinem, & soliditatem universalem, & individuum. Hinc est, quod in corrigenda læsa Figura nervea, sensationem externam ducente, maximè prosint balnea mineralia Ischiæ, cum spiritu volatili vini, ac camphora orientali annexa dicto ardenti spiritui, ut possit vappescens Figura roborari; uti etiam omnes adiposæ unctiones ex reptilibus animalibus, & vegetantibus majorana, enruta, pulegio, nepeta, ac similibus, ac aloeticis veris lignis, & expressione lumbricorum terrestrium, adipis viperini, ursini, leonini, equini, vulpini, omniumque volatilium, ac maritimo spermate ceti, uti etiam galbanetis ex metallicis, & oleis philosophicis firmitudinem habentibus, & ducentibus ab origine, & Machina metallica, maritima, reptili, quatrupede, volatili, & omnibus illis, quibus refici, & restaurari valet, ac augeri in statu, etiam naturali sensatio, & firmitudo in Machina vivente.

XV. Dum Sapore vitium contrahit nerveum fluidum ex tota Machina, suisque naturalibus, vitalibus, singulisque aliis succis, vel in propria officina animali, in qua, & ex qua ultimam Ideationem nerveam contrahit, tam figuratam, quam saporiferam ipse nerveus succus: ex qua sede, & animali officina ducitur perfectissimus; ac præstans ipse liquor in omnes sensus, internas, & externas sensationes, & causa organicæ modulationis; varias, diversasque operatio-

tiones defert; uti accidit cuilibet alio fluido naturali successivè in varias partes delato, & intromisso, uti saponario succo varias sedes invadente, diversas Ideas, & varios ducit Motus, sic per ipsum lymphaticum fluidum irrorando in nutritione, ureticum opus in renali sede, salivationem in sublingualibus ductibus, lachrymationem in oculis, & aliis organicis partibus, uti etiam subacidum pancreaticum concitat in ore ventriculi famem, in fundo solutionem chyliferam, cum aliis succis, & in propria sede perficit, quod intromissione ducendum in universalem fluidam Machinam pacando nimis volatile amarum salinum, & sic omnia fluida ingredientia varias officinas, partes, & vacuitates, etiam varias exercent Ideas operatriees, non dissimili, sed efficaciori, & præstantiori Ideatione, uti est in suo esse, operatur ipsum præstantissimum nerveum fluidum dum movetur, suoque Sapore petit, & spirali Figura diversa organa, varias partes, multiplicesque earum modulationes.

XVI. Igitur dum magis Sapore peccat, etiam in Motu læditur, omittens suum nobilissimum elasticum, roscidumque, empyriumque lucidum; unde ex tali depravatione saporifera læditur Motus, & variè, ac multipliciter depravatur ex duplici gradata causa, & prima sua saporifera Idea mediocri, levi, vel gravi culpa læsa; vel ex parte organica, quam petit, quam ingreditur, illiusque præstantia necessitate, & operatione, ac structuræ efficacia, v.g. si petat oculum, gravissimè offendit, si aurem, minus, si papillares glandulas, mediocriter, si cutaneam sedem, torpescens, si membranas, acutiem, si tendinosam structuram, minus, sic muscularem glandulosam, aliamque. Quibus variis, distinctis officinis, & partibus, quas petit nerveus succus Sapore depravatus, ita distinctas depravat motiones, & spirales Motus; unde graves paralyses, mediocres, tenues in Motus privatione, tam ex gradata læsione saporosa nervei succi, quam ex præstantia partis, in quam læsus in Sapore defertur.

XVII. Nunquam cogitandum est, nec anatomica causa quisque suusus sit, quod in quolibet fluido viventis Machinæ

chinæ possit lædi Figura totalitèr non læso Sapore, nec depravato Sapore non molestetur Figura, sèd aliqualitèr, quia Figura suo sensu servat proprium Saporem fluidi, & sic etiam Sapor restaurat suam Figuram; attamèn potest, uti de facto in omni morbo accidit, lædi Figura gravitèr, sed non læso tali modulatione gravi, Sapore; unde distinctio Motus extricationis, & Figuratio firmitudinis in quolibet naturali fluido. In nutritione universali Sapor extricat, & ducit Motum in quolibet fluido alibili, àt Figura annectitur parti nutriendæ, & tali Figura firmitas ducitur. Est morositas, & aliqualis depravatio in annexo Sapore ex vitiata Figura, & aliqualis molestia in Figura ex affecto Sapore: dum torpescit sensatio, etiàm depravatur Motus, & dum læditur Motus, etiàm torpescit aliqualitèr sensatio in parte offensa.

XVIII. Rationabili methodo corrigitur nerveum fluidum internis illis præfidiis, quibus spiralis roscida nervea Idea luminosa redditur, illudque spoliando ab omni torpido, vappidoque, saporoso succo, quo morosus redditur Motus extricans, ac movens universalem, & individuum motricem fibram. Sunt talia præfidia spoliantia peregrinum Saporem à nerveo liquore, omnia diaphoretica universalia, uti æqualia, & similia corrigentia lymphaticum fluidum, ex quo prima fundamenta nervei liquoris, & quia etiàm sunt universalia præfidia respicientia motricem fibram, suumque liquorem polycrestum moventem; unde potiones ex lignis, & vegetabilibus nerveam Ideam habentibus sunt propinandæ, uti ex falsa parilia, ligno guajaco, juniperino, buxo, ex nervea lavendula, majorana, ulegio, & similibus; at primus locus concedendus in diaphoresi correctiva cribrante, universam massam fluidam mineralibus ipsis rectè paratis, tam in decoctione, quam in sublimatione, uti sunt omnia ea, quæ ex polycresto stylico parantur, sic diaphoreticum, cerussa semper tamen unita cum nervino gummoso, ambra gryssa, sale volatili succinato, camphora orientali, ac reptili vegetabili, viperino sale volatili, lumbricali, & cetis spermate, ac singulis potioribus ex ebore, & volatile C. C.

Quæ

Quæ omnia tam succinata, viperina, vegetantia, animalia, ac metallica continuè successivè methodicè adhibita, sunt efficacia corrigendi internum sylvestrem Saporem nerveum per emundorium universale cutaneum, quo universa Machina in omnibus fluidis peccantibus, & præcipuo lymphatico nerveo corrigi valet, sub qua efficaci præstanti correctione non parvifaciendus usus hypocausti, quo sudores universales excitantur, ac polycræsta correctio præcipua illorum succorum cutim petentium; uti est lymphaticum fluidum in irrotatione universali cutanea, & polycræsta sensatione ex nerveo succo. Non neglectis vicibus necessariis pharmaceuticis capitalibus ex catholico extracto, pilulis cochiis, resina jalappæ, ac singulis innumeris pharmaceuticis, semper tamèn annexis verò castoreo succinatis gryseis, & volatilibus nervinis præsiis. Idèdque balnea mineralia tempore debito sunt non parùm efficacia præsidia, quia sapiunt metallicam universalem diaphoreticam Ideam, qua aperiuntur omnes coetanei ductus, in quos ingreditur minerale balneum, & per consequens in eos liquores præcipuos cutim petentes lymphaticos, & nerveos, & successivo Motu in universalem fluidam Machinam; & iis corrigitur peccans Figura nervea, & unâ simul Sapor depravatus in sua volatili lucida Idea.

XIX. Nunquam convalescit depravata vivens Machina ex culpa intromissa ex singulo fluido habentè universalem Ideam in ipsa, uti lymphaticum, nerveum, archeale, esurinum fluidum, nisi illa præsidia exhibeantur, quæ etiam polycræstam Ideam correctivam habent; uti sunt mineralia, diaphoretica, salivantia, mercurialia, ac in ordine alibili, restaurante, roscida naturalia, oleosa, pingua, lactea, tam interna, quàm externa. In tali universali correctione non solum corrigitur, & in naturalem Ideam ducitur præcipuus sylvestris depravatus succus, tam in Figura, quàm in Sapore, sed etiam ideantur, & corrigi valent singula annexa fluida; causa eterogeneitatis cruoriferæ, sylvestria, aliquantulò reddita; unde semper recurrendum est ad univer-

alia præsidia corrigentia Machinam fluidam in omni morbo gravi, polycrestam Ideam habentem, & intromisso ex illo fluido gaudente universali Idea in omni Machina vivente.

GNOMON V. ET ULTIMUM.

Universalis Elucidatio Figurarum, & Saporum ex Naturalibus Machinis Habita, secundum Nostrum Systema defertur.

I. **Q**ualis unquam reperta, vel reperibilis vivens Machina generica, & specifica pendens anatomicam observationem, sive ea sit vegetans, reptilis, fluviatilis, maritima, quadrupes, sensitiva, volatilis singularis, & nobilissima suprema humana, sua determinata specifica, & individua Figura non gaudens? Nec vivens quodlibet, suam Figuram possidens, suo Sapore privatur, variæque modulatione utriusque movetur, operatur, & structura naturali specificatur in suo quolibet opere sibi consono, æquali, simili ex illis consequente.

II. In vegetativo genere, & innumeris speciebus herbaceis, & plantiferis anatomicè observatur, ex earum Figuratione deduci saporiferat. Ideam, & earum structura præbet Motus saporiferi varietatem, multipliciter, & distinctiorem. Quæ enim acutam Figuram continent, invitando ignis Figurationem, sunt acuti penetrantis, ac nimis extricantis Saporis: Paritèr illa, quæ imitantur aqueam, primum fluidum in sua Figura sunt ejusdem ferè Saporis, ac Motus. Singula ducentia elasticam aeream circumscriptionem paritèr quoque eandem indolem motricem retinent. Saxea, dura, metallica ducentia terream impressionem, eandem prorsus imitantur naturam, & impressionem; ut singula variæ, distinctæque Figuræ modulata externè, eandem deferant intrinsecam saporizationem, ut anatomicè valeat dicere in
omni-

omnibus vegetantibus, qualis Figura, talis Sapor, & consequens Motus. Non indigent probatione, quæ visu, ac tactu gustabili observantur.

III. Sed quod mirum est, & observatione dignum, quod vegetativum universale genus in tantis distinctis speciebus imitetur nobilissimam Machinam humanam, ut in ipsa contineantur tot vegetantia diversa imitantia omnes partes principales ipsius Machinæ humanæ, ejusque similitudinem, & æqualitatem, v. g. folliculi florum præoniæ conclusi signant, analogicè, capitis structuram cum suis fibrillis, similibus suturis, & venulis animale Machinam conservantibus, ac cranium ipsum in cortice ipsius præoniæ; undè mirum non est, si ejus saporifera Idea sit capitale præsidium. Omnes consequentes herbacæ, & plantifera Machinæ, eundem præsidium laboranti animali regioni deferunt.

IV. Capillorum structuram imitatur cydoniorum majorum lanugo, ut capilli lanugo, & majorum externa Figuratio lanuginosa sint similes; ideoque tali æqualitate Figuræ decoctum lanuginis cydoniorum restaurat, restituitque capillos defluxos a quolibet lædente Sapore, etiã luis venereæ; uti arboreus oblongus in Figura lanuginosus, muscus, maximè prodest defluentibus capillis, pilisque, causa similitudinis Figuræ; uti thappiæ folia fœniculacea, seu capillaria reficere decisos capillos, alopeciæ causa. Sunt similia in Figura, & æqualia in restauratione.

V. Quantæ sunt partes, & numerata organa in Machina humana, tantæ reperiuntur Figuræ similes conservantes, & restaurantes cum suis annexis Saporibus suas similes partes, & æqualia organizata in vegetantibus animalibus, & metallicis in mole universa, ex quibus Machina ipsa nutritur, corrigitur in depravatione morbosa, & præsidia ex ipsis suscipit; ex quibus anatomicè patet, & demonstratur structionem Machinarum viventium produci, generari, perfici, nutriri, durationem habere, & Motum, ac præsidia suscipere. Corrigentia in depravatione morbosa multiplici ex ipsis similibus vegetantibus, æqualibus animalibus, & signatis mi-

neralibus, in, & cum similitudine, & æqualitate Figurarum, ac annexorum Saporum : Undè similis nutritio, restauratio, & Motus consonus vitalitatis. Creavit Altissimus Machinam ipsam humanam continentem omnes subalternas viventes Machinas, ex quibus & in quibus, & cum ipsis nutriri, & re-
fici posset in signatis Figuris similibus : quale opus Altissimi cuique virtuoso, & exacto Anatomico nimis latè patet, notumque est. Respice aures, quibus assimilantur folia aseri in in Figura, quorum foliorum præsidia roborant, & flores auditum, & memoriam; uti etiam cochlearum Figura similis auribus, dum illæ decoquantur, & sale imposito depurantur, ac consecutivè spumantur, non leve præsidium in roborando auditum, similitudine Figuræ; sicut mentastrum aquaticum in suis foliis, nasi Figuram retinens, valet ipsius extractum perficere omissum odoratum. In oculorum Figura herba Paris, sive Aconitum Figuram similem pupillæ habens, illius oleum chymicè extractum, valet acutum reddere lumen; uti tali similitudine sunt euphrasæ flores, ex quibus præstans aqua; & ex sequentibus similem Figuram habentibus deducitur, scilicet ex Antheme, Caltha, Hieracio, Argemone, Anemone, Scabiosa, Flore Asteris, Attici vegetantibus, & ex similitudine Figuræ, etiam ex metallicis, vel propè; sicuti ex lapide (vulgò dictus *Beloculus*), in quo inspicitur circinata nigra pupilla, manibus gestato, clarificari visus.

VI. Ut omnimoda confirmatio mechanica, naturalis, anatomica exactè confirmetur, Machinas viventes produci, firmari, ac durationem vitalem habere ex ipsis Figuris, & annexis Saporibus similibus, & paritèr morbosas, & depravatas fieri ex illorum læsione, & morbos ipsos intromissos ex læsione Figurarum, & Saporum corrigi à similibus vegetantibus, sensitivis, & metallicis retinentibus æqualitatem, & similitudinem Figurarum, & Saporum ex illorum Idea delatorum, decens est catalogum hùc deferre vegetantium, sensitivorum, ac metallorum, quorum similitudo roborat, firmat, corrigit expressos, contentosque liquores, ac solidas orga-

organicas partes in Machina humana ex Idea annexa Figurarum, & Saporum; ex quibus Motus vitalis omnis varius, multiplex, diversus.

VII. Quamvis ex quatruplici abecedario primorum, fruuentium fiat structio cuiuslibet viventis Machinæ, scilicet ex Terre mole præbente incomunicabiles Figuras, ex Igne præstante Sapore, ex Aqua deferente nutritionem, & ex Elastico Aereo suscitante, extricante Motum; at tamèn ex hac abecedaria mole variè modulata in Figura, & annexis Saporibus, oriuntur tot, tantæque viventes Machinæ variæ, diversæ, specificæ, & individæ naturales, & salubres in similitudine, & æqualitate Figurationum, & Saporum, ac insalubres, morbosæque ex qualibet inæquali Figura, læsoque Sapore: Confirmatur hoc totum.

VIII. Regionis naturalis morbi iis præfidiis sanantur, similitudinem habentibus cum parte affecta secundum similitudinem Figuræ, & consonum Saporem. Laborat in hydrope regio naturalis, undè radix bryoniæ similitudinem habens cum abdomine, uti radix mechoacæ, medulla ligni sambuci, mala persica profunt, causa similitudinis Figuræ. Isteritia in cysti fellea requirit scarabæos flavos, chelidonium, curcumæ radicem, centauream, crocum, lapidem fellis bovini, & similia in Figura. Ità similiter lumbrici in intestinis geniti expelluntur vicia, & rosæ tineæ eadem similitudine: sic etiam membra tabita, auxilio radicis salicis, & frondium, ex similitudine, præstantissimum exigunt opus, factò illarum decocto. Gardus Santus succurrit pleuritidi, & consolida regalis eadem similitudine Figuræ. Hepatica, & Fungus quercinus, jecoris, & lienis affectus succurrunt. Cordi citrum in fructu, & cortice, uti mirobolani, nardus, & pulmone pulmonaria, ventriculo folia cyclaminis, galanga. Vesicam alkekengi fructus, & herba, solanum, & intestinis, calamus aromaticus, cassia lignea, seu cassia fistula. Testibus, omne id, quod similitudinem habet, uti satirium, draungulus, porrum, & similia. Sic pudendis aron præter pastillum, fabæ, cicoreum, cicer, glans,

glans, & æqualia, & uterinis fæmineis partibus malum granatum, cyclamen, macis cortex. Renibus portulaca, secundis nimpheæ, & spinæ dorsi pinguedo equina, filix fæmina; calculis omnia ea, quæ similitudinem habent Figuræ, uti cristallus, lapis citrinus, iudaicus, lyngis, filix radix saxifragiæ, milium solis, lachrymâ Job, Fructus alkekengi, nuclei mespilorum, cerasorum, persicorum, cæpæ, ex similitudine Figuræ. Disenterię succurrit acorus aquaticus, & signatura baccarum sambuci. Nervinis motibus, viscus quercinus, grana peoniæ. Similitèr hæmorrhogiis santuli rubri in decoctione radicis tormentillæ, corallium, chalkakanthum, & inferioribus hæmorrhoidis, omnes plantæ villosæ, & lanuginosæ in decoctione; uti folia verbasci, gemmæ, sive oculi populi arboris, eiusque oleum; scrophulariæ, sicuti, & herniæ, & rupturæ, radix aronis, herniaria, perforata, fraxini folia, & quercina. Uti urtica mortua seminis profluvio prodest, ex eadem similitudine; Sic etiam omnibus morbis cutaneis similes herbæ profunt, scilicèt scrofulis scrofularia, chelidonium, scabei scabiosa scuamis herba filicis.

IX. Venena etiàm curantur similitudine Figuræ præstantibus auxiliis; & tali, tantaque æqualitate Figuræ omnes morbi in regione animali, vitali, ac naturali. Quibus anatomicè expressis confirmatur, omnes vitales Machinas fieri, conservari, mederi ex similitudine, & æqualitate Figuræ; ex quorum annexione, & varia modulatione oriuntur Motus varii, multiplices, distincti diversi, undè salubres, & morbosæ ducuntur operationes in omnibus viventibus Machinis.

X. Firmùm, enucleatumque igitur inotescat præsentis opere, ac elucidatâ metodicâ micrologiâ in suis fluidis, ac solidis struentibus Machinas viventes omnes, has fieri, conservari, & in morbis corrigi illis vegetantibus, animalibus, ac mineralibus in similitudine, & æqualitate Figurarum, & Saporum; undè motus salubres, dùm geometricè, naturalitèr modulantur, & oppositione Figuræ, & Saporis illas viventes moles morbis afficiunt.

F I N I S.

I N D E X

*Eorum in præfenti Opere fistentium, Pagina fignat;
Numerus exprimit.*

A

- A** Mara quare antifebrilia. Pag. 201. num. 23.
A Animi pathemata velocitèr agere, quare. pag. 50. num. 18. & feq.
 Anafarca curatio. pag. 109. num. 4.
 Animalis regionis morbi quales, et undè. pag. 115. num. 14. & feqq.
 Antifebrile quomodò corrigat fingulos Sapores in ven-
 triculi fede. pag. 198. n. 18. & 19.
 Antifebrile exigit quanti peccantis evacuitatem. pag. 201. n. 24. & 25.
 Antifebrile ftomatico copulandum. pag. 202. n. 27. & pag. 211. n. 6.
 Antifebrile amarum ulcibus peftoris, & ariduræ
 nocet. pag. 203. num. 28.
 Antifebrilia, ut profi geometricum Saporem fervare
 debent. pag. 203. num. 31.
 Antifebrile in tabidis quale. pag. 204. n. 31.
 Apoplexiæ caufa, & fedes. pag. 113. n. 73.
 Aqua fluidum universale nutriens. pag. 47. n. 9.
 Aqua potus, methodicè, quomodò. pag. 104. n. 15. & feq.
 Aquæum fluidum quare omnes figuras, & Sapores
 affumat. pag. 186. n. 31. & 32.
 Artefacta diverfa, pulchra, & monftrofa ex figuris. pag. 27. n. 7.
 Ariduræ cutaneæ præfidia. pag. 137. n. 21. & feqq.
 Affumentia qualia, & quomodò agant. pag. 79. n. 10.
 Atrophiz, & obefitatis præfidia. pag. 139. n. 24.
 Auxilia morborum diverfa: undè. pag. 34. n. 9.
 Auxilia nova in morbis, undè. pag. 34. n. 9.

B.

- B** Alnea primi fluidi, quare universalia præfidia pag. 188. n. 35. & 36.
 Balnea primi fluidi quare succurrant hypocon-
 driaco morbo. pag. 188. n. 36..
 Balnea mineralia quare univerfalitèr corrigant. pag. 238. u. 18.

C.

- C** Alybeata, & mineralia quomodò parentur. pag. 80. n. 11.
 Canina rabies quare ex faliva. pag. 60. n. 1.
 Cholera morbus, quomodò fiat, & corrigatur. pag. 167. n. 29.
 Chylofa Idæ quomodò multiplices, variz. pag. 211. n. 7.
 Colici morbi præfidia. pag. 172. n. 40.
 Contufio partis solidæ quare inflammationem pariat. pag. 181. n. 19.
 Cutis emunctorium universale ex lymphæ. pag. 92. n. 8.
 Cuta-

I N D E X.

- Cutaneæ ariduræ causa pag. 122. n. 33
 Cutaneæ ariduræ causa ex immediato tactu, quarè. pag. 133. n. 16. & seqq.
 Cutaneus tactus quarè moveat omnem sensationem. pag. 127. n. 4. & seqq.
 Cutanei morbi solo tactu contrahuntur, quarè. pag. 132. n. 13.
 Cystici fluidi figura, & sapor varius in speciebus. pag. 153. n. 2. & seqq.
 Cystici fluidi delatio in varias officinas. pag. 155. n. 6. & 7.
- D.
- D**entium morbi ex saliva. pag. 63. n. 7.
 Depravato uno sapore, annexi etiam læduntur. pag. 210. n. 2.
 Diarrhææ morbi præsidia. pag. 168. n. 30. & 31.
 Diaphoratica corrigentia nerveum succum. pag. 238. n. 18.
 Dysenterici & morbi origo, corrigentiaque auxilia. pag. 168. n. 32. & seqq.
- E.
- E**lastici Idea, & vis qualis. pag. 37. n. 5. & seqq.
 Elastici efficacia in nutritione universalis. pag. 38. n. 32. & seqq.
 Elasticum causa universalis morborum. pag. 40. n. 13. & seqq. & pag. 22. n. 5. & 6.
 Elasticum quomodo instantaneè enecet. pag. 41. n. 1.
 Elasticum cui fluido magis annexitur. pag. 94. n. 2.
 Esurina saporizatio ventriculi quantis saporibus, figurisque consistet. pag. 199. n. 10.
- F.
- F**ames ex saliva efficaciori. pag. 73. n. 23.
 Faucium morbi quales, & undè. pag. 70. n. 16. & 27.
 Febrile fermentum quomodo operetur. pag. 189. n. 19.
 Febrilis Motus initiat ex naturali sede. pag. 210. n. 5.
 Febrilium occasionales succelli vè causæ. pag. 214. n. 14.
 Fellei fluidi Idea. pag. 156. n. 8.
 Figura varia in artefactis varia pulchra ducit. pag. 4. n. 4.
 Figuræ defectus sterilitatis initium. pag. 6. n. 13.
 Figura seminum ducitur in herbas, & plantas speciosæ. pag. 7. n. 18.
 Figuræ modulatio ducit fragilitatem, ac fortitudinem in vegetativis. pag. 8. n. 18. & 19.
 Figura incubationis oviparæ initium. pag. 20. n. 3.
 Figura initiat Motum in oviparis. pag. 21. n. 4. & seqq.
 Figuræ incomunicabilitas ex terreo sinu. pag. 46. n. 8.
 Fluidum nutriens a Figura incipit nutritionem. pag. 5. n. 7.
 Flores vegetantes a Figura initiant. pag. 5. n. 9.
 Fluidum nutriens, quia figuratum, nutrit. pag. 5. n. 7.
 Fluidum quodlibet naturale Elasticum movetur, ideatur. pag. 44. n. 5.
 Fluidum nutriens quale, sic, & morbus consequens. pag. 67. n. 10.
 Fluidi sponarii biliosi vis, & motus. pag. 157. n. 9. & seqq.
 Fluidum quodlibet naturale unico vitio depravatur. pag. 162. n. 18.
 Fluidum saponarium quomodo multos pariat morbos. pag. 162. n. 20.
 Fœcundatio seminis vegetativi primum fundamentum tenet a figura. pag. 5. n. 10.
 Fœcundationis Motus ex quali sapore. pag. 11. n. 11. & 12.
 Fœcundus sapor supponit nutritivum saponem. pag. 26. n. 2.
 Fœcundationis sedes diversa in viventibus Machinis. pag. 27. n. 3.
 Fun-

I N D E X.

Fungi, licet morboſi, etiam ſequantur Ideam ſeminatorum. pag. 6. n. 11.

G

Gallicus morbus ex tangibili ſenſorio univerſali, quomodo. pag. 147. n. 3. & ſeqq.
Gallicus morbus quare univerſaliter Machinam lædat. pag. 149. n. 5.
Gallica ſymptomata, quare diverſa. pag. 151. n. 13.
Gallicus morbus, quare recidivam ducat. pag. 152. n. 14.
Gallica luis præſidia. pag. 152. n. 15.
Glandula ſalivalis ſedis. pag. 87. n. 27.
Cuſturis morbi que ſuccurrant. pag. 87. n. 24. & ſeqq.

H.

Hæreditarii morbi quare difficulter curantur. Pag. 225. n. 1.
Hæreditarii morbi præſidia. pag. 215. n. 2.
Hiſtoria rara ex Elæſtica. pag. 44. n. 6.
Hominum diſſimilitudo unde. pag. 16. n. 14.
Humana machina quare innumeris ducatur morbis. pag. 33. n. 7.
Humana machina quare omnes cibos, omneſque ſapores percipere poſſit. pag. 192. n. 6.
Hypocondriacæ affectio multiplex, quare. pag. 101. n. 8.
Hydrocephalæ ſedes, & deſcriptio. pag. 113. n. 12.

I.

Ictericus color in cute quomodo. pag. 162. n. 30.
Idea ſeminalis initiat a figura. pag. 6. n. 12.
Ideatio ſanguinis, etiam ex officinis naturalibus. pag. 212. n. 8.
Iliaci, & colici morbi deſcriptio, & curatio. pag. 171. n. 39. & ſeqq.
Iliaci morbi rara hiſtoria. pag. 171. n. 39.
Inſpidum quare non nutriat. pag. 10. n. 7.
Incapacitas nutritionis ex diſſono ſapore. pag. 24. n. 13. & 15.
Inſitæ plantifera ex conſono ſapore, & figura. pag. 24. n. 13.
Ingluvies in avibus quare. pag. 59. n. 11.

L.

Laccontinet omnes figuras in machina fruendas. pag. 23. n. 11.
Lactis Idea ſpecificat embryonem. pag. 24. n. 15.
Lactia polycreta eterogenea Ideatio, & reſtauratio in machinis viventibus. pag. 193. n. 6. & pag. 222. n. 10.
Læſio morboſa varia diverſitate ſaporum, & figurarum. pag. 12. n. 1. & ſeqq.
Lumbricalia ſequantur veſtigia nervi fluidi. pag. 119. n. 22.
Lymphæ figura qualis, & Idea. pag. 89. n. 1. & ſeqq. & pag. 93. n. 1.
Lymphæ ſedes varia. pag. 90. n. 4.
Lympha irrorat univerſalem machinam ſuo Motu. pag. 91. n. 7. & 8.
Lymphæ reſcendit unde, & ſuæ varia impreſſio naturalis. pag. 93. n. 1.
Lympha ex elæſtica, & chylo maxime ideatur. pag. 96. n. 6.
Lymphæ morboſa ſeries. pag. 99. n. 3. & ſeqq.
Lymphæ vapiditas quibus corrigatur. pag. 103. n. 11. & pag. 103. n. 13. & 24.
Lympha ſuſcipit in ſtatu meſtizo Ideato a quolibet ſapore. pag. 106. n. 19.

I N D E X.

Lympha morbosa quarè, & quales ducat mor-
bos universales.

pag. 122. n. 27. cum seqq.

M.

- M** Achina humana quarè omnia gustat, omni-
busque nutriatur. pag. 60. n. 12., & pag. 64. n. 8.
Mala compositio ex figuris. pag. 113. n. 6.
Masticationis stitia, & chylicationis. pag. 48. n. 12.
Masticatio quibus perficitur, & qualia requirat. pag. 55. n. 2. cum seqq.
**Mercurialia, & stybiata quarè in morbo gal-
lico profint.** pag. 150. n. 7., & seqq.
Mercurii figura cui fluido similis. pag. 152. n. 10.
Metallica præparata, quarè universale præsidium. pag. 186. n. 31. & 32.
Metallica præparata quare aliquando non profint. pag. 187. n. 34.
Modulatio diversa saporum fert morbos, multiplices. pag. 32. n. 6.
Monstruositas in viventium Machinis adepravata figura. pag. 4. n. 5.
Monstruositas a figuris in incubatione ovipara. pag. 20. n. 2.
Morbis solutz Unitatis ex Figura. pag. 14. n. 7.
**Morbis plantiferis etiam similitudo prædiorum
adjuvatur.** pag. 17. n. 18., & seqq.
Morborum multiplicitas ex figuris, & saporibus. pag. 31. n. 2., & seqq.
Morbi sequuntur Ideatu sui fluidi, & officinæ. pag. 66. n. 10.
Morbi morosi, & longi undè. pag. 69. n. 14.
Morbilorum causa, & origo, atque præsidia. pag. 140. n. 26.
**Morbilli, et variolæ quarè in brutis, et volatilibus
non accidunt.** pag. 146. n. 36.
Morbi ex acido pancreatico quales. pag. 178. n. 12., et seqq.
Morbi omnes ex ventriculi sede quarè. pag. 197. n. 12.
Morbosum fermentum semper ex moroso. pag. 211. n. 6.
Morsus venenosus saliva ducitur. pag. 62. n. 3.
Motus diversi ex figuris, et saporibus diversis. pag. 27. n. 7.
Motus diffusi morborum undè. pag. 36. n. 2.
Motus chyliciferi vitia. pag. 48. n. 15.
Motus sensationis quarè varius. pag. 131. n. 10., et pag. 132. n. 13.
Motus extricationis præcipuè ex amaro. pag. 182. n. 22.
Motus diversus febrilis quomodo fiat. pag. 200. n. 21.
**Multiplicitas figurarum fert multiplices morbos in Ma-
chinis.** pag. 13. n. 3., et 4.
N Ervei fluidi morbi. N. pag. 118. n. 20.
Nervei fluidi varius Motus in Machina. pag. 120. n. 23., et 24.
Nerveum fluidum feminalis Ideæ origo. pag. 120. n. 25.
**Nerveo succo læso animalia sympto-
mata adfunt.** pag. 235. n. 16., et pag. 230. n. 4.
Nervei succi Ideatio qualis. pag. 220. n. 3.
**Nerveum fluidum fœcundationis, et animalis Motus
causa.** pag. 232. n. 9.
Nervei succi universalissimus Motus, et vis. pag. 235. n. 13.
Nervei succi læsi multiplicitas morborum. pag. 237. n. 16.
Nervina præsidia corrigentia, qualia. pag. 189. n. 38., et pag. 227. n.
19., et pag. 235. n. 14.

I N D E X.

Nutritio varia undè fiat.	pag. 10. n. 9.
Nutritio varia ex diversis figuris in fluido.	pag. 24. n. 13.
Nutritionis opus quanta requirat.	pag. 137. n. 20.
Nutritio universalis ex procedenti irroratione fluidi lymphatici.	pag. 223. n. 11.
O	
O bfusio morbus, non morborum origo.	pag. 100. n. 4.
Officina salivæ omnium saporum capax.	pag. 58. n. 10.
Orthopnea descriptio.	pag. 110. n. 6.
Ovulatio universim requirit morositatem fluidorum perfectivè, vel defectivè.	pag. 183. n. 23.
P	
P ancreatici fluidi officina, sapor, Motus.	pag. 175. n. 2. et 3.
Pancræticus succus saponario fluido opponitur.	pag. 177. n. 9.
Parotides undè.	pag. 66. n. 9.
Paralysis causa a quo fluido.	pag. 118. n. 21.
Pectoris morbi quomodò, et quales.	pag. 110. n. 6. et seqq.
Plantarum, et herbarum morbi quales.	pag. 14. n. 9. et seqq.
Præsidia corrigentia læsam salivam.	pag. 74. n. 1.
Præsidia corrigentia succos sequuntur illorum Ideam.	pag. 123. n. 32.
Procatartica causæ scrutiniè ducuntur.	pag. 41. n. 1. & seqq.
Pubescere in vegetativis quomodò.	pag. 9. n. 2.
Q	
Q uæ non suscipiant Motum determinativum.	pag. 68. n. 13.
quales partes in obitu Machinæ prius marcescant.	pag. 68. n. 13. &c.
Quarè febrilis invasio pluriès in eadem die fieri possit.	pag. 70. n. 15.
Quarè Machina humana singulis saporibus reficiatur.	pag. 198. n. 17.
Quomodò dietetica præsidia operentur tam efficacitèr.	pag. 233. n. 11. 2 & 12.
R	
R abiei symptomata diversa quomodò fiant.	pag. 216. n. 3. &c.
Rabiei occurrentia præsidia.	pag. 85. n. 21.
Renum calculi quarè varii.	pag. 86. n. 23.
Reptilia quarè voce, & masticatione careant.	pag. 205. n. 34.
Reptilia diversum sinum requirunt.	pag. 29. n. 3.
S	
S alium Idea dat saporis speciem.	pag. 53. n. 3.
Salivæ necessitas, & vis in masticatione.	pag. 10. n. 5.
Salivalis fluidi descriptio.	pag. 56. n. 3. et seqq.
Salivalis liquor inchoat chyli ficationem.	pag. 57. n. 8.
Saliva distinguit omnes sapes.	pag. 57. n. 8.
Saliva quales prodat morbos.	pag. 58. n. 9.
Salivæ quales officinæ.	pag. 63. n. 6.
Saliva partus lymphæ.	pag. 62. n. 6.
Salivæ copiam qualia corrigant.	pag. 66. n. 12.
Salivæ inopiam quæ restaurent.	pag. 75. n. 2. et 3.
Salivæ crassitiem, atque acutiem corrigant.	pag. 76. n. 4.
	pag. 77. n. 5. 6. et 7.
	San-

I N D E X.

Sanguis etiam ducit Ideas Chyliferas dum conficitur.	pag. 209. n. 2.
Sanguinis eterogeneitas polycrēta undē.	p. 212. n. 9.
Saporis est extricationis Motus.	p. 8. n. 1. et p. 9. n. 3.
Saporis Motus in fluido.	p. 10. n. 6.
Sapores varii dant distinctas species, variaque individua.	p. 12. n. 15.
Sapori vitioso Morbus in intemperie tribuitur.	p. 14. n. 9.
Saporum origo ex Igne.	p. 47. n. 9.
Saponarii fluidi Motus varius, et occasionalis Ideatio.	p. 158. n. 12. et 13.
Saponarii fluidi depravatio varia quibus corrigatur.	p. 160. n. 16. et p. 162. n. 20. in fin. et seq.
Sapores omnes in chylo fundamento universalis nutritionis.	p. 175. n. 3.
Saporum varia modulatio varios ducit morbos.	p. 184. n. 26. et seqq.
Sapores febriles servant Idem venenorum variam.	p. 204. n. 31.
Saporizatio eterogenea undē in massa sanguinea.	p. 220. n. 3.
Saporosum ascheale primum movens in machina fluida.	p. 224. n. 14.
Semina vegetantium a figura Motum fecundationis obtinent.	p. 3. n. 1.
Semen quodlibet ab uterina figura suscipit Idem specificam.	p. 3. n. 2.
Seminales morbi ex nerveo succo.	p. 117. n. 20.
Sensatio universalis jucunda, vel tristis quarē in cute.	a. 126. b. 2. et seq.
Sensus diversi quomodo fiant, et operantur in vivente.	p. 130. n. 8.
Similitudo figurarum ex vegetantibus succurrit similibus morbis.	p. 141. n. 4. et seq.
Sterilitas feminum a figurarum lēione.	p. 4. n. 5.
Stomatica sedes in omni morbo roboranda.	p. 104. n. 19.
Strumz ex quo fluido fiant.	pag. 64. n. 6.
Stybiata præsidia universalia corrigentia lympham.	p. 87. n. 28.
Stybiata antifebrilia quarē polycrēta.	p. 201. n. 22.
Stybiata quarē universalia præsidia.	p. 226. n. 18.
Succorum saporosa lētio varia quibus corrigatur.	p. 185. n. 29.
Succum vitalem corrigentia.	p. 226. n. 27.
Symptomatum diversitas ex lēione variorum fluidorum.	p. 224. n. 15.
T.	
Tympanitidis descriptio.	p. 109. n. 5.
V.	
Vappidum fluidum non extricatur.	p. 68. n. 13.
Variolarum causa, origo, et curatio.	p. 140. n. 27. et seq.
Variolarum temporis varietas undē, quarē.	p. 143. n. 33.
Variolarum temporis curationis descriptio, earumque præsidia.	p. 144. n. 34.
Vegetantium verminatio ex sapore.	p. 15. n. 1.
Vegetantia paucis morbis lēduntur quarē.	p. 30. n. 1.
Vegetantia varia diversum Elasticum requirunt.	p. 52. n. 1. et 2.
Vegetativa succo etiam nerveo gaudent.	p. 231. n. 7.
Vegetantia imitantur Machinam humanam.	p. 240. n. 2.
Vegetantia similitudine restaurant partes Machinæ humanæ, ejusque morbos.	p. 241. n. 2. 3. et seqq.

Venc-

I N D E X.

Venenorum vis lædens quomodo.	p.42.n.3.
Venena sequuntur Ideam specificam Machinæ.	p.63.n.5.
Ventriculi sedes in omnibus morbis primario corrigenda.	p.196.n.14.
Vivipara , et oviperæ generatio quomodo distinguantur.	p.28.n.1., et seqq.
Ventreculi sedes in omnibus morbis primario corrigenda.	p.196.n.14.
Vivipara , et oviperæ generatio quomodo distinguantur.	p.28.n.1., et seqq.
Viscus quodlibet suo sapore , et distincta figura nutritur.	p.30.n.6.
Viperinæ carnes nervea gaudent Idea.	p.221.n.7.
Ulcera pectoris quarè tabem inducant.	p.81.n.12.
Unicus peccans Sapor, quomodo plures ducere possit morbos.	p.83.n.17.
Uretica præsidia in morbis renum.	p.205.n.33.

F I N I S.

